

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

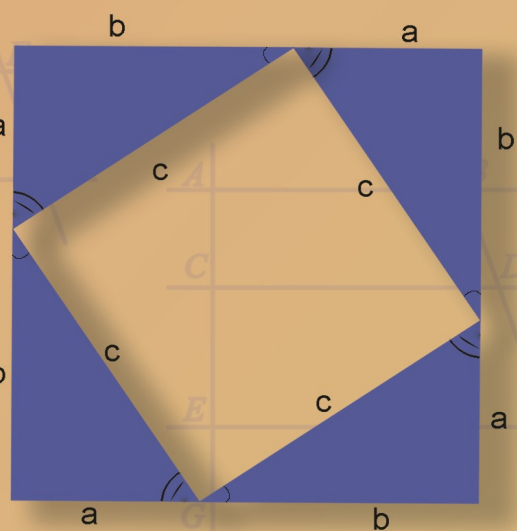
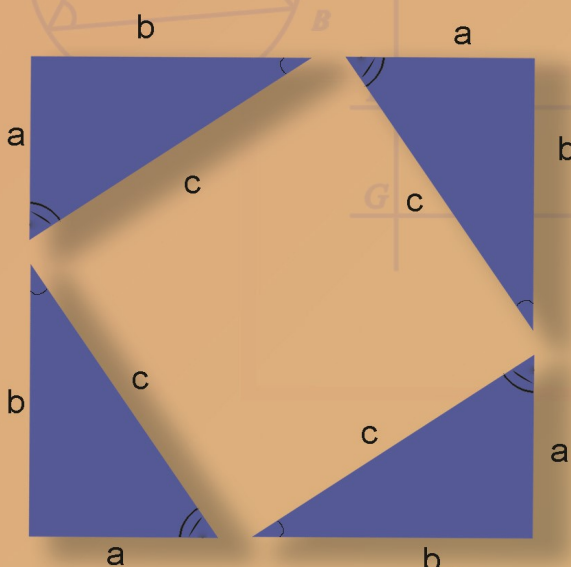
វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

កម្មវិធីការបង្រៀន

ពហុតិក្យា

$$P + P' = 1$$

៩

$$c^2 = a^2 + b^2$$

រៀបរៀងដោយគម្រោងស្រាវជ្រាវ "បច្ចេកវិទ្យាគណិតវិទ្យា" ជំពូកទី៧ ក្របខណ្ឌ

កិច្ចព្រមព្រៀងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា

គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

មេរៀនទី១

វិស័យ n

រយៈពេល

២ម៉ោង

I. វត្ថុបំណងនៃមេរៀន

- ចំណេះដឹង: សិស្សប្រាប់បានពីវិស័យ n និងស្វ័យគុណដែលមាននិស្សន្ទជាប្រភេទបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈមេរៀន។
- បំណិន: សិស្សបកស្រាយបានពីវិស័យ n និងស្វ័យគុណដែលមាននិស្សន្ទជាប្រភេទបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈឧទាហរណ៍ក្នុងមេរៀន។
- ឥរិយាបថ: សិស្សយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងមេរៀន។

II. ខ្លឹមសារមេរៀន

I. វិស័យ n

1. វិស័យ
2. វិស័យ
3. វិស័យ n
4. ស្វ័យគុណដែលមាន និស្សន្ទជាប្រភេទ

III. សម្ភារៈឧបទេស

- តារាងស្វ័យគុណ n
- តារាងវិស័យ n

IV. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ជំហានទី១ (រំលឹកថ្នាក់) ៥នាទី		
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ វិន័យ ក្នុងថ្នាក់រៀន		-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់) ១០នាទី		
-អោយសិស្សគណនា		-សិស្សគណនា

10^2 ; 7^3 ; $\sqrt{25}$; $\sqrt{49}$; $\sqrt{81}$; $\sqrt[3]{8}$; $\sqrt[3]{27}$ -តើ $a^m \times a^n = ?$ -អោយសិស្សគណនា $2^3 \times 2^4$; $5^2 \times 5^5$		$10^2 = 10 \times 10 = 100$ $7^3 = 7 \times 7 \times 7 = 343$ $\sqrt{25} = \sqrt{5^2} = 5$ $\sqrt{49} = \sqrt{7^2} = 7$ $\sqrt{81} = \sqrt{9^2} = 9$ $\sqrt[3]{8} = \sqrt[3]{2^3} = 2$ $\sqrt[3]{27} = \sqrt[3]{3^3} = 3$ - $a^m \times a^n = a^{m+n}$ - សិស្សគណនា $2^3 \times 2^4 = 2^{3+4} = 2^7$ $5^2 \times 5^5 = 5^{2+5} = 5^7$
ជំហានទី៣ (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) ៦០នាទី		
-អោយសិស្សរកមួយចំនួន ដែលការបេសវ៉ាស្មើនឹង 25 -ណែនាំសិស្សអោយកំណត់ សរសេររឹសការេវិជ្ជមាននិង អវិជ្ជមាន -អោយសិស្សរក x បើ $x^2 = 9$ $x^2 = 64$ $x^2 = -4$ $x^2 = 0$ -អោយសិស្សសន្និដ្ឋាន -គ្រូដាក់ប្រតិបត្តិអោយ សិស្សធ្វើ រក x បើ $x^2 = 8$; $x^2 = 144$ $x^2 = -49$; $x^2 = 13$	រឹសទី n I. រឹសទី n 1. រឹសការេ គេមាន $5^2 = 25$ 5 ជាវឹសការេនៃ 25 គេមាន $(-5)^2 = 25$ -5 ជាវឹសការេនៃ 25 គេថា 5 និង -5 ជាវឹសការេនៃ 25 ។ គេកំណត់សរសេរ $\sqrt{25}$ ជាវឹស វិជ្ជមាននៃ 25 $-\sqrt{25}$ ជាវឹសអវិជ្ជមាននៃ 25 ។ ដូចនេះ $\sqrt{25} = 5$ $-\sqrt{25} = -5$ $x^2 = 9$ រឹ $x = \pm 3$ $x^2 = -4$ គ្មានរឹស $x^2 = 0$ រឹ $x = 0$	-សិស្សរក $5^2 = 25$ $(-5)^2 = 25$ -សិស្សស្តាប់សង្កេតហើយកត់ ត្រា -សិស្សរក x $x^2 = 9$ រឹ $x = \pm 3$ $x^2 = 64$ រឹ $x = \pm 8$ $x^2 = -4$ គ្មានរឹស $x^2 = 0$ រឹ $x = 0$ -សិស្សធ្វើការសន្និដ្ឋាន -សិស្សធ្វើ $x^2 = 81$ នោះ $x = \pm 9$ $x^2 = 144$ នោះ $x = \pm 12$ $x^2 = -49$ គ្មានរឹស $x^2 = 13$ នោះ $x = \pm \sqrt{13}$

-អោយសិស្សរកចំនួនដែលមានគូបរបស់វាស្មើនឹង 125 និង -125 ។ -អោយសិស្សរក x បើ $x^3 = 8$; $x^3 = -8$; $x^3 = 0$ -អោយសិស្សទាញជាទូទៅ -ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិអោយសិស្សធ្វើ រក x បើ $x^3 = -216$; $x^3 = -1$; $x^3 = 1$ -ដាក់ឧទាហរណ៍ណែនាំអោយសិស្សរក x $x^4 = 16$; $x^4 = -16$ $x^5 = 32$; $x^5 = -32$ $x = 0$ -គ្រូពន្យល់អោយសិស្សសន្និដ្ឋានជាទូទៅ -ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិ	សន្និដ្ឋាន -ចំនួនអវិជ្ជមានគ្មានរឹសការេទេ -បើ $x^2 = a$; $a > 0$ នោះ $x = \pm\sqrt{a}$ -បើ $x^2 = 0$ នោះ $x = 0$ 2. រឹសគូប $5^3 = 125$; 5 ជាវិសគូបនៃ 125 $(-5)^3 = -125$; 5 ជាវិសគូបនៃ -125 ។ គេកំណត់ $\sqrt[3]{125} = 5$ ឧទាហរណ៍: $x^3 = 8 \Rightarrow x = 2$ $x^3 = -8 \Rightarrow x = -2$ $x^3 = 0 \Rightarrow x = 0$ ជាទូទៅ បើ $x^3 = 1$ នោះ $x = \sqrt[3]{a}$ 3. រឹសទី n ឧទាហរណ៍: រក u បើ $x^4 = 16 \Rightarrow x = \pm\sqrt[4]{16} = \pm 2$ $x^4 = -16$ គ្មានរឹស $x^5 = 32 \Rightarrow x = 2$ $x^5 = -32 \Rightarrow x = -2$ $x^4 = 0 \Rightarrow x = 0$ -ជាទូទៅ: បើ n គូ $a > 0$ គេបាន $x^n = a$ មានរឹស $x = \pm\sqrt[n]{a}$	-សិស្សរកគឺ $5^3 = 125$ -សិស្សរក $x^3 = 8$ នោះ $x = \sqrt[3]{8}$ រឺ $x = 2$ $x^3 = -8$ នោះ $x = \sqrt[3]{-8} = -\sqrt[3]{8}$ $x = -2$ $x^3 = 0$ នោះ $x = 0$ -សិស្សទាញ -សិស្សធ្វើ $x^3 = -216$ នោះ $x = \sqrt[3]{-216} = -6$ $x^3 = -1$ នោះ $x = -1$ $x^3 = 1$ នោះ $x = 1$ -សិស្សរក -សិស្សទាញ -សិស្សធ្វើ $x^2 = 121$ នោះ $x = \pm 11$

រក x បើ $x^2 = 121$ $; x^4 = -81 ; x^5 = -243$ -គ្រូដាក់ឧទាហរណ៍អោយសិស្សធ្វើ $2^{\frac{1}{2}} \cdot 2^{\frac{1}{2}}$ $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2}$ $5^{\frac{3}{2}} \cdot 5^{\frac{3}{2}}$ $\sqrt{5^3} \cdot \sqrt{5^3}$ $8^{\frac{2}{3}} \cdot 8^{\frac{2}{3}} \cdot 8^{\frac{2}{3}}$ $\sqrt[3]{8^2} \cdot \sqrt[3]{8^2} \cdot \sqrt[3]{8^2}$ -អោយទាញសន្និដ្ឋានឧទាហរណ៍ខាងលើ -អោយសិស្សទាញជាទូទៅ -គ្រូដាក់លំហាត់ណែនាំអោយសិស្សធ្វើ $\sqrt{2^3}; \sqrt[5]{(-2)^5}; \sqrt{2^2}; \sqrt[4]{(-5)^4}$	n គឺ $a = 0$ គេបាន $x^n = 0$ នោះ $x = 0$ n គឺ $a < 0$ គេបាន $x^n = -a$ គ្មានរើស n សេសគ្រប់ a គេបាន $x^n = a$ នោះ $x = \sqrt[n]{a}$ សំគាល់ $\sqrt[n]{a}$ n ហៅថាសន្ទស្សន៍ a រ៉ាឌីកង់ $\sqrt{\quad}$ ហៅថារ៉ាឌីកាល់ 4. ស្វ័យគុណដែលមាននិស្សន្ទ ជាប្រភាគ $a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}$ m ជាចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ជាចំនួនគត់ $\sqrt[n]{a^n} = \begin{cases} a \text{ កាលណា } n \text{ សេស} \\ -a \text{ បើ } a < 0 \end{cases}$ -កាលណា n គឺ $\sqrt[n]{a^n} = \begin{cases} a \text{ បើ } a \geq 0 \\ -a \text{ បើ } a < 0 \end{cases}$	$x^4 = -81$ គ្មានរើស $x^5 = -243$ នោះ $x = -3$ -សិស្សធ្វើ $2^{\frac{1}{2}} \cdot 2^{\frac{1}{2}} = 2^{\frac{1}{2} + \frac{1}{2}} = 2$ $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = (\sqrt{2})^2 = 2$ $5^{\frac{3}{2}} \cdot 5^{\frac{3}{2}} = 5^{\frac{3}{2} + \frac{3}{2}} = 5^3$ $\sqrt{5^3} \cdot \sqrt{5^3} = (\sqrt{5^3})^2 = 5^3$ $8^{\frac{2}{3}} \cdot 8^{\frac{2}{3}} \cdot 8^{\frac{2}{3}} = 8^{\frac{2}{3} + \frac{2}{3} + \frac{2}{3}} = 8^2$ $\sqrt[3]{8^2} \cdot \sqrt[3]{8^2} \cdot \sqrt[3]{8^2} = (\sqrt[3]{8^2})^3 = 8^2$ -សិស្សទាញ $2^{\frac{1}{2}} = \sqrt{2}$ $5^{\frac{3}{2}} = \sqrt{5^3}$ $8^{\frac{2}{3}} = \sqrt[3]{8^2}$ -សិស្សទាញ -សិស្សធ្វើ $\sqrt[3]{2^3} = 2 ; \sqrt[5]{(-2)^5} = -2$ $\sqrt{2^2} = 2 ; \sqrt[4]{(-5)^4} = -5 = 5$ -សិស្សសន្និដ្ឋាន

-អោយសិស្សសន្និដ្ឋាន		
ជំហានទី៤ (ពង្រឹងចំណេះដឹង) ១០នាទី		
-វក់ x បើ $x^4 = 3$, $x^5 = -32$ $x^4 = -1$, $x^4 = 81$ គណនា $\sqrt[3]{6^3}$; $\sqrt[4]{2^4}$; $\sqrt[4]{(-2)^4}$; $\sqrt[6]{(-3)^6}$		-សិស្សធ្វើ $x^4 = 3 \Rightarrow x = \pm\sqrt[4]{3}$ $x^5 = -32 \Rightarrow x = -2$ $x^4 = -1$ គ្មានរើស $x^4 = 81 \Rightarrow x = \pm 9$ $\sqrt[3]{6^3} = 6$ $\sqrt[4]{2^4} = 2$ $\sqrt[4]{(-2)^4} = -(-2) = 2$ $\sqrt[6]{(-3)^6} = -(-3) = 3$
ជំហានទី៥ (បញ្ជាក់ធ្វើ) ៥នាទី		
-អោយសិស្សធ្វើលំហាត់ទី១ និងទី៣ នៅទំព័រទី១៤និង ១៥		-សិស្សស្តាប់តាមបណ្តាំរបស់លោកគ្រូ។

កិច្ចការងារបង្រៀន

មុខវិជ្ជា

គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

មេរៀនទី១

វិស័យ n (ត)

រយៈពេល

២ម៉ោង

I. វត្ថុបំណងនៃមេរៀន

- ចំណេះដឹង: សិស្សប្រាប់បានពីការបញ្ចេញរូបមន្តមួយចំនួនពីការកាត់ត្រីមត្រូវតាមរយៈមេរៀន។
- បំណិន: សិស្សធ្វើប្រមាណវិធីបានលើវិស័យ n បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈមេរៀន។
- ឥរិយាបថ: សិស្សមានបំរុងប្រយ័ត្នក្នុងការសិក្សា។

II. ខ្លឹមសារមេរៀន

II. ការបញ្ចេញរូបមន្តចំនួនពីការកាត់ត្រីមត្រូវតាមរយៈមេរៀន

1. ការបញ្ចេញរូបមន្តចំនួនពីការកាត់ត្រីមត្រូវ
2. ការបញ្ចេញរូបមន្តចំនួនក្នុងការកាត់ត្រីមត្រូវ

III. ប្រមាណវិធីលើការកាត់ត្រីមត្រូវ

1. វិធីបូក ដកការកាត់ត្រីមត្រូវ
2. វិធីគុណការកាត់ត្រីមត្រូវ
3. វិធីចែកការកាត់ត្រីមត្រូវ

III. សម្ភារៈឧបទេស

- សៀវភៅសិស្សទំព័រទី៥-១១
- សៀវភៅគ្រូ ទំព័រទី១៣-២២

IV. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ជំហានទី១ (លំដាប់ថ្នាក់) ៥នាទី		
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ វិន័យ ក្នុងថ្នាក់រៀន		-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់) ១០នាទី		

-រក x បើ $x^2 = 625$ $x^3 = -125$ គណនា $\sqrt[3]{(-4)^3}$; $\sqrt[4]{5^4}$; $\sqrt[6]{(-2)^6}$		$x^2 = 625$ នោះ $x = \pm 25$ $x^3 = -125$ នោះ $x = -5$ $\sqrt[3]{(-4)^3} = -4$ $\sqrt[4]{5^4} = 5$ $\sqrt[6]{(-2)^6} = -(-2) = 2$
ជំហានទី៣ (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) ៦០នាទី		
-ដាក់ឧទាហរណ៍ណែនាំ អោយសង្កេតពីរបៀប បញ្ចេញ៤ពីរ៉ាឌីកាល់និង (-8); 25; 16 ពីរ៉ាឌីកាល់ -ណែនាំអោយសិស្ស បញ្ចេញពីរ៉ាឌីកាល់ដោយ ប្រើរូបមន្ត $\sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}}$ $\sqrt{2^6}$, $\sqrt[3]{4^6}$, $\sqrt[4]{(-2)^8}$ -ដាក់ឧទាហរណ៍ណែនាំ អោយសិស្សសង្កេតពីរបៀប បញ្ចូលចំនួនក្នុងរ៉ាឌីកាល់ $4\sqrt{2}$; $2\sqrt[3]{4}$; $-\frac{1}{2}\sqrt[3]{\frac{3}{4}}$	វិសទី n (ត) II. ការបញ្ចេញមួយ ចំនួនពីរ៉ាឌីកាល់និង បញ្ចូលមួយចំនួនក្នុង រ៉ាឌីកាល់ 1. ការបញ្ចេញមួយចំនួនពី រ៉ាឌីកាល់ $\sqrt{4} = \sqrt{2^2} = 2$ $\sqrt[3]{(-8)} = -\sqrt[3]{2^3} = -2$ $\sqrt{125} = \sqrt{5^2 \times 5} = 5\sqrt{5}$ $\sqrt[3]{16} = \sqrt[3]{2^3 \times 2} = 2\sqrt[3]{2}$ 2. បញ្ចូលមួយចំនួនក្នុងរ៉ាឌីកាល់ $4\sqrt{2} = \sqrt{4^2 \times 2} = \sqrt{32}$ $2\sqrt[3]{4} = \sqrt[3]{2^3 \times 4} = \sqrt[3]{32}$ $-\frac{1}{2}\sqrt[3]{\frac{3}{4}} = \sqrt[3]{\left(-\frac{1}{2}\right)^3 \cdot \frac{3}{4}}$ $= -\sqrt[3]{\frac{1 \times 3}{2 \cdot 4}} = -\sqrt[3]{\frac{3}{32}}$	-សិស្សសង្កេតហើយកត់ត្រា -សិស្សឡើងធ្វើ $\sqrt{2^6} = 2^{\frac{6}{2}} = 2^3 = 8$ $\sqrt[3]{4^6} = 4^{\frac{6}{3}} = 4^2 = 16$ $\sqrt[4]{(-2)^8} = (-2)^{\frac{8}{4}}$ $= (-2)^2 = 4$ -សិស្សសង្កេតហើយកត់ត្រា

-ដាក់លំហាត់អោយសិស្សធ្វើរួចអោយសិស្សទាញសន្និដ្ឋាន -បញ្ចេញមួយចំនួនពីរ៉ាឌីកាល់ $\sqrt{49} ; \sqrt{\frac{3}{16}} ; \sqrt[3]{-216}$ $\sqrt[3]{\frac{16}{27}} ; \sqrt[4]{32} ; \sqrt[4]{\frac{48}{256}}$ -បញ្ចូលមួយចំនួនក្នុងរ៉ាឌីកាល់ $7\sqrt{2} ; \frac{1}{4}\sqrt{3} ; 2\sqrt[3]{5}$ $\frac{2}{3}\sqrt[3]{-2} ; 4\sqrt[4]{3} ; -3\sqrt[5]{4}$ -អោយសិស្សទាញសន្និដ្ឋាន	សន្និដ្ឋាន -ដើម្បីបញ្ចេញមួយចំនួនពីរ៉ាឌីកាល់ គេត្រូវបំប្លែងរ៉ាឌីកង់ជាស្វ័យគុណដោយអោយនិស្សន្ទនៃស្វ័យគុណស្មើនឹងសន្ទស្សន៍នៃរ៉ាឌីកាល់ -ដើម្បីបញ្ចូលមួយចំនួនទៅក្នុងរ៉ាឌីកាល់គេត្រូវលើកចំនួននោះជាស្វ័យគុណដោយអោយនិស្សន្ទនៃស្វ័យគុណស្មើនឹងសន្ទស្សន៍នៃរ៉ាឌីកាល់	-សិស្សធ្វើ $\sqrt{49} = \sqrt{7^2} = 7$ $\sqrt{\frac{3}{16}} = \sqrt{\frac{3}{4^2}} = \frac{1}{4}\sqrt{3}$ $\sqrt[3]{-216} = -\sqrt[3]{6^3} = -6$ $\sqrt[3]{\frac{16}{27}} = \sqrt[3]{\frac{2 \times 2^3}{3^3}} = \frac{2}{3}\sqrt[3]{2}$ $\sqrt[4]{32} = \sqrt[4]{2^4 \times 2} = 2\sqrt[4]{2}$ $\sqrt[4]{\frac{48}{256}} = \sqrt[4]{\frac{2^4 \times 3}{4^4}} = \frac{2}{4}\sqrt[4]{3}$ $7\sqrt{2} = \sqrt{7^2 \times 2} = \sqrt{98}$ $\frac{1}{4}\sqrt{3} = \sqrt{\frac{3}{4^2}} = \sqrt{\frac{3}{16}}$ $2\sqrt[3]{5} = \sqrt[3]{8 \cdot 5} = \sqrt[3]{40}$ $\frac{2}{3}\sqrt[3]{-2} = \sqrt[3]{\frac{8 \times (-2)}{27}} = -\sqrt[3]{\frac{16}{27}}$ $4\sqrt[4]{3} = \sqrt[4]{4^4 \times 3} = \sqrt[4]{768}$ $-3\sqrt[5]{4} = \sqrt[5]{(-3)^5 \times 4} = -\sqrt[5]{972}$ -សិស្សសន្និដ្ឋាន
-អោយសិស្សបូកដកកងកាតាខាងក្រោម $3x - 2x ; 4x + 5x$ -ដាក់ឧទាហរណ៍ណែនាំអោយសិស្សធ្វើលំហាត់ខាងក្រោម គណនា $A = 2\sqrt{3} - 7\sqrt{3}$ $B = 4\sqrt{11} + 5\sqrt{11}$ $C = 2\sqrt[3]{4} + 4\sqrt[3]{4}$ $D = \sqrt[4]{8} - 7\sqrt[4]{8}$	III. ប្រមាណវិធីលើរ៉ាឌីកាល់ 1. វិធីបូកដកនៃរ៉ាឌីកាល់ ឧទាហរណ៍: $A = 2\sqrt{3} - 7\sqrt{3} = -5\sqrt{3}$ $B = 4\sqrt{11} + 5\sqrt{11} = 9\sqrt{11}$ $C = 2\sqrt[3]{4} + 4\sqrt[3]{4} = 6\sqrt[3]{4}$ $D = \sqrt[4]{8} - 7\sqrt[4]{8} = -6\sqrt[4]{8}$ $E = \sqrt[5]{3} + \sqrt[5]{3} \text{ បូកមិនបាន}$ $F = 2\sqrt[5]{7} + \sqrt[5]{6} \text{ បូកមិនបាន}$	-សិស្សធ្វើ $3x - 2x = x$ $4x + 5x = 9x$ -សិស្សធ្វើក្រោមការណែនាំរបស់លោកគ្រូ

$E = \sqrt[5]{3} + \sqrt[3]{3}$ $F = 2\sqrt[5]{7} + \sqrt[5]{6}$ -គ្រូដាក់ឧទាហរណ៍ចំពោះ លំហាត់ដែលមានរ៉ាឌីកាល់ ខុសគ្នាតែអាចបំប្លែងបាន អោយសិស្សធ្វើ -អោយសិស្សសន្និដ្ឋាន -ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិ គណនា $A = 6\sqrt{2} - 8\sqrt{2} =$ $B = 3\sqrt{11} + 5\sqrt{44} - 3\sqrt{99}$ $C = 3\sqrt{18} - \sqrt{12} + \sqrt{75}$ $D = 2\sqrt[4]{48} - \sqrt[4]{243}$ $E = 5\sqrt[4]{m^4} + 8\sqrt[4]{16m^4}$ $F = \sqrt[3]{3x^2} + \sqrt[5]{3x^2}$ -គ្រូដាក់លំហាត់អោយ សិស្សគណនា	សន្និដ្ឋាន -ដើម្បីគណនាផលបូកផលដក លើរ៉ាឌីកាល់អោយដូចគ្នា បើ មានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នា។ ផ្ទុយ ទៅវិញបើមានសន្ទស្សន៍ខុស គ្នា គេមិនអាចគណនាបានទេ ទោះបីរ៉ាឌីកាល់ដូចគ្នាក៏ដោយ -ដើម្បីគណនាផលបូកផលដក លើរ៉ាឌីកាល់ដែលមានរ៉ាឌីកង់ ដូចគ្នានិងសន្ទស្សន៍ដូចគ្នាគេ បូកដកមេគុណនិងមេគុណ ហើយរ៉ាឌីកាល់ទុកដដែល។ 2. វិធីគុណនៃរ៉ាឌីកាល់ -ជាទូទៅ: ផលគុណនៃរ៉ាឌីកាល់ដែល មានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នាស្មើនឹង រ៉ាឌីកាល់នៃផលគុណ	-សិស្សធ្វើ $A = 2\sqrt{8} + 3\sqrt{2}$ $= 4\sqrt{2} + 3\sqrt{2} = 7\sqrt{2}$ $B = 5\sqrt[3]{16} - 2\sqrt[3]{2}$ $= 10\sqrt[3]{2} - 2\sqrt[3]{2} = 8\sqrt[3]{2}$ -សិស្សសន្និដ្ឋាន -សិស្សធ្វើ $A = 6\sqrt{2} - 8\sqrt{2} = -2\sqrt{2}$ $B = 3\sqrt{11} + 5\sqrt{44} - 3\sqrt{99}$ $= 3\sqrt{11} + 10\sqrt{11} - 9\sqrt{11}$ $= 4\sqrt{11}$ $C = 3\sqrt{18} - \sqrt{12} + \sqrt{75}$ $= 9\sqrt{2} - 2\sqrt{3} + 5\sqrt{3}$ $+ \sqrt{2}$ $= 10\sqrt{2} + 3\sqrt{3}$ $D = 2\sqrt[4]{48} - \sqrt[4]{243}$ $= 4\sqrt[4]{3} - 3\sqrt[4]{3}$ $= \sqrt[4]{3}$ $E = 5\sqrt[4]{m^4} + 8\sqrt[4]{16m^4}$ $= 5 m + 16 m$ $= 21 m$ $F = \sqrt[3]{3x^2} + \sqrt[5]{3x^2}$ មិនអាចបូក បាន -សិស្សគណនា $\sqrt{4} \cdot \sqrt{9} = 2 \times 3 = 6$ $\sqrt{4 \times 9} = \sqrt{36} = 6$ $\sqrt{25} \cdot \sqrt{16} = 5 \times 4 = 20$

$\sqrt{4} \cdot \sqrt{9} ; \sqrt{4 \cdot 9}$ $\sqrt{25} \cdot \sqrt{16} ; \sqrt{25 \cdot 16}$ $\sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{1} ; \sqrt[3]{8 \cdot 1}$ $\sqrt[3]{1} \cdot \sqrt[3]{27} ; \sqrt[3]{1 \cdot 27}$ -អោយសិស្សប្រៀបធៀប -អោយសិស្សទាញជាទូទៅ $\sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b}$ -ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិអោយសិស្សធ្វើ $A = (3\sqrt{2})(-2\sqrt{3}) -$ $(5\sqrt{2})(-3\sqrt{3})$ $B = \sqrt{3} \cdot \sqrt{\frac{4}{3}}$ $C = \sqrt[4]{2} \cdot \sqrt[4]{\frac{1}{512}}$ -គ្រូដាក់ឧទាហរណ៍អោយសិស្សគណនា $\frac{\sqrt{64}}{\sqrt{16}}$ និង $\sqrt{\frac{64}{16}}$ $\sqrt[3]{\frac{27}{8}}$ និង $\frac{\sqrt[3]{27}}{\sqrt[3]{8}}$ -អោយប្រៀបធៀប	$\sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{a \cdot b} ; (a, b \geq 0)$ 3. វិធីចែករ៉ាំរ៉ៃការងារ -ជាទូទៅ ផលចែកនៃរ៉ាំរ៉ៃការងារដែលមានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នាស្មើនឹងរ៉ាំរ៉ៃការងារនៃផលចែក $\frac{\sqrt[n]{a}}{\sqrt[n]{b}} = \sqrt[n]{\frac{a}{b}} (a; b \geq 0)$	$\sqrt{25 \cdot 16} = \sqrt{400} = 20$ $\sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{1} = 2 \times 1 = 2$ $\sqrt[3]{8 \times 1} = \sqrt[3]{8} = 2$ $\sqrt[3]{1} \cdot \sqrt[3]{27} = 1 \times 3 = 3$ $\sqrt[3]{1 \cdot 27} = \sqrt[3]{27} = 3$ -សិស្សប្រៀបធៀប $\sqrt{4} \cdot \sqrt{9} = \sqrt{4 \cdot 9}$ $\sqrt{25} \cdot \sqrt{16} = \sqrt{25 \cdot 16}$ $\sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{1} = \sqrt[3]{8 \cdot 1}$ $\sqrt[3]{1} \cdot \sqrt[3]{27} = \sqrt[3]{1 \cdot 27}$ -សិស្សទាញ -សិស្សធ្វើ -សិស្សគណនា $\frac{\sqrt{64}}{\sqrt{16}} = \frac{8}{4} = 2$ $\sqrt{\frac{64}{16}} = \sqrt{4} = 2$ $\frac{\sqrt[3]{27}}{\sqrt[3]{8}} = \frac{3}{2}$ $\sqrt[3]{\frac{27}{8}} = \sqrt[3]{\frac{3^3}{2^3}} = \frac{3}{2}$ -សិស្សប្រៀបធៀប $\frac{\sqrt{64}}{\sqrt{16}} = \sqrt{4} = 2$ $\sqrt[3]{\frac{27}{8}} = \sqrt[3]{\frac{3^3}{2^3}} = \frac{3}{2}$

-អោយសិស្សទាញជាទូទៅ $\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}}$? -គ្រូដាក់ឧទាហរណ៍អោយ សិស្សសង្កេត	$A = \sqrt{\frac{25}{9}} = \frac{\sqrt{25}}{\sqrt{9}} = \frac{5}{3}$ $B = \frac{\sqrt{288}}{\sqrt{2}} = \sqrt{\frac{288}{2}}$ $= \sqrt{144} = 12$ $C = \frac{-4\sqrt{6} - 2\sqrt{18}}{\sqrt{3}}$ $= -4\frac{\sqrt{6}}{\sqrt{3}} - 2\frac{\sqrt{18}}{\sqrt{3}}$ $= -4\sqrt{2} - 2\sqrt{6}$	-សិស្សទាញ -សិស្សសង្កេតហើយកត់ត្រា
ជំហានទី៩ (ពង្រឹងចំណេះដឹង) ១០នាទី		
-គណនា $A = 2\sqrt{2} - 2\sqrt{8} + \sqrt{32}$ $B = \frac{\sqrt{242}}{\sqrt{2}}$ $C = \frac{3\sqrt{15} - 4\sqrt{10}}{\sqrt{5}}$ $D = \frac{6\sqrt{32} - \sqrt{8}}{\sqrt{2}}$		-សិស្សធ្វើ $A = 2\sqrt{2} - 2\sqrt{8} + \sqrt{32}$ $= 2\sqrt{2} - 4\sqrt{2} + 4\sqrt{2} = 2\sqrt{2}$ $B = \frac{\sqrt{242}}{\sqrt{2}} = \sqrt{\frac{242}{2}}$ $= \sqrt{121} = 11$ $C = \frac{3\sqrt{15} - 4\sqrt{10}}{\sqrt{5}}$ $= \frac{3\sqrt{15}}{\sqrt{5}} - 4\frac{\sqrt{10}}{\sqrt{5}}$ $= 3\sqrt{3} - 4\sqrt{2}$ $D = \frac{6\sqrt{32} - \sqrt{8}}{\sqrt{2}}$ $= 6\frac{\sqrt{32}}{\sqrt{2}} - \frac{\sqrt{8}}{\sqrt{2}}$ $= 6\sqrt{16} - \sqrt{4}$ $= 24 - 2 = 22$
ជំហានទី៩ (បញ្ជាក់ធ្វើ) ៥នាទី		
-អោយសិស្សធ្វើលំហាត់ទី ១៣ នៅទំព័រទី១៧នៅផ្ទះ		-សិស្សស្តាប់តាមបណ្តាំរបស់ លោកគ្រូ។

កិច្ចផែនការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា

គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

មេរៀនទី១

រ៉េស៊ីឌី n (តូចបំផុត)

រយៈពេល

២ម៉ោង

I. វត្ថុបំណងនៃមេរៀន

-ចំណេះដឹង: សិស្សរៀបរាប់បានពីរបៀបបំបាត់រ៉េស៊ីឌីកាល់ពីភាគបែងបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈមេរៀន។

-បំណិន: សិស្សធ្វើបានពីវិធីបំបាត់រ៉េស៊ីឌីកាល់ពីភាគបែងបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈមេរៀន

-ឥរិយាបថ: សិស្សរួមសាមគ្គីគ្នាធ្វើលំហាត់ប្រតិបត្តិ។

II. ខ្លឹមសារមេរៀន

IV. វិធីបំបាត់រ៉េស៊ីឌីកាល់ពីភាគបែង

III. សម្ភារៈឧបទេស

- សៀវភៅសិស្សនៅទំព័រទី១២-១៤
- សៀវភៅគ្រូ នៅទំព័រទី១៣-២២

IV. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ជំហានទី១ (លំដាប់ចាក់) ៥នាទី		
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ វិន័យ ក្នុងថ្នាក់រៀន		-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់) ១០នាទី		
-តើ $a^2 - b^2 = ?$ -តើ $a^3 - b^3 = ?$ -តើ $a^3 + b^3 = ?$ -អោយគណនា		$a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$ $a^3 - b^3 = (a - b) \times (a^2 + ab + b^2)$ $a^3 + b^3 = (a + b) \times (a^2 - ab + b^2)$ -សិស្សគណនា

$\sqrt{2} \cdot \sqrt{8}$ $\sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{16}$		$\sqrt{2} \cdot \sqrt{8} = \sqrt{16} = 4$ $\sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{64} = \sqrt[3]{64} = 4$
ជំហានទី៣ (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) ៦០នាទី		
-ជ្រើសរើសលំហាត់ $\frac{3}{\sqrt{2}}; \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}; -\frac{4}{\sqrt[3]{5}}$ ហើយសួរសិស្ស៖ តើត្រូវគុណនឹងប៉ុន្មាននឹង ភាគបែងដើម្បីអោយ ភាគបែងជាចំនួនគត់? -គ្រូគុណហើយអោយសិស្ស សង្កេត $\frac{3}{\sqrt{2}} = \frac{3\sqrt{2}}{\sqrt{2} \cdot \sqrt{2}} = \frac{3\sqrt{2}}{2}$ $\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{2} \cdot \sqrt{3}}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{3}} = \frac{\sqrt{6}}{3}$ $-\frac{4}{\sqrt[3]{5}} = -\frac{4\sqrt[3]{5}}{\sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5^2}} = -\frac{4\sqrt[3]{5}}{5}$ -គ្រូដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិ -ណែនាំសិស្សតើត្រូវធ្វើ យ៉ាងណាដើម្បីអោយភាគ បែងនៃ $\frac{2}{4-\sqrt{3}}$ ជាចំនួន គត់។ -ណែនាំហើយសួរដូច	វិសទី n (តូចបំប៉ន) IV. វិធីបំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង ប្រតិបត្តិ៖ បំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង $\frac{8}{\sqrt{7}} = \frac{8 \cdot \sqrt{7}}{\sqrt{7} \cdot \sqrt{7}} = \frac{8\sqrt{7}}{7}$ $\frac{4\sqrt{3}}{\sqrt{8}} = \frac{4 \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2}}{\sqrt{8} \cdot \sqrt{2}} = \sqrt{6}$ $\frac{1}{\sqrt[3]{3x}} = \frac{\sqrt[3]{(3x)^2}}{\sqrt[3]{3x} \cdot \sqrt[3]{(3x)^2}} = \frac{\sqrt[3]{9x^2}}{3x}$ $\frac{\sqrt[3]{2}}{\sqrt[3]{9}} = \frac{\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{3}}{\sqrt[3]{9} \cdot \sqrt[3]{3}} = \frac{\sqrt[3]{6}}{3}$ -បំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង $\frac{2}{4-\sqrt{3}} = \frac{2(4+\sqrt{3})}{(4-\sqrt{3})(4+\sqrt{3})} = \frac{2(4+\sqrt{3})}{16-3} = \frac{2(4+\sqrt{3})}{13}$ -បំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង	-សិស្សឆ្លើយ គុណនឹង $\sqrt{2}; \sqrt{3}; \sqrt[3]{5^2}$ -សិស្សសង្កេតរួចកត់ត្រា ដោយយកចិត្តទុកដាក់ -សិស្សធ្វើ -ក្រោមការណែនាំរបស់គ្រូ សិស្សរកឃើញគុណភាគ បែងនឹងយកកន្សោមធ្លាស់ $4+\sqrt{3}$

លំហាត់ដែលមានសន្ទស្សន៍ ដែរ $\frac{2}{\sqrt[3]{5}-\sqrt[3]{3}}$ -អោយសិស្សសង្កេត លំហាត់ទាំងពីរខាងលើរួច សន្និដ្ឋាន -ដាក់ឧទាហរណ៍អោយ សិស្សធ្វើ បំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង $\frac{3}{\sqrt{3}+\sqrt{2}}; \frac{1}{\sqrt[3]{4}+\sqrt[3]{3}}$	$\frac{2}{\sqrt[3]{5}-\sqrt[3]{3}} = \frac{2(\sqrt[3]{25}+\sqrt[3]{15}+\sqrt[3]{9})}{\sqrt[3]{5^3}-\sqrt[3]{3^3}}$ $= \frac{2(\sqrt[3]{25}+\sqrt[3]{15}+\sqrt[3]{9})}{2}$ $= \sqrt[3]{25}+\sqrt[3]{15}+\sqrt[3]{9}$ សន្និដ្ឋាន: ដើម្បីបំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង មានពីរតួមានសន្ទស្សន៍២ គេត្រូវ គុណភាគបែងនឹងភាគយកនឹង កន្សោមឆ្លាស់។ បើភាគបែងមាន ពីរតួហើយមានសន្ទស្សន៍គេត្រូវ គុណភាគយកនឹងភាគបែងនឹង កន្សោមបំពេញ។	-គុណភាគបែងនិងភាគយក នឹងកន្សោមបំពេញ $(\sqrt[3]{5^2}+\sqrt[3]{15}+\sqrt[3]{3^2})$ -សិស្សសង្កេតរួចសន្និដ្ឋាន -សិស្សធ្វើ $\frac{3}{\sqrt{3}+\sqrt{2}}$ $= \frac{3(\sqrt{3}-\sqrt{2})}{(\sqrt{3}+\sqrt{2})(\sqrt{3}-\sqrt{2})}$ $= \frac{3(\sqrt{3}-\sqrt{2})}{\sqrt{3^2}-\sqrt{2^2}}$ $= \frac{3(\sqrt{3}-\sqrt{2})}{3-2}$ $= 3(\sqrt{3}-\sqrt{2})$ $\frac{1}{\sqrt[3]{4}+\sqrt[3]{3}}$ $= \frac{\sqrt[3]{16}-\sqrt[3]{12}+\sqrt[3]{9}}{(\sqrt[3]{4}+\sqrt[3]{3})} \times$ $\frac{1}{(\sqrt[3]{16}-\sqrt[3]{12}+\sqrt[3]{9})}$ $= \frac{\sqrt[3]{16}-\sqrt[3]{12}+\sqrt[3]{9}}{4+3}$ $= \frac{\sqrt[3]{16}-\sqrt[3]{12}+\sqrt[3]{9}}{7}$
ជំហានទី៤ (ពង្រឹងចំណេះដឹង) ១០នាទី		
-បំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង នៃកន្សោមខាងក្រោម		-សិស្សធ្វើ $A = \frac{3}{\sqrt{27}} = \frac{3\sqrt{3}}{\sqrt{27} \cdot \sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$

$A = \frac{3}{\sqrt{27}} ; B = \frac{5}{\sqrt[3]{x^2}}$ $C = \frac{\sqrt{2}}{3\sqrt{2}-4} ; D = \frac{6}{\sqrt{5}+2}$		$B = \frac{5}{\sqrt[3]{x^2}} = \frac{5\sqrt[3]{x}}{\sqrt[3]{x^2} \cdot \sqrt[3]{x}}$ $= \frac{5\sqrt[3]{x}}{x}$ $C = \frac{\sqrt{2}}{3\sqrt{2}-4}$ $= \frac{\sqrt{2}(3\sqrt{2}+4)}{(3\sqrt{2}-4)(3\sqrt{2}+4)}$ $= \frac{6+4\sqrt{2}}{(3\sqrt{2})^2 - 4^2}$ $= \frac{6+4\sqrt{2}}{18-16}$ $C = 3+2\sqrt{2}$ $D = \frac{6}{\sqrt{5}+2}$ $= \frac{6(\sqrt{5}-2)}{(\sqrt{5}+2)(\sqrt{5}-2)}$ $= \frac{6(\sqrt{5}-2)}{5-4}$ $D = 6(\sqrt{5}-2)$
ជំហានទី៥ (បណ្តាំធ្វើ) ៥នាទី		
-អោយសិស្សធ្វើលំហាត់ទី ២៧ នៅទំព័រទី២០នៅផ្ទះ		-សិស្សស្តាប់តាមបណ្តាំរបស់ លោកគ្រូ។

កិច្ចការបង្រៀន គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

ថ្ងៃទី ... ខែ ..... ឆ្នាំ២០....

មេរៀនទី២ សមាមាត្រ

- ចំណងជើង**
1. ចំណោទដែលទាក់ទង និងសមាមាត្រ
  2. ចំណោទដែលទាក់ទង និងភាគរយ

I. វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច

- **ចំណេះដឹង:**
  - ដោះស្រាយចំណោទដែលទាក់ទងនិងសមាមាត្រ
  - ស្គាល់អំពីប្រព័ន្ធនៃរង្វាស់រង្វាល់
  - ដោះស្រាយចំណោទដែលទាក់ទងនិងភាគរយ
- **បំណិន :**
  - ដោះស្រាយចំណោទដែលទាក់ទងនិងសមាមាត្របានត្រឹមត្រូវ
  - ដោះស្រាយចំណោទដែលទាក់ទងនិងភាគរយបានត្រឹមត្រូវ
- **ឥរិយាបថ:**
  - សហការ និងមានទំនុកចិត្តក្នុងការដោះស្រាយចំណោទ

II. រយៈពេល (២ម៉ោង)

III. សម្ភារៈឧបទេស

IV. ដំណើរការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ពិនិត្យវត្ថុមាន និងសណ្តាប់ធ្នាប់ថ្នាក់	ជំហានទី១ (១៥នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
-តើចំងាយផ្លូវគិតជាអ្វី? -បើយើងថ្លឹងវត្ថុមួយ តើខ្នាត របស់វាគិតជាអ្វី?	ជំហានទី២ (១០នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	គិតជា Km គិតជា Kg
	ជំហានទី៣ (៦៥នាទី) មេរៀនថ្មី មេរៀនទី២ សមាមាត្រ 1.ចំណោទដែលទាក់ទងនិង	

.ប្រាប់សិស្សអំពីរូបមន្តនេះ ហើយដែលញឹកញាប់គេ ប្រើក្នុងការដោះស្រាយចំ ណោទដែលទាក់ទងនឹង ការប្តូរឯកតានៃរង្វាស់រង្វាល់ ចំណោទភាគរយ។ .ហើយសួរសំណួរបំផុសអំពី ខ្នាតផ្សេងៗ។ ឧទាហរណ៍៖ ក, ប្តូរ $1m \rightarrow inch$ ខ, ប្តូរ $6 feet \rightarrow m$ គ, ប្តូរ $1kg \rightarrow ld$	សមាមាត្រ ក្នុងសមាមាត្រ $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$ នោះគេទាញបាន $ad=bc$ រូបមន្តនេះហើយដែលញឹក ញាប់គេប្រើក្នុងការដោះស្រា យចំណោទដែលទាក់ទងនឹង ការប្តូរឯកតានៃរង្វាស់រង្វាល់ ចំណោទភាគរយ។ -ប្រព័ន្ធរង្វាស់រង្វាល់ដែលយើ ងធ្លាប់ប្រើមាន Km ប្រើសំរាប់ចំងាយផ្លូវ Kg ប្រើសំរាប់ម៉ាស់នៃវត្ថុ ប៉ុន្តែនៅប្រទេសដទៃទៀតក៏ប្រើ ប្រព័ន្ធរង្វាស់រង្វាល់ផ្សេងទៀ ត ដូចជា ម៉ាយ(mile) អ៊ីង(inch) ហ្វីត(feet) សម្រាប់ចំងាយ និងដោន(Ld)សម្រាប់ម៉ាស់។ 1 ម៉ាយ(1mile) = 1.609Km 1 អ៊ីង(1 inch)= 2.54Cm 1 ហ្វីត(1 feet)= 0.3048Km 1 ដោន(1 Ld)= 0.453Kg ក, $1inch \rightarrow 2.45cm$ $xinch \rightarrow 1m = 100cm$ $\Rightarrow x = \frac{100}{2.45} = 39.37$ ដូចនេះ $1m = 39.37inch$	មាន Km, Kg, L, ... -ប្រើ ម៉ាយ, អ៊ីង, ហ្វីត, ដោន, ... ក, $1inch \rightarrow 2.45cm$ $xinch \rightarrow 1m = 100cm$ $\Rightarrow x = \frac{100}{2.45} = 39.37$ ដូចនេះ $1m = 39.37inch$

ណែនាំសិស្សអោយធ្វើតាមវិចារ	ខ, $1\text{ feet} \rightarrow 0.3048\text{m}$ $6\text{ feet} \rightarrow x$ $\Rightarrow x = 6 \times 0.3048 = 1.83$ ដូចនេះ $6\text{ feet} = 1.83\text{m}$ គ, $1\text{d} \rightarrow 0.453\text{kg}$ $x \rightarrow 1\text{kg}$ $\Rightarrow x = \frac{1}{0.453} = 2.2$ ដូចនេះ $1\text{kg} = 2.2\text{d}$	ខ, $1\text{ feet} \rightarrow 0.3048\text{m}$ $6\text{ feet} \rightarrow x$ $\Rightarrow x = 6 \times 0.3048 = 1.83$ ដូចនេះ $6\text{ feet} = 1.83\text{m}$ គ, $1\text{d} \rightarrow 0.453\text{kg}$ $x \rightarrow 1\text{kg}$ $\Rightarrow x = \frac{1}{0.453} = 2.2$	
ឧទាហរណ៍:បើកង់វិលបាន 1750ជុំក្នុង៥វិនាទី។ តើក្នុងរយៈពេល១ម៉ោង វាវិលបានប៉ុន្មានជុំ?	តាង n ជាចំនួនជុំដែលកង់វិលបានក្នុង១ម៉ោង 1750ជុំក្នុងពេល5វិនាទី n ជុំប្រើពេលអស់3600វិនាទី $\Rightarrow 5n = 1750 \times 3600$ $\Rightarrow n = \frac{1750 \times 3600}{5} = 1260000$ ដូចនេះកង់វិលបាន1260000ជុំក្នុងរយៈពេល១ម៉ោង។ ២.ចំណោទដែលទាក់ទង និងភាគរយ	តាង n ជាចំនួនជុំដែលកង់វិលបានក្នុង១ម៉ោង 1750ជុំក្នុងពេល5វិនាទី n ជុំប្រើពេលអស់3600វិនាទី $\Rightarrow 5n = 1750 \times 3600$ $\Rightarrow n = \frac{1750 \times 3600}{5} = 1260000$ ដូចនេះកង់វិលបាន1260000ជុំក្នុងរយៈពេល១ម៉ោង។	
ឧទាហរណ៍:នារីធ្វើតេស្តបានពិន្ទុ8 ហើយបុណ្យបានពិន្ទុ6 តើពិន្ទុបុណ្យត្រូវជាប៉ុន្មានភាគរយនៃពិន្ទុនារី?	ជាទូទៅ <table><tr><td>ភាគរយនៃ a ធៀបនឹង b ត្រូវជា $\frac{a}{b} \times 100\%$</td></tr></table> ចម្លើយ ពិន្ទុបុណ្យធៀបនឹងពិន្ទុនារី តាងដោយប្រភាគ $\frac{6}{8}$ ភាគរយនៃពិន្ទុបុណ្យធៀប	ភាគរយនៃ a ធៀបនឹង b ត្រូវជា $\frac{a}{b} \times 100\%$	ចម្លើយ ពិន្ទុបុណ្យធៀបនឹងពិន្ទុនារី
ភាគរយនៃ a ធៀបនឹង b ត្រូវជា $\frac{a}{b} \times 100\%$			

	និងពិន្ទុនារីតាងដោយប្រភាគ $\frac{n}{100}$ យើងបាន $\frac{6}{8} = \frac{n}{100}$ $\Rightarrow 8n = 6 \times 100$ $\Rightarrow n = \frac{6}{8} \times 100\% = 75\%$ ដូចនេះពិន្ទុបូណ៌ត្រូវជា 75% នៃពិន្ទុនារី។	តាងដោយប្រភាគ $\frac{6}{8}$ ភាគរយនៃពិន្ទុបូណ៌ធៀប និងពិន្ទុនារីតាងដោយ ប្រភាគ $\frac{n}{100}$ យើងបាន $\frac{6}{8} = \frac{n}{100}$ $\Rightarrow 8n = 6 \times 100$ $\Rightarrow n = \frac{6}{8} \times 100\% = 75\%$ ដូចនេះពិន្ទុបូណ៌ត្រូវជា 75% នៃពិន្ទុនារី។
វិសាលភាពប្រាក់បាន 300000' ក្នុង១ខែហើយ សន្សំទុកបាន 60000' រកភាគរយនៃប្រាក់ដែល វិសាលសន្សំទុកបាន?	ជំហានទី៤ (៧នាទី) ពង្រឹងចំណេះដឹង	រកភាគរយនៃប្រាក់ដែល វិសាលសន្សំទុកបាន $\frac{60000}{300000} \times 100\% = 20\%$
ពេលទៅផ្ទះវិញធ្វើ លំហាត់ជួបម៉ោងក្រោយកែ	ជំហានទី៥ (៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ សុខឆ្លៀតពេលលក់កាសែត អោយបានប្រាក់សរុប 7500' ហើយទទួលបានប្រាក់កម្រៃ 6000' រកភាគរយនៃប្រាក់ កម្រៃនេះ?	សិស្សស្តាប់ហើយកត់ លំហាត់យកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

ថ្ងៃទី...ខែ.....ឆ្នាំ២០....

មេរៀនទី២ សមាមាត្រ (ត)

ចំណងជើង: ៣. ចំណោទនៃភាគរយកើនឬថយ

៤. ការប្រាក់

I. វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច

- **ចំណេះដឹង:**
  - កំណត់បានភាគរយកើនឬថយ
  - កំណត់បាននូវអត្រាការប្រាក់
- **បំណិន :**
  - កំណត់បានភាគរយកើនឬថយបានត្រឹមត្រូវ
  - កំណត់បាននូវអត្រាការប្រាក់បានត្រឹមត្រូវ
- **ឥរិយាបថ:**
  - សហការ និងមានទំនុកចិត្តក្នុងការដោះស្រាយចំណោទ

II. រយៈពេល (២ម៉ោង)

III. សម្ភារៈឧបទេស

IV. ដំណើរការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ពិនិត្យវត្តមាន,សណ្តាប់ធ្នាប់ និងអនាម័យថ្នាក់	ជំហានទី១ (៥នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
សុខន្លៀតពេលលក់កាសែតឲ្យ បានប្រាក់៧៥០០០'ហើយទទួល បានប្រាក់កម្រៃ៦០០០'។ រកប្រាក់កម្រៃនៃប្រាក់នេះ?	ជំហានទី២ (១០នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	រកប្រាក់កម្រៃនៃប្រាក់ធៀបនិងប្រាក់ដែលគេលក់បាន $\frac{6000}{75000} \times 100\% = 8\%$
ឧទាហរណ៍:បើគេបង្កើតចំនួន៤ 4 ទៅ 5 ។ តើគេអាចបង្កើតបាន ប៉ុន្មានភាគរយ?	ជំហានទី៣ (៦០នាទី) មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ មេរៀនទី២ សមាមាត្រ ៣. ចំណោទនៃភាគរយកើនឬថយ .4 ជាចំនួនដើម .5 ជាចំនួនកើន .5-4=1ជាកំណើន	.4 ជាចំនួនដើម .5 ជាចំនួនកើន .5-4=1ជាកំណើន

រៀបរៀងដោយគណៈស្ថិតិគណនេយ្យ-រូប (បរិច្ឆាបត្រ+១) ជំនាន់ទី១៧ ក្រុមទី ៤

យើងទាញបានជាទូទៅ: ឧទាហរណ៍៖កត់ម៉ែដើមនៃសម្ភារៈមួយដែលបន្ទាប់ពីបង្កើន 30% លក់ក្នុងតម្លៃ 780 ។ ឧទាហរណ៍៖កត់ម៉ែដើមនៃសម្ភារៈមួយដែលបន្ទាប់ពីបញ្ចុះតម្លៃ 40% លក់ក្នុងតម្លៃ 3600 ។	ចម្លើយ តាង n ជាចំនួនដើម បន្ទាប់ពីបង្កើនដល់ 780 កំណើន $780 - n$ $\text{ភាគរយនៃកំណើន } \frac{780 - n}{n} = \frac{30}{100}$ $\frac{780 - n}{n} = \frac{3}{10}$ $7800 - n = 3n$ $7800 = 10n + 3n$ $13n = 7800 \Rightarrow n = 600$ ដូចនេះតម្លៃដើមស្មើនឹង 600 ។ ចម្លើយ តាង n ជាចំនួនដើម បន្ទាប់ពីថយស្មើនឹង 3600 តំហាយ $n - 3600$ $\text{ភាគរយនៃតំហាយ } \frac{n - 3600}{n} = \frac{40}{100}$ $\frac{n - 3600}{n} = \frac{4}{10}$ $10(n - 3600) = 4n$ $10n - 36000 = 4n$ $10n - 4n = 36000$ $6n = 36000$ $\Rightarrow n = \frac{36000}{6} = 6000$ ដូចនេះតម្លៃដើមស្មើនឹង 6000 ។ ៤. ការប្រាក់ បើគេយកប្រាក់ 100' ទៅចងការក្នុងមួយឆ្នាំ គេបានការប្រាក់ 8' ។ ការប្រាក់ធៀបនឹងប្រាក់ដើម តាងដោយប្រភាគ $\frac{8}{100}$ ឬជាភាគរយ 8% ហៅថាអត្រានៃការប្រាក់។	ចម្លើយ តាង n ជាចំនួនដើម បន្ទាប់ពីបង្កើនដល់ 780 កំណើន $780 - n$ $\text{ភាគរយនៃកំណើន } \frac{780 - n}{n} = \frac{30}{100}$ $\frac{780 - n}{n} = \frac{3}{10}$ $7800 - n = 3n$ $7800 = 10n + 3n$ $13n = 7800 \Rightarrow n = 600$ ដូចនេះតម្លៃដើមស្មើនឹង 600 ។ ចម្លើយ តាង n ជាចំនួនដើម បន្ទាប់ពីថយស្មើនឹង 3600 តំហាយ $n - 3600$ $\text{ភាគរយនៃតំហាយ } \frac{n - 3600}{n} = \frac{40}{100}$ $\frac{n - 3600}{n} = \frac{4}{10}$ $10(n - 3600) = 4n$ $10n - 36000 = 4n$ $10n - 4n = 36000$ $6n = 36000$ $\Rightarrow n = \frac{36000}{6} = 6000$ ដូចនេះតម្លៃដើមស្មើនឹង 6000 ។

ឧទាហរណ៍: មីងសំយកប្រាក់ 400000 រៀលដាក់យកការប្រាក់ដោយតទួលបានអត្រាការប្រាក់ 6% ក្នុងមួយឆ្នាំ បើគាត់នៅតែបន្តដាក់យកការប្រាក់ជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ឆ្នាំទី 4 តើប្រាក់គាត់នឹងកើនបានប៉ុន្មាន? គាត់តម្កល់ទុកទាំងការប្រាក់និងប្រាក់ដើម។ .ធ្វើគំរូអោយសិស្សមើលក្នុងការរកការប្រាក់នៅឆ្នាំទី 1 រួចអោយសិស្សធ្វើជាបន្តបន្ទាប់។ ហើយទាញជាទូទៅ:	ចម្លើយ នៅឆ្នាំទី 1 ប្រាក់សរុប $P_1 = 400000 + 400000 \times \frac{8}{100} = 432000 \text{ រៀល}$ នៅឆ្នាំទី 2 ប្រាក់សរុប $P_2 = 400000 + 432000 \times \frac{8}{100} = 466560 \text{ រៀល}$ នៅឆ្នាំទី 3 ប្រាក់សរុប $P_3 = 400000 + 466560 \times \frac{8}{100} = 503884.8 \text{ រៀល}$ នៅឆ្នាំទី 4 ប្រាក់សរុប $P_4 = 400000 + 503884.8 \times \frac{8}{100} = 544195.5$.យើងឃើញថាប្រាក់របស់គាត់បានកើនឡើង $544195.5 - 400000 = 144195.5 \text{ រៀល}$ បើធៀបនឹងប្រាក់ដើម $\frac{144195.5}{400000} \times 100\% = 36\%$ ប្រាក់គាត់បានកើនឡើង 36% ក្នុងរយៈពេល 4 ឆ្នាំនេះ។ ជាទូទៅ .បើ P_0 ជាប្រាក់ដើម r ជាអត្រាការប្រាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយ t ជារយៈពេលនៃការដាក់ប្រាក់យកកម្រៃ។ ឆ្នាំទី 1: $P_1 = P_0 + rP_0 = P_0(1+r)$ ឆ្នាំទី 2 : $P_2 = P_0(1+r) + P_0(1+r)r$ $= P_0(1+r)(1+r) = P_0(1+r)^2$ ឆ្នាំទី 3 : $P_3 = P_0(1+r)^2 + P_0(1+r)^2r$ $= P_0(1+r)^2(1+r) = P_0(1+r)^3$ ឆ្នាំទី t: $P_t = P_0(1+r)^t$	ចម្លើយ នៅឆ្នាំទី 1 ប្រាក់សរុប $P_1 = 400000 + 400000 \times \frac{8}{100} = 432000 \text{ រៀល}$ នៅឆ្នាំទី 2 ប្រាក់សរុប $P_2 = 400000 + 432000 \times \frac{8}{100} = 466560 \text{ រៀល}$ នៅឆ្នាំទី 3 ប្រាក់សរុប $P_3 = 400000 + 466560 \times \frac{8}{100} = 503884.8 \text{ រៀល}$ នៅឆ្នាំទី 4 ប្រាក់សរុប $P_4 = 400000 + 503884.8 \times \frac{8}{100} = 544195.5$.យើងឃើញថាប្រាក់របស់គាត់បានកើនឡើង $544195.5 - 400000 = 144195.5 \text{ រៀល}$ បើធៀបនឹងប្រាក់ដើម $\frac{144195.5}{400000} \times 100\% = 36\%$ ប្រាក់គាត់បានកើនឡើង 36% ក្នុងរយៈពេល 4 ឆ្នាំនេះ។

	.ប្រាក់សរុប $P = P_0(1+P)^t$ ។	
លំហាត់: ពូសុខយកប្រាក់ p_0 ទៅសន្សំយកប្រាក់ដោយទទួលការប្រាក់ 10% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ តើគាត់ត្រូវដាក់ប្រាក់រយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំទើបបានប្រាក់សរុបស្មើនឹងទ្វេដងនៃប្រាក់ដើម?	ជំហានទី៤ (១០នាទី) ពង្រឹងចំណេះដឹង	ចម្លើយ តាមរូបមន្ត $P = P_0(1+r)^t$ P_0 ជាប្រាក់ដើម r អត្រានៃការប្រាក់ $r = 0.1$ t រយៈពេលដែលដាក់ប្រាក់ ដើម្បីឱ្យបាន $P = 2p_0$ $2P_0 = P_0(1+0.1)^t$ ឬ $(1.1)^t = 2$ ដើម្បីរក t គេគណនា $1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1 \times 1.1$ $(1.1)^9 = 2.1$ យើងបាន $t = 9$ ហេតុនេះគាត់ត្រូវដាក់ប្រាក់រយៈពេល 9 ឆ្នាំ។
ពេលទៅផ្ទះវិញធ្វើលំហាត់ផងជួបគ្នាម៉ោងក្រោយឡើងកែ។	ជំហានទី៥ (៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ ពូសុខយកប្រាក់ 500000 ទៅដាក់យកការប្រាក់ ពីរឆ្នាំក្រោយមកគេបានប្រាក់សរុប 605000 ។ រកអត្រានៃការប្រាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ។	សិស្សស្តាប់ហើយកត់លំហាត់យកធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី: ៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១.....

I. ចំណងជើងមេរៀន : មេរៀនទី៣ កន្សោមពិជគណិត

ចំណងជើងរង : ១. ផលគុណនៃកន្សោមពិជគណិត

២. ការដាក់កន្សោមពិជគណិតជាផលគុណនៃកត្តា

II. វត្ថុបំណង : ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សអាច៖

ចំណេះដឹង : បកស្រាយពីការពន្លាត និងដាក់កន្សោមពិជគណិត ជាផលគុណនៃកត្តា

បំណិន : គណនាបាននូវការពន្លាតកន្សោមពិជគណិត និង កំណត់បានការដាក់កន្សោមពិជគណិតជាផលគុណនៃកត្តា។

ឥរិយាបថ : សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់ប្រកបដោយភាពជឿជាក់ និងមានភាពជិតស្និទ្ធ

III. រយៈពេល : ៩០នាទី

IV. សម្ភារៈឧបទេស: ផ្ទាំងរូបមន្តសមភាពសំរាប់គណនាផលគុណនៃកត្តា

V. ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមានសិស្ស អនាម័យ វិន័យ និង សណ្តាប់ ធ្នាប់ សិស្ស។	ជំហានទី១(៥នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	-តំណាងសិស្សឡើងរាយ ការណ៍។
១. គណនាផលបូកនិងផលដកនៃ កន្សោមពិជគណិត $P = 2x^2 + 3xy^2 + x^2y - 4xy$ ២. គណនាផលគុណ $A = (4a + 2b^2)(2b^2 + 5a)$	ជំហានទី២(១០នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	១. $P = 2x^2 + 3xy^2 + x^2y - 4xy$ $= (2x^2 + x^2y) + (3xy^2 - 4xy)$ $= 3x^2y - x^2y$ ២. $A = (4a + 2b^2)(2b^2 + 5a)$ $= 8ab^2 + 20a^2 + 4b^4 + 10ab^2$ $= 18ab^2 + 2a^2 + 4b^2$
ឧទាហរណ៍: គណនាផ្ទៃក្រឡា នៃ ចតុកោណកែង ដែលមានវិ មាត្រ ដូចរូបដែលគេឲ្យ។ចតុកោណ កែង នេះមានវិមាត្រ $2x+5$ និង $3x-5$ ហើយមានផ្ទៃក្រឡា កំណត់ ដោយ $S = (2x+5)(3x-5)$ ។ ចូរ គណនា ផលគុណនៃកត្តាទាំងពីរនេះ: 3x-5 $2x+5$ -ណែនាំឲ្យសិស្សប្រើលក្ខណៈ $a(b \pm c) = ab \pm ac$	ជំហានទី៣(៦០នាទី) មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ មេរៀនទី៣ : កន្សោមពិជគណិត <u>១.ផលគុណនៃកន្សោមពិជគណិត</u> <u>ចម្លើយ</u> - គណនាផលគុណនៃ S ដោយ $S = (2x+5)(3x-5)$ ដោយប្រើលក្ខណៈ $a(b \pm c) = ab \pm ac$ គេបាន $S = (2x+5)(3x-5)$ $= 2x(3x-2) + 5(3x-2)$ $= 6x^2 + 11x - 10$ កន្សោម $S = 6x^2 + 11x - 10$ ជាផល គុណនៃកន្សោមពិជគណិត $S = (2x+5)(3x-5)$ ។	<u>ចម្លើយ</u> - គណនាផលគុណនៃ S ដោយ $S = (2x+5)(3x-5)$ ដោយប្រើលក្ខណៈ $a(b \pm c) = ab \pm ac$ គេបាន $S = (2x+5)(3x-5)$ $= 2x(3x-2) + 5(3x-2)$ $= 6x^2 + 11x - 10$ កន្សោម $S = 6x^2 + 11x - 10$ ជា ផលគុណនៃកន្សោមពិជ គណិត $S = (2x+5)(3x-5)$ ។

-ប្រាបសិស្សថា $S = 6x^2 + 11x - 10$ ជាផលគុណនៃកន្សោមពិជគណិត $S = (2x + 5)(3x - 5)$ ។ -បិទផ្ទាំងរូបមន្តសមភាពសំខាន់ៗ សំរាប់ការគណនាផលគុណនៃកត្តា -លំហាត់គំរូ៖ ១. ចូរគណនា $A = (k + 4)(k^2 - 4k + 1)$ $B = (a - 2)(a^2 - 3a^2 + 2)$ $C = (2x + 3)^2$ $D = (x + 3)(x^2 - 4x - 3)$ -ណែនាំឱ្យសិស្សប្រើលក្ខណៈ $a(b \pm c) = ab \pm ac$ $(a + b)(a + b) = (a + b)^2$ -លំហាត់គំរូទី២: គណនា $A = (x - 2)^2 - (2x + 5)^2$ $B = 3(2 - x)(2 + x) - (x - 1)^2$ $C = 4(x + 1)^2 - 9(2x - 1)^2$ $D = 2(x + 2)^2 - (x + 1)(x - 1)$	-រូបមន្តសំខាន់ៗសំរាប់ការ គណនា ផលគុណនៃកត្តាមាន៖ $(a + b)(a + b) = (a + b)^2$ $= a^2 + 2ab + b^2$ $(a - b)(a + b) = (a^2 - b^2)$ $(a - b)(a + b) = (a - b)^2$ $= a^2 - 2ab + b^2$ $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$ -ចម្លើយ៖ ១. គណនា $A = (k + 4)(k^2 - 4k + 1)$ $= k(k^2 - 4k + 1) + 4(k^2 - 4k + 1)$ $= k^3 - 15k + 4$ $B = (a - 2)(a^2 - 3a + 2)$ $= a(a^2 - 3a + 2) - 2(a^2 - 3a + 2)$ $= (a^2 - 3a + 2)(a - 2)$ $= a^3 - 5a^2 + 8a - 4$ $C = (2x + 3)^2$ $= 4x^2 + 12x + 9$ $D = (x + 3)(x^2 - 4x - 3)$ $= x^3 + 7x^2 + 9x - 9$ -ចម្លើយ៖ $A = (x - 2)^2 - (2x + 5)^2$ $= (x^2 - 4x + 4) - (4x^2 + 20x + 25)$	-រូបមន្តសំខាន់ៗសំរាប់ការ គណនាផលគុណនៃកត្តាមាន៖ $(a + b)(a + b) = (a + b)^2$ $= a^2 + 2ab + b^2$ $(a - b)(a + b) = (a^2 - b^2)$ $(a - b)(a + b) = (a - b)^2$ $= a^2 - 2ab + b^2$ $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$ -ចម្លើយ៖ ១. គណនា $A = (k + 4)(k^2 - 4k + 1)$ $= k(k^2 - 4k + 1) + 4(k^2 - 4k + 1)$ $= k^3 - 15k + 4$ $B = (a - 2)(a^2 - 3a + 2)$ $= a(a^2 - 3a + 2) - 2(a^2 - 3a + 2)$ $= (a^2 - 3a + 2)(a - 2)$ $= a^3 - 5a^2 + 8a - 4$ $C = (2x + 3)^2$ $= 4x^2 + 12x + 9$ $D = (x + 3)(x^2 - 4x - 3)$ $= x^3 + 7x^2 + 9x - 9$ -ចម្លើយ៖ $A = (x - 2)^2 - (2x + 5)^2$ $= (x^2 - 4x + 4) - (4x^2 + 20x + 25)$

+ណែនាំឲ្យសិស្សប្រើរូបមន្ត៖ $(a+b)^2, (a-b)^2, (a-b)(a+b)$	$= -3x^2 - 24x - 21$ $B = 3(2-x)(2+x) - (x-1)^2$ $= 3(2^2 - x^2) - (x-1)^2$ $= -4x^2 + 2x + 11$ $C = 4(x+1)^2 - 9(2x-1)^2$ $= -32x^2 + 44x - 5$ $D = 2(x+2)^2 - (x+1)(x-1)$ $= x^2 + 8x + 9$	$= -3x^2 - 24x - 21$ $B = 3(2-x)(2+x) - (x-1)^2$ $= 3(2^2 - x^2) - (x-1)^2$ $= -4x^2 + 2x + 11$ $C = 4(x+1)^2 - 9(2x-1)^2$ $= -32x^2 + 44x - 5$ $D = 2(x+2)^2 - (x+1)(x-1)$ $= x^2 + 8x + 9$
–បើគេសរសេរកន្សោម $S = (2x+5)(3x-2)$ ទៅជាកន្សោម $S = 6x^2 + 11x - 10$ មានន័យថាគេពន្លាតកន្សោមនេះ។ –ផ្ទុយទៅវិញ បើគេសរសេរកន្សោម $S = 6x^2 + 10x - 10$ ទៅជាកន្សោម $S = (2x+5)(3x-2)$ មានន័យថាគេដាក់កន្សោមនេះជា ផលគុណនៃកត្តា។ - ប្រាប់សិស្សថាដើម្បីសរសេរ កន្សោមពិជគណិតមួយ ជាផល	២. ការដាក់កន្សោមពិជគណិតជា ផល គុណនៃកត្តា –បើគេសរសេរកន្សោម $S = (2x+5)(3x-2)$ ទៅជាកន្សោម $S = 6x^2 + 11x - 10$ មានន័យថាគេពន្លាតកន្សោមនេះ។ –ផ្ទុយទៅវិញ បើគេសរសេរកន្សោម $S = 6x^2 + 10x - 10$ ទៅជាកន្សោម $S = (2x+5)(3x-2)$ មានន័យថាគេដាក់កន្សោមនេះជា ផលគុណនៃកត្តា។ –ដើម្បីសរសេរកន្សោមពិជគណិតមួយ ជាផលគុណនៃកត្តាគេប្រើវិធីដូចខាង ក្រោម៖	–បើគេសរសេរកន្សោម $S = (2x+5)(3x-2)$ ទៅជាកន្សោម $S = 6x^2 + 11x - 10$ មានន័យថាគេពន្លាតកន្សោមនេះ –ផ្ទុយទៅវិញ បើគេសរសេរ កន្សោម $S = 6x^2 + 10x - 10$ ទៅជាកន្សោម $S = (2x+5)(3x-2)$ មានន័យថាគេដាក់កន្សោម ផលគុណនៃកត្តា។

គុណនៃកត្តា គេត្រូវប្រើវិធីដូចខាងក្រោម៖ •ដាក់ជាកត្តារួម •ប្រើរូបមន្តសំខាន់ៗ •វិធីគុណខ្ទង់ •វិធីបំពេញនិងបន្ថយតួ។ –ដាក់ឧទាហរណ៍៖ ឧទាហរណ៍ទី១: ដាក់កន្សោម $A = 2x^2 + 4xy$ ជាផលគុណនៃកត្តា។ ឧទាហរណ៍ទី២: ដាក់កន្សោម $B = 2(x-1) + 4(x-1)^2$ ជាផលគុណនៃកត្តា។ •គ្រូសួរ៖ –តើកន្សោមពិជគណិត B នេះមានកត្តាណាជាកត្តារួម? •ដាក់លំហាត់គំរូឲ្យសិស្សសង្កេត៖ ១. ចូរដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណនៃកត្តា៖ $A = (x^2 - x) + (xy - y)$ $B = (xz + 10x) + (yz + 10y)$	២.១ ដាក់ជាកត្តារួម គេប្រើរូបមន្ត $ka \pm kb = k(a \pm b)$ ដែល k ហៅថាកត្តារួម។ •ចម្លើយ៖ –ដាក់កន្សោមជាផលគុណនៃកត្តា $A = 2x^2 + 4xy$ –ដាក់កន្សោមជាផលគុណនៃកត្តា $B = 2(x-1) + 4(x-1)^2$ $= 2(x-1)(2x-1)$ •ចម្លើយ៖ –ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណនៃកត្តា៖ $A = (x^2 - x) + (xy - y)$ $= x(x-1) + y(x-1)$ $= (x-1)(x+y)$ $B = (xz + 10x) + (yz + 10y)$ $= x(z+10) + y(z+10)$ $= (z+10)(x+y)$	–កន្សោមពិជគណិត B នេះមានកត្តា $2(x-1)$ ជាកត្តារួម។ –ដាក់កន្សោម A និង B ជាផលគុណនៃកត្តា៖ $A = (x^2 - x) + (xy - y)$ $= x(x-1) + y(x-1)$ $= (x-1)(x+y)$ $B = (xz + 10x) + (yz + 10y)$ $= x(z+10) + y(z+10)$ $= (z+10)(x+y)$

•ដាក់ប្រតិបត្តិឲ្យសិស្សធ្វើជាក្រុមឬជាបុគ្គល៖ ១. ចូរគណនា $P = 2(x-2)(-x^2-x+3)$ ២. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណនៃកត្តា៖ $M = 6x^2(x+1) - 2x(x+1)$ $N = 3(x-1)(x+2) + (x^2-x)(x+2)$	ជំហានទី៤(១០នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	១. $P = -2x^3 + 2x^2 + 10x - 12$ ២. $M = (x+1)(6x^2 - 2x)$ $N = (x-1)(x+2)(x+3)$
-ឲ្យសិស្សមើលមេរៀននេះឡើងវិញ និងមើលបន្តនៅផ្ទះ។	ជំហានទី៥(៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ	-សិស្សស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់។

កិច្ចការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី: ៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១.....

I. ចំណងជើងមេរៀន : មេរៀនទី៣ កន្សោមពិជគណិត (ត)

ចំណងជើងរង : ២.២ ប្រើប្រាស់មន្តសំខាន់ៗ

២.៣ វិធីគុណខ្ទង់

២.៤ វិធីបំពេញ និង បន្ថយតួ

II. វត្ថុបំណង : ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សអាច៖

ចំណេះដឹង : កំណត់បានដាក់កន្សោមពិជគណិតជាផលគុណនៃកត្តា

បំណិន : គណនាបានការដាក់ កន្សោមពិជគណិតជាផលគុណនៃកត្តា

ឥរិយាបថ : សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់ប្រកបដោយភាពជឿជាក់ និងមានភាពជិតស្និទ្ធ

III. រយៈពេល : ៩០នាទី

IV. សម្ភារៈឧបទេស: ផ្ទាំងកំរងសំណួរ ផ្ទាំងកំរងលំហាត់

V. ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមានសិស្ស អនាម័យ វិន័យ និង សណ្តាប់ ធ្នាប់សិស្ស។	ជំហានទី១(៥នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	-តំណាងសិស្សឡើងរាយ ការណ៍។
១. ចូរពន្លាតកន្សោម $A = (y - 1)(y + 2)^2$ ២. ដោយប្រើវិធីដាក់ជាកត្តារួម ចូរដាក់ កន្សោមខាងក្រោមជាផល គុណកត្តា៖ $B = a(x + 1) + b(x + 1)$ $C = 36x^4 - y^2$	ជំហានទី២(១០នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	១.ពន្លាតកន្សោម $A = (y - 1)(y + 2)^2$ $= (y - 1)(y^2 + 4y + 4)$ $= y(y^2 + 4y + 4) - (y^2 + 4y + 4)$ $= y^3 + 3y^2 - 4$ ២. $B = a(x + 1) + b(x + 1)$ $= (x + 1)(a + b)$ $C = 36x^4 - y^2$ $= (6x^2)^2 - y^2$ $= (6x^2 - y)(6x^2 + y)$
•សួរពីរូបមន្ត $(a + b)^2$, $(a + b)^2$ និង $(a^2 - b^2)$ •ដាក់ឧទាហរណ៍៖ សរសេរកន្សោម ខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា៖	ជំហានទី៣(៦០នាទី) មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ ២.២ ប្រើរូបមន្តសំខាន់ៗ •រូបមន្តសំខាន់ៗ $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$ $(a^2 - b^2) = (a - b)(a + b)$ • $A = x^2 - 6x + 9 = x^2 - 2 \cdot 3x + 3^2$ $= (x - 3)^2$	• $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$ $(a^2 - b^2) = (a - b)(a + b)$ • $A = x^2 - 6x + 9$ $= x^2 - 2 \cdot 3x + 3^2$

$A = x^2 - 6x^2 + 9$ •លំហាត់គំរូទី១: ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា៖ $B = 2x^3 + 8x^2 + 8x$ $C = 4(x-2)^2 - (1-3x)^2$ •លំហាត់គំរូទី២: ចូរដាក់កន្សោមពិជគណិត $A = 4x^2(x-1) - 9(x+1)$ ជាផលគុណនៃកត្តា? — តើអាចទាញកត្តាអ្វីជាកត្តារួម? —តើផលគុណកត្តានៃកន្សោម $(4x^2 - 9)$ អាចសរសេរបានដូចម្តេច? លំហាត់គំរូទី៣: គេឲ្យកន្សោម $A = 9(2x-3)^2 - 4(x+5)^2$ ក) ចូរពន្លាត A រួចគណនាចំពោះ $x = 1$ ។ ខ) សរសេរកន្សោមនេះជាផលគុណនៃកត្តា ហើយគណនាតម្លៃចំពោះ $x = 1$ ។	•ចម្លើយ៖ $B = 2x^3 + 8x^2 + 8x$ $= 2x(x^2 + 4x + 4)$ $= 2x(x+2)^2$ $C = 4(x-2)^2 - (1-3x)^2$ $= [2(x-2)]^2 - [(1-3x)]^2$ $= [2(x-2) - (1-3x)]$ $[2(x-2) + (1-3x)]$ $= (2x-4-1+3x)$ $(2x-4+1-3x)$ $= (5x-5)(-x-3)$ $= -5(x-1)(x+3)$ •ចម្លើយ៖ $A = 4x^2(x+1) - 9(x+1)$ $= (x+1)(4x^2 - 9)$ $= (x+1)(2x-3)(2x+3)$ ដូចនេះ $A = (x+1)(2x-3)(2x+3)$ •ចម្លើយ៖ ក) ពន្លាត A $A = 9(2x-3)^2 - 4(x+5)^2$ $= 9(4x^2 - 12x + 9) - 4(x^2 + 10x + 25)$ $= 32x^2 - 148x - 19$ ចំពោះ $x = 1$ គេបាន $A = -135$ ។ ខ) $A = 9(2x-3)^2 - 4(x+5)^2$ $= [3(2x-3)]^2 - [2(x+5)]^2$ $= [3(2x-3) - 2(x+5)][3(2x-3) + 2(x+5)]$ $= (6x-9-2x-10)(6x-9+2x+10)$ $= (4x-19)(8x+1)$	$= (x-3)^2$ •ចម្លើយ៖ $B = 2x^3 + 8x^2 + 8x$ $= 2x(x^2 + 4x + 4)$ $= 2x(x+2)^2$ $C = 4(x-2)^2 - (1-3x)^2$ $= [2(x-2)]^2 - [(1-3x)]^2$ $= [2(x-2) - (1-3x)]$ $[2(x-2) + (1-3x)]$ $= (2x-4-1+3x)$ $(2x-4+1-3x)$ $= (5x-5)(-x-3)$ $= -5(x-1)(x+3)$ —អាចទាញកត្តា $x+1$ ជាកត្តារួម —កន្សោម៖ $(4x^2 - 9) = (2x-3)(2x+3)$ •ចម្លើយ៖ ក) ពន្លាត A $A = 9(2x-3)^2 - 4(x+5)^2$ $= 9(4x^2 - 12x + 9) - 4(x^2 + 10x + 25)$ $= 32x^2 - 148x - 19$ ចំពោះ $x = 1$ គេបាន $A = -135$ ខ) $A = 9(2x-3)^2 - 4(x+5)^2$ $= [3(2x-3)]^2 - [2(x+5)]^2$ $= [3(2x-3) - 2(x+5)][3(2x-3) + 2(x+5)]$ $= (6x-9-2x-10)(6x-9+2x+10)$ $= (4x-19)(8x+1)$

[illegible]

•លំហាត់គំរូ: ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា៖ $A = x^2 + 3x - 4$ -ណែនាំឲ្យសិស្សប្រើរូបមន្ត៖ $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ $(a^2 - b^2) = (a + b)(a - b)$	ឬ $2a \cdot b = 6a$ $\Rightarrow b = 3$ ដូចនេះតួទី៣គឺ $b^2 = 9$ នោះកន្សោមអាចសរសេរជា៖ $x^2 + 6x + 9 = (x + 3)^2$ •ចម្លើយ៖ ដាក់ជាផលគុណនៃកត្តានូវកន្សោម $A = x^2 + 3x - 4$ តាមរូបមន្ត៖ $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ គេបាន $a = x$ $2ab = 3x$ $\Rightarrow b = \frac{3x}{2a} = \frac{3x}{2x} = \frac{3}{2}$ ហេតុនេះត្រូវបំពេញ $\left(\frac{3}{2}\right)^2$ បន្ថយតួ $\left(\frac{3}{2}\right)^2$ វិញ គេបាន $A = x^2 + 3x + \left(\frac{3}{2}\right)^2 - \left(\frac{3}{2}\right)^2 - 4$ $= \left(x^2 + 3x + \frac{9}{4}\right) - \left(\frac{9}{4} + 4\right)$ $= \left(x + \frac{3}{2}\right)^2 - \frac{25}{4}$ $= \left(x + \frac{3}{2}\right)^2 - \left(\frac{5}{2}\right)^2$ $= \left[\left(x + \frac{3}{2}\right) - \frac{5}{2}\right] \left[\left(x + \frac{3}{2}\right) + \frac{5}{2}\right]$ $= \left(x + \frac{3}{2} - \frac{5}{2}\right) \left(x + \frac{3}{2} + \frac{5}{2}\right)$ $A = (x - 1)(x + 4)$	ដូចនេះតួទី៣គឺ $b^2 = 9$ នោះកន្សោមអាចសរសេរជា៖ $x^2 + 6x + 9 = (x + 3)^2$ •ចម្លើយ៖ ដាក់ជាផលគុណនៃកត្តានូវកន្សោម $A = x^2 + 3x - 4$ តាមរូបមន្ត៖ $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ គេបាន $a = x$ $2ab = 3x$ $\Rightarrow b = \frac{3x}{2a} = \frac{3x}{2x} = \frac{3}{2}$ ហេតុនេះត្រូវបំពេញ $\left(\frac{3}{2}\right)^2$ និងបន្ថយតួ $\left(\frac{3}{2}\right)^2$ វិញ គេបាន $A = x^2 + 3x + \left(\frac{3}{2}\right)^2 - \left(\frac{3}{2}\right)^2 - 4$ $= \left(x^2 + 3x + \frac{9}{4}\right) - \left(\frac{9}{4} + 4\right)$ $= \left(x + \frac{3}{2}\right)^2 - \frac{25}{4}$ $= \left(x + \frac{3}{2}\right)^2 - \left(\frac{5}{2}\right)^2$ $= \left[\left(x + \frac{3}{2}\right) - \frac{5}{2}\right] \left[\left(x + \frac{3}{2}\right) + \frac{5}{2}\right]$ $= \left(x + \frac{3}{2} - \frac{5}{2}\right) \left(x + \frac{3}{2} + \frac{5}{2}\right)$ $A = (x - 1)(x + 4)$

•ដាក់ប្រតិបត្តិឲ្យសិស្សជាក្រុម៖ ១.ដោយប្រើរូបមន្តសំខាន់ៗ ចូរដាក់ កន្សោម $A=(a+b)^2-(a^2-b^2)$ ជា ផលគុណនៃកត្តា? ២.ដោយប្រើវិធីគុណខ្វែងចូរដាក់ កន្សោម $B=x^2+2x-15$ ជាផល គុណនៃកត្តា? ៣.ដោយប្រើវិធីបំពេញនិងបន្ថយ តួ ចូរ ដាក់កន្សោម $C=x^2-6x+7$ ជាផល គុណនៃកត្តា?	ជំហានទី៤(១០នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	•ចម្លើយ៖ ១. $A=2b(a+b)$ ២. $B=(x-3)(x+5)$ ៣. $C=(x-1)(x+7)$
•ឲ្យសិស្សមើលមេរៀន និង ស្រាវជ្រាវ បន្ថែមទៀតនៅផ្ទះ។	ជំហានទី៥(៥នាទី) បណ្តាំជឿ	•សិស្សស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុក ដាក់។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី: ៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១.....

I. ចំណងជើងមេរៀន : **មេរៀនទី៣ កន្សោមពិជគណិត**

ចំណងជើងរង : ៣. ប្រមាណវិធីលើកន្សោមសនិទាន

II. វត្ថុបំណង : ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សអាច៖

ចំណេះដឹង : បកស្រាយបានពីប្រមាណវិធីលើកន្សោមសនិទាន

បំនិន : គណនាដោយប្រើប្រមាណវិធីលើកន្សោមសនិទាន

ឥរិយាបថ : សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់ប្រកបដោយភាពជឿជាក់ និងមានភាពជិតស្និទ្ធ

III. រយៈពេល : ៩០នាទី

IV. សម្ភារៈឧបទេស: ផ្ទាំងកំរងសំណួរ ផ្ទាំងកំរងលំហាត់

V. ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមានសិស្ស អនាម័យ វិន័យ និង សណ្តាប់ ធ្នាប់ថ្នាក់។	ជំហានទី១(៥នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍។
-ចូរគណនា៖ ក) $A = \frac{2}{3} + \frac{4}{9} + \frac{3}{27}$ ខ) $B = \frac{1}{3} \div \frac{1}{4}$ គ) $C = (x^2 - 9)(x^2 - 4)$	ជំហានទី២(១០នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	-ចម្លើយ៖ ក) $A = \frac{2}{3} + \frac{4}{9} + \frac{3}{27}$ $= \frac{2 \times 9}{3 \times 9} + \frac{4 \times 3}{9 \times 3} + \frac{3}{27}$ $= \frac{18 + 12 + 3}{27}$ $= \frac{33}{27}$ ខ) $B = \frac{1}{3} \div \frac{1}{4} = \frac{\frac{1}{3}}{\frac{1}{4}} = \frac{1}{3} \times 4 = \frac{4}{3}$ គ) $C = (x^2 - 9)(x^2 - 4)$ $= (x - 3)(x + 3)(x - 2)(x + 2)$ $= x^4 - 4x^2 - 9x^2 + 36$ $= x^4 - 13x^2 + 36$

•ឧទាហរណ៍៖ គណនាកន្សោមសនិទាន៖ $A = \frac{1}{(x+1)^2} + \frac{1}{x^2-1}$ -ឲ្យសិស្សរកភាគបែងរួមបន្ទាប់មកគំរូរកភាគបែងឬយមនោះ។ •ណែនាំឲ្យសិស្សទាញជាទូទៅនូវលក្ខណៈប្រមាណវិធីបូកដក កន្សោមសនិទាន	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ(តចប់) មេរៀនទី៣ (៦០នាទី) កន្សោមពិជគណិត ៣.ប្រមាណវិធីលើកន្សោមពិជគណិត ៣.១) វិធីបូក ដក •ចម្លើយ៖ $\begin{aligned} A &= \frac{1}{(x+1)^2} + \frac{1}{x^2-1} \\ &= \frac{(x^2-1) + (x+1)^2}{(x+1)^2(x^2-1)} \\ &= \frac{x^4-1+x^4+2x+1}{(x+1)^2(x^2-1)} \\ &= \frac{2x}{(x+1)^2(x^2-1)} \end{aligned}$ -ជាទូទៅ: ដើម្បីបូកឬដកកន្សោមសនិទានត្រូវ៖ • ដាក់ភាគយក និង ភាគបែងនៃប្រភាគជាផលគុណនៃកត្តា • សម្រួលប្រភាគនីមួយៗបើអាច • តម្រូវភាគបែងរួម • បូក ឬ ដកភាគយកដោយរក្សាភាគបែងរួម • សម្រួលលទ្ធផលបើអាច។ (ដោយ	•ចម្លើយ៖ $\begin{aligned} A &= \frac{1}{(x+1)^2} + \frac{1}{x^2-1} \\ &= \frac{(x^2-1) + (x+1)^2}{(x+1)^2(x^2-1)} \\ &= \frac{x^4-1+x^4+2x+1}{(x+1)^2(x^2-1)} \\ &= \frac{2x}{(x+1)^2(x^2-1)} \end{aligned}$ -ជាទូទៅ: ដើម្បីបូកឬដកកន្សោមសនិទានត្រូវ៖ • ដាក់ភាគយក និង ភាគបែងនៃប្រភាគជាផលគុណនៃកត្តា • សម្រួលប្រភាគនីមួយៗបើអាច • តម្រូវភាគបែងរួម • បូក ឬ ដកភាគយកដោយរក្សាភាគបែងរួម • សម្រួលលទ្ធផលបើអាច។ (ដោយឲ្យកត្តាសម្រួលខុសពីសូន្យ)

• ទាញសំគាល់មកបង្ហាញសិស្ស • ដាក់លំហាត់គំរូទី១: គណនា $A = \frac{x^2 + 7x}{x^2 - 49} - \frac{10}{2x + 4}$ - ណែនាំឲ្យសិស្សយកជាទូទៅខាងលើមកអនុវត្តសំរាប់ជាគន្លឹះ: - សួរសិស្សពីរូបមន្ត $(a^2 - b^2)$ • លំហាត់គំរូទី២: ចូរផ្ទៀងផ្ទាត់ថា $\frac{1}{n(n+1)(n+2)} =$	ឲ្យកត្តាសម្រួលខុសពីសូន្យ) - សំគាល់: យើងចាត់តទុកកត្តាដែលត្រូវសម្រួលជាកត្តាមិនសូន្យហេតុនេះ យើងមិនត្រូវតម្រូវឲ្យមានការបញ្ជាក់តំលៃអថេរដែលនាំឲ្យកត្តានោះស្មើនឹងសូន្យបានឡើយ។ • ចម្លើយ: $A = \frac{x^2 + 7x}{x^2 - 49} - \frac{10}{2x + 4}$ $= \frac{x(x+7)}{(x-7)(x+7)} - \frac{10}{2(x+2)}$ $= \frac{x}{x-7} - \frac{5}{x+2}$ $= \frac{x(x+2) - 5(x-7)}{(x-7)(x+2)}$ $= \frac{x^2 - 3x + 35}{(x-7)(x+2)}$ សម្រួលនឹង $(x+7)$ ដោយ $(x+7) \neq 0$ ឬ $x = 7$ ។ • ចម្លើយ: ផ្ទៀងផ្ទាត់ $\frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} =$ $= \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$	- សំគាល់: យើងចាត់តទុកកត្តាដែលត្រូវសម្រួល ជាកត្តាមិនសូន្យហេតុនេះ យើងមិនត្រូវតម្រូវឲ្យមានការបញ្ជាក់តំលៃអថេរដែលនាំឲ្យកត្តានោះស្មើនឹងសូន្យបានឡើយ។ • ចម្លើយ: $A = \frac{x^2 + 7x}{x^2 - 49} - \frac{10}{2x + 4}$ $= \frac{x(x+7)}{(x-7)(x+7)} - \frac{10}{2(x+2)}$ $= \frac{x}{x-7} - \frac{5}{x+2}$ $= \frac{x(x+2) - 5(x-7)}{(x-7)(x+2)}$ $= \frac{x^2 - 3x + 35}{(x-7)(x+2)}$ សម្រួលនឹង $(x+7)$ ដោយ $(x+7) \neq 0$ ឬ $x = 7$ ។ • ចម្លើយ: ផ្ទៀងផ្ទាត់ $\frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} = \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ដោយ $\frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} =$

$= \frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)}$ និងគណនាតំលៃនៃ $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} + \dots$ $+ \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$	ដោយ $\frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)} =$ $= \frac{n+2}{2n(n+1)(n+2)} - \frac{n}{2n(n+1)(n+2)}$ $= \frac{n+2-n}{2n(n+1)(n+2)}$ $= \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ដូចនេះសមភាពនេះពិត •គណនា $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ចំពោះ $n=1$: $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} = \frac{1}{4} - \frac{1}{12}$ $n=2$: $\frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} = \frac{1}{12} - \frac{1}{24}$ .... $\frac{1}{n(n+1)(n+2)} =$ $= \frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)}$ បូកអង្គនឹងអង្គគេបាន: $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ $= \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)}$	$= \frac{n+2}{2n(n+1)(n+2)} - \frac{n}{2n(n+1)(n+2)}$ $= \frac{n+2-n}{2n(n+1)(n+2)}$ $= \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ដូចនេះសមភាពនេះពិត •គណនា $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ចំពោះ $n=1$: $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} = \frac{1}{4} - \frac{1}{12}$ $n=2$: $\frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} = \frac{1}{12} - \frac{1}{24}$ .... $\frac{1}{n(n+1)(n+2)} =$ $= \frac{1}{2n(n+1)} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)}$ បូកអង្គនឹងអង្គគេបាន: $\frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3} + \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ $= \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)(n+2)}$ ៣.២) វិធីគុណខ្វែង •ចម្លើយ៖

•ឧទាហរណ៍ទី១: គណនា $\frac{a}{a+2} \times \frac{3a+b}{a^2-4a}$ - ទាញជាលក្ខណៈទូទៅនូវប្រមាណវិធីគុណ ឬ ចែកកន្សោមសនិទាន	៣.២) វិធីគុណខ្វែង •ចម្លើយ៖ $\frac{a}{a+2} \times \frac{3a+6}{a^2-4a} = \frac{a}{a+2} \times \frac{3(a+2)}{a(a-4)}$ $= \frac{3a(a+2)}{a(a+2)(a-4)}$ $= \frac{3}{(a-4)}$ ដែល $a+2 \neq 0$ $a+2 \neq 0$ ឬ $a \neq -2$ និង $a \neq 0$ ។ -ជាទូទៅ: ដើម្បីគុណឬចែកកន្សោមសនិទានយើងត្រូវ៖ •ដាក់ភាគយកនិងភាគបែងនៃប្រភាគជាផលគុណនៃកត្តា •ចំពោះវិធីគុណគេគុណភាគយកនឹងភាគយក ហើយ គុណភាគបែងនឹងភាគបែង •ចំពោះវិធីគុណគុណប្រភាគតំណាងចែកនឹងចម្រាស់នៃប្រភាគតូចចែក ហើយ សម្រួលលទ្ធផលបើអាច •ចម្លើយ៖ $A = \frac{x^2-4}{2x^2-4x} \times \frac{x^2-9}{x^2+6x+9}$	$\frac{a}{a+2} \times \frac{3a+6}{a^2-4a} = \frac{a}{a+2} \times \frac{3(a+2)}{a(a-4)}$ $= \frac{3a(a+2)}{a(a+2)(a-4)}$ $= \frac{3}{(a-4)}$ ដែល $a+2 \neq 0$ $a+2 \neq 0$ ឬ $a \neq -2$ និង $a \neq 0$ ។ -ជាទូទៅ: ដើម្បីគុណឬចែកកន្សោមសនិទានយើងត្រូវ៖ •ដាក់ភាគយក និង ភាគបែងនៃប្រភាគ ជាផល គុណនៃកត្តា •ចំពោះវិធីគុណ គេគុណភាគយកនឹងភាគយក ហើយគុណភាគបែងនឹងភាគបែង •ចំពោះវិធីគុណប្រភាគតំណាងចែកនឹងចម្រាស់នៃប្រភាគតូចចែក ហើយ សម្រួលលទ្ធផលបើអាច •ចម្លើយ៖ $A = \frac{x^2-4}{2x^2-4x} \times \frac{x^2-9}{x^2+6x+9}$ $= \frac{(x-2)(x+2)}{2x(x-2)} \times \frac{(x-3)(x+3)}{(x+3)(x+3)}$ $= \frac{x+2}{2x} \times \frac{x-3}{x+3}$ $= \frac{(x+2)(x-3)}{2x(x+3)}$

•លំហាត់គំរូទី២: គណនា $A = \frac{x^2 - 4}{2x^2 - 4x} \times \frac{x^2 - 9}{x^2 + 6x + 9}$ $B = \frac{ab - b^2}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a^2 - b^2)}$ -ឲ្យប្រភាគដែលសម្រួលខុសពីសូន្យ	$= \frac{(x-2)(x+2)}{2x(x-2)} \times \frac{(x-3)(x+3)}{(x+3)(x+3)}$ $= \frac{x+2}{2x} \times \frac{x-3}{x+3}$ $= \frac{(x+2)(x-3)}{2x(x+3)}$ $B = \frac{ab - b^2}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a^2 - b^2)}$ $= \frac{b(a-b)}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a^2 - b^2)}$ $= \frac{b(a-b)}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a-b)(a+b)}$ $= \frac{b(a-b)}{a(a+b)(a+b)} \times \frac{a(a-b)(a+b)}{b^2}$ $= \frac{ab(a-b)(a-b)(a+b)}{ab^2(a+b)(a+b)}$ $= \frac{(a-b)(a-b)}{b(a+b)}$ $= \frac{(a-b)^2}{b(a+b)}$ ដែល $a \neq 0; b \neq 0$ និង $a \neq -b$ ។	$B = \frac{ab - b^2}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a^2 - b^2)}$ $= \frac{b(a-b)}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a^2 - b^2)}$ $= \frac{b(a-b)}{a(a+b)^2} \div \frac{b^2}{a(a-b)(a+b)}$ $= \frac{b(a-b)}{a(a+b)(a+b)} \times \frac{a(a-b)(a+b)}{b^2}$ $= \frac{ab(a-b)(a-b)(a+b)}{ab^2(a+b)(a+b)}$ $= \frac{(a-b)(a-b)}{b(a+b)}$ $= \frac{(a-b)^2}{b(a+b)}$ ដែល $a \neq 0; b \neq 0$ និង $a \neq -b$ ។
ដាក់លំហាត់ឲ្យដោះស្រាយជាក្រុមឬជាបុគ្គល៖	ជំហានទី៨(១០នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	•ចម្លើយ៖ $A = \frac{x^2 + 1}{x(x-1)}$ $B = \frac{1}{b}$ $C = \frac{x^2(x^2 - 20x + 25)}{(x-5)(x+5)(x^2 + b)}$

$A = 1 - \frac{1}{x} + \frac{2}{x-1}$ $B = \frac{a-2}{a^2b} \times \frac{a^3-a^2}{a(a-2)-(a-2)}$ $C = \frac{x^2}{x^2-25} \div \frac{x^2+b}{x^2-20x+25}$		
-ឲ្យសិស្សមើលមេរៀន បន្ថែមនៅ ផ្ទះ និងដោះស្រាយលំហាត់នៅ ចុងមេរៀននេះ។	ជំហានទី៥ (៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ	-សិស្សស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុក ដាក់។

ថ្នាក់ទី : ៤

(១/ដោះស្រាយសម្ភារដីក្រទី១មាន១អញ្ញាត)

-ឥរិយាបថ :សិស្សសហការដោះស្រាយដោយស្មារតីយោគយល់

IV. ដំណាក់កាលនាំមេរៀន

45

– គ្រូសរសេរមេរៀនថ្មី មេរៀនទី១ ឧទាហរណ៍ទី១ កាលពី៦ឆ្នាំមុនខ្ញុំមានអាយុ៤០ ឆ្នាំ។ តើឆ្នាំនេះខ្ញុំមានអាយុប៉ុន្មាន? បូកអង្គទាំងពីរនឹង 6 ឧទាហរណ៍ទី២ នៅ៥ឆ្នាំទៀតខ្ញុំនឹងមានអាយុ៣ ៣ឆ្នាំ។ តើឆ្នាំនេះខ្ញុំមានអាយុប៉ុន្មាន ? ប្រាប់សិស្ស យើងអាចប្រើលក្ខណៈសម ភាពមកជំនួយក្នុងការដោះ ស្រាយសមីការដឺក្រេទីមួយ បាន	<u>ជំហានទី៣</u> (មេរៀនថ្មី) មេរៀនទី២ សមីការដឺក្រេទី១មានមួយរូប <u>១.សមីការដឺក្រេទី១មានមួយ រូប</u> - ប្រើលក្ខណៈសមភាព បើ $a=b$ នោះ $a+c=b+c$ តាង X ជាអាយុខ្ញុំនៅបច្ចុប្បន្នកាល $x-6=40$ $x-6+6=40+6$ បូកអង្គទាំងពីរនឹង 6 $x=46$ ជាចម្លើយនៃសមីការ។ - ប្រើលក្ខណៈសមភាព បើ $a=b$ នោះ $a-c=b-c$ តាង X ជាអាយុខ្ញុំនៅបច្ចុប្បន្នកាល $x+5=33$ $x+5-5=33-5$ ដកអង្គទាំងពីរនឹង 5 $x=28$ ជាចម្លើយនៃសមីការ។ លក្ខណៈសមភាព បើ $a=b$ នោះ $a+c=b+c$ បើ $a=b$ នោះ $a-c=b-c$ បើ $a=b$ នោះ $ac=bc$	– សិស្សកត់ត្រា – សិស្សកត់ត្រា

តាមរយៈឧទាហរណ៍ខាងលើនេះ ឲ្យសិស្សទាញរកនិយមន័យសមីការទីមួយមានមួយអង្គត	បើ $a=b$ នោះ $\frac{a}{c} = \frac{b}{c}$ និយមន័យ សមីការដឺក្រេទី 1 មានមួយអង្គតបីគឺជាកន្សោមពិជគណិតណាដែលនៅសងខាងសញ្ញាស្ទើរហើយនិងស្មើមួយនិងមានតួអក្សរតាងរឺអង្គតតែមួយគត់។

		ហេតុនេះសមីលការគ្មាន ចម្លើយ។
គ្រូដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សធ្វើ នៅផ្ទះ $6(x - 2) = 3(x - 8)$ $3x + 5 = 3(x + 2)$	<u>ជំហានទី៥</u> (កិច្ចការផ្ទះ)	សិស្សកត់ត្រាលំហាត់យកទៅ ដោះស្រាយ

កម្មវិធីការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា : គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី : ១១

មេរៀនទី...៤...

សមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញត

(២/ សមីការដែលមានភាគបែងជាលេខ)

I. វត្ថុបំណងនៃមេរៀន

- ចំណេះដឹង : សិស្សដោះស្រាយបានសមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញតដែលមានភាគបែងជាលេខបានត្រឹមត្រូវ
- ចំណិន : សិស្សស្គាល់លក្ខណៈដើម្បីដោះស្រាយសមីការដែលមានភាគបែងជាលេខ
- ឥរិយាបថ : សិស្សសហការដោះស្រាយដោយស្មារតីយោគយល់

II. ពេលវេលា: ១ ម៉ោង

III. សម្ភារៈឧទេស

- ស . ស : ទំព័រទី ៤១ ដល់ទំព័រទី ៥០.
- ស . គ : ទំព័រទី.៤១ ដល់ទំព័រទី..៥០

IV. ដំណាក់កាលមេរៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-គ្រូពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង វិន័យ	<u>ជំហានទី១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់) -គ្រូពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង វិន័យ	តំណាងសិស្សឡើងរាយការណ៍
គ្រូអោយសិស្សឡើងកែ កិច្ចការផ្ទះ $6(x-2)=3(x-8)$ $3x+5=3(x+2)$	<u>ជំហានទី២</u> (រំលឹកមេរៀនចាស់)	-សិស្សឆ្លើយ $6(x-2)=3(x-8)$ $2x-4=x-8$ $2x-x=-8+4$ $x=-4$ ជាចម្លើយនៃសមីការ $0x+5=3(x+2)$ $3x+5=3x+6$ $0x=1$ ដូចនេះសមីការគ្មានរឹស

ណែនាំសិស្សឲ្យតម្រូវភាគបែង រួមនៃអង្គទាំងពីរបស់សមីការ តើយើងត្រូវដោះស្រាយយ៉ាង ម៉េចនិងសមីការនេះ? ណែនាំឲ្យសិស្សចងចាំនូវវិធាន នេះ	<u>ជំហានទី៣</u> (មេរៀនថ្មី) មេរៀនទី៤សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញត ២/ សមីការដែលមានភាគ បែងជាលេខ ឧទាហរណ៍ទី១ : ដោះស្រាយសមីការ $\frac{8x}{5+3} = x$ - តម្រូវភាគបែងរួមនៃអង្គ ទាំងពីរបស់សមីការ $\frac{8x}{5} + \frac{15}{5} = \frac{5x}{5}$ - លុបភាគបែងចោល $8x + 15 = 5x$ $8x - 5x = -15$ $3x = -15, \quad x = -5$ ជាចម្លើយនៃសមីការ ។ <u>វិធាន :</u> ដើម្បីដោះស្រាយសមីការដឺ ក្រេទី ១ មានមួយអញ្ញតដែលមាន ភាគបែងជាលេខ គេត្រូវ - តម្រូវភាគបែងរួមនៃអង្គ ទាំងពីរបស់សមីការរួចលុប ភាគបែងចោល។ - លើកតួមានអញ្ញតទៅអង្គ ម្ខាងនិងតួគ្មានអញ្ញតទៅ អង្គម្ខាងទៀត ។ តួណាមួយអង្គត្រូវប្តូរសញ្ញា រួចធ្វើប្រមាណវិធី ។	សិស្សសង្កេតនិងកត់ត្រា យើងត្រូវលុបភាគបែងវាជាមុន សិន សិស្សចងចាំនិងកត់ត្រា សិស្សចងចាំនិងកត់ត្រា

លំហាត់គំរូ : ចូរដោះស្រាយសមីការ $3x-1/6-x+1/12=x-5/4+x/6$		ចម្លើយ : ភាគបែងរួមស្មើនឹង 12 $3x-1/6-x+1/12=x-5/4+x/6$ $+x/6$ $2(3x-1)/12-x+1/12=$ $3(x-5)/12+2x/12$ $2(3x-1)-(x+1)/12=3(x-5)$ $+2x/12$ $2(3x-1)-(x+1)=3(x-5)+2x$ $6x-2-x-1=3x-15+2x$ $5x-3=5x-15$ $5x-5x=-15+3$ $0x=-12$ ចំពោះគ្រប់តម្លៃនៃ x អង្គទីមួយ ស្មើនឹង 0 ជានិច្ច ហេតុនេះសមីការ មានចម្លើយច្រើនអនេក ។
ដើម្បីដោះស្រាយសមីការដ៏ ក្រេឡិ ១ មានមួយអញ្ញតដែលមាន ភាគ បែងជាលេខ តើគេត្រូវធ្វើដូច ម្តេច?	<u>ជំហានទី៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង)	ដើម្បីដោះស្រាយសមីការដ៏ ក្រេឡិ ១ មានមួយអញ្ញត ដែលមានភាគបែងជា លេខគេត្រូវ • តម្រូវភាគបែងរួមនៃអង្គទាំងពីររបស់សមីការរួចលុបភាគបែងចោល។ • លើកតួមានអញ្ញតទៅអង្គម្ខាងនិងតួគ្មានអញ្ញតទៅអង្គម្ខាងទៀត

កិច្ចការផ្ទះ: ចូរដោះស្រាយសមីការ ក/ $\frac{3x}{4} + 9 = \frac{x}{2} + 15$ ខ/ $x + \frac{7}{6} + 2x - \frac{8}{2} = -4$	<u>ជំហានទី៥</u> (កិច្ចការផ្ទះ)	សិស្សកត់កិច្ចការផ្ទះយក ទៅដោះស្រាយ

ថ្នាក់ទី : ១១

မြေပြေ... ၆...

សមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញាត

(៣/ សមីការដែលរង្វង់ទី១ជាផលគុណកត្តា)

I.វត្តិបំណងនៃមេរៀន

- ចំណេះដឹង :សិស្សដោះស្រាយបានសមីការដែលអង្គទី១ជាផលគុណនៃកត្តាបានត្រឹមត្រូវ
 -បំណិន :សិស្សស្គាល់ពីលក្ខណៈដោះស្រាយសមីការដែលអង្គទី១ជាផលគុណនៃកត្តា
 -ឥរិយាបថ :សិស្សសហការដោះស្រាយដោយស្មារតីយោគយល់

II. ពេលវេលា: ១ ម៉ោង

III. សម្ភារៈឧទេស

- ស . ស : ទំព័រទី ៤១ ដល់ទំព័រទី ៥០.
-ស . គ : ទំព័រទី.៤១ ដល់ទំព័រទី..៥០

IV. ដំណើរការនាំមេរៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-គ្រូពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង វិន័យ	<u>ជំហានទី១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់) -គ្រូពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង វិន័យ	តំណាងសិស្សឡើង រាយការណ៍
គ្រូអោយសិស្សឡើងកែកិច្ចការ ផ្ទះ ក/ $\frac{3x}{4} + 9 = \frac{x}{2} + 15$ ខ/ $x + \frac{7}{6} + 2x - \frac{8}{2} = -4$	<u>ជំហានទី២</u> (រំលឹកមេរៀនចាស់)	-សិស្សឆ្លើយ ក/ $\frac{3x}{4} + 9 = \frac{x}{2} + 15$ $3x + \frac{36}{4} = 2x + \frac{60}{4}$ $3x + 36 = 2x + 60$ $x = 24$ ជាចម្លើយនៃសមីការ។ ខ/ $x + \frac{7}{6} + 2x - \frac{8}{2} = -4$

		$x + 7 + 6x - 24 = -24$ $7x = -1$ $x = -1$ ជាចម្លើយនៃសមីការ។												
អោយសិស្សពិនិត្យតារាង ដើម្បីឱ្យផលគុណនៃកត្តា $A \times B$ ស្មើនឹង ០ លុះត្រាតែមួយកត្តា? ឧទាហរណ៍ទី១: ដោះស្រាយសមីការ $(x-1)(x-2) = 0$ តើក្នុងករណីនេះគេត្រូវធ្វើយ៉ាងណា?	ជំហានទី៣ (មេរៀនថ្មី) មេរៀនទី៤ សមីការដ៏ក្រៃទី១មានមួយអញ្ញាត ៣/ សមីការដែលអង្គទី១ជាផលគុណកត្តា <table border="1"> <tr> <th>A</th><th>B</th><th>$A \times B$</th></tr> <tr> <td>3</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr> <td>0</td><td>3</td><td>0</td></tr> <tr> <td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr> </table> ដើម្បីឱ្យផលគុណនៃកត្តា $A \times B$ ស្មើនឹង ០ លុះត្រាតែកត្តា $A = 0$ ឬ $B = 0$ គេអាចអនុវត្តលក្ខណៈនេះដើម្បីដោះស្រាយសមីការដែលអង្គទី១ ជាផលគុណកត្តា។ <u>ចម្លើយ:</u> ក្នុងករណីនេះគេឱ្យកត្តានីមួយៗស្មើសូន្យ $x - 1 = 0, x = 1$ ជាចម្លើយនៃសមីការ $x - 2 = 0, x = 2$ ជាចម្លើយនៃសមីការ	A	B	$A \times B$	3	0	0	0	3	0	0	0	0	សិស្សសង្កេតមើលតារាង ដើម្បីឱ្យផលគុណនៃកត្តា $A \times B$ ស្មើនឹង ០ លុះត្រាតែ $A = 0$ ឬ $B = 0$ ។ សិស្សឆ្លើយ ក្នុងករណីនេះគេឱ្យកត្តានីមួយៗស្មើសូន្យ សិស្សសង្កេតនិងកត់ត្រា
A	B	$A \times B$												
3	0	0												
0	3	0												
0	0	0												

<u>លំហាត់គំរូ</u> :ចូរដោះស្រាយសមីការ $x^2 - 6x - 7 = 0$ តើយើងត្រូវប្រើវិធីណាដើម្បីដោះស្រាយសមីការនេះ? តើដើម្បីដាក់ជាផលគុណកត្តា យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងម៉េច ចំពោះវា? តើយើងត្រូវធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឲ្យចូលរវាង $a^2 - b^2$?	ដូចនេះសមីការមានចម្លើយពីរគឺ $x=1$ និង $x=2$ ព្រោះតម្លៃទាំងពីរបានផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ។ វិធាន: ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មានអញ្ញតជាដីក្រទី២ គេត្រូវសរសេរអង្គទី១ ជាផលគុណកត្តានៃដីក្រទី១។ ចម្លើយ : $x^2 - 6x - 7 = 0$ $x^2 - 6x + 9 - 9 - 7 = 0$ $(x-3)^2 - 16 = 0$ $(x-3-4)(x-3+4) = 0$ $(x-7)(x+1) = 0$ $x-7 = 0, x = 7$ $x+1 = 0, x = -1$ ហេតុនេះ $x=7$ និង $x=-1$ ចម្លើយនៃសមីការ។	សិស្សសង្កេតនិងរកកន្លឹះដើម្បីដោះស្រាយសមីការនេះបានយើងត្រូវដាក់ជាផលគុណកត្តាសិន។ យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងម៉េចទោយវាមានរាង $a^2 - b^2$ យើងត្រូវថែមមួយតួជាមុនសិន

ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មាន អញ្ញតជាដីក្រទី២ តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច? ប្រតិបត្តិ៖ ចូរដោះស្រាយសមីការ 1. $x^2 + 2x - 4x - 8 = 0$	<u>ជំហានទី៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង) ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មានអញ្ញតជាដីក្រទី២ គេត្រូវសរសេរអង្គទី១ ជាផលគុណកត្តានៃដីក្រទី១។ សិស្សសហការគ្នាដោះស្រាយ $x^2 + 2x - 4x - 8 = 0$ $(x^2 + 2x) - (4x + 8) = 0$ $x(x + 2) - 4(x + 2) = 0$ $(x + 2)(x - 4) = 0$ $x + 2 = 0, x = -2$ $x - 4 = 0, x = 4$ ជាចម្លើយនៃសមីការ	សិស្សឆ្លើយ ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មានអញ្ញតជាដីក្រទី២ គេត្រូវសរសេរអង្គទី១ ជាផលគុណកត្តានៃដីក្រទី១។ សិស្សសហការគ្នាដោះស្រាយ $x^2 + 2x - 4x - 8 = 0$ $(x^2 + 2x) - (4x + 8) = 0$ $x(x + 2) - 4(x + 2) = 0$ $(x + 2)(x - 4) = 0$ $x + 2 = 0, x = -2$ $x - 4 = 0, x = 4$ ជាចម្លើយនៃសមីការ
<u>កិច្ចការផ្ទះ</u> $(2x - 1)^2 - (x + 3)^2 = 0$	<u>ជំហានទី៥</u> (កិច្ចការផ្ទះ)	សិស្សកត់យកលំហាត់ទៅដោះស្រាយ

កិច្ចការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា : គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី : ១១

មេរៀនទី...៤...

សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញត

(៤/ចំណោទសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញត)

I. រក្សាបំណងនៃមេរៀន

- ចំណេះដឹង : សិស្សដោះស្រាយបានចំណោទសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញតបានត្រឹមត្រូវ
- បំណិន : សិស្សស្គាល់ពីរបៀបដោះស្រាយចំណោទសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញត
- ឥរិយាបថ : សិស្សសហការដោះស្រាយដោយស្មារតីយោគយល់

II. ពេលវេលា: ១ ម៉ោង

III. សម្ភារៈឧទេស

-ស . ស : ទំព័រទី ៤១ ដល់ទំព័រទី ៥០.

-ស . គ : ទំព័រទី.៤១ ដល់ទំព័រទី..៥០

IV. ដំណើរការមេរៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-គ្រូពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង វិន័យ	<u>ជំហានទី១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់) -គ្រូពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង វិន័យ	តំណាងសិស្សឡើង រាយការណ៍
គ្រូអោយសិស្សឡើងកែកិច្ចការ ផ្ទះ $(2x-1)^2 - (x+3)^2 = 0$ ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មានអញ្ញតជាដឺក្រេទី២ តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច?	<u>ជំហានទី២</u> (រំលឹកមេរៀនចាស់) ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មានអញ្ញតជាដឺក្រេទី២ គេត្រូវសរសេរអង្គទី១ ជាផលគុណកត្តានៃដឺក្រេទី១។	សិស្សឡើងធ្វើលំហាត់ $(2x-1)^2 - (x+3)^2 = 0$ $(2x-1-x-3)(2x-1+x+3)=0$ $(x-4)(3x+2)=0$ $x-4=0, x=4$ $3x+2=0, x=2/3$ ជាចម្លើយនៃសមីការ ដើម្បីដោះស្រាយសមីការមានមួយអញ្ញតដែលមានអង្គទី១ មានអញ្ញតជាដឺក្រេទី២ គេត្រូវសរសេរអង្គទី១ ជាផលគុណកត្តានៃដឺក្រេទី១។

គ្រូធ្វើការពន្យល់ដល់សិស្ស យើងត្រូវស្គាល់ពីសម្មតិកម្ម ជាមុនសិន គ្រូរំលឹកពីវត្ថុបំណងចង់សួរពីអ្វី។ យើងត្រូវតាងអញ្ញតថ្មីមួយ ជាចំនួនឆ្នាំទៅមុខទៀតយើង ត្រូវប្រាប់សិស្សពីគំនិតបន្ថែម	<u>ជំហានទី៣</u> (មេរៀនថ្មី) <u>មេរៀនទី៤សមីការដឺក្រេទី១</u> <u>មានមួយអញ្ញត</u> <u>៤/ចំណោទសមីការដឺក្រេទី១ មាន</u> <u>មួយអញ្ញត</u> <u>លំហាត់គំរូទី ១:</u> បច្ចុប្បន្នកាលនេះឪពុកមានអាយុ ៤២ ឆ្នាំ ហើយកូនមានអាយុ ១៥ ឆ្នាំ តើនៅប៉ុន្មានឆ្នាំទៀតទើបអាយុឪពុក ស្មើនឹងពីរដងនៃអាយុកូន? <u>ចម្លើយ:</u> ការតាងអញ្ញត: តាង t ជាចំនួនឆ្នាំ ទៅមុខទៀត។ គំនិតបន្ថែម: ពីឆ្នាំទៀតឪពុកមានអាយុ $42 + 2 = 44$ អាយុកូន $15 + 2 = 17$ ។ អាយុឪពុកស្មើ $42 + t$ និងអាយុកូន $15 + t$ ហើយពីរដងនៃអាយុកូនស្មើ $2(15 + t)$ យើងបានសមីការ $42 + t = 2(15 + t)$ ។ ដំណោះស្រាយ $42 + t = 2(15 + t)$ $42 + t = 30 + 2t$ $42 - 30 = 2t - t$ $t = 12$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ នៅ $t = 12$ ឆ្នាំទៅមុខទៀត អាយុឪពុក $42 + 12 = 54$ អាយុកូន $15 + 12 = 27$ ហើយ $2 \times 27 = 54$ ។	សម្មតិកម្ម : បច្ចុប្បន្នកាលនេះអាយុ ឪពុកស្មើ៤២ ហើយអាយុកូនស្មើ ១៥ឆ្នាំ។ សំណួរ: រកចំនួនឆ្នាំទៅមុខទៀត ដើម្បីឲ្យអាយុឪពុកស្មើនឹងពីរដង នៃអាយុកូន។

ប្រតិបត្តិ ពីមុននំប៉័ងមួយលក់ថ្លៃ ៥០០ រៀល បើគេចង់បង្កើនថ្លៃលក់ ១៨% តើគេត្រូវលក់ថ្លៃប៉ុន្មាន ?	<u>ដំហានទី៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង) ចម្លើយ សម្មតិកម្ម : តម្លៃដើមគ្រា ៥០០ រៀល ភាគរនៃកំណើនស្មើនឹង ១៨% ។ សំនួរ: រកតម្លៃលក់ សមីការ $x-500$ ជាកំណើន ថ្លៃលក់ ដំណោះស្រាយ $\frac{x-500}{500} = \frac{18}{100}$$\frac{x-500}{500} = \frac{18 \times 5}{100}$$x-500=18 \times 5$$x=90+500=590$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ ថ្លៃលក់ដើមគ្រា 500 រៀល ហើយថ្លៃលក់ថ្មី 590 រៀល កំណើន $590-500=90$ $\frac{90}{500} \times 100\% = 18\%$ ជាភាគរយ កំណើនថ្មី។	សិស្សពិភាក្សាដោះស្រាយលំ ហាត់ ចម្លើយ : សម្មតិកម្ម : តម្លៃដើមគ្រា ៥០០ រៀល ភាគរនៃកំណើនស្មើនឹង ១៨% ។ សំនួរ: រកតម្លៃលក់ សមីការ $x-500$ ជាកំណើន ថ្លៃលក់ ដំណោះស្រាយ $\frac{x-500}{500} = \frac{18}{100}$$\frac{x-500}{500} = \frac{18 \times 5}{100}$$x-500=18 \times 5$$x=90+500=590$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ ថ្លៃលក់ដើមគ្រា 500 រៀល ហើយថ្លៃលក់ថ្មី 590 រៀល កំណើន $590-500=90$ $\frac{90}{500} \times 100\% = 18\%$ ជាភាគរយ កំណើនថ្មី។
ប្រាប់សិស្សពេលទៅផ្ទះវិញត្រូវ ធ្វើលំហាត់ឡើងវិញម្តងទៀត	<u>ដំហានទី៥</u> (បណ្តាំផ្ទៀង)	សិស្សស្តាប់ហើយអនុវត្តន៍តាម បណ្តាំរបស់គ្រូ

កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខងារ: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩

ថ្ងៃ ..... ទី ..... ខែ..... ឆ្នាំ២០...

មេរៀនទី៥ វិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត

១. លក្ខណៈនៃវិសមភាព

២. វិសមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញាត

I. រក្សាបំណងនៃមេរៀន ក្រោយពីរៀនមេរៀនចប់សិស្សនឹងទទួលបាន៖

-ចំណេះដឹង : ប្រាប់ពីលក្ខណៈវិសមភាព និងសញ្ញាណនៃវិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត

-ចំណេះធ្វើ : ស្រាយបញ្ជាក់វិសមភាពងាយៗនិងដោះស្រាយវិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត

-ឥរិយាបថ : មានស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន និងម្ចាស់ការ ក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់។

II. រយៈពេល រយៈពេល ៩០ នាទី

III. សម្ភារៈឧបទេស

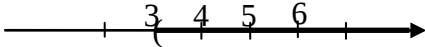
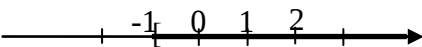
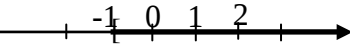
- ផ្ទាំងក្រដាស លក្ខណៈវិសមភាព និងវិធីដោះស្រាយវិសមីការ ដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត

IV. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-គ្រូពិនិត្យ អនាម័យ វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងអវត្តមាន	<u>ជំហានទី១</u> រដ្ឋបាលថ្នាក់ (០២នាទី)	តំណាងសិស្ស ឡើងរាយការណ៍
ចូរប្រៀបធៀបចំនួនខាងក្រោម៖ ក) $2+7$ និង $3+8$ ខ) $\sqrt{2}-1$ និង $1-\sqrt{2}$	<u>ជំហានទី២</u> រំលឹកមេរៀន (០៨នាទី)	ក) $2+7=9$, $3+8=11$ ដូច្នេះ: $2+7 < 3+8$ ខ) $\sqrt{2}-1 > 0$, $1-\sqrt{2} < 0$ ដូច្នេះ: $\sqrt{2}-1 > 1-\sqrt{2}$
- តើប្អូនធ្លាប់ឃើញរូបមន្ត $(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ ដែរឬទេ? -តើរូបមន្តនេះគេហៅថាអ្វី? - អ្វីទៅជាសមភាព? -បើគេប្តូរសញ្ញា=ទៅជា	<u>ជំហានទី៣</u> មេរៀនថ្មី (៦០ នាទី) មេរៀនទី៥ វិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត <u>១. លក្ខណៈនៃវិសមភាព</u>	- ធ្លាប់ឃើញ -វាជាសមភាព -ជាកន្សោមពីរដែលនៅ សងខាង សញ្ញា(=) - វាក្លាយទៅជាវិសមភាព

សញ្ញា $>, <, \geq, \leq$ វាស្ថាប័នជាអ្វី ? - អ្វីទៅជាវិសមភាព? - គេមាន $4 < 5$ បើយើងបូកអង្គទាំងពីរនឹង 3 តើគេបានលទ្ធផលយ៉ាងដូចម្តេច? - តើទិសដៅវាប្រែប្រួលឬទេ ? - បើយើងដកអង្គទាំងពីរនឹង 3 តើគេបានលទ្ធផលយ៉ាងដូចម្តេច? - តើទិសដៅវាប្រែប្រួលឬទេ ? - ជាទូទៅ បើគេបូកចំនួនតែមួយ លើអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពគេ នឹងបានវិសមភាពថ្មី ។ តើវិសម ភាពថ្មីនោះមានទិសដៅដូចម្តេច? - ចុះបើគេដកនឹងចំនួនតែមួយវិញ តើយ៉ាងដូចម្តេចដែរ ? - គេមាន $6 > 4$ បើគេគុណអង្គទាំងពីរនឹង 2 តើគេបានលទ្ធផលយ៉ាងដូចម្តេច? - តើវិសមភាពនេះប្តូរទិសដៅឬទេ? - បើគេគុណអង្គទាំងពីរនឹង (-2) តើវិសមភាពនេះប្តូរទិសដៅឬទេ? - បើគេចែកអង្គទាំងពីរនឹង 2 តើវិសមភាពនេះប្តូរទិសដៅឬទេ? - បើគេចែកអង្គទាំងពីរនឹង (-2) តើវិសមភាពនេះប្តូរទិសដៅឬទេ? - ជាទូទៅ បើគេគុណ ឬចែក អង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹងចំនួន វិជ្ជមានតែមួយគេនឹងបានវិសមភាព ថ្មី ។ តើវិសមភាពថ្មីនោះមានទិសដៅ	ជាទូទៅ៖ បើគេបូក ឬដក ចំនួនតែមួយ លើអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពគេបាន វិសមភាពថ្មីដែលមានទិសដៅ ដូច វិសមភាពដើម ។ - បើ $a > b$ នោះ $\begin{cases} a + c > b + c \\ a - c > b - c \end{cases}$ - បើ $a < b$ នោះ $\begin{cases} a + c < b + c \\ a - c < b - c \end{cases}$ ជាទូទៅ៖ - បើគេគុណ ឬចែក អង្គទាំងពីរ នៃវិសមភាពនឹងចំនួនវិជ្ជមានតែមួយ	- គេនិយមពីរដែលនៅសងខាង សញ្ញា ($>, <, \geq, \leq$) - គេបាន $4 + 3 < 5 + 3$ $7 < 8$ - ទិសដៅវាមិនប្រែប្រួលទេ - គេបាន $4 - 3 < 5 - 3$ $1 < 2$ - ទិសដៅវាក៏មិនប្រែប្រួលដែរ - បើគេបូក ឬដក ចំនួនតែមួយ លើអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពគេនឹង បានវិសមភាពថ្មីដែលមាន ទិសដៅដូចវិសមភាពដើម ។ - មានទិសដៅដូចវិសមភាព ដើមដែរ $6 > 4$ នោះ $\begin{matrix} 6 \times 2 > 4 \times 2 \\ 12 > 8 \end{matrix}$ - វាមិនប្តូរទិសដៅទេ $6 > 4 \Leftrightarrow \begin{matrix} 6 \times (-2) < 4 \times (-2) \\ -12 < -8 \end{matrix}$ - វាប្តូរទិសដៅ $6 > 4$ នោះ $\begin{matrix} \frac{6}{2} > \frac{4}{2} \\ 3 > 2 \end{matrix}$ - វាមិនប្តូរទិសដៅទេ $6 > 4$ នោះ $\begin{matrix} \frac{6}{-2} < \frac{4}{-2} \\ -3 < -2 \end{matrix}$ - វាប្តូរទិសដៅ

ដូចម្តេច? -ចុះបើគេគុណ ឬចែក អង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹងចំនួនអវិជ្ជមានតែមួយវិញតើយ៉ាងដូចម្តេចដែរ ? -គ្រូបង្ហាញផ្ទាំងក្រដាស លក្ខណៈវិសមភាពដើម្បីឲ្យសិស្សកត់សម្គាល់បានឲ្យកាន់តែច្បាស់ ។ -ចូរសរសេររូបមន្ត $(a-b)^2 = ?$ -តើការនៃទ្វេធានេះធំជាងឬតូចជាងសូន្យ ? -វាអាចស្មើសូន្យឬទេ ? បើស្មើសូន្យនៅពេលណា ? -តើការនៃទ្វេធានេះអាចសរសេរជាវិសមភាពយ៉ាងដូចម្តេច ? -ជំនួស $(a-b)^2$ ដោយ $a^2 - 2ab + b^2$ តើគេបានដូចម្តេច? -បើ a និង b ជាចំនួនមិនសូន្យហើយវិជ្ជមាន តើគេអាចសរសេរវាជាវិសមភាពបាន យ៉ាងដូចម្តេច? -តើគេឲ្យយ៉ាងដូចម្តេចទៀត ? -បើយើងយក $(1) \times a$, $(2) \times b$ តើយើងបានយ៉ាងដូចម្តេច ? -តាម (3) យើងទាញបានដូចម្តេច? -តើសមភាព $2x+4=2$ ហៅថាអ្វីដូចម្តេចដែលហៅថាសមីការ ? -ឥឡូវយើងប្តូរពីសញ្ញា « = » ទៅជាសញ្ញា « > » តើវាប្តូរពីសមីការទៅជាអ្វី ? -អ្វីទៅជាវិសមីការ ? -ដូចម្តេចដែលហៅថាវិសមីការ	គេបានវិសមភាពដែលមានទិសដៅដូចវិសមភាពដើម $a \times c > b \times c$ -បើ $a > b$ នោះ $\frac{a}{c} > \frac{b}{c}$, បើ $(c > 0)$ -បើគេគុណ ឬចែក អង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹងចំនួនអវិជ្ជមានតែមួយគេបានវិសមភាពដែលមានទិសដៅផ្ទុយវិសមភាពដើម $a \times c < b \times c$ -បើ $a > b$ នោះ $\frac{a}{c} < \frac{b}{c}$, បើ $(c < 0)$ <u>លំហាត់គម្រួល</u> ៖ ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $a^2 + b^2 \geq 2ab$ <u>ចម្លើយ</u> យើងមាន $(a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$ ដោយ $(a-b)^2 \geq 0$ $\Leftrightarrow a^2 - 2ab + b^2 \geq 0$ បូកអង្គទាំងពីរនៃវិសមីការនឹង $2ab$ យើងបាន $a^2 - 2ab + b^2 + 2ab \geq 2ab$ $a^2 + b^2 \geq 2ab$ ដូច្នេះ $a^2 + b^2 \geq 2ab$ <u>ប្រធានបទ</u> a និង b ជាចំនួនមិនសូន្យហើយវិជ្ជមាន ។ ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា: បើ $a > b$ គេបាន $a^2 > b^2$ <u>២. វិសមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញាត</u> <u>ក. វិសមីការ និងចម្លើយ</u> វិសមីការ គឺជាវិសមភាពរវាងពីរកន្សោម	-មានទិសដៅដូចវិសមភាពដើមដែរ -មានទិសដៅផ្ទុយពីវិសមភាពដើម ។ $(a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$ -ធំជាងសូន្យ -វាអាចស្មើសូន្យនៅពេល $a = b$ -អាចសរសេរជាវិសមភាព $(a-b)^2 \geq 0$ -គេបាន $a^2 - 2ab + b^2 \geq 0$ $a^2 + b^2 \geq 2ab$ -យើងអាចសរសេរថា $a > 0$ (1) $b > 0$ (2) -គេឲ្យ $a > b$ (3) $a^2 > 0$ (1) -យើងបាន $b^2 > 0$ (2) -យើងទាញបាន $a^2 > b^2$ -ហៅថា សមីការ(ជាសមភាព

ដីក្រេទី១មានមួយអញ្ញាត ? -តើតម្លៃ x ណាខ្លះដែលផ្ទៀងផ្ទាត់វិសមីការ $x+2>5$ -ចុះចំពោះ $x=3$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ឬទេ ? -តើតម្លៃ x ដែលយ៉ាងដូចម្តេច ទើបជាចម្លើយនៃវិសមីការ ? -តើតម្លៃ x ដែលនៅសល់រាប់អស់ ឬទេ ? បើរាប់មិនអស់គេធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីបកស្រាយចម្លើយ ? -តើយើងធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឲ្យអង្គទី១ សល់តែតួដែលមានអញ្ញាត ? -តើយើងធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឲ្យអង្គទី១ សល់តែ x ? -តើយើងបកស្រាយចម្លើយយ៉ាង ដូចម្តេច ? -ដូចម្តេចដែលហៅថាការដោះស្រាយវិសមីការ ? -គេធ្វើដូចម្តេចដើម្បីដោះស្រាយ វិសមីការ ?	ពីជគណិត ។ ឧទាហរណ៍១ ៖ $a/ 2x+4>2$ $b/ 2x+1<x-2$ ហៅថាវិសមីការដីក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត ឧទាហរណ៍២ ៖ រកតម្លៃ x ដែល $x+2>5$ ។ គេបាន $x=4$ $x=5$ $x=6$ $x=7$ ... តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់វិសមីការនេះជា ចម្លើយនៃវិសមីការ ។ វាមានចម្លើយ រាប់មិនអស់ គេតាងវាដោយវិសមីការ $x>3$ និងក្រាប(អ័ក្សអាប់ស៊ីសដើម្បី បកស្រាយចម្លើយ) ចម្លើយគឺ ផ្នែកដែលជិតក្រាស់ ហើយ រង់ក្រចកបញ្ជាក់ថា x មិនស្មើនឹង 3 ទេ ។ ខ. របៀបដោះស្រាយវិសមីការ ឧទាហរណ៍៖ ចូរដោះស្រាយវិសមីការ $2x+4>2$ <u>ចម្លើយ</u> $2x+4\geq 2$ $2x+4-4\geq 2-4$ $2x\geq -2$ $\frac{2x}{2}\geq \frac{-2}{2}$ $x\geq -1$ បកស្រាយចម្លើយលើអ័ក្ស ចម្លើយគឺ ផ្នែកដែលជិតក្រាស់ ហើយ ដង្កៀបបញ្ជាក់ថា x អាចស្មើនឹង -1 ។	រវាងពីរកន្សោមពីជគណិត) -ប្តូរទៅជា វិសមីការ -ជាវិសមភាពរវាងពីរកន្សោម ពីជគណិត ។ -ជាវិសមីការដែលមានអញ្ញាត តែ១ប្រភេទ ហើយដីក្រេរបស់វា ស្មើមួយ $x=4$ $x=5$ $x=6$ និងច្រើនជាងនេះទៀត $x=7$ ... $x=3$ មិនផ្ទៀងផ្ទាត់ទេ -ចម្លើយនៃវិសមីការជាតម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់វិសមីការនោះ -តម្លៃ x ដែលនៅសល់រាប់មិន អស់ទេ ។ គេប្រើវិសមីការ $x>3$ និងក្រាប(អ័ក្សអាប់ស៊ីសដើម្បី បកស្រាយចម្លើយ) -ដកអង្គទាំងពីរនឹង 4 $2x+4-4>2-4$ $2x>-2$ -ចែកអង្គទាំងពីរនឹង 2 $\frac{2x}{2}>\frac{-2}{2}$ $x>-1$ -បកស្រាយចម្លើយលើអ័ក្ស -ជាការរកគ្រប់តម្លៃអញ្ញាត (x) ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់វិសមីការនោះ -គេប្រើលក្ខណៈនៃវិសមភាព

	ជាទូទៅ៖ ការដោះស្រាយវិសមីការគឺជាការរកគ្រប់តម្លៃអញ្ញាតដែលផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងវិសមីការដើម្បីដោះស្រាយយើងត្រូវប្រើលក្ខណៈនៃវិសមភាព ។	
ចូរដោះស្រាយវិសមីការក្នុងប្រតិបត្តិ	<u>ជំហានទី៤ ពង្រឹងពុទ្ធិ (១៥ នាទី)</u> ប្រតិបត្តិ ចូរដោះស្រាយវិសមីការ និងបកស្រាចម្លើយ ក/ $\frac{x}{4} + 2 > 7$ ខ/ $2(x+3) \leq 5x+5$ គ/ $2x+3 > 2(x-1)$	$\frac{x}{4} + 2 > 7$ $\frac{x \times 4}{4} + 2 \times 4 > 7 \times 4$ $x + 8 > 28$ $x > 28 - 8$ $x > 20$ ខ/ $2(x+3) \leq 5x+5$ $2x + 6 \leq 5x + 5$ $2x - 5x \leq 5 - 6$ $-3x \leq -1$ $\frac{-3x}{-3} \geq \frac{-1}{-3}$ $x \geq \frac{1}{3}$ គ/ $2x+3 > 2(x-1)$ $2x + 3 > 2x - 2$ $2x - 2x > -2 - 3$ $0x > -5$ គ្មានន័យ ដូច្នេះវិសមីការគ្មានចម្លើយ
-ទៅផ្ទះធ្វើលំហាត់ ទី១ចំណុច(ក)(ខ) និង(ឆ)ទំព័រទី៥៩ជួបគ្នាពេលក្រោយលោកគ្រូហៅឡើងធ្វើនៅលើក្តារខៀន	<u>ជំហានទី៥ កិច្ចការផ្ទះ</u> (០៥ នាទី)	សិស្សកត់ត្រាលំហាត់និងស្តាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន

កិច្ចការបង្រៀន

មុខងារ: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩

ថ្ងៃ សុក្រ ទី ០៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១២

មេរៀនទី៥ **វិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត (ត)**

៣. ប្រព័ន្ធវិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត

៤. ចំណោទ

I. តួបំណងនៃមេរៀន ក្រោយពីរៀនមេរៀនចប់សិស្សនឹងទទួលបាន៖

-ចំណេះដឹង : បង្ហាញបានពីទម្រង់នៃប្រព័ន្ធវិសមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញាត និងប្រាប់បានពីសម្មតិកម្ម ព្រមទាំងអ្វីដែលគេសួររកនៅក្នុងចំណោទ

-ចំណេះធ្វើ : ដោះស្រាយបាននូវ ប្រព័ន្ធវិសមីការ និងចំណោទវិសមីការដឺក្រេទី១មានមួយអញ្ញាត

-ឥរិយាបថ : មានស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន និងម្ចាស់ការ ក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់។

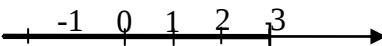
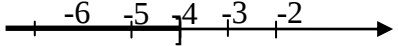
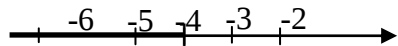
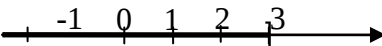
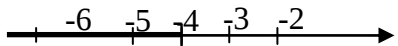
II. រយៈពេល រយៈពេល ៩០ នាទី

III. សម្ភារៈឧបទេស

- ផ្ទាំងក្រដាស ស្តីពីវិធីដោះស្រាយប្រព័ន្ធវិសមីការ និងចំណោទវិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត ។

IV. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-គ្រូពិនិត្យ អនាម័យ វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងអវត្តមាន	<u>ជំហានទី១</u> (០២នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	តំណាងសិស្ស ឡើងរាយការណ៍
ចូរដោះស្រាយវិសមីការ ក. $3-x < 7-2x$ ខ. $\frac{x+1}{2} < \frac{2x-3}{4}$	<u>ជំហានទី២</u> (០៨នាទី) រំឭកមេរៀន	ចម្លើយ ក. $3-x < 7-2x \Leftrightarrow -x+2x < 7-3$ $x < 4$ ខ. $\frac{x+1}{2} < \frac{2x-3}{4} \Leftrightarrow 2x+2 < 2x-3$ គ្មានចម្លើយ

ចូរដោះស្រាយវិសមីការ (1): $2x+5 \geq 5x-4$ ចូរដោះស្រាយវិសមីការ (2): $x-7 \geq 2x-3$ ចូរបកស្រាយចម្លើយ លើអក្សរតែមួយ -ដើម្បីដោះស្រាយប្រព័ន្ធ វិសមីការតើយើងត្រូវធ្វើដូច ម្តេច?	ជំហានទី៣ (៦០នាទី) មេរៀនទី៥ វិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត (ត) ៣. ប្រព័ន្ធវិសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត ឧទាហរណ៍៖ ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធ វិសមីការ $\begin{cases} 2x+5 \geq 5x-4 & (1) \\ x-7 \geq 2x-3 & (2) \end{cases}$ ដោះស្រាយវិសមីការ (1) (1): $2x+5 \geq 5x-4$ $2x-5x \geq -4-5$ $-3x \geq -9$ $x \leq 3$ ដោះស្រាយវិសមីការ (2) (2): $x-7 \geq 2x-3$ $x-2x \geq -3+7$ $-x \geq 4$ $x \leq -4$ ចម្លើយរួមគឺជាប្រសព្វរវាងចម្លើយទាំងពីរ គឺ $x \leq -4$ ដើម្បីដោះស្រាយប្រព័ន្ធវិសមីការ ដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតយើងត្រូវ៖ -ដាក់លេខតំណាងវិសមីការនីមួយៗ -ដោះស្រាយវិសមីការនីមួយៗ -សង់ក្រាបតាងចម្លើយវិសមីការនីមួយៗ -រកចម្លើយនៃប្រព័ន្ធវិសមីការដែលជាប្រសព្វនៃចម្លើយរបស់វិសមីការទាំងពីរ និងសង់ក្រាបតាងចម្លើយរួម	ដោះស្រាយវិសមីការ (1) (1): $2x+5 \geq 5x-4$ $2x-5x \geq -4-5$ $-3x \geq -9$ $x \leq 3$ (2): $x-7 \geq 2x-3$ $x-2x \geq -3+7$ $-x \geq 4$ $x \leq -4$ -ដាក់លេខតំណាងវិសមីការនីមួយៗ -ដោះស្រាយវិសមីការនីមួយៗ -សង់ក្រាបតាងចម្លើយវិសមីការនីមួយៗ -រកចម្លើយនៃប្រព័ន្ធវិសមីការដែលជាប្រសព្វនៃចម្លើយរបស់វិសមីការទាំងពីរ និងសង់ក្រាបតាងចម្លើយរួម

ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធវិសមីការទាំងពីរ	ប្រតិបត្តិ	ចម្លើយ
ក. $\begin{cases} 2x-7 \leq 6x+5 \\ 4x-11 \leq 4+x \end{cases}$ ខ. $\begin{cases} \frac{3x}{4} - \frac{2}{3} \leq \frac{4x-3}{12} \\ 2x-1 > \frac{3x-4}{2} \end{cases}$	ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធវិសមីការខាងក្រោម ក. $\begin{cases} 2x-7 \leq 6x+5 \\ 4x-11 \leq 4+x \end{cases}$ ខ. $\begin{cases} \frac{3x}{4} - \frac{2}{3} \leq \frac{4x-3}{12} \\ 2x-1 > \frac{3x-4}{2} \end{cases}$	ក. $\begin{cases} 2x-7 \leq 6x+5 \\ 4x-11 \leq 4+x \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x-6x \leq 5+7 \\ 4x-x \leq 4+11 \end{cases}$ $\Leftrightarrow \begin{cases} -4x \leq 12 \\ 3x \leq 15 \end{cases}$ $\Leftrightarrow \begin{cases} x \geq -3 \\ x \leq 5 \end{cases}$ $-3 \leq x \leq 5$ ខ. $\begin{cases} \frac{3x}{4} - \frac{2}{3} \leq \frac{4x-3}{12} \\ 2x-1 > \frac{3x-4}{2} \end{cases}$ $\Leftrightarrow \begin{cases} 9x-8 \leq 4x-3 \\ 4x-2 > 3x-4 \end{cases}$ $\Leftrightarrow \begin{cases} 9x-4x \leq -3+8 \\ 4x-3x > -4+2 \end{cases}$ $\Leftrightarrow \begin{cases} 5x \leq 5 \\ x > -2 \end{cases} \Leftrightarrow -2 < x \leq 1$
-តើសម្មតិកម្មគេប្រាប់អ្វីខ្លះ ? -ពាក្យថាច្រើនជាងអាចជំនួសដោយសញ្ញាអ្វី ? -ពាក្យថាតិចជាងអាចជំនួសដោយ សញ្ញាអ្វីដែរ? -តើគេសួរ រកអ្វី? -យើងមិនដឹងអាយុរបស់ពូសុខទេ	៤. ចំណេញ ឧទាហរណ៍៖ ពូសុខមានអាយុច្រើនជាងកូន 32ឆ្នាំ ហើយមានអាយុតិចជាងឪពុក គាត់ 33ឆ្នាំ ។ បើដឹងថាផលបូកអាយុអ្នកទាំងបីតិចជាង 103ឆ្នាំ ។ ចូរកំណត់អាយុរបស់ពូសុខ ។	-ពូសុខមានអាយុច្រើនជាងកូន 32ឆ្នាំ -ពូសុខមានអាយុតិចជាងឪពុក 33ឆ្នាំ -ផលបូកអាយុអ្នកទាំងបី តិចជាង 103ឆ្នាំ ។ -តាងដោយសញ្ញា ">" -តាងដោយសញ្ញា "<" -គេសួររកអាយុពូ សុខ -យើងត្រូវតាងវាដោយអក្សរអ្វីមួយ

តើបានអ្វីយកមកបូកជាមួយអាយុកូន និងអាយុឪពុកគាត់ដើម្បីឲ្យតិចជាង 103 ។ -បើតាងតើ យើងតាងអ្វី? (យើងតាងអ្វីក៏បាន) -បើតាង x ជាអាយុពូសុខ ដែល $x > 32$ តើអាយុ កូន និងអាយុឪពុកគាត់គឺអ្វី? -យើងអាចសរសេរជាវិសមីការ បានដែរ ឬទេ? បើបានតើយើងសរសេរដូចម្តេច? -ចូរដោះស្រាយវិសមីការនោះ -ដូច្នេះតើពូសុខមានអាយុប៉ុន្មាន? -ដើម្បីដោះស្រាយចំណោទវិសមីការតើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចខ្លះ ?	ដើម្បីដោះស្រាយចំណោទវិសមីការដ៏ក្រេ ទី១ មានមួយអញ្ញាតិយើងត្រូវ ៖ -ជ្រើសរើសអញ្ញាតិ (គឺតាងអ្វីដែលគេសួរ) -បង្កើត វិសមីការ -ដោះស្រាយវិសមីការ -ផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយ -សន្និដ្ឋាន	ឲ្យអាយុពូសុខ -អាចតាងអក្សរអ្វីមួយ a, b, x ឬ y -អាយុកូនគាត់គឺ $x-32$ អាយុឪពុកគាត់គឺ $x+33$ -អាចសរសេរជាវិសមីការបានគឺ $x + (x - 32) + (x + 33) < 103$ $3x + 1 < 103$ $3x < 102$ $x < 34$ $32 < x < 34 \Rightarrow x = 33$
-ចូរដោះស្រាយប្រតិបត្តិ	<u>ជំហានទី ៤ (១៥នាទី)</u> <u>ពង្រឹងពុទ្ធិ</u> ប្រតិបត្តិ៖ គេឲ្យចតុកោណកែងមួយមានវិមាត្រ $5m$ និង x គិតជា m ។តើ x ត្រូវយកតម្លៃណាខ្លះ ដើម្បីឲ្យចតុកោណកែងនេះមានបរិមាត្រធំជាង $18m$ និងមានផ្ទៃក្រឡាតូច ជាង $50m^2$ ។	<u>ចម្លើយ</u> រក x ដោយបរិមាត្រចតុកោណកែងធំជាង $18m$ គេបាន $x + 5 > 18 \quad (1)$ ផ្ទៃក្រឡាតូច ជាង $50m^2$ គេបាន $5 \times x < 50 \quad (2)$ តាម (1) និង (2)

		$\begin{cases} x+5 > 18 \\ 5x < 50 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x < 13 \\ x > 10 \end{cases}$ $x = 11, x = 12$
-ចូររង្វានធ្វើលំហាត់លេខ 2,3,4 ទំព័រ59 ពេលជួបគ្នាលើកក្រោយគ្រូ ហៅឡើងធ្វើលើក្តារខៀន ។	<u>ជំហានទី ៥ (៥នាទី)</u> បណ្តាំផ្ទៃ	សិស្សកត់ត្រា លំហាត់លេខ 2,3,4 ទំព័រ59

កិច្ចការបង្រៀន

កាលបរិច្ឆេទ:

មុខវិជ្ជា គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩

មេរៀនទី ៦ **បំណែងចែកប្រេកង់** (សៀវភៅសិស្សទំព័រ ៦១ ដល់ ៦៤)

ចំណងជើងរង: ១. ការប្រមូលផ្តុំទិន្នន័យជាប្រេកង់

រយៈពេល ពីរម៉ោង

១. វត្ថុបំណង:

ចំណេះដឹង: .សិស្សរៀបរាប់ពីតារាងបំណែងចែកប្រេកង់នៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈ
ការចោទសួររបស់គ្រូ ។

.សិស្សប្រាប់ពីរបៀបសង់ក្រាបសសរសម្រាប់បកស្រាយទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវ
តាមរយៈសំណួររបស់គ្រូ ។

ចំណេះធ្វើ: .សិស្សពន្យល់ពីតារាងបំណែងចែកប្រេកង់នៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈ
លំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

.សិស្សសង់ក្រាបសសរតាងបំណែងចែកប្រេកង់នៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាម
រយៈលំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

ឥរិយាបថ: សិស្សឧស្សាហ៍ព្យាយាមរៀនសូត្រ និងចូលរួមដោះស្រាយលំហាត់ប្រតិបត្តិតាម
ក្រុមពិភាក្សាបានល្អតាមរយៈការណែនាំរបស់គ្រូ ។

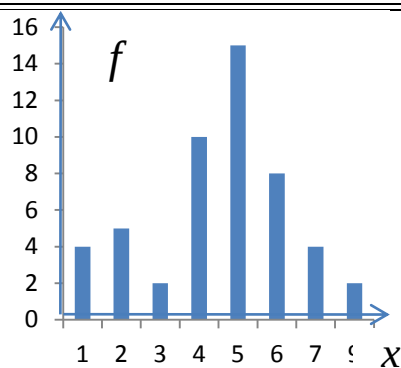
២. សម្ភារឧបទេស: រូបភាពតារាងបំណែងចែកប្រេកង់ និងក្រាបសសរ ។

៣. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
.ពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ និង ពង្រឹងវិន័យ	ជំហានទី១ (០២នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	.ប្រធានថ្នាក់រាយការណ៍
.តើទិន្នន័យជាអ្វី ? .តើប្រេកង់ជាអ្វី ? .តើក្រាបជាអ្វី ?	ជំហានទី២ (០៧នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	.ជាព័ត៌មានទាំងឡាយណា ដែលគេទទួលបាន ។ .ជារបៀបចំនួនដងនៃតម្លៃមួយ .ជារូបភាពសម្រាប់បកស្រាយ ទិន្នន័យមួយ ។

.ដាក់ឧទាហរណ៍ .តើសិស្សទទួលបានពិន្ទុប៉ុន្មានដូចម្តេចខ្លះ ? .តើសិស្សដែលបានពិន្ទុ ៥ មានចំនួនប៉ុន្មាននាក់ ? .តើចំនួន១៥ នាក់ជាអ្វី ? ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការសិក្សាគេរៀបចំជាតារាងបែងចែកមួយ ។ .តើតារាងនេះបំណែងចែកនេះហៅថាអ្វី ? .តើប្រេកង់ធៀបជាអ្វី ? .ដើម្បីបកស្រាយទិន្នន័យខាងលើ តើគេប្រើក្រាបអ្វី ? .ដើម្បីសង់ក្រាបសសរ តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?	ជំហានទី៣ (៧៥នាទី) មេរៀនថ្មី មេរៀនទី៣ បំណែងចែកប្រេកង់ ១.ការប្រមូលផ្តុំទិន្នន័យជាប្រេកង់ ឧទាហរណ៍: ខាងក្រោមនេះជាលទ្ធផលពិន្ទុរបស់សិស្សនៃថ្នាក់រៀនមួយ ៖ <table><tr><td>4</td><td>4</td><td>5</td><td>4</td><td>1</td><td>6</td><td>5</td><td>6</td><td>6</td><td>5</td></tr><tr><td>5</td><td>4</td><td>5</td><td>4</td><td>9</td><td>2</td><td>7</td><td>5</td><td>7</td><td>2</td></tr><tr><td>5</td><td>2</td><td>6</td><td>3</td><td>7</td><td>3</td><td>5</td><td>1</td><td>5</td><td>6</td></tr><tr><td>4</td><td>5</td><td>1</td><td>5</td><td>5</td><td>6</td><td>1</td><td>6</td><td>2</td><td>5</td></tr><tr><td>5</td><td>2</td><td>9</td><td>4</td><td>6</td><td>7</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>5</td></tr></table> យើងសង្កេតឃើញថាពិន្ទុនីមួយៗមិននៅប៉ាន់ប៉ាយពីគ្នា ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការសិក្សា គេត្រូវរៀបចំជាតារាងបំណែងចែកដូចខាងក្រោម ៖ <table><tr><th>ពិន្ទុ x</th><th>ប្រេកង់ f</th><th>ប្រេកង់ធៀប</th><th>ប្រេកង់ធៀបជាភាគរយ f%</th></tr><tr><td>1</td><td>4</td><td>4/50</td><td>8</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td><td>5/50</td><td>10</td></tr><tr><td>3</td><td>2</td><td>2/50</td><td>4</td></tr><tr><td>4</td><td>10</td><td>10/50</td><td>20</td></tr><tr><td>5</td><td>15</td><td>15/50</td><td>30</td></tr><tr><td>6</td><td>8</td><td>8/50</td><td>16</td></tr><tr><td>7</td><td>4</td><td>4/50</td><td>8</td></tr><tr><td>9</td><td>2</td><td>2/50</td><td>4</td></tr><tr><td>សរុប</td><td>50</td><td></td><td>100</td></tr></table> គេអាចបកស្រាយទិន្នន័យខាងលើជាក្រាបសសរដូចខាងក្រោម ៖	4	4	5	4	1	6	5	6	6	5	5	4	5	4	9	2	7	5	7	2	5	2	6	3	7	3	5	1	5	6	4	5	1	5	5	6	1	6	2	5	5	2	9	4	6	7	4	4	4	5	ពិន្ទុ x	ប្រេកង់ f	ប្រេកង់ធៀប	ប្រេកង់ធៀបជាភាគរយ f%	1	4	4/50	8	2	5	5/50	10	3	2	2/50	4	4	10	10/50	20	5	15	15/50	30	6	8	8/50	16	7	4	4/50	8	9	2	2/50	4	សរុប	50		100	.ពិន្ទុ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៩ ។ .មានចំនួន ១៥ នាក់ .១៥ នាក់ជាប្រេកង់ដែលសិស្សទទួលបានពិន្ទុ ៥ ។ .តារាងបំណែងចែកប្រេកង់ .ប្រេកង់ធៀបនៃតម្លៃមួយជាផលធៀបរវាងប្រេកង់និងប្រេកង់សរុប ។ .ក្រាបសសរ .គេសង់តម្លៃប្រេកង់នៅលើអ័ក្សឈរ និងតម្លៃពិន្ទុនៅលើអ័ក្សដេក ។
	4	4	5	4	1	6	5	6	6	5																																																																																		
	5	4	5	4	9	2	7	5	7	2																																																																																		
	5	2	6	3	7	3	5	1	5	6																																																																																		
	4	5	1	5	5	6	1	6	2	5																																																																																		
	5	2	9	4	6	7	4	4	4	5																																																																																		
	ពិន្ទុ x	ប្រេកង់ f	ប្រេកង់ធៀប	ប្រេកង់ធៀបជាភាគរយ f%																																																																																								
	1	4	4/50	8																																																																																								
	2	5	5/50	10																																																																																								
	3	2	2/50	4																																																																																								
4	10	10/50	20																																																																																									
5	15	15/50	30																																																																																									
6	8	8/50	16																																																																																									
7	4	4/50	8																																																																																									
9	2	2/50	4																																																																																									
សរុប	50		100																																																																																									

.ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិ
ឲ្យសិស្សដោះស្រាយ

ប្រតិបត្តិ

ខាងក្រោមនេះ ជាទិន្នន័យនៃចំនួន
ថ្ងៃដែលបុគ្គលិកមិនបានមកបំពេញ
ការងារក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ ។

1 2 0 0 1 2 2 1 0 0
4 0 1 1 3 2 1 3 0 1

ក.រៀបចំទិន្នន័យជាតារាងបំណែង
ចែកប្រេកង់ ។

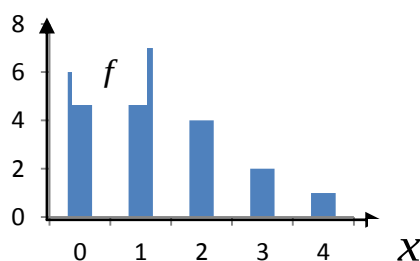
ខ.ចូរសង់ក្រាបសសរ ។

ចម្លើយ

ក.តារាងបំណែងចែកប្រេកង់

ថ្ងៃ x	ប្រេកង់ f	f ធៀប	f%
0	6	6/20	30
1	7	7/20	35
2	4	4/20	20
3	2	2/20	10
4	1	1/20	5
សរុប	20		100

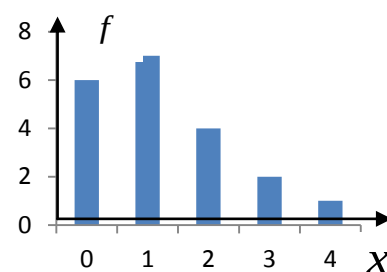
ខ.ក្រាបសសរ

ក.តារាងបំណែងចែកប្រេកង់

ថ្ងៃ x	ប្រេកង់ f	f ធៀប	f%
0	6	6/20	30
1	7	7/20	35
2	4	4/20	20
3	2	2/20	10
4	1	1/20	5
សរុប	20		100

ខ.ក្រាបសសរ

.តើតារាងបំណែងចែកប្រេកង់ជាអ្វី ? .តើប្រេកង់ធៀបជាអ្វី ? .ដើម្បីសង់ក្រាបសសរ តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?	ជំហានទី៤ (១០នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	.ជាតារាងដែលមាន តម្លៃ ប្រេកង់ ប្រេកង់ធៀប និងប្រេកង់ធៀបជាភាគរយ ។ .ប្រេកង់ធៀបនៃតម្លៃមួយជាផលធៀបរវាងប្រេកង់និងប្រេកង់សរុប ។ .គេសង់តម្លៃប្រេកង់នៅលើអ័ក្សឈរ និងតម្លៃពិន្ទុនៅលើអ័ក្សដេក ។
.ដាក់កិច្ចការផ្ទះឲ្យសិស្សធ្វើ	ជំហានទី៥ (០៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ លំហាត់លេខ ១ ទំព័រ ទី ៧២	.កត់ត្រា

កិច្ចការបង្រៀន

កាលបរិច្ឆេទ:

មុខវិជ្ជា គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩

មេរៀនទី ៦ **បំណែងចែកប្រេកង់** (សៀវភៅសិស្សទំព័រ ៦៤ ដល់ ៦៧)

ចំណងជើងរង: ២. ការផ្គុំទិន្នន័យជាប្រេកង់កើន និងចុះ

រយៈពេល ពីរម៉ោង

១. វត្ថុបំណង:

ចំណេះដឹង: .សិស្សរៀបរាប់ពីប្រេកង់កើន និងប្រេកង់ថយនៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាម
រយៈការចោទសួររបស់គ្រូ ។

.សិស្សប្រាប់ពីរបៀបសង់ក្រាបសសរសម្រាប់បកស្រាយទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវ
តាមរយៈសំណួររបស់គ្រូ ។

ចំណេះធ្វើ: .សិស្សពន្យល់ពីតារាងប្រេកង់កើន និងចុះនៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈ
លំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

.សិស្សសង់ក្រាបសសរតាងបំណែងចែកប្រេកង់នៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាម
រយៈលំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

ឥរិយាបថ: សិស្សឧស្សាហ៍ព្យាយាមរៀនសូត្រ និងចូលរួមដោះស្រាយលំហាត់ប្រតិបត្តិតាម
ក្រុមពិភាក្សាបានល្អតាមរយៈការណែនាំរបស់គ្រូ ។

២. សម្ភារៈឧបទេស:

៣. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
.ពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ និង ពង្រឹងវិន័យ	ជំហានទី១ (០២នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	.ប្រធានថ្នាក់រាយការណ៍
.តើតារាងបំណែងចែកប្រេកង់ ជាអ្វី ? .តើប្រេកង់ធៀបជាអ្វី ?	ជំហានទី២ (០៧នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	.ជាតារាងដែលមាន តម្លៃ ប្រេកង់ ប្រេកង់ធៀប និងប្រេកង់ធៀបជាភាគរយ ។ .ប្រេកង់ធៀបនៃតម្លៃមួយជាផលធៀបរវាងប្រេកង់និង

អ្នកប្រកាសដោយគណៈកម្មាធិការស្ថាប័ន (បរិច្ឆេទប្រកាស១) ជំនាន់ទី១៧ ក្រុមទី ៤

	<table><tr><td>f</td><td>4</td><td>16</td><td>18</td><td>6</td><td>6</td></tr></table> ក.រៀបចំទិន្នន័យជាតារាងបំណែងចែកប្រេកង់កើន និងថយ ។ ខ.រកចំនួនគ្រួសារដែលមានកូន២នាក់យ៉ាងច្រើន ។ គ.រកចំនួនគ្រួសារដែលមានកូន២នាក់យ៉ាងតិច ។ ចម្លើយ ក.តារាងបំណែងចែកប្រេកង់កើន និងថយ <table><tr><td>x</td><td>f</td><td>$f\%$</td><td>$f \uparrow$</td><td>$f\% \uparrow$</td></tr><tr><td>0</td><td>4</td><td>8</td><td>4</td><td>8</td></tr><tr><td>1</td><td>16</td><td>32</td><td>20</td><td>40</td></tr><tr><td>2</td><td>18</td><td>36</td><td>38</td><td>76</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td><td>12</td><td>44</td><td>88</td></tr><tr><td>4</td><td>6</td><td>12</td><td>50</td><td>100</td></tr><tr><td></td><td>50</td><td>100</td><td></td><td></td></tr></table> <table><tr><td>x</td><td>f</td><td>$f\%$</td><td>$f \downarrow$</td><td>$f\% \downarrow$</td></tr><tr><td>0</td><td>4</td><td>8</td><td>50</td><td>100</td></tr><tr><td>1</td><td>16</td><td>32</td><td>46</td><td>92</td></tr><tr><td>2</td><td>18</td><td>36</td><td>30</td><td>60</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td><td>12</td><td>12</td><td>24</td></tr><tr><td>4</td><td>6</td><td>12</td><td>6</td><td>12</td></tr><tr><td></td><td>50</td><td>100</td><td></td><td></td></tr></table> ខ.ចំនួនគ្រួសារដែលមានកូន២នាក់យ៉ាងច្រើនមានចំនួន៣៨ គ្រួសារ ។ គ.ចំនួនគ្រួសារដែលមានកូន២នាក់យ៉ាងតិចមានចំនួន៣០ គ្រួសារ ។	f	4	16	18	6	6	x	f	$f\%$	$f \uparrow$	$f\% \uparrow$	0	4	8	4	8	1	16	32	20	40	2	18	36	38	76	3	6	12	44	88	4	6	12	50	100		50	100			x	f	$f\%$	$f \downarrow$	$f\% \downarrow$	0	4	8	50	100	1	16	32	46	92	2	18	36	30	60	3	6	12	12	24	4	6	12	6	12		50	100			<table><tr><td>0</td><td>4</td><td>8</td><td>4</td><td>8</td></tr><tr><td>1</td><td>16</td><td>32</td><td>20</td><td>40</td></tr><tr><td>2</td><td>18</td><td>36</td><td>38</td><td>76</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td><td>12</td><td>44</td><td>88</td></tr><tr><td>4</td><td>6</td><td>12</td><td>50</td><td>100</td></tr><tr><td></td><td>50</td><td>100</td><td></td><td></td></tr></table> <table><tr><td>x</td><td>f</td><td>$f\%$</td><td>$f \downarrow$</td><td>$f\% \downarrow$</td></tr><tr><td>0</td><td>4</td><td>8</td><td>50</td><td>100</td></tr><tr><td>1</td><td>16</td><td>32</td><td>46</td><td>92</td></tr><tr><td>2</td><td>18</td><td>36</td><td>30</td><td>60</td></tr><tr><td>3</td><td>6</td><td>12</td><td>12</td><td>24</td></tr><tr><td>4</td><td>6</td><td>12</td><td>6</td><td>12</td></tr><tr><td></td><td>50</td><td>100</td><td></td><td></td></tr></table> ខ.ចំនួនគ្រួសារដែលមានកូន២នាក់យ៉ាងច្រើនមានចំនួន៣៨ គ្រួសារ ។ គ.ចំនួនគ្រួសារដែលមានកូន២នាក់យ៉ាងតិចមានចំនួន៣០ គ្រួសារ ។	0	4	8	4	8	1	16	32	20	40	2	18	36	38	76	3	6	12	44	88	4	6	12	50	100		50	100			x	f	$f\%$	$f \downarrow$	$f\% \downarrow$	0	4	8	50	100	1	16	32	46	92	2	18	36	30	60	3	6	12	12	24	4	6	12	6	12		50	100		
	f	4	16	18	6	6																																																																																																																																									
	x	f	$f\%$	$f \uparrow$	$f\% \uparrow$																																																																																																																																										
	0	4	8	4	8																																																																																																																																										
	1	16	32	20	40																																																																																																																																										
	2	18	36	38	76																																																																																																																																										
	3	6	12	44	88																																																																																																																																										
	4	6	12	50	100																																																																																																																																										
		50	100																																																																																																																																												
	x	f	$f\%$	$f \downarrow$	$f\% \downarrow$																																																																																																																																										
0	4	8	50	100																																																																																																																																											
1	16	32	46	92																																																																																																																																											
2	18	36	30	60																																																																																																																																											
3	6	12	12	24																																																																																																																																											
4	6	12	6	12																																																																																																																																											
	50	100																																																																																																																																													
0	4	8	4	8																																																																																																																																											
1	16	32	20	40																																																																																																																																											
2	18	36	38	76																																																																																																																																											
3	6	12	44	88																																																																																																																																											
4	6	12	50	100																																																																																																																																											
	50	100																																																																																																																																													
x	f	$f\%$	$f \downarrow$	$f\% \downarrow$																																																																																																																																											
0	4	8	50	100																																																																																																																																											
1	16	32	46	92																																																																																																																																											
2	18	36	30	60																																																																																																																																											
3	6	12	12	24																																																																																																																																											
4	6	12	6	12																																																																																																																																											
	50	100																																																																																																																																													
.ដូចម្តេចដែលហៅថាប្រេកង់កើន ?	ជំហានទី៤ (១០នាទី) ៣ជ្រឹងពុទ្ធិ	.ជាប្រេកង់ដែលបានដោយបូកប្រេកង់បន្តបន្ទាប់ពីលើចុះ																																																																																																																																													

.ដូចម្តេចដែលហៅថាប្រេកង់ ថយ ?		ក្រោម ។ .ជាប្រេកង់ដែលបានដោយ ដកប្រេកង់សរុបនិងប្រេកង់ បន្តបន្ទាប់ពីលើចុះក្រោម ។
.ដាក់កិច្ចការផ្ទះឲ្យសិស្សធ្វើ	ជំហានទី៥ (០៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ លំហាត់លេខ ២ ទំព័រ ទី ៧២	.កត់ត្រា

កិច្ចការបង្រៀន

កាលបរិច្ឆេទ:

មុខវិជ្ជា គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩

មេរៀនទី ៦ **បំណងចែកប្រកង** (សៀវភៅសិស្សទំព័រ ៦៨ ដល់ ៧១)

ចំណងជើងរង: ៣. ការផ្គុំទិន្នន័យជាថ្នាក់

រយៈពេល ពីរម៉ោង

១. វត្ថុបំណង:

ចំណេះដឹង: .សិស្សរៀបរាប់ពីការផ្គុំទិន្នន័យជាថ្នាក់ បានត្រឹមត្រូវ តាមរយៈការចោទសួររបស់គ្រូ ។

.សិស្សប្រាប់ពីរបៀបសង់អ៊ីស្តូក្រាម និងពហុកោណប្រកង សម្រាប់បកស្រាយទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវ តាមរយៈសំណួររបស់គ្រូ ។

ចំណេះធ្វើ: .សិស្សពន្យល់ពីការផ្គុំទិន្នន័យជាថ្នាក់ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈលំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

.សិស្សសង់អ៊ីស្តូក្រាម និងពហុកោណប្រកងនៃទិន្នន័យមួយ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈលំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

ឥរិយាបថ: សិស្សឧស្សាហ៍ព្យាយាមរៀនសូត្រ និងចូលរួមដោះស្រាយលំហាត់ប្រតិបត្តិតាមក្រុមពិភាក្សាបានល្អតាមរយៈការណែនាំរបស់គ្រូ ។

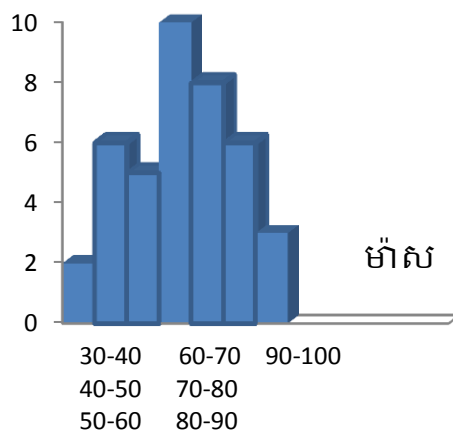
២. សម្ភារឧបទេស: រូបភាពតារាងបំណងចែកប្រកង និងក្រាបសសរ ។

៣. ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
.ពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ និងពង្រឹងវិន័យ	ជំហានទី១ (០២នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	.ប្រធានថ្នាក់រាយការណ៍
.ដូចម្តេចដែលហៅថាប្រកងកើន ? .ដូចម្តេចដែលហៅថាប្រកងថយ ?	ជំហានទី២ (០៧នាទី) រំលឹកមេរៀនចាស់	.ជាប្រកងដែលបានដោយបូកប្រកងបន្តបន្ទាប់ពីលើចុះក្រោម ។ .ជាប្រកងដែលបានដោយដកប្រកងសរុបនិងប្រកងបន្តបន្ទាប់ពីលើចុះក្រោម ។
	ជំហានទី៣ (៧៥នាទី)	

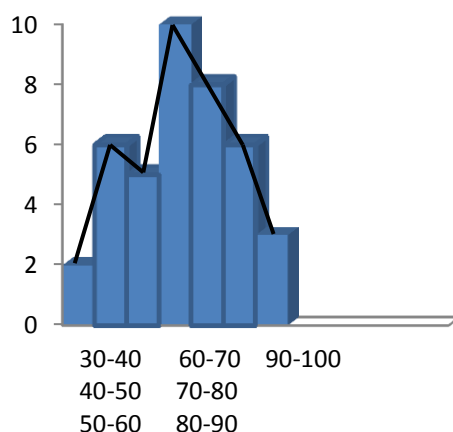
.ដាក់ឧទាហរណ៍ .តើមនុស្សចំនួនប៉ុន្មាននាក់ដែលបានឆ្លងម៉ាស ? .តើម៉ាសប៉ុន្មានដែលទាបជាងគេ ហើយម៉ាសប៉ុន្មានដែលខ្ពស់ជាងគេ ? យើងសង្កេតឃើញថាគំលាតពីម៉ាសទាបជាងគេទៅម៉ាសខ្ពស់ជាងគេ មានតម្លៃធំពេកនោះយើងមិនអាចរៀបចំទិន្នន័យជាតារាងប្រេកង់បានទេ ។ ដើម្បីឲ្យងាយស្រួលក្នុងការសិក្សាគេត្រូវរៀបចំទិន្នន័យជាថ្នាក់ ។ .តើគេត្រូវបែងចែកជាប៉ុន្មានថ្នាក់ ? .តើថ្នាក់ទី១ យកពីម៉ាសប៉ុន្មានដល់ម៉ាសប៉ុន្មាន ? .តើថ្នាក់ទី២ យកពីម៉ាសប៉ុន្មានដល់ម៉ាសប៉ុន្មាន ? .តើម៉ាស 40kg បិតនៅក្នុងថ្នាក់ទីប៉ុន្មាន ? .តើដើម្បីបកស្រាយទិន្នន័យនេះ តែប្រើក្រាបអ្វី ?	មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ មេរៀនទី៣ បំណែងចែកប្រេកង់ ៣.ការផ្គុំទិន្នន័យជាថ្នាក់ ឧទាហរណ៍: ខាងក្រោមនេះជាលទ្ធផល នៃការឆ្លងម៉ាសគិតជា kg ៖ 38 42 48 41 52 55 59 62 62 63 63 68 69 70 73 74 37 45 61 65 75 76 77 78 79 81 83 84 85 86 87 92 95 51 58 52 41 43 67 64 ដោយគំលាតពីម៉ាសទាបជាងគេទៅម៉ាសខ្ពស់ជាងគេ មានតម្លៃធំពេក នោះដើម្បីឲ្យងាយស្រួលក្នុងការសិក្សាគេត្រូវរៀបចំទិន្នន័យជាថ្នាក់ដូចខាងក្រោម ៖ <table border="1" data-bbox="582 1048 981 1462"> <thead> <tr> <th>ម៉ាស kg</th><th>ប្រេកង់ f</th><th>ផ្ចិតនៃថ្នាក់</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>30-40</td><td>2</td><td>35</td></tr> <tr> <td>40-50</td><td>6</td><td>45</td></tr> <tr> <td>50-60</td><td>5</td><td>55</td></tr> <tr> <td>60-70</td><td>10</td><td>65</td></tr> <tr> <td>70-80</td><td>8</td><td>75</td></tr> <tr> <td>80-90</td><td>6</td><td>85</td></tr> <tr> <td>90-100</td><td>3</td><td>95</td></tr> <tr> <td>សរុប</td><td>40</td><td></td></tr> </tbody> </table> គេអាចបកស្រាយទិន្នន័យខាងលើក្រាបដែលមានសសរជាប់ៗគ្នាហៅថា អ៊ីសូក្រាម ដូចខាងក្រោម៖ ប្រេកង់	ម៉ាស kg	ប្រេកង់ f	ផ្ចិតនៃថ្នាក់	30-40	2	35	40-50	6	45	50-60	5	55	60-70	10	65	70-80	8	75	80-90	6	85	90-100	3	95	សរុប	40		.មាន៤០នាក់ .ម៉ាសទាបជាងគេ 37kg ហើយម៉ាសខ្ពស់ជាងគេ 95kg .បែងចែកជា ៧ថ្នាក់ .ថ្នាក់ទី១ពី 30kg – 40kg .ថ្នាក់ទី២ពី 40kg – 50kg .ម៉ាស 40kg បិតនៅក្នុងថ្នាក់ទី២ .គេប្រើអ៊ីសូក្រាម
ម៉ាស kg	ប្រេកង់ f	ផ្ចិតនៃថ្នាក់																											
30-40	2	35																											
40-50	6	45																											
50-60	5	55																											
60-70	10	65																											
70-80	8	75																											
80-90	6	85																											
90-100	3	95																											
សរុប	40																												

.បើគេភ្ជាប់ផ្ចិតនៃថ្នាក់នីមួយៗ
តើគេបានក្រាបអ្វី ?

.ក្រាបនៃពហុកោណប្រេកង់

បើគេភ្ជាប់ផ្ចិតនៃថ្នាក់នីមួយៗដោយ
ខ្សែកាច់ នោះគេហៅថាក្រាបនៃ
ពហុកោណប្រេកង់ ។

.ដើម្បីសិក្សាម៉ាសយ៉ាងច្រើន
ឬម៉ាសយ៉ាងតិច តើគេត្រូវធ្វើ
ដូចម្តេច ?

.គេត្រូវបង្កើតតារាងប្រេកង់កើន
និងប្រេកង់ថយ

.គេអាច បកស្រាយទិន្នន័យ
ប្រេកង់កើននិងប្រេកង់ថយ
ដោយប្រើក្រាបអ្វី ?

.ដើម្បីសង់ពហុកោណប្រេកង់
កើន តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?

ដើម្បីសិក្សាម៉ាសយ៉ាងច្រើន ឬម៉ា
សយ៉ាងតិចគេបង្កើតតារាងប្រេកង់
កើននិងប្រេកង់ថយដូចខាងក្រោម

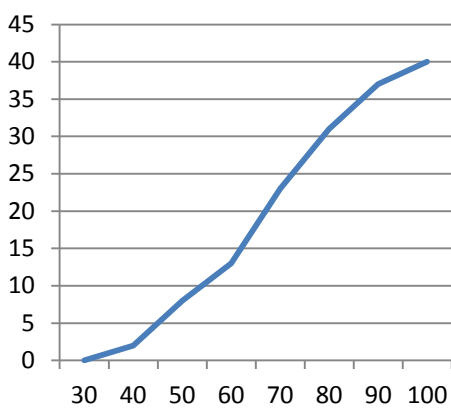
x	f	f ↑	f ↓
30-40	2	2	40
40-50	6	8	38
50-60	5	13	32
60-70	10	23	27
70-80	8	31	17
80-90	6	37	9
90-100	3	40	3
	40		

ចំពោះប្រេកង់កើនគេអាចបកស្រា
យទិន្នន័យជាក្រាបនៃពហុកោណ
ប្រេកង់កើន ។

.ដោយប្រើពហុកោណប្រេកង់
កើន និងពហុកោណប្រេកង់
ថយ

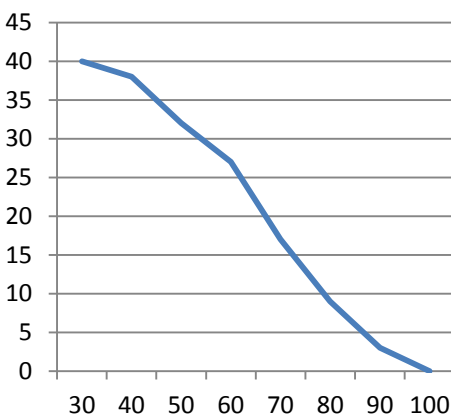
.គេត្រូវសង់ចំណុចដែលមាន
កូអរដោនេ (៣០,០) , (៤០,២) ,
(៥០,៨) , (៦០,១៣) ,
(៧០,២៣) , (៨០,៣១) ,
(៩០,៣៧) , (១០០,៤០) រួច
ភ្ជាប់តាមលំដាប់ ។

.ដើម្បីសង់ពហុកោណប្រេកង់ ថយ តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?

ចំពោះប្រេកង់ថយគេអាចបកស្រាយ ទិន្នន័យជាក្រាបនៃពហុកោណ ប្រេកង់ថយ ។

.ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិ ឲ្យសិស្សដោះស្រាយ

ប្រតិបត្តិ

ខាងក្រោមនេះ ជាស្ថិតិនៃម៉ាស សិស្ស២០០នាក់ (គិតជា kg) នៅ វិទ្យាល័យមួយ ។

ម៉ាស	30-40	40-50	50-60	60-70
ប្រេកង់	35	45	55	65

ក.សង់តារាងប្រេកង់កើន ថយ និង ផ្ចិតនៃថ្នាក់ ។

ខ.ចូរសង់ពហុកោណប្រេកង់កើន និងពហុកោណប្រេកង់ថយ។

គ.តើមានសិស្សចំនួនប៉ុន្មាននាក់ ដែលមានម៉ាសក្រោម $50kg$?

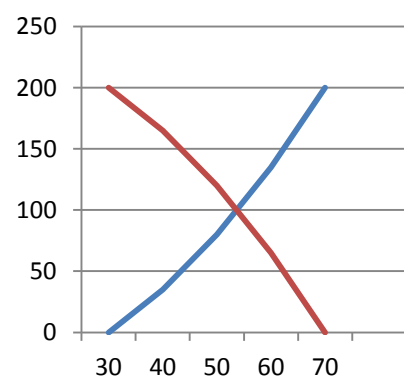
ចម្លើយ

.គេត្រូវសង់ចំណុចដែលមាន កូអរដោនេ (៣០,៤០) , (៤០,៣៨) , (៥០,៣២) , (៦០,២៧) , (៧០,១៧) , (៨០,៩) , (៩០,៣) , (១០០,០) រួចភ្ជាប់តាមលំដាប់ ។

ក.តារាងបំណែងចែកប្រេកង់

x	f	ផ្ចិត	$f \uparrow$	$f \downarrow$
30-40	35	35	35	200
40-50	45	45	80	165
50-60	55	55	135	120
60-70	65	65	200	65
សរុប	200			

ខ.ពហុកោណ

គ.សិស្សដែលមានម៉ាសក្រោម $50kg$ មានចំនួន ៨០នាក់ ។

	ក.តារាងបំណែងចែកប្រេកង់ <table><tr><th>x</th><th>f</th><th>ផ្ចិត</th><th>$f \uparrow$</th><th>$f \downarrow$</th></tr><tr><td>30-40</td><td>35</td><td>35</td><td>35</td><td>200</td></tr><tr><td>40-50</td><td>45</td><td>45</td><td>80</td><td>165</td></tr><tr><td>50-60</td><td>55</td><td>55</td><td>135</td><td>120</td></tr><tr><td>60-70</td><td>65</td><td>65</td><td>200</td><td>65</td></tr><tr><td>សរុប</td><td>200</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> ខ.ពហុកោណ គ.សិស្សដែលមានម៉ាសក្រោម 50kg មានចំនួន ៨០នាក់ ។	x	f	ផ្ចិត	$f \uparrow$	$f \downarrow$	30-40	35	35	35	200	40-50	45	45	80	165	50-60	55	55	135	120	60-70	65	65	200	65	សរុប	200				
x	f	ផ្ចិត	$f \uparrow$	$f \downarrow$																												
30-40	35	35	35	200																												
40-50	45	45	80	165																												
50-60	55	55	135	120																												
60-70	65	65	200	65																												
សរុប	200																															
.តើអ៊ីសូក្រាមជាអ្វី ? .តើពហុកោណប្រេកង់ជាអ្វី ?	ជំហានទី៤ (១០នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	.ជាក្រាបសសរជាប់ៗគ្នា ប្រើសម្រាប់បកស្រាយទិន្នន័យផ្គុំជាថ្នាក់ ។ .ជាខ្សែកាត់ដែលបានដោយសារការភ្ជាប់ផ្ចិតនៃថ្នាក់នីមួយៗតាមលំដាប់																														
.ដាក់កិច្ចការផ្ទះឲ្យសិស្សធ្វើ	ជំហានទី៥ (០៥នាទី) បណ្តាំផ្ញើ លំហាត់លេខ ៤ ទំព័រ ទី ៧៣	.កត់ត្រា																														

កិច្ចការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី ៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....

១.ចំណើនជើងមេរៀន:

មេរៀនទី ៧ មធ្យមស្ថិតិ

១.មធ្យម

២.មេដ្យាន

៣.ម៉ូត

២.វត្ថុបំណង: ក្រោយសិក្សាមេរៀនចប់សិស្សអាច ៖

-កំណត់បានពីការគណនាមធ្យម មេដ្យាន និងម៉ូត

-បង្ហាញពីរបៀបគណនាមធ្យម មេដ្យាន និង ម៉ូត

-អនុវត្តការគណនាមធ្យម មេដ្យាន និង ម៉ូត ក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ

៣.រយៈពេល: ១២០នាទី

៤.សម្ភារៈឧបទេស:

-ក្រដាសកាតុងដែលគូរតារាងទិន្នន័យ,ក្រដាសកាតុង,តារាងរូបមន្ត

៥.ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអនាម័យ,វត្តមាន,វិន័យ	ជំហានទី១ (២នាទី) លំនឹងថ្នាក់	ប្រធានថ្នាក់រាយការណ៍
-ដូចម្តេចដែលហៅថា ប្រេកង់កើន ប្រេកង់ថយ និងមេដ្យាន?	ជំហានទី២ (៣នាទី) រំលឹកមេរៀន	-ប្រេកង់កើន ជាប្រេកង់ដែលបាន ដោយបូកប្រេកង់បន្តបន្ទាប់ ពីលើចុះក្រោម ។

		-ប្រេកង់ថយ ជាប្រេកង់ដែលបានដោយដកប្រេកង់សរុបនិងប្រេកង់បន្តបន្ទាប់ ។ -មេដ្យាន ជាចំណុចប្រសព្វខ្សែកាត់នៃពហុកោណប្រេកង់កើន និងប្រេកង់ថយ ។																																																																							
-តើអ្នកទាំងអស់គ្នា ធ្លាប់គណនារកមធ្យមភាគពិន្ទុប្រចាំខែរបស់ខ្លួនឯងដែរឬទេ?ធ្វើរបៀបម៉េច? -ឧទាហរណ៍១៖ នៅក្នុងសណ្ឋាគារមួយ គេធ្វើកំណត់ត្រាចំនួនភ្ញៀវចូលមកស្នាក់នៅជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដែលមានទិន្នន័យដូចតទៅ៖ <table><tr><td>ថ្ងៃ</td><td>ច</td><td>អ</td><td>ព</td><td>ព្រ</td><td>សុ</td><td>ស</td><td>អា</td></tr><tr><td>ចំនួន</td><td>12</td><td>14</td><td>11</td><td>17</td><td>19</td><td>30</td><td>10</td></tr></table> ចូរចំនួនភ្ញៀវជាមធ្យមដែលចូលមកស្នាក់នៅក្នុងសណ្ឋាគារនេះ ដែលតាងដោយ $\bar{x}$? -ឧទាហរណ៍២៖ គេស្រង់ចំនួនភ្ញៀវដែលជិះរថយន្ត ឈ្នួលចំនួន ៣០ថ្ងៃ ដោយទទួលបានលទ្ធផលដូចខាងក្រោម៖ 10 16 19 5 10 16 19 20 14 16 10 16 10 19 12 12 5 19 16 10 14 16 17 10 12 14 19 10 16 14 បើគេតាងចំនួនភ្ញៀវដោយ x ប្រេកង់ដោយ f និងលទ្ធផលដោយ xfចូរបំពេញតារាងខាងក្រោម៖ <table><tr><td>ចំនួនភ្ញៀវ x</td><td>ប្រេកង់ f</td><td>ផលគុណ xf</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>សរុប</td><td></td><td></td></tr></table> បន្ទាប់គណនាមធ្យម $\bar{x}$?	ថ្ងៃ	ច	អ	ព	ព្រ	សុ	ស	អា	ចំនួន	12	14	11	17	19	30	10	ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណ xf				សរុប			ជំហានទី៣ (៨៥នាទី) មេរៀនទី៧៖មធ្យមស្ថិតិ ១.មធ្យម ជាទូទៅ៖ មធ្យមកំណត់ $\bar{x} = \frac{x_1 f_1 + x_2 f_2 + ... + x_n f_n}{f_1 + f_2 + ... + f_n}$	-ធ្លាប់, គឺយើងយកពិន្ទុសរុបទាំងអស់មកបូកបញ្ចូលគ្នា បន្ទាប់មកចែកចំនួនមុខវិជ្ជាដែលគេគិតថា១មេគុណ ស្មើ ពិន្ទុ៥០ ។ - <table><tr><td>ថ្ងៃ</td><td>ច</td><td>អ</td><td>ព</td><td>ព្រ</td><td>សុ</td><td>ស</td><td>អា</td></tr><tr><td>ចំនួន</td><td>12</td><td>14</td><td>11</td><td>17</td><td>19</td><td>30</td><td>10</td></tr></table> ចំនួនភ្ញៀវសរុបគឺ $12+14+11+17+19+30+10=113$ មធ្យម $\bar{x} = \frac{113}{7} = 16.1428 \approx 16$ នាក់ (ព្រោះមនុស្សយើងយកគត់) - <table><tr><td>ចំនួនភ្ញៀវ x</td><td>ប្រេកង់ f</td><td>ផលគុណ xf</td></tr><tr><td>5</td><td>2</td><td>10</td></tr><tr><td>10</td><td>7</td><td>70</td></tr><tr><td>12</td><td>3</td><td>36</td></tr><tr><td>14</td><td>4</td><td>56</td></tr><tr><td>16</td><td>7</td><td>112</td></tr><tr><td>17</td><td>1</td><td>17</td></tr><tr><td>19</td><td>5</td><td>95</td></tr><tr><td>20</td><td>1</td><td>20</td></tr><tr><td>សរុប</td><td>30</td><td>416</td></tr></table> មធ្យម $\bar{x} = \frac{416}{30} = 13.86$	ថ្ងៃ	ច	អ	ព	ព្រ	សុ	ស	អា	ចំនួន	12	14	11	17	19	30	10	ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណ xf	5	2	10	10	7	70	12	3	36	14	4	56	16	7	112	17	1	17	19	5	95	20	1	20	សរុប	30	416
ថ្ងៃ	ច	អ	ព	ព្រ	សុ	ស	អា																																																																		
ចំនួន	12	14	11	17	19	30	10																																																																		
ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណ xf																																																																							
សរុប																																																																									
ថ្ងៃ	ច	អ	ព	ព្រ	សុ	ស	អា																																																																		
ចំនួន	12	14	11	17	19	30	10																																																																		
ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណ xf																																																																							
5	2	10																																																																							
10	7	70																																																																							
12	3	36																																																																							
14	4	56																																																																							
16	7	112																																																																							
17	1	17																																																																							
19	5	95																																																																							
20	1	20																																																																							
សរុប	30	416																																																																							

-តើអ្នកអាចកំណត់រូបមន្តមធ្យមបានឬទេ? បើយើងតាង $x_1; x_2; \dots; x_n$ ជាចំនួនភ្ញៀវ $f_1; f_2; \dots; f_n$ ជាប្រេកង់ -គេមានទិន្នន័យ ដូចខាងក្រោម: 2 3 5 8 12 15 5 3 9 8 2 ចូរគម្រៀបទិន្នន័យ តាមលំដាប់ពីតូចទៅធំ បន្ទាប់មកកំណត់តួកណ្តាល គេ ។ -តម្លៃតូចទី៦ គឺ 5 គេហៅថាមេដ្យានតាងដោយ m_e ហើយប្រសិនបើចំនួនតួតូច មេដ្យាន ជាមធ្យមនៃតម្លៃកណ្តាលទាំងពីរ -តាមឧទាហរណ៍២ រកមេដ្យាននៃចំនួនភ្ញៀវ	២.មេដ្យាន ជាទូទៅ: បើទិន្នន័យមួយមាន n តួ មេដ្យាន នៃទិន្នន័យមួយដែលបានរៀបតាមលំដាប់ មានទីតាំងបិតនៅ តួទី $\frac{n+1}{2}$ +បើ n ជាចំនួនសេស មេដ្យានជាតម្លៃកណ្តាល +បើ n ជាចំនួនគូ មេដ្យានជាមធ្យមនៃតម្លៃកណ្តាលទាំងពីរ មេដ្យានតាងដោយ m_e	រូបមន្តគឺ $\bar{x} = \frac{x_1 f_1 + x_2 f_2 + \dots + x_n f_n}{f_1 + f_2 + \dots + f_n}$ -គម្រៀបទិន្នន័យ 2 2 3 3 5 5 8 8 9 12 15 តួកណ្តាល គឺតួទី $\frac{11+1}{2} = 6$ តួទី ៦ គឺ 5																														
-បើយើងមាន n ជាចំនួនតួនៃទិន្នន័យដែលបានរៀប តើគេអាចរកតួរបស់វាតាមវិធីណា? និងរកមេដ្យានតាមវិធីណា បើគេតាង x_n	មេដ្យានជាតម្លៃកណ្តាល +បើ n ជាចំនួនគូ មេដ្យានជាមធ្យមនៃតម្លៃកណ្តាលទាំងពីរ មេដ្យានតាងដោយ m_e	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ចំនួនភ្ញៀវ x</th><th>ប្រេកង់ f</th><th>ផលគុណxf</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>5</td><td>2</td><td>10</td></tr> <tr><td>10</td><td>7</td><td>70</td></tr> <tr><td>12</td><td>3</td><td>36</td></tr> <tr><td>14</td><td>4</td><td>56</td></tr> <tr><td>16</td><td>7</td><td>112</td></tr> <tr><td>17</td><td>1</td><td>17</td></tr> <tr><td>19</td><td>5</td><td>95</td></tr> <tr><td>20</td><td>1</td><td>20</td></tr> <tr> <td>សរុប</td><td>30</td><td>416</td></tr> </tbody> </table> ទីតាំងតួ របស់មេដ្យាន $\frac{30+1}{2} = 15.5$ បញ្ជាក់ថាចំនួនតួតូច ដូច្នេះតួដែលអមវាគឺ តួទី១៥ និងតួទី១៦ ដែល $x_{15} = 14; x_{16} = 14$ មេដ្យាន $m_e = \frac{x_{15} + x_{16}}{2} = \frac{14+14}{2} = 14$ -គេអាចរកតួរបស់វាដោយងាយ គឺ	ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណxf	5	2	10	10	7	70	12	3	36	14	4	56	16	7	112	17	1	17	19	5	95	20	1	20	សរុប	30	416
ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណxf																														
5	2	10																														
10	7	70																														
12	3	36																														
14	4	56																														
16	7	112																														
17	1	17																														
19	5	95																														
20	1	20																														
សរុប	30	416																														

ជាតម្លៃនៃតួ ? -ទិន្នន័យដែលមានប្រេកង់ធំជាងគេហៅថា ម៉ូត ។ ចូររកម៉ូតនៅក្នុង ឧទាហរណ៍២ ។ -លំហាត់គំរូ តើទិន្នន័យមួយណាដែលគេប្រើមធ្យម មេដ្យាន និងម៉ូត? ក.អាវយឺតពិណសលក់ដាច់ជាងគេ ខ.ចំនួនសិស្សថ្នាក់ទី១១ ជាមធ្យមគឺ៤៥នាក់ គ.ពាក់កណ្តាលនៃបុគ្គលិកទទួលបានប្រាក់ខែ ៤៥ដុល្លា បែងសិស្សតាមក្រុម: លំហាត់ប្រតិបត្តិ: ១.ចូររកមធ្យម មេដ្យាន និង ម៉ូតតាមតារាងទិន្នន័យខាងក្រោម:បៀវត្សន៍ គិតជាដុល្លា <table><tr><td>ប្រាក់បៀវត្សន៍</td><td>33</td><td>45</td><td>22</td><td>21</td><td>50</td><td>40</td></tr><tr><td>ប្រេកង់</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td></tr></table>	ប្រាក់បៀវត្សន៍	33	45	22	21	50	40	ប្រេកង់	2	3	1	2	1	1	៣.ម៉ូត ជាទូទៅ: នៅក្នុងទិន្នន័យមួយជាម៉ូត ជាតម្លៃនៃទិន្នន័យដែលមានប្រេកង់ធំជាងគេ ។	$\frac{n+1}{2}$ +បើ n ជាចំនួនសេស មេដ្យានជាតម្លៃកណ្តាលដែល $m_e = x_{\frac{n+1}{2}}$ +បើ n ជាចំនួនគូ មេដ្យានជាមធ្យមនៃតម្លៃកណ្តាលទាំងពីរ មេដ្យានតាងដោយ $m_e = \frac{x_{\frac{n}{2}} + x_{\frac{n+2}{2}}}{2}$ ម៉ូតគឺ ចំនួនភ្ញៀវ ១៦នាក់ ព្រោះមាន <table><tr><th>ចំនួនភ្ញៀវ x</th><th>ប្រេកង់ f</th><th>ផលគុណxf</th></tr><tr><td>5</td><td>2</td><td>10</td></tr><tr><td>10</td><td>7</td><td>70</td></tr><tr><td>12</td><td>3</td><td>36</td></tr><tr><td>14</td><td>4</td><td>56</td></tr><tr><td>16</td><td>7</td><td>112</td></tr><tr><td>17</td><td>1</td><td>17</td></tr><tr><td>19</td><td>5</td><td>95</td></tr><tr><td>20</td><td>1</td><td>20</td></tr><tr><td>សរុប</td><td>30</td><td>416</td></tr></table> ប្រេកង់ ៧ ធំជាងគេ ។ ក.ជាម៉ូត ខ.ជាមធ្យម គ.ជាមេដ្យាន ១.យើងរៀបចំទិន្នន័យតាមលំដាប់ <table><tr><td>ប្រាក់បៀវត្សន៍</td><td>21</td><td>22</td><td>33</td><td>40</td><td>45</td><td>50</td></tr><tr><td>ប្រេកង់</td><td>2</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td></tr></table>	ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណxf	5	2	10	10	7	70	12	3	36	14	4	56	16	7	112	17	1	17	19	5	95	20	1	20	សរុប	30	416	ប្រាក់បៀវត្សន៍	21	22	33	40	45	50	ប្រេកង់	2	1	2	1	3	1
ប្រាក់បៀវត្សន៍	33	45	22	21	50	40																																																						
ប្រេកង់	2	3	1	2	1	1																																																						
ចំនួនភ្ញៀវ x	ប្រេកង់ f	ផលគុណxf																																																										
5	2	10																																																										
10	7	70																																																										
12	3	36																																																										
14	4	56																																																										
16	7	112																																																										
17	1	17																																																										
19	5	95																																																										
20	1	20																																																										
សរុប	30	416																																																										
ប្រាក់បៀវត្សន៍	21	22	33	40	45	50																																																						
ប្រេកង់	2	1	2	1	3	1																																																						

២.ចូររកមធ្យម និង មេដ្យាន នៃ ទិន្នន័យខាងក្រោម: 10 8 13 12 7 ៣.ចូរគណនាមធ្យម មេដ្យាន និង ម៉ូត នៃទិន្នន័យខាងក្រោម: <table><tr><td>ចំនួន x</td><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>ប្រេកង់ y</td><td>3</td><td>6</td><td>5</td><td>2</td><td>2</td></tr></table>	ចំនួន x	0	1	2	3	4	ប្រេកង់ y	3	6	5	2	2		មធ្យម $\bar{x} = \frac{21 \times 2 + 22 + 33 \times 2 + 40 + 45 \times 3 + 50}{2 + 1 + 2 + 1 + 3 + 1}$ $\bar{x} = \frac{355}{10} = 35.5 \text{ ដុល្លា}$ -មេដ្យាន គឺ ទី $\frac{10+1}{2} = 5.5$ $m_e = \frac{x_5 + x_6}{2} = \frac{33 + 40}{2} = 36.5$ -ម៉ូត គឺ 45 ២.រៀបទិន្នន័យតាមលំដាប់ 7 8 10 12 13 -មធ្យម $\bar{x} = \frac{7+8+10+12+13}{5} = 10$ -មេដ្យាន គឺ ទី $\frac{5+1}{2} = 3$ $m_e = 10$ ៣. -មធ្យម $\bar{x} = \frac{0 \times 3 + 1 \times 6 + 2 \times 5 + 3 \times 2 + 4 \times 2}{3 + 6 + 5 + 2 + 2}$ $\bar{x} = 1.66$ -មេដ្យាន គឺ ទី $\frac{18+1}{2} = 9.5$ $m_e = \frac{x_9 + x_{10}}{2} = \frac{1+2}{2} = 1.5$ -ម៉ូត គឺ 1
ចំនួន x	0	1	2	3	4									
ប្រេកង់ y	3	6	5	2	2									
តើមធ្យមមានរូបមន្តដូចម្តេច? តើដូចម្តេចដែលហៅថាមេដ្យាន?	ជំហានទី៤ (៧នាទី) ៣ប្រើងពុទ្ធិ	មធ្យមកំណត់ $\bar{x} = \frac{x_1 f_1 + x_2 f_2 + ... + x_n f_n}{f_1 + f_2 + ... + f_n}$ មេដ្យាន -គេអាចរកតួរូបសំរាប់វាដោយងាយ គឺ $\frac{n+1}{2}$ +បើ n ជាចំនួនសេស មេដ្យានជាតម្លៃ												

តើដូចម្តេចដែលហៅថាម៉ូត?		កណ្តាលដែល $m_e = \frac{x_{n+1}}{2}$ +បើ n ជាចំនួនគូ មេដ្យានជាមធ្យមនៃតម្លៃ កណ្តាលទាំងពីរ មេដ្យានតាងដោយ $m_e = \frac{\frac{x_n}{2} + \frac{x_{n+2}}{2}}{2}$ -ម៉ូត ជាតម្លៃនៃទិន្នន័យដែលមានប្រេកង់ធំជាងគេ ។
អ្នកទាំងអស់គ្នាត្រូវ ធ្វើកិច្ចការងារផ្ទះ និង ធ្វើលំហាត់ទី៥ និងលំហាត់ទី៦ ទំព័រទី ៨៣ ។	ជំហានទី៥ (៣នាទី) បណ្តាំធ្វើ	ស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ និង ទទួលព័ត៌មានពីគ្រូ ដោយសន្យាថា និង យកកិច្ចការត្រឡប់មក ។

កិច្ចការបង្រៀន
មុខវិជ្ជា គណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី៩
បង្រៀនថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

- I. ចំណងជើងមេរៀន៖ មេរៀនទី៧ មធ្យមស្ថិតិ
  - 1.កំណត់មធ្យមស្ថិតិតាមតារាងកង់កើន
- II. វត្ថុបំណង៖ ក្រោយពីចប់មេរៀនសិស្សអាច៖
  - ចំណេះដឹង៖ បកស្រាយ ម៉ូត មេដ្យាន និងមធ្យមតាមតារាងប្រេកង់កើន ។
  - ចំណេះធ្វើ៖ គណនា ម៉ូត មេដ្យាន និងមធ្យមដោយប្រើតារាងប្រេកង់កើន
  - ឥរិយាបថ៖ យកចំណេះដឹង ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងជីវិត ជំនួញ.....។
- III. រយៈពេល៖ ៩០នាទី
- II. សម្ភារឧបទេស៖ ផ្ទាំងបញ្ចាំងប្រេកង់តាងទិន្នន័យមិនប្រមូលផ្តុំ និងមិនប្រមូលផ្តុំជាថ្នាក់ សន្លឹកកិច្ចការធ្វើតាមក្រុម.....។
- I. ដំណើរការបង្រៀន (គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល)

ពេល	សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
៣នាទី	+ត្រួតពិនិត្យវត្ថុមាន អនាម័យ វិន័យ ក្នុងថ្នាក់។	ជំហានទី១ (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	+ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍.....។
៧នាទី	+ដូចម្តេចដែលហៅថា ម៉ូត? +ដូចម្តេចដែលហៅថា មេដ្យាន? +ដើម្បីរកមធ្យម តើគេប្រើ រូបមន្តដូចម្តេច?	ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់)	+ម៉ូតជាតម្លៃនៃទិន្នន័យដែលមានប្រេកង់ធំជាងគេ។ +មេដ្យាន ជាតម្លៃនៃតួកណ្តាលគេនៃទិន្នន័យ។ +រូបមន្ត $\bar{x} = \frac{f_1x_1 + f_2x_2 + ... + f_nx_n}{f_1 + f_2 + ... + f_nx_n}$
៣០នាទី	+ត្រូវទាញអារម្មណ៍សិស្សឲ្យសង្កត់ទិន្នន័យដូចក្នុងតារាង៖ ឧ.ខាងក្រោមនេះជាលទ្ធផលនៃពិន្ទុសិស្សមួយថ្នាក់៖	ជំហានទី៣ (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) មេរៀនទី៧ មធ្យមស្ថិតិ 4.ការកំណត់មធ្យមស្ថិតិតាមតារាងប្រេកង់កើន	

៣០

ចូរកំណត់ ម៉ូត មេដ្យាន និងមធ្យម ។

ពិន្ទុ	ប្រេកង់	f	ប្រេកង់កើន
1	4	...	.....
2	5	...	.....
3	2	...	.....
4	10	...	.....
5	15	...	.....
6	8	...	.....
7	4	.....	.....
9	2	.....	.....
សរុប	50		

+នៃនាំសិស្សឲ្យពិនិត្យ ពិន្ទុ និងប្រេកង់ តើពិន្ទុណាដែលមានប្រេកង់ខ្ពស់ជាងគេ?

+បញ្ជាក់ប្រាប់ថាពិន្ទុ 5 គឺជាម៉ូត។

+ឲ្យសិស្សគណនា $f \cdot x$ តាមជួរឈរនីមួយៗ

+ផលបូកប្រេកង់ $f = 50$

+ឲ្យសិស្សជំនួសក្នុង

រូបមន្តមធ្យម $\bar{x}$

+ឲ្យសិស្សពិនិត្យមើល

តារាងប្រេកង់កើនហើយ

ពង្រាយទិន្នន័យ៖

1;1;1;1;2;2;2;2;3;3;4;4;4;4;4;4;4;5;5;5;5;5;5;5;6;6;6;6;6;6;6;7;7;7;7;9;9

+តើតម្លៃកណ្តាលនៃទិន្នន័យយើងរករបៀបណា?

+តម្លៃកណ្តាលនេះត្រូវនិងពិន្ទុប៉ុន្មាន?

+ឲ្យសិស្សទាញរកតម្លៃមេដ្យាន

+បិទផ្ទាំងក្រដាសទិន្នន័យ

ពិន្ទុ	ប្រេកង់	f	ប្រេកង់កើន
1	4	4	4
2	5	10	9
3	2	6	11
4	10	40	21
5	15	75	36
6	8	48	44
7	4	28	48
9	2	18	50
សរុប	50	229	

តម្លៃម៉ូតនៃពិន្ទុ $m_o = 5$

$$\bar{x} = \frac{f_1x_1 + f_2x_2 + ... + f_nx_n}{f_1 + f_2 + ... + f_nx_n}$$

តម្លៃមធ្យមគឺ $\bar{x} = 4.58$

តម្លៃមេដ្យានគឺ $m_e = 5$

ឧទាហរណ៍៖ ខាងក្រោមជាលទ្ធផលពិន្ទុសិស្ស

ពិន្ទុ	ប្រេកង់
30-40	2
40-50	6
50-60	5
60-70	10
70-80	8
80-90	6
90-100	3

+ពិន្ទុ 5មានប្រេកង់15 ខ្ពស់ជាងគេ។

$$f_1x_1 = 4; f_2x_2 = 10$$

$$f_3x_3 = 6; f_4x_4 = 40$$

$$f_5x_5 = 15; f_6x_6 = 8$$

$$f_7x_7 = 4; f_8x_8 = 2$$

+គេបាន

$$\bar{x} = \frac{4+10+6+40+75+48+28+18}{50}$$

$$\bar{x} = \frac{229}{50}$$

+សិស្សពិនិត្យហើយគិត

$$\frac{50+1}{2} = 25.5$$

+គណនាតាម

+ត្រូវនិងពិន្ទុ5

ថ្នាក់ពិន្ទុ	ប្រេកង់ f	ផ.ផ្គ x	x.f	f [↑]
30-40	2	35	70	2
40-50	6	45	270	8
50-60	5	55	275	13
60-70	10	65	650	23
70-80	8	75	600	31
80-90	6	85	510	37
90-100	3	95	285	40
			2660	

+តម្លៃមេដ្យានគឺ $m_e = 5$

នាទី	យកក្នុងឧទាហរណ៍ទី២ +នៃនាំឲ្យសិស្សបង្កើតតារាងប្រេកង់ ផ្ចិតនៃថ្នាក់ផលគុណ $x \cdot f$ និងប្រេកង់កើន +នៃនាំសិស្សឲ្យគណនាតាមផ្ចិតនៃថ្នាក់ទី១គឺ $\frac{30+40}{2} = 35$ +ឲ្យសិស្សសង្កេតមើលទិន្នន័យដែលមានប្រេកង់ខ្ពស់ជាងគេ +បញ្ជាក់ប្រាប់សិស្សថាវាជាម៉ូតមានន័យថាសិស្សភាគច្រើនបានពិន្ទុចន្លោះពី60ទៅ70 +ឲ្យរកផលបូក $\sum f \cdot x$ +ឲ្យសិស្សគណនា $\sum f \cdot x$ ចែកនិងប្រេកង់សរុប $\bar{x} = \frac{\sum f \cdot x}{\sum f}$ +បញ្ជាក់ថា $\bar{x} = 66.5$ ជាតម្លៃមធ្យមនៃទិន្នន័យ +ឲ្យសិស្សប្រើជួរឈរទី៥ហើយរកទីតាំងនៃមេដ្យានត្រង់ $\frac{40+1}{2} = 20.5$ +បញ្ជាក់ថាថ្នាក់ពិន្ទុ60-70ជាមេដ្យាននៃពិន្ទុ +ចែកសិស្សជាក្រុមតូច2ទៅ4 នាក់ហើយចែកលំហាត់គំរូ និងលំហាត់	មួយថ្នាក់ដូចខាងក្រោម ម៉ូតនៃថ្នាក់ពិន្ទុគឺ60-70ដែលមានតម្លៃ $m_o = 65$ មធ្យមនៃទិន្នន័យគឺ $\bar{x} = \frac{\sum f \cdot x}{\sum f}$ $= \frac{2660}{40} = 66.5$ ថ្នាក់ពិន្ទុ60-70ជា មេដ្យាននៃពិន្ទុ។ លំហាត់គំរូក្នុងការបំពេញសំណួរ សិស្សខ្លះអាចបញ្ចប់លឿន ហើយខ្លះទៀតយឺតៗខាងក្រោមនេះជាថវិកាពេលគិតជានាទី x ដែលសិស្សបានបំពេញសំណួរ <table><tr><th>ថ្នាក់នៃពេល (គិតជានាទី)</th><th>ប្រេកង់ f</th></tr><tr><td>10-15</td><td>2</td></tr><tr><td>15-20</td><td>5</td></tr><tr><td>20-25</td><td>10</td></tr><tr><td>25-30</td><td>12</td></tr><tr><td>30-35</td><td>3</td></tr></table> ចូរកំណត់ មធ្យម មេដ្យាននិងម៉ូត។	ថ្នាក់នៃពេល (គិតជានាទី)	ប្រេកង់ f	10-15	2	15-20	5	20-25	10	25-30	12	30-35	3	+សិស្សគណនាបាន +សិស្សសង្កេតឃើញថាថ្នាក់ពិន្ទុ60-70 មានប្រេកង់ខ្ពស់ជាងគេ $\sum f \cdot x = 2660$ $\frac{2660}{40} = 66.5$ សិស្សរកឃើញត្រង់ថ្នាក់ពិន្ទុ60-70 +បែងចែកជាក្រុមគណនា លំហាត់តាមការនៃនាំរបស់គ្រូ <table><tr><th>ថ.ព</th><th>f</th><th>ថ.ជ x</th><th>$f \cdot x$</th><th>$f^{\uparrow}$</th></tr><tr><td>10-15</td><td>2</td><td>12.5</td><td>25</td><td>2</td></tr><tr><td>15-20</td><td>5</td><td>17.5</td><td>87.5</td><td>7</td></tr><tr><td>20-25</td><td>10</td><td>22.5</td><td>225</td><td>17</td></tr><tr><td>25-30</td><td>12</td><td>27.5</td><td>330</td><td>29</td></tr><tr><td>30-35</td><td>3</td><td>32.5</td><td>97.5</td><td>32</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td>765</td><td></td></tr></table>	ថ.ព	f	ថ.ជ x	$f \cdot x$	$f^{\uparrow}$	10-15	2	12.5	25	2	15-20	5	17.5	87.5	7	20-25	10	22.5	225	17	25-30	12	27.5	330	29	30-35	3	32.5	97.5	32				765	
ថ្នាក់នៃពេល (គិតជានាទី)	ប្រេកង់ f																																																	
10-15	2																																																	
15-20	5																																																	
20-25	10																																																	
25-30	12																																																	
30-35	3																																																	
ថ.ព	f	ថ.ជ x	$f \cdot x$	$f^{\uparrow}$																																														
10-15	2	12.5	25	2																																														
15-20	5	17.5	87.5	7																																														
20-25	10	22.5	225	17																																														
25-30	12	27.5	330	29																																														
30-35	3	32.5	97.5	32																																														
			765																																															

	ប្រតិបត្តិ ឲ្យសិស្ស គណនា ម៉ូត មធ្យមនិង មេដ្យាន +បំផុសឲ្យសិស្សបង្កើត តារាងប្រេកង់ f ផ្ចិតនៃថ្នាក់ x ផលគុណ $f \cdot x$ និងប្រេកង់ $f^{\uparrow}$ +នែនាំសិស្សប្រើតារាង ដើម្បីគណនា មធ្យម $\bar{x} = \dots\dots\dots?$ ថ្នាក់នៃមេដ្យាន.....? តម្លៃម៉ូត $m_o = \dots\dots\dots?$		ចម្លើយសិស្សក្រុមទី១៖ តម្លៃមេដ្យាន $\bar{x} = \frac{765}{32}$ $\bar{x} = 23.9$ តួកណ្តាននៃទិន្នន័យគឺ $\frac{32+1}{2} = 11.5$ ត្រូវនិងថ្នាក់ពិន្ទុ20-25 ដូចនេះមេដ្យាននៃថ្នាក់ពិន្ទុគឺ20-25 ។ ថ្នាក់ពិន្ទុ25-30មាន ប្រេកង់ ខ្ពស់ជាងគេគឺ12 $m_o = 27.5$ ដូចនេះតម្លៃម៉ូតគឺ																																																																																																					
១ ៥ នា ទី	+ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិឲ្យ សិស្សធ្វើដោយចែកតារា ងព័ត៌ <table><tr><th>ថ.ត ថ្ងៃ</th><th>ប្រេ f</th><th>ផ.ថ្ម x</th><th>$x \cdot f$</th><th>$f^{\uparrow}$</th></tr><tr><td>21-28</td><td>3</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr><tr><td>28-35</td><td>7</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr><tr><td>35-42</td><td>12</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr><tr><td>42-49</td><td>15</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr><tr><td>47-56</td><td>12</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr><tr><td>56-63</td><td>7</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr><tr><td>63-70</td><td>3</td><td>.....</td><td>.....</td><td>...</td></tr></table> +នែនាំសិស្សប្រើតារាង ដើម្បីគណនា មធ្យម $\bar{x} = \dots\dots\dots?$	ថ.ត ថ្ងៃ	ប្រេ f	ផ.ថ្ម x	$x \cdot f$	$f^{\uparrow}$	21-28	3	.....	.....	...	28-35	7	.....	.....	...	35-42	12	.....	.....	...	42-49	15	.....	.....	...	47-56	12	.....	.....	...	56-63	7	.....	.....	...	63-70	3	.....	.....	...	ជំហានទី៤ (ពង្រឹងពុទ្ធិ) លំហាត់ប្រតិបត្តិ៖ ចូរគណនាមធ្យមមេ ដ្យាន និងម៉ូតនៃទិន្នន័យ ខាង ក្រោម <table><tr><th>ថ្នាក់នៃតម្លៃ (គិតជាដុល្លា)</th><th>ប្រេកង់</th></tr><tr><td>21-28</td><td>3</td></tr><tr><td>28-35</td><td>7</td></tr><tr><td>35-42</td><td>12</td></tr><tr><td>42-49</td><td>15</td></tr><tr><td>49-56</td><td>12</td></tr><tr><td>56-63</td><td>7</td></tr><tr><td>63-70</td><td>3</td></tr></table>	ថ្នាក់នៃតម្លៃ (គិតជាដុល្លា)	ប្រេកង់	21-28	3	28-35	7	35-42	12	42-49	15	49-56	12	56-63	7	63-70	3	+សិស្សម្នាក់ឡើងរាយការណ៍ ចម្លើយលំហាត់ប្រតិបត្តិ <table><tr><th>ថ.ត ថ្ងៃ</th><th>ប្រេ f</th><th>ផ.ថ្ម x</th><th>$x \cdot f$</th><th>$f^{\uparrow}$</th></tr><tr><td>21-28</td><td>3</td><td>24.5</td><td>73.5</td><td>3</td></tr><tr><td>28-35</td><td>7</td><td>31.5</td><td>220.5</td><td>10</td></tr><tr><td>35-42</td><td>12</td><td>38.5</td><td>462</td><td>22</td></tr><tr><td>42-49</td><td>15</td><td>45.5</td><td>682.5</td><td>37</td></tr><tr><td>47-56</td><td>12</td><td>51.5</td><td>654</td><td>49</td></tr><tr><td>56-63</td><td>7</td><td>59.5</td><td>416.5</td><td>56</td></tr><tr><td>63-70</td><td>3</td><td>66.5</td><td>199.5</td><td>59</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td>2708.6</td><td></td></tr></table> +មធ្យម $\bar{x} = \frac{2708.6}{59}$ $= 45.9$ +តួកណ្តាននៃទិន្នន័យគឺ	ថ.ត ថ្ងៃ	ប្រេ f	ផ.ថ្ម x	$x \cdot f$	$f^{\uparrow}$	21-28	3	24.5	73.5	3	28-35	7	31.5	220.5	10	35-42	12	38.5	462	22	42-49	15	45.5	682.5	37	47-56	12	51.5	654	49	56-63	7	59.5	416.5	56	63-70	3	66.5	199.5	59				2708.6	
ថ.ត ថ្ងៃ	ប្រេ f	ផ.ថ្ម x	$x \cdot f$	$f^{\uparrow}$																																																																																																				
21-28	3	.....	.....	...																																																																																																				
28-35	7	.....	.....	...																																																																																																				
35-42	12	.....	.....	...																																																																																																				
42-49	15	.....	.....	...																																																																																																				
47-56	12	.....	.....	...																																																																																																				
56-63	7	.....	.....	...																																																																																																				
63-70	3	.....	.....	...																																																																																																				
ថ្នាក់នៃតម្លៃ (គិតជាដុល្លា)	ប្រេកង់																																																																																																							
21-28	3																																																																																																							
28-35	7																																																																																																							
35-42	12																																																																																																							
42-49	15																																																																																																							
49-56	12																																																																																																							
56-63	7																																																																																																							
63-70	3																																																																																																							
ថ.ត ថ្ងៃ	ប្រេ f	ផ.ថ្ម x	$x \cdot f$	$f^{\uparrow}$																																																																																																				
21-28	3	24.5	73.5	3																																																																																																				
28-35	7	31.5	220.5	10																																																																																																				
35-42	12	38.5	462	22																																																																																																				
42-49	15	45.5	682.5	37																																																																																																				
47-56	12	51.5	654	49																																																																																																				
56-63	7	59.5	416.5	56																																																																																																				
63-70	3	66.5	199.5	59																																																																																																				
			2708.6																																																																																																					

	ថ្នាក់នៃមេដ្យាន.....?		$\frac{59+1}{2} = 30$ ត្រូវនឹងថ្នាក់ 42-49 ដូចនេះ ថ្នាក់តម្លៃ 42-49 ជា មេដ្យាន។ +ដោយថ្នាក់តម្លៃ 42-49 មាន ប្រេកង់ខ្ពស់ជាងគេគឺ 15។ $m_0 = 45.5$ ដូចនេះ ម៉ូតនៃតម្លៃគឺ
៥ នា ទី	+ពេលប្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ កុំដើរលេងច្រើន ហើយកត់ លំហាត់ក្នុងសៀវភៅ សិស្សទំព័រទី ៨៤ លំហាត់ ទី ៩។	លំហាត់ទី៥ (បណ្តាំផ្ទៃ)	+សិស្សស្តាប់ហើយកត់ លំហាត់ទៅធ្វើ

តារាងព័ត៌មានសិស្សលំហាត់គំរូ

ថ្នាក់ទី	ប្រេកង់ f	ផ្ទៃក្រឡា	$f \cdot x$	ប្រេកង់កើន $f^{\uparrow}$
10-15	2	.....	.....	.....
15-20	5	.....	.....	.....
20-25	10	.....	.....	.....
25-30	12	.....	.....	.....
30-35	3	.....	.....	.....

មធ្យម $\bar{x} = \dots\dots\dots?$

ថ្នាក់នៃមេដ្ឋាន.....?

តម្លៃម៉ូត $m_o = \dots\dots\dots?$

តារាងព័ត៌មានសិស្សលំហាត់ប្រតិបត្តិ

ថ្នាក់នៃតម្លៃ(\$)	ប្រេកង់ f	ផ្ទៃក្រឡា x	$x \cdot f$	ប្រេកង់កើន $f^{\uparrow}$
21-28	3	.....	.....	.....
28-35	7	.....	.....	.....
35-42	12	.....	.....	.....
42-49	15	.....	.....	.....
47-56	12	.....	.....	.....
56-63	7	.....	.....	.....
63-70	3	.....	.....	.....
			.....	

មធ្យម $\bar{x} = \dots\dots\dots?$

ថ្នាក់នៃមេដ្ឋាន.....?

តម្លៃម៉ូត $m_o = \dots\dots\dots?$

កិច្ចការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី៩

- មេរៀនទី៨: **ប្រូបាប**

បង្រៀនថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

- ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍
- ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍បំពេញ

1) វត្ថុបំណង: ក្រោយពីចប់មេរៀនសិស្សអាច៖

- ចំណេះដឹង: -កំណត់ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ ដែលពិសោធន៍មួយដង
-កំណត់ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍បំពេញ
- ចំណេះធ្វើ: -ប៉ាន់ស្មានតម្លៃនៃព្រឹត្តិការណ៍មួយបានយ៉ាងច្បាស់លាស់
- ឥរិយាបថ: -មានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ និងសហការគ្នាបានល្អ

2) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង

3) សម្ភារៈឧបទេស ៖ ផង់ខ្មៅ ឬកាក និងរូបភាពខ្លះៗនៅក្នុងសៀវភៅសិស្ស។

4) សកម្មភាពបង្រៀន (គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល)

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
+ពិនិត្យវត្ថុមាន អនាម័យក្នុងថ្នាក់	ជំហានទី១(៥នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	+ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយ ការណ៍
+ចូរសរសេរពីទំនាក់ទំនងទូទៅតម្លៃ មធ្យមស្ថិតិ: +ចូររក មធ្យមមេដ្យាននៃទិន្នន័យ10 ;	ជំហានទី២(៥នាទី) រំលឹកមេរៀន ស្ថិតិ	+មធ្យមស្ថិតិកំណត់ដោយ $\bar{x} = \frac{x_1 f_1 + x_2 f_2 + \dots + x_n f_n}{f_1 + f_2 + \dots + f_n}$ +មធ្យម $\bar{x} = \frac{10+8+13+12+7}{5} = 10$ + $m_e = 13$

8 ; 13 ; 12 ; 7 ។		
+កត់ចំណងជើងមេរៀន និង ចំណងរងដាក់ លើក្តារខៀន។ +នែនាំសិស្សឲ្យធ្វើ ការចាប់យក អក្សរពីចងដែលមានអក្សរដូច Ex ហើយបំផុសសំណួរ៖ តើលទ្ធផលដែលអាចកើតឡើង មានប៉ុន្មានករណី?តើករណីអ្វីខ្លះ? +បើយើងប្រាថ្នាចាប់យកអក្សរ A តើព្រឹត្តិការណ៍ស្របដែលចាប់បាន A នេះមានប៉ុន្មានករណី? +ឲ្យសិស្សធ្វើផលធៀប និងទាញទូទៅ +បញ្ជាក់ប្រាប់សិស្សវាជាប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ A ដែលកំណត់ដោយ $P = \frac{2}{6} = \frac{1}{3} = 0.5 = 50\%$	ជំហានទី៣(៨០នាទី) មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ មេរៀនទី៨ ប្រូបាប ១.ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ Ex បើគេចាប់យកអក្សរមួយចេញពីពាក្យBANANA តើលទ្ធផលដែលអាចកើតមានឡើងមានប៉ុន្មានបៀប? +ជាទូទៅ:ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ មួយកំណត់ដោយ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ លំហាត់គំរូទី១៖ចង់មួយមានឃ្លី៤ ដែលបង់អក្សរ a, A, b, B ។គេចាប់យកឃ្លីមួយពីរចេញពីរចង។ចូរប្រាប់ព្រឹត្តិការ	+តាមEx លទ្ធផលដែលអាចកើតឡើងមានចំនួន៦ករណី គឺ {B, A, A, A, N, N} ចំនួនទាំងនេះ ហៅថាចំនួនករណីអាច ។ +ការប្រាថ្នាចាប់បានអក្សរ A មាន ៣ករណី ហៅថាចំនួនករណីស្រប។ +ទាញផលធៀបបាន $\frac{3}{6}$ +ជាទូទៅ:ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ មួយកំណត់ដោយ

+ឲ្យសិស្សទាញទូទៅ +ដាក់លំហាត់គំរូទី១ ហើយបំផុស - តើករណីអាចមានប៉ុន្មានករណី? - តើករណីស្របមានប៉ុន្មានករណី? +ដាក់លំហាត់គំរូទី២៖ +បំផុសឲ្យសិស្សរកអំពូលសរុបនិងរកអំពូលដែលខូចរួចទាញរកប្រូបាបនៃអំពូលភ្លើងដែលខូច	ណ៍ដែលកើតមានឡើងរួចគណនាប្រូបាបដែលចាប់បានឃ្លីពីរ ដែលមានអក្សរតូចមួយ និងអក្សរធំមួយ។ ប្រូបាបដែលចាប់បានឃ្លីតូចមួយ និងធំមួយគឺ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{4}{6} = \frac{2}{3} = 0.66 \text{ ឬ } 66.66 \%$ លំហាត់គំរូទី២៖ គេធ្វើតេស្តលើអំពូលភ្លើង 500 គ្រឿង ហើយបានរកឃើញអំពូល 4 ដែលខូច។ 1) ចូររកប្រូបាបនៃការរកឃើញអំពូលភ្លើងដែលខូច? 2) បើក្រុមហ៊ុនត្រូវលក់អំពូលភ្លើងចំនួន 8500 គ្រឿង តើត្រូវត្រៀមអំពូលប៉ុន្មានដើម្បីត្រៀមទុកថែមឲ្យអតិថិជន? 1) រកប្រូបាបនៃការរកឃើញអំពូលភ្លើងដែលខូច $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$	$P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ + ករណីអាចដែលផ្សំរក្សាម្តងពីរគេបាន (ពីត្រីការណ៍អាចគឺ (aA, ab, aB, Ab, AB, Ab) មាន 6 ករណី + ករណីស្រប៖ ដោយ (ពីត្រីការណ៍ដែលចាប់បានអក្សរតូចមួយ និងធំមួយគឺ (aA, aB, Ab, bA) មាន ៤ ករណី + ប្រូបាបដែលចាប់បានឃ្លីតូចមួយ និងធំមួយគឺ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{4}{6} = \frac{2}{3} = 0.66 \text{ ឬ } 66.66 \%$ + អំពូលសរុបគឺ 500 ជាករណីអាច + អំពូលខូច 4 ជាករណីស្រប + ប្រូបាបដែលតេស្តឃើញអំពូលខូចគឺប្រូបាបដែលចាប់

+បើគេលក់រំពូលរស់៨៥០០ ត្រឡប់ មានរំពូលខូច០.៨%តើគេត្រូវ ត្រូវរំពូលប៉ុន្មានទៀត? +ចែកលំហាត់ប្រតិបត្តិសិស្សតាមក្រុម រៀបចំឲ្យមានប្រធាន លេខានិងសមាជិក +នាំឲ្យសិស្សរកចំនួនករណីអាច ចំនួនករណីស្រប ហើយទាញរកប្រូបាបករណី ឈ្នះ ក +ករណីឈ្នះ ខ ករណីរាចនៃព្រឹត្តិការណ៍មិនដូចនិងករណីឈ្នះ ក ទេ +ដើរពិនិត្យមេសិស្សតាមក្រុម	$P = \frac{4}{500} = 0.008 = 0.8 \%$ 2)រកចំនួនរំពូលដែលត្រូវថែម គេបាន $0.8 \times 8500 = 68$ រំពូល ប្រតិបត្តិថែមមួយមានឆ្នាំពណ៌ខ្មៅ៤ និងឆ្នាំស្វាយ២។ ក.បើគេឲ្យឈ្នះ កចាប់យកឆ្នាំមួយពីថែម ចូររកប្រូបាបដែល ឈ្នះ ក ចាប់បានឆ្នាំខ្មៅ? ខ.ឧបមាថាឈ្នះ ក ចាប់បានឆ្នាំខ្មៅ ដោយមិនដាក់វិញ ហើយឲ្យឈ្នះ ខ បន្តចាប់យកឆ្នាំមួយចេញ ពីថែម។ចូររកប្រូបាបដែល ចាប់បានឆ្នាំពណ៌ខ្មៅ? ចម្លើយ ក.រកប្រូបាបដែលឈ្នះ ក ចាប់ ឆ្នាំពណ៌ខ្មៅ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$ ខ.រកប្រូបាបដែល ចាប់បានឆ្នាំពណ៌ខ្មៅ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{2}{5} = 0.4$	បានឆ្នាំតូចមួយ និងធំមួយគឺ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{4}{500} = 0.008 = 0.8 \%$ +ត្រូវត្រូវបរំពូលចំនួន $\frac{0.8 \times 8500}{100} = 68$ រំពូល +ចែងចែកជាក្រុមធ្វើលំហាត់ ហើយឡើងរាយលទ្ធផល ក.រកប្រូបាបដែលឈ្នះ ក ចាប់បានឆ្នាំខ្មៅ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$ ខ.រកប្រូបាបដែល

+បង្ហាញឲ្យស្គាល់ព្រឹត្តិការណ៍ស្រប និងព្រឹត្តិការណ៍បំពេញ +បើ H ជាព្រឹត្តិការណ៍ស្រប តើ T ជាព្រឹត្តិការណ៍អ្វី? +រកប្រូបាបព្រឹត្តិការណ៍ស្រប	II. ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍បំពេញ Ex_1 កាក់មួយដែលម្ខាងជានរក្សរ H និងម្ខាងទៀតជានរក្សរ T ។បើគេពិសោធបោះកាក់នោះព្រឹត្តិការណ៍ដែលអាចកើតឡើងគឺ (H, T) ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ស្របតាងដោយ $P = \frac{1}{2}$ ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍បំពេញតាងដោយ $P' = \frac{1}{2}$ យើងបាន $P + P' = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$ ជាទូទៅ បើ P' ជាប្រូបាបបំពេញ P នោះ $P + P' = 1$ Ex គេបោះកាក់ម្តងពីរ(ដូចរូប) ចូររកប្រូបាបដែលបោះបានអក្សរពីរផ្សេងគ្នា រួចទាញរកប្រូបាបដែលបោះបានអក្សរពីរផ្សេងគ្នា។ ប្រូបាបដែលបោះបានអក្សរពីរផ្សេងគ្នាគឺ $P = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$ បើ P' ជាប្រូបាបដែលចេញអក្សរពីរដូចគ្នា នោះ	ចាប់បានឃ្លីពណ៌ខ្មៅ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ $P = \frac{2}{5} = 0.4$ +បើ H ជាព្រឹត្តិការណ៍ស្រប T ជាព្រឹត្តិការណ៍បំពេញ

និង ប្រូបាបត្រីត្តិការណ៍បំពេញ ហើយសន្និដ្ឋាន +ដាក់ឧទាហរណ៍ +បើបោះកាកម្តងពីរ ត្រីត្តិការណ៍ ដែលអាចកើតឡើងមានប៉ុន្មា ន ករណី? រៀបរក្សានៃនាំសិ ស្ស {HH, TT, HT, TT} +តើរក្សាពីរផ្សេងគ្នាមានប៉ុ ន្មានករណី? +រកប្រូបាបដែលជាប្រូបាបបំ ពេញ?	$P + P' = 1$ $\Rightarrow P' = 1 - P$ $= 1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$ (ព្រោះ P' បំពេញនៃ P)	+ប្រូបាបនៃត្រីត្តិការណ៍ ស្របតាងដោយ $P = \frac{1}{2}$ ប្រូបាបនៃត្រីត្តិការណ៍បំ ពេញតាងដោយ $P' = \frac{1}{2}$ យើងបាន $P + P' = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$ +សន្និដ្ឋានបើ P' ជាប្រូបាបបំពេញនោះ $P + P' = 1$ +មាន4ករណីអាច +មាន2ករណី +ប្រូបាបដែលបោះបាន រក្សាពីរផ្សេងគ្នាគឺ $P = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$

		បើ P' ជាប្រូបាបដែលចេញរក ក្បូរពីរដូចគ្នានោះ $P + P' = 1$ $\Rightarrow P' = 1 - P$ $= 1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$
+តើប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍មួយត្រូវកំណត់យ៉ាងដូចម្តេច? +បើ P' ជាប្រូបាបបំពេញនៃ P នោះ តើតម្លៃ P ស្មើនឹងប៉ុន្មាន?	ជំហានទី៤(៥នាទី) ៣ប្រឹងពុទ្ធិ បើ P' ជាប្រូបាបបំពេញនៃ P នោះ $P = 1 - P'$	+ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍មួយកំណត់ដោយ $P = \frac{\text{ចំនួនករណីស្រប}}{\text{ចំនួនករណីអាច}}$ +បើ P' ជាប្រូបាបបំពេញនៃ P នោះ $P = 1 - P'$
+ចូរធ្វើលំហាត់លេខ១និង២នៅទំព័រទី១៣ +នែនាំឲ្យសិស្សធានាសរសេរវត្តិភាពដោយគោរពច្បាប់ចរាចរណ៍. ..	ជំហានទី៥(៥នាទី) (បណ្តាំង្វើរ) លំហាត់លេខ១និង២នៅទំព័រទី១៣....	+កត់ត្រាលំហាត់និងស្តាប់ដំបូន្មានគ្រូ...។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី ៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....

១.ចំណឹងជើងមេរៀន:

មេរៀនទី ៨:ប្រូបាប (ត)

៣.ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍

២.វត្ថុបំណង: ក្រោយសិក្សាមេរៀនចប់សិស្សអាច ៖

- បង្ហាញប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ដែលពិសោធន៍ច្រើនដង
- កំណត់ប្រូបាបនៃព្រឹត្តិការណ៍ដែលពិសោធន៍ច្រើនដង
- សហការគ្នាដោះស្រាយដោយស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់

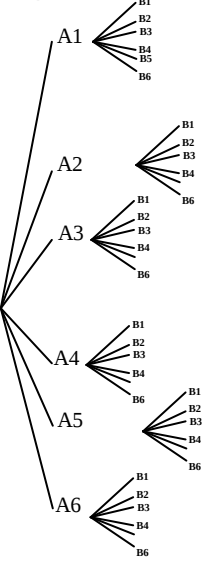
៣.រយៈពេល៖ ៦០នាទី

៤.សម្ភារៈឧបទេស៖

- ថង់, ឃ្លី, កាក់, គ្រាប់ឡកឡាក់

៥.ដំណើរការនៃការបង្រៀន៖

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអនាម័យ,វត្តមាន, វិន័យ	ជំហានទី១(៥នាទី) (រដ្ឋបាលថ្នាក់រៀន)	ប្រធានថ្នាក់រាយការណ៍
-ក្នុងថង់មួយមានឃ្លីស ៧ និង ខ្មៅ៥ ។ រកប្រូបាបដែលចាប់បានឃ្លី ពណ៌ខ្មៅ	ជំហានទី២(៥នាទី) រំលឹកមេរៀន	ប្រូបាបដែលចាប់បានឃ្លីពណ៌ខ្មៅ ករណីអាចមាន ១២ករណី ហើយ ប្រាថ្នាចាប់បានឃ្លីខ្មៅ នោះមាន ករណីស្រប មាន ៥

		យើងបាន $P(\text{ខ្មៅ}) = \frac{\text{ករណីស្រប}}{\text{ករណីអាច}} = \frac{5}{12}$
ឧទាហរណ៍១៖ បើគេពិសោធន៍បោះកាក់មួយដង បន្ទាប់មកបោះពីរដង រួចបោះបីដង ។ ព្រឹត្តិការណ៍អាចកើតមានឡើងមានប៉ុន្មាន? ករណីបោះកាក់មួយដង? ករណីបោះកាក់ពីរដង? ករណីបោះកាក់បីដង? ឧទាហរណ៍២៖ គេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់ពីរដង ។ តើព្រឹត្តិការណ៍អាចមានប៉ុន្មានករណី? -ពេលបោះ លើកទីមួយមានប៉ុន្មានករណី? មូលហេតុ? -ពេលបោះ លើកទី២ មានប៉ុន្មានករណី? -ប្រសិនបើយើង A ជាព្រឹត្តិការណ៍បោះលើកទី ១ និង B ជាព្រឹត្តិការណ៍ បោះលើកទី ២ ។ សរុបទាំងពីរករណី តើអាចមានប៉ុន្មានករណីអាច	ជំហានទី៣(៣០នាទី) មេរៀនទី៨៖ ប្រឡូក (តបប្រឡូក) ៣. ប្រឡូកនៃព្រឹត្តិការណ៍ដែលពិសោធន៍ច្រើនដង ឧទាហរណ៍២៖ គេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់ពីរដង ។ តើព្រឹត្តិការណ៍អាចមានប៉ុន្មានករណី?	-ករណីបោះកាក់មួយដង ព្រឹត្តិការណ៍អាច (T,H) មាន ១ ករណី -ករណីបោះកាក់ពីរដង ព្រឹត្តិការណ៍អាច (TT,HT,TH,HH) មាន ៤ ករណី -ករណីបោះកាក់បីដង ព្រឹត្តិការណ៍អាច (TTT,TTH,THT,THH,HTT,HTH,HHT,HHH) មាន ៨ ករណី -មាន ៦ ករណី ព្រោះគ្រាប់ឡកឡាក់មានមុខ៦ -មាន ៦ ករណី ដូចគ្នា -បើតាង A ជាការបោះលើកទី១ ដូច្នេះ គេបាន A1,A2,A3,A4,A5,A6 ដូចគ្នាចំពោះលើកទី២ B1,B2,B3,B4,B5,B6 សរុបទាំងពីរលើកគេបាន (A1,B1); (A1,B2); (A1,B3); (A1,B4); (A1,B5); (A1,B6); (A2,B1); (A2,B2); (A2,B3); (A2,B4); (A2,B5); (A2,B6); (A3,B1); (A3,B2); (A3,B3);

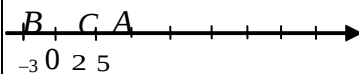
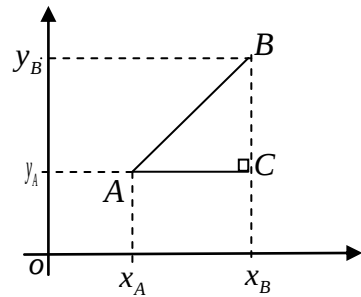
ដែលយើងគិតដូចករណី បោះកាក់ដូចក្នុង ឧទាហរណ៍១ ពេលគេបោះកាក់២ដង ។ លំហាត់ប្រតិបត្តិ គេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់លម្អយពីរ ដង ១.ចូររកប្រូបាបដែល ចេញលេខ ដូច គ្នា ។ ២.រកប្រូបាប ដែលផលបូក គ្រាប់ ទាំងពីរ ស្មើ ១០ ។	$P = \frac{\text{ករណីស្រប}}{\text{ករណីអាច}}$	(A3,B4); (A3,B5); (A3,B6) ; (A4,B1);(A4,B2); (A4,B3); (A4,B4); (A4,B5); (A4,B6); (A5,B1); (A5,B2); (A5,B3); (A5,B4); (A5,B5); (A5,B6); (A6,B1); (A6,B2); (A6,B3); (A6,B4); (A6,B5); (A6,B6); ដូចនេះ ករណីអាច មាន៣៦ករណី ១.រកប្រូបាបដែលចេញលេខដូច គ្នា ករណីអាចមាន ៣៦ករណី ករណីស្របមាន ៦ ករណី (1,1);(2,2);(3,3);(4,4);(5,5);(6,6) $= \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$ P(លេខដូចគ្នា) ២.រកប្រូបាប ដែលផលបូក គ្រាប់ទាំងពីរ ស្មើ ១០ ករណីអាចមាន ៣៦ករណី ករណីស្របមាន ២ ករណី (5,5);(4,6) $= \frac{2}{36} = \frac{1}{18}$ P(ផលបូកស្មើ១០)
-បើគេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់ មួយដងតើករណីអាចមានប៉ុន្មាន ? -បើគេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់ពីរដង តើករណីអាចមានប៉ុន្មាន ?	ជំហានទី៤(៥នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	- បើគេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់មួយដង មាន៦ករណី -បើគេបោះគ្រាប់ឡកឡាក់ពីរដង មាន៣៦ករណី
-ទៅផ្ទះវិញធ្វើលំហាត់លេខ១៦ ទំព័រ ៩៦និង អប់រំអំពីសុវត្ថិភាពចរាចរ	ជំហានទី៥(៥នាទី) បណ្តាំធ្វើ	ស្តាប់កត់ត្រាតាមការណែនាំរបស់ គ្រូ

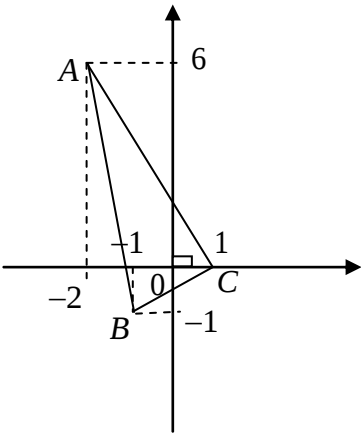
កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យាថ្នាក់ទី៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០.....

- I. ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី៩ ចំងាយរវាងពីរចំនុច
- II. វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច
  - ចំណេះដឹង: - កំណត់បានចំងាយរវាងពីរចំនុច
  - កំណត់បានកូអរដោនេនៃចំណុចកណ្តាល
  - បំណិន: - គណនាបានចំងាយរវាងពីរចំណុច
  - គណនាកូអរដោនេនៃចំណុចកណ្តាល
  - ឥរិយាបថ: - មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្សនិងសិស្ស ហើយនិងគ្រូ
  - មានស្មារតីរីករាយ និងជឿជាក់ក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់
- III. រយៈពេល ២ម៉ោង
- IV. សម្ភារៈឧបទេស: -បន្ទាត់,កំរងលំហាត់សំរាប់សិស្សធ្វើជាក្រុម
- ផ្ទាំងរូបភាពតំរុយកូអរដោនេដែលមានដៅចំនុច
- V. តំណើរការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ពិនិត្យអវត្តមាន,អនាម័យសណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១(៣នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
.បើ $A(a),B(b)$ តើ AB ស្មើអ្វី? .ប្អូនឡើងគូសបន្ទាត់ហើយដៅ A,B,C រួចគណនា AB និង AC	ជំហានទី២(៧នាទី) រំលឹកមេរៀន .ដៅចំនុច $A(5),B(-3),C(2)$ នៅលើបន្ទាត់ចំនួន។ រកចំងាយ AB និង AC ។	$AB = b - a $ $-3 \quad 0 \quad 2 \quad 5$ $AB = b - a = -3 - 5 $ $= -8 = 8$ $AC = c - a = 2 - 5 $ $= -3 = 3$
ដើម្បីគណនាចំងាយ AB ដែល $A(x_A, y_A), B(x_B, y_B)$ យើង និងបង្កើតរូបមន្តចំងាយរវាងពីរ	ជំហានទី៣(៧០នាទី) មេរៀនថ្មី មេរៀនទី៩ ចំងាយរវាងពីរចំនុច ១.ចំងាយរវាងពីរចំនុច ក្នុងប្លង់កូអរដោនេគេមាន២ចំនុច $A(x_A, y_A), B(x_B, y_B)$ នោះចំងាយ	

ចំនុច ១ .សូមប្តូរដោយចំនុច $A(x_A, y_A), B(x_B, y_B)$ ក្នុងតំរុយកូអរដោនេ ហើយដោយ $C(x_C, y_C)$.តាមរូបមន្តត្រីកោណ ABC ជាត្រីកោណអ្វី? .តាមទ្រឹស្តីពីតាកែរតេបានដូចម្តេច? .តើ $AB = ?$, $BC = ?$.រក AB? .ចូរប្តូរដោយ A, B, C ក្នុងតំរុយ កូអរដោនេហើយរក AB, AC, BC .ប្រៀបធៀប $AC^2 + BC^2$ និង AB^2 ហើយសន្និដ្ឋាន .ចូរប្តូរដោយចំនុច $A(x_A, y_A)$ និង	រវាងពីរចំនុច $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2}$ ឧទាហរណ៍: គេអោយត្រីកោណមួយដែលមានកំពូល $A(-2, 6), B(-1, -1), C(1, 0)$ ។ គណនាប្រវែងជ្រុងទាំង៣របស់ត្រីកោណហើយបង្ហាញថាវាជាត្រីកោណកែង? $AB = \sqrt{50}$ $AC = \sqrt{45}$ $BC = \sqrt{5}$ ផ្ទៀងផ្ទាត់ទំនាក់ទំនង $AB^2 = AC^2 + BC^2$ ដូចនេះ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ C ២ កូអរដោនេចំនុចកណ្តាល	. ABC ត្រីកោណកែងត្រង់ C $AB^2 = AC^2 + BC^2$ $AC = x_B - x_A$ $BC = y_B - y_C$ $AB^2 = (x_B - x_A)^2 + (y_B - y_C)^2$ $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_C)^2}$ $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2}$ $AB = \sqrt{(-1 + 2)^2 + (-1 - 6)^2}$ $= \sqrt{5}$ $BC = \sqrt{(x_C - x_A)^2 + (y_C - y_A)^2}$ $= \sqrt{(1 + 2)^2 + (0 - 6)^2} = \sqrt{45}$ $BC = \sqrt{(x_C - x_B)^2 + (y_C - y_B)^2}$ $= \sqrt{(1 + 1)^2 + (0 + 1)^2} = \sqrt{5}$. $AB^2 = 50$ $AC^2 + BC^2 = 45 + 5 = 50$ $\Rightarrow AB^2 = AC^2 + BC^2$ គេបាន ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ C

$B(x_B, y_B)$ ក្នុងប្លង់កូអរដោនេ ហើយដៅ M កណ្តាល AB ដែល $M(x, y)$.នៅលើអ័ក្ស $(x'x)$ គេទាញបានដូចម្តេចចំពោះអាប់ស៊ីស M ? .នៅលើអ័ក្ស $(y'y)$ គេទាញបានដូចម្តេចចំពោះអាប់ស៊ីស M ? .សូមប្តូរដៅចំនុច A, B, C ក្នុងតំរុយកូអរដោនេហើយតាង M, N, P ជាចំនុចកណ្តាលរៀងគ្នានៃអង្កត់ $[AB], [BC], [AC]$ ហើយរកកូអរដោនេនៃចំនុចនោះ?	.ក្នុងប្លង់កូអរដោនេចំនុចកណ្តាល $A(x_A, y_A)$ និង $B(x_B, y_B)$ គឺកំណត់ដោយ $M\left(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2}\right)$.ឧទាហរណ៍: ត្រីកោណមួយមានកំពូល $A(2,1), B(10,7), C(8,9)$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ថាត្រីកោណដែលផ្តើមដោយចំនុចកណ្តាលនៃជ្រុងទាំង៣ជាត្រីកោណសមបាត។ $M(6,4)$	$x - x_A = x_B - x$ $2x = x_A + x_B$ $x = \frac{x_A + x_B}{2}$ $y - y_A = y_B - y$ $2y = y_A + y_B$ $y = \frac{y_A + y_B}{2}$ $M\left(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2}\right)$ $M\left(\frac{2+10}{2}, \frac{1+7}{2}\right)$ $\Rightarrow M(6,4)$

. រកប្រវែង PN និង MN ? . ប្រៀបធៀប PN និង MN ហើយសន្និដ្ឋាន	. $N(9,8)$. $P(5,5)$. $PN = 5$. $MN = 5$. MNP ជាត្រីកោណសមបាត	$N\left(\frac{x_B + x_C}{2}, \frac{y_B + y_C}{2}\right)$ $N\left(\frac{10+8}{2}, \frac{9+7}{2}\right)$ $\Rightarrow N(9,8)$ $P\left(\frac{x_A + x_C}{2}, \frac{y_A + y_C}{2}\right)$ $P\left(\frac{2+8}{2}, \frac{1+9}{2}\right)$ $\Rightarrow P(5,5)$ $PN = \sqrt{(x_N - x_P)^2 + (y_N - y_P)^2}$ $= \sqrt{(9-5)^2 + (8-5)^2} = 5$ $MN = \sqrt{(x_N - x_M)^2 + (y_N - y_M)^2}$ $= \sqrt{(9-6)^2 + (8-4)^2} = 5$ $\Rightarrow PN = MN \text{ ហេតុនេះ}$ $MNP \text{ ជាត្រីកោណសមបាត}$
. បើ $A(x_A, y_A)$ និង $B(x_B, y_B)$ តើចំងាយពី A ទៅ B ស្មើប៉ុន្មាន? . បើ M កណ្តាល AB តើកូអរដោនេ M ស្មើប៉ុន្មាន?	ជំហានទី៤ (៧នាទី) ពង្រឹងចំណេះដឹង	$AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2}$ $M\left(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2}\right)$
សូមប្តូរកត់លំហាត់យកទៅធ្វើនៅផ្ទះ	ជំហានទី៥ (៣នាទី) លំហាត់: គេអោយ $M(4,3), N(-2,8)$. គណនា MN ? . គណនាកូអរដោនេចំនុចកណ្តាល MN	. សិស្សស្តាប់គ្រូហើយកត់លំហាត់យកទៅធ្វើនៅផ្ទះ

កិច្ចតែងការបង្រៀន

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

1) ចំណងជើងមេរៀន ៖ មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់

1. ចំណងជើងរង៖ ២. សមីការនៃបន្ទាត់

២.១ សមីការនៃបន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច

២.២ លក្ខខណ្ឌនៃបន្ទាត់ស្រប

2) វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីរៀនចប់សិស្សអាច

- ចំណេះដឹង៖ - ប្រាប់បានពីសមីការនៃបន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុចតាមរយៈ
ឧទាហរណ៍

-កំណត់បានច្បាស់លាស់នូវលក្ខខណ្ឌបន្ទាត់ស្រប

- ចំណេះធ្វើ៖ - រកសមីការនៃបន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុចបានត្រឹមត្រូវ

- គណនាលំហាត់ដោយប្រើលក្ខខណ្ឌបន្ទាត់ស្របបានល្អ

- ឥរិយាបថ៖ - សិស្សមានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំរៀនសូត្រ និង

សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់តាមក្រុមបានល្អតាម

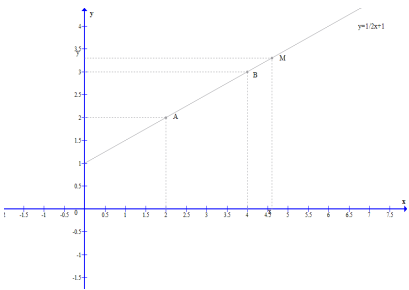
រយៈការណែនាំរបស់គ្រូ។

3) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង (៩០នាទី)

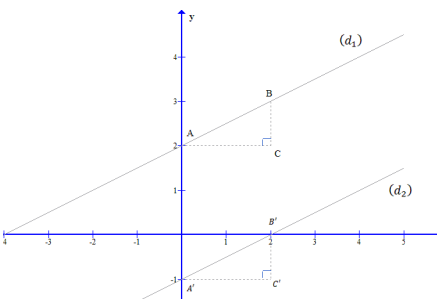
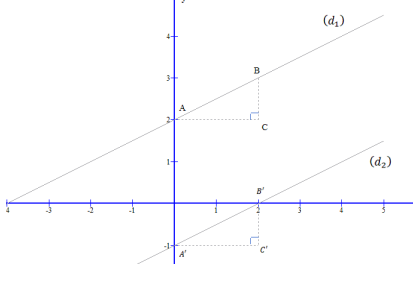
4) សម្ភារឧបទេស ៖ -ផ្ទាំងក្រដាសដែលមានគូរបន្ទាត់ស្របគ្នា

-កម្រងលំហាត់ប្រតិបត្តិសម្រាប់ឲ្យសិស្សដោះស្រាយតាមក្រុម

5) ដំណើរការនៃការបង្រៀន

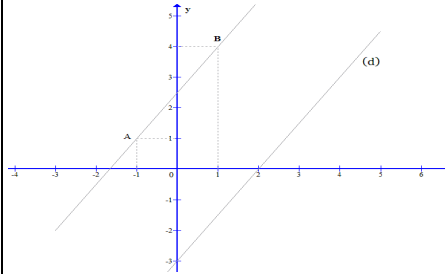
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-ពិនិត្យអវត្តមាន វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យ	<u>ជំហានទី ១</u> រដ្ឋបាលថ្នាក់	-តំណាងសិស្សឡើង រាយការណ៍
-តើមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ ដែលកាត់តាមចំណុច $A(x_1, y_1)$ និង $B(x_2, y_2)$ មានរូបមន្តដូចម្តេច ?	<u>ជំហានទី ២</u> (រលឹកមេរៀនចាស់) -មេគុណប្រាប់ទិសគឺ $\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$ -ឧទាហរណ៍: រកមេគុណប្រាប់ ទិសនៃបន្ទាត់ដែលកាត់តាម ចំណុច $A(2,3)$ និង $B(4,1)$	-មេគុណប្រាប់ទិសគឺ $\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$ រកមេគុណប្រាប់ទិស $= \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$ $= \frac{1-3}{4-2} = -1$ ដូចនេះមេគុណប្រាប់ទិស គឺ -1 ។
	<u>ជំហានទី ៣</u> មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់ ២. សមីការនៃបន្ទាត់ ២.១ សមីការនៃបន្ទាត់កាត់តាម ពីរចំណុច -ឧទាហរណ៍ សង់ពីចំណុច $A(2,3)$ និង $B(4,1)$ ហើយបើ $M(x, y)$ ជាចំណុចនៅ លើបន្ទាត់ (AB) ។ ចូររកសមីការ	សង់ពីរចំណុច

- បើយើងសង់ចំណុច $M(x, y)$ តើយើងសង្កេតឃើញដូចម្តេច ? - តើមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ BM ស្មើប៉ុន្មាន ?	នៃបន្ទាត់ BM ។	- យើងសង្កេតឃើញថា មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ AB ស្មើគ្នានឹងមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ BM ។ - មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ $AB = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A}$ $= \frac{3-2}{4-2}$ $= \frac{1}{2}$ - មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ $BM = \frac{y-3}{x-4}$ យើងបាន $\frac{y-3}{x-4} = \frac{1}{2}$ $\Rightarrow 2(y-3) = x-4$ $\Rightarrow y = \frac{1}{2}x + 1$ ដូចនេះសមីការបន្ទាត់គឺ $y = \frac{1}{2}x + 1$ - ដំបូងយើងត្រូវឲ្យតារាងតម្លៃលេខ ។

-ដើម្បីសង់បន្ទាត់បានតើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចដំបូងគេ? -យើងដឹងថាមេគុណប្រាប់ទិសស្មើ និង $\frac{1}{2}$ ដូចគ្នា នោះមានន័យដូចម្តេច? -បើយើងគូរភ្ជាប់ចំណុចដូចក្នុងរូបយើងឃើញត្រីកោណទាំងពីរយ៉ាងដូចម្តេចដែរ? -បើត្រីកោណកែង ABC និង $A'B'C'$ ប៉ុនគ្នា គេទាញបាន $L B'A'C' = L BAC$ នាំឲ្យ $(d_1) // (d_2)$ ហេតុនេះ បន្ទាត់ (d_1) និង (d_2) មានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើគ្នា ជាបន្ទាត់ស្របគ្នា	២.២ លក្ខខណ្ឌនៃបន្ទាត់ស្រប -ឧទាហរណ៍ សង់បន្ទាត់ពីរដែលមានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើគ្នា $(d_1): y = \frac{1}{2}x + 2$ និង $(d_2): y = \frac{1}{2}x - 1$ តារាងតម្លៃលេខ: <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>-4</td></tr> <tr> <td>y</td><td>2</td><td>0</td></tr> </table> $(d_1): y = \frac{1}{2}x + 2$ <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>-4</td></tr> <tr> <td>y</td><td>2</td><td>0</td></tr> </table> $(d_2): y = \frac{1}{2}x - 1$ <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>2</td></tr> <tr> <td>y</td><td>-1</td><td>0</td></tr> </table>	x	0	-4	y	2	0	x	0	-4	y	2	0	x	0	2	y	-1	0	<u>ចម្លើយ</u> សង់បន្ទាត់ពីរគឺ $(d_1): y = \frac{1}{2}x + 2$ $(d_2): y = \frac{1}{2}x - 1$ តារាងតម្លៃលេខ: <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>-4</td></tr> <tr> <td>y</td><td>2</td><td>0</td></tr> </table> $(d_1): y = \frac{1}{2}x + 2$ <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>2</td></tr> <tr> <td>y</td><td>-1</td><td>0</td></tr> </table> $(d_2): y = \frac{1}{2}x - 1$	x	0	-4	y	2	0	x	0	2	y	-1	0
x	0	-4																														
y	2	0																														
x	0	-4																														
y	2	0																														
x	0	2																														
y	-1	0																														
x	0	-4																														
y	2	0																														
x	0	2																														
y	-1	0																														

តាមរយៈឧទាហរណ៍យើងទាញបានជាទូទៅមួយ ។ -លំហាត់គំរូ	ត្រីកោណកែង ABC និង $A'B'C'$ ប៉ុនគ្នា ។ វិបាកៈ $L B'A'C' = L BAC$ នាំឲ្យ $(d_1) // (d_2)$ ជាទូទៅ $(d_1): y = ax + b$ $(d_2): y = a'x + b'$ $(d_1) // (d_2) \text{ លុះត្រាតែ } a = a'$ -លំហាត់គំរូ 1. (d): $y = \frac{3}{2}x - 3$ និង ពីរចំណុចគឺ $A(-1,1)$ និង $B(1,4)$ ។ បង្ហាញថា $(d) // (AB)$ 2. គេឲ្យ 4ចំណុច $A(-1,1)$, $B(0,2)$, $C(3,2)$ និង $D(4,4)$ ។ ចូរគណនាមេគុណប្រាប់ទិស AB និង CD ហើយបញ្ជាក់ថា វាជាបន្ទាត់ស្របគ្នា ។ ចម្លើយ 1. បង្ហាញថា $(d) // (AB)$ -តារាងតម្លៃលេខនៃ (d_1)	- មានន័យថាបើ x កើនឡើង 2 ឯកតានោះ y កើន 1 ឯកតាជានិច្ច ។ - ត្រីកោណកែង ABC និង $A'B'C'$ ប៉ុនគ្នា ។ វិបាកៈ $L B'A'C' = L BAC$ នាំឲ្យ $(d_1) // (d_2)$ $(d_1): y = ax + b$ $(d_2): y = a'x + b'$ $(d_1) // (d_2) \text{ លុះត្រាតែ } a = a'$ -លំហាត់គំរូ 1. (d): $y = \frac{3}{2}x - 3$ និង ពីរចំណុចគឺ $A(-1,1)$ និង $B(1,4)$ ។ បង្ហាញថា $(d) // (AB)$ 2. គេឲ្យ 4ចំណុច $A(-1,1)$, $B(0,2)$, $C(3,2)$ និង $D(4,4)$ ។ ចូរគណនាមេគុណប្រាប់ទិស AB និង CD ហើយបញ្ជាក់ថា វាជាបន្ទាត់ស្របគ្នា ។ ចម្លើយ

x	0	2
y	-3	0

មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់

$$AB = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A}$$

$$= \frac{4-1}{1-(-1)} = \frac{3}{2}$$

ដោយមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់
 AB ស្មើនឹងមេគុណប្រាប់ទិស
 (d) នាំឲ្យ $(d) \parallel (AB)$ ។

ខ. រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់
 (AB) គឺ

$$a = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A}$$

$$= \frac{2-0}{0-(-1)}$$

$$= 2$$

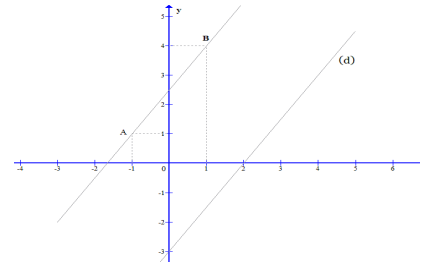
ដូចនេះ $a = 2$

-រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ CD

1. បង្ហាញថា $(d_1) \parallel (AB)$

-តារាងតម្លៃលេខនៃ (d_1)

x	0	2
y	-3	0

មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់

$$AB = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A}$$

$$= \frac{4-1}{1-(-1)} = \frac{3}{2}$$

ដោយមេគុណប្រាប់ទិសនៃ
 បន្ទាត់ AB ស្មើនឹងមេគុណប្រាប់
 ទិស (d) នាំឲ្យ $(d) \parallel (AB)$ ។

ខ. រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃ
 បន្ទាត់ (AB) គឺ

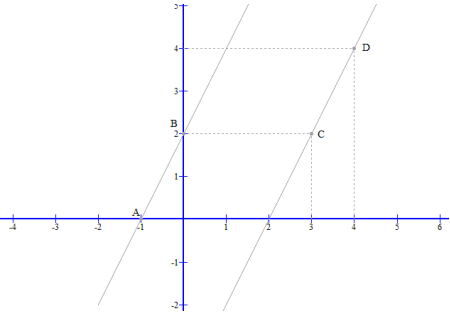
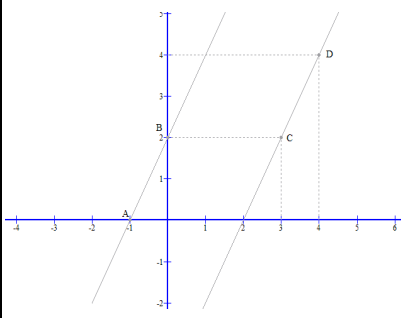
$$a = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A}$$

$$= \frac{2-0}{0-(-1)}$$

$$= 2$$

ដូចនេះ $a = 2$

-រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃ
 បន្ទាត់ CD គឺ a'

	គឺ a' $a' = \frac{y_D - y_C}{x_D - x_C}$ $= \frac{4 - 2}{4 - 3}$ $= 2$ ដោយ $a = a' = 2$ បញ្ជាក់ថា (AB)//(CD) ។	$a' = \frac{y_D - y_C}{x_D - x_C}$ $= \frac{4 - 2}{4 - 3}$ $= 2$ ដោយ $a = a' = 2$ បញ្ជាក់ថា (AB)//(CD) ។
-ដើម្បីសរសេរសមីការនៃបន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច តើយើងត្រូវស្គាល់អ្វីខ្លះ? -បើយើងចង់បង្ហាញថាបន្ទាត់ពីរស្របគ្នាលុះត្រាយ៉ាងដូចម្តេច?	<u>ជំហានទី ៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង) ប្រតិបត្តិ ចូររកសមីការនៃបន្ទាត់ដែលកាត់	-ចំណុចកាត់តាមនិងមេគុណប្រាប់ទិស ។ -បន្ទាត់ពីរស្របគ្នាលុះត្រាតែមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ទាំងពីរស្មើគ្នា ។ ចម្លើយ រកសមីការនៃបន្ទាត់ ក. កាត់តាមចំណុច(0,0)

	តាមចំណុចមួយ ហើយស្របនឹងបន្ទាត់មួយទៀត ។ ក. កាត់តាមចំណុច(0,0) ហើយស្របនឹងបន្ទាត់ $y = 3x - 1$ ខ. កាត់តាមចំណុច(6,3)ហើយស្របនឹងបន្ទាត់ $x - 3y = 9$	ហើយស្របនឹងបន្ទាត់ $y = 3x - 1$ តាង $M(x,y)$បិតនៅលើបន្ទាត់ដែលកាត់តាម$O(0,0)$ បើ $(d) // (OM)$ នោះមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ស្មើគ្នាគឺ $\frac{y-0}{x-0} = 3 \Rightarrow y = 3x$ ខ. កាត់តាមចំណុច(6,3) ហើយស្របនឹងបន្ទាត់ $x - 3y = 9$ តាង $N(x,y)$បិតនៅលើបន្ទាត់ដែលកាត់តាម$B(6,3)$ បើ $(d) // (BN)$ នោះមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ស្មើគ្នាគឺ $\frac{y-3}{x-6} = \frac{1}{3}$ $3(y-3) = x-6$ ដូចនេះ $y = \frac{x}{3} + 1$
-ពេលប្អូនត្រឡប់ទៅផ្ទះកុំភ្លេចមើលមេរៀនឡើងវិញ ហើយសប្តាហ៍ក្រោយយើងនឹងបញ្ចប់មេរៀននេះ។	<u>ជំហានទី ៥</u> (បណ្តាំផ្ទេរ)	-សិស្សស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

1) ចំណងជើងមេរៀន ៖ មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់

1. ចំណងជើងរង៖ ១. ការសង់បន្ទាត់

១.១ ការសង់បន្ទាត់តាមតារាងតម្លៃលេខ

2) វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីរៀនចប់សិស្សអាច

- ចំណេះដឹង៖ - កំណត់បានច្បាស់លាស់ពីរបៀបសង់បន្ទាត់តាមតារាងតម្លៃលេខតាម

រយៈឧទាហរណ៍ ។

- ចំណេះធ្វើ៖ - គណនាតម្លៃលេខតាមតារាងមកធ្វើការសង់បន្ទាត់ ។

- ឥរិយាបថ៖ - សិស្សមានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំរៀនសូត្រ និង

សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់តាមក្រុមបានល្អតាម

រយៈការណែនាំរបស់គ្រូ។

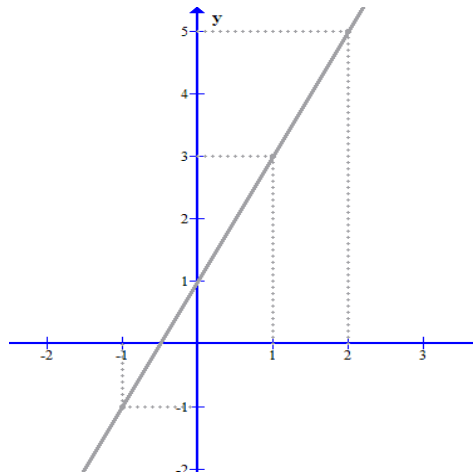
3) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង (៩០នាទី)

4) សម្ភារឧបទេស ៖ -ក្រដាសកាតុងដែលមានតារាងតម្លៃលេខមួយ

-ក្រដាសកាតុងដែលមានសង់បន្ទាត់ពីរដោយតារាងតម្លៃមួយ ។

5) ដំណើរការនៃការបង្រៀន

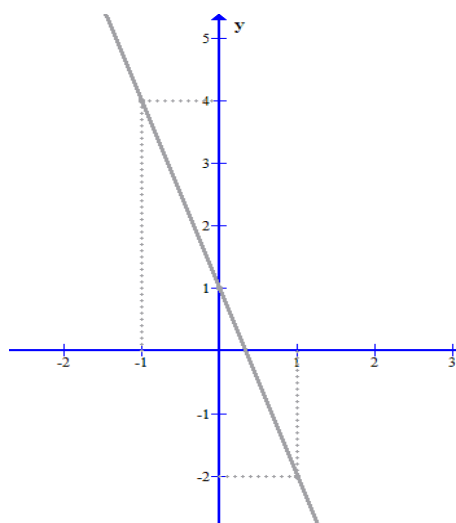
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-ពិនិត្យអវត្តមាន វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យ	<u>ជំហានទី ១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	-តំណាងសិស្សឡើងរាយការណ៍។
-តើមានប៉ុន្មានវិធីដើម្បីដោះស្រាយ សមីការដឺក្រេទី ១ មានពីរអញ្ញាត ? -ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 2x - 3y = 12 & (1) \\ y = 7 - 3x & (2) \end{cases}$ តាមវិធីដែលប្តូរធ្លាប់រៀន ។	<u>ជំហានទី ២</u> (រលឹកមេរៀនចាស់) -មាន ៣វិធីគឺ វិធីជំនួស វិធីបូកបំបាត់ និង វិធីដេរីវេមីណង់ ។ វិធីជំនួស $\begin{cases} 2x - 3y = 12 & (1) \\ y = 7 - 3x & (2) \end{cases}$ យក (2) ជំនួស (1) គេបាន $2x - 3(7 - 3x) = 12$ $2x - 21 + 9x = 12$ $\Rightarrow 11x = 33$ $\Rightarrow x = \frac{33}{11} = 3$ ជំនួសក្នុង (2) គេបាន $y = 7 - 3.3 = -2$	វិធីជំនួស $\begin{cases} 2x - 3y = 12 & (1) \\ y = 7 - 3x & (2) \end{cases}$ យក (2) ជំនួស (1) គេបាន $2x - 3(7 - 3x) = 12$ $2x - 21 + 9x = 12$ $\Rightarrow 11x = 33$ $\Rightarrow x = \frac{33}{11} = 3$ ជំនួសក្នុង (2) គេបាន $y = 7 - 3.3 = -2$
	<u>ជំហានទី ៣</u> (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់	

-ដោះស្រាយសមីការ $y = 2x + 1$ -តើប្អូនរកតម្លៃ y បានពីសមីការនេះដែរឬទេ ? -ដើម្បីដោះស្រាយសមីការនេះគេបង្កើតតារាងតម្លៃលេខដោយឲ្យ x មួយគេរកឃើញ y មួយ ។ -ចូរប្អូនអង្កេតមើលតារាងតម្លៃលេខប្អូនសង្កេតឃើញដូចម្តេច ? -តើ x មានបម្រែបម្រួលដូចម្តេច ? -តើ y មានបម្រែបម្រួលដូចម្តេច ? -តើប្អូនសង្កេតឃើញដូចម្តេចដែរនូវតម្លៃបម្រែបម្រួល x និង y ? ចូរយកគូចម្លើយ $(-1, -1); (0, 1); (1, 3)$ និង $(2, 5)$ មកដៅលើតំរុយអត្តណាមេតែមួយ ។ ពេលភ្ជាប់ចំណុចតើយើងសង្កេតឃើញដូចម្តេច ? -បើយើងធ្វើផលធៀបបម្រែបម្រួល y លើបម្រែបម្រួល x គេបាន	១. ការសង់បន្ទាត់ ១.១ ការសង់បន្ទាត់តាមតារាងតម្លៃលេខ ឧទាហរណ៍៖ ដោះស្រាយសមីការ $y = 2x + 1$ គេបាន តារាងតម្លៃលេខ <table><tr><td>x</td><td>-1</td><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>y</td><td>-1</td><td>1</td><td>3</td><td>5</td></tr></table> -មានន័យថា បើ x កើន 1ឯកតានោះ y កើន 2ឯកតាជានិច្ច ។ -នៅក្នុងប្លង់នៃប្រព័ន្ធកូអរដោនេនៃចម្លើយនៃសមីការជាបន្ទាត់ដែលកាត់តាមចំណុចទាំងនោះ។	x	-1	0	1	2	y	-1	1	3	5	មិនអាចរកតម្លៃ y ទេព្រោះជាប់តម្លៃ x ។ មិនអាចរកតម្លៃ y ទេព្រោះមានសមីការតែមួយមានដល់ពីរអញ្ញាតិ ។ តារាងតម្លៃលេខ <table><tr><td>x</td><td>-1</td><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>y</td><td>-1</td><td>1</td><td>3</td><td>5</td></tr></table> តាមតារាងយើងឃើញថាតម្លៃ y ប្រែប្រួលតាមតម្លៃ x ។ -បម្រែបម្រួលតម្លៃ x $\begin{aligned} 2 - 1 &= 1 - 0 \\ &= 0 - (-1) \\ &= 1 \end{aligned}$ -បម្រែបម្រួលតម្លៃ y $\begin{aligned} 5 - 3 &= 3 - 1 \\ &= 1 - (-1) \\ &= 2 \end{aligned}$ -បើ x កើន 1ឯកតានោះ y កើនបាន	x	-1	0	1	2	y	-1	1	3	5
x	-1	0	1	2																		
y	-1	1	3	5																		
x	-1	0	1	2																		
y	-1	1	3	5																		

$\frac{\text{បម្រែបម្រួល } y}{\text{បម្រែបម្រួល } x} = \frac{2}{1} = 2$ -តម្លៃនេះហៅថាមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ ។ -សម្គាល់ -ឧទាហរណ៍: សង់ក្រាបនៃសមីការ $y = -3x + 1$ ដោយឲ្យតម្លៃលេខនៃ x យកពី $-2, -1, 0, 1, 2$ ។ -ចូរគណនាបម្រែបម្រួលតម្លៃ x និងតម្លៃ y ? -តើយើងសង្កេតឃើញដូចម្តេចដែរនូវតម្លៃបម្រែបម្រួលនេះ ? -តើប្អូនសង្កេតឃើញដូចម្តេចនូវផលធៀបតម្លៃបម្រែបម្រួល y លើបម្រែបម្រួល x ? តើតម្លៃនៃផលធៀបបម្រែបម្រួលនេះជាអ្វី ?	$\frac{\text{បម្រែបម្រួល } y}{\text{បម្រែបម្រួល } x} = \frac{2}{1} = 2$ -តម្លៃ 2 ជាមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ $y = 2x + 1$ -សម្គាល់: សញ្ញាវិជ្ជមាននៃមេគុណប្រាប់ទិសឲ្យដឹងថាតម្លៃ y កើន កាលណា x កើន ។ -ចំនួន $\frac{2}{1}$ ឲ្យដឹងថាបើ x កើន 1 ឯកតានោះ y នឹងកើន 2 ឯកតា។ -សង់ក្រាបនៃសមីការតារាងតម្លៃលេខ	2 ឯកតាជានិច្ច ។ យើងឃើញថាគូចម្លើយនៃសមីការនេះបង្កើតបានជាបន្ទាត់ដែលកាត់តាមចំណុចទាំងនោះ ។ -សម្គាល់: សញ្ញាវិជ្ជមាននៃមេគុណប្រាប់ទិសឲ្យដឹងថាតម្លៃ y កើន កាលណា x កើន ។ -ចំនួន $\frac{2}{1}$ ឲ្យដឹងថាបើ x កើន 1 ឯកតានោះ y នឹងកើន 2 ឯកតា។ -សង់ក្រាបនៃសមីការតារាងតម្លៃលេខ

សម្គាល់:

x	-2	-1	0	1	2
y	7	4	1	-2	-5

-បម្រែបម្រួល $x = 1$

-បម្រែបម្រួល $y = -3$

$$\frac{\text{បម្រែបម្រួល } x}{\text{បម្រែបម្រួល } y} = \frac{-3}{1} = -3$$

-ឧទាហរណ៍:

-តើជាដំបូងយើងត្រូវរកអ្វីមុនគេ ?

-តើបម្រែបម្រួល x ស្មើនឹងប៉ុន្មាន ?

-តើបម្រែបម្រួល y ស្មើនឹងប៉ុន្មាន ?

-ចូរប្តូរធ្វើឧទាហរណ៍ខាងលើនេះ

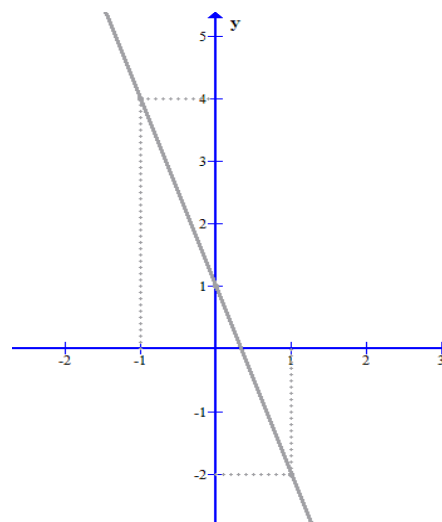
ទាញសន្និដ្ឋានជាទូទៅ

-មានន័យថាបើ x កើន 1ឯកតានោះ y នឹងថយចុះ 3ឯកតា ។

សម្គាល់:

- សញ្ញាអវិជ្ជមាននៃមេគុណប្រាប់ទិសឲ្យដឹងថាតម្លៃ y ចុះកាលណាតម្លៃ x កើន ។
- ចំនួន $\frac{-3}{1}$ ឲ្យដឹងថា បើ បើ x កើន 1ឯកតានោះ y នឹងថយចុះ 3ឯកតា ។

x	-2	-1	0	1	2
y	7	4	1	-2	-5

-បម្រែបម្រួលតម្លៃ x

$$2 - 1 = 1 - 0$$

$$= 0 - (-1)$$

$$= 1$$

-បម្រែបម្រួលតម្លៃ y

$$-5 - (3) = -2 - 1$$

$$= 1 - 4$$

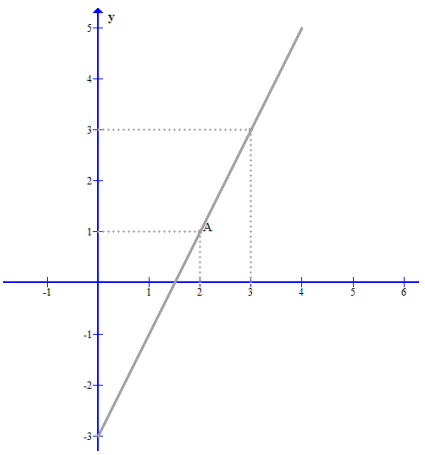
$$= -3$$

$$\frac{\text{បម្រែបម្រួល } x}{\text{បម្រែបម្រួល } y} = \frac{-3}{1} = -3$$

-បើ x កើន 1ឯកតានោះ y នឹងថយចុះ 3ឯកតាជានិច្ច ។

តម្លៃនៃបម្រែបម្រួលនេះហៅថាមេ

	ឧទាហរណ៍: រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច $A(-2,1)$ និង $B(3,4)$ ។ -បម្រែបម្រួល $x = 5$ -បម្រែបម្រួល $y = 3$ មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ $AB = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} \text{ ។}$ ជាទូទៅ: -បន្ទាត់មានសមីការ $y = ax + b \text{ ដែល } a \text{ មេគុណប្រាប់ទិស ។}$ មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច $A(x_1, y_1)$ និង $B(x_2, y_2)$ កំណត់ដោយ $\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \text{ ។}$	គុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ សម្គាល់: - សញ្ញាអវិជ្ជមាននៃមេគុណប្រាប់ទិសឲ្យដឹងថាតម្លៃ y ចុះកាលណាតម្លៃ x កើន ។ - ចំនួន $\frac{-3}{1}$ ឲ្យដឹងថា បើ x កើន 1 ឯកតានោះ y នឹងថយចុះ 3 ឯកតា ។ ជាដំបូងត្រូវរកបម្រែបម្រួល x និង y ។ -បម្រែបម្រួលតម្លៃ x $x_B - x_A = 3 - (-2)$ $= 5$ -បម្រែបម្រួលតម្លៃ y $y_B - y_A = 4 - 1$ $= 3$ ចម្លើយ រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ (AB) គឺ $\frac{\text{បម្រែបម្រួល } y}{\text{បម្រែបម្រួល } x} =$ $= \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{3}{5}$ ចម្លើយ

លំហាត់គំរូ ចូរសង់បន្ទាត់កាត់តាមចំណុច $A(2,1)$ ហើយមានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើនឹង 2 ? ដំបូងយើងត្រូវសង់ចំណុច A មុនបន្ទាប់មកមានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើនឹង 2 មានន័យថាបើ x កើន 1 ឯកតានោះ y នឹងថយចុះ 2 ឯកតា ។		សង់បន្ទាត់កាត់តាម $A(2,1)$
-តើសមីការបន្ទាត់មានមេគុណប្រាប់ទិសស្មើ a មានទម្រង់ដូចម្តេច ? -ចុះបើយើងអាចស្គាល់ពីចំណុច $A(x_1, y_1)$ និង $B(x_2, y_2)$ តើយើងអាចរកមេគុណប្រាប់ទិសបានដូចម្តេច ?	<u>ជំហានទី ៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង) - $y = ax + b$ - $a = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$	-សមីការបន្ទាត់មានមេគុណប្រាប់ទិស a មានទម្រង់ $y = ax + b$ -យើងអាចរកមេគុណប្រាប់ទិសកំណត់ដោយ $a = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$
-ចូរប្តូរធ្វើលំហាត់ទំព័រ 118 លេខ 1 និង 2 ។ -ពេលធ្វើដំណើរទៅផ្ទះសូមជួបតែសុវត្ថិភាព ។	<u>ជំហានទី ៥</u> (បណ្តាំផ្ញើរ)	-កត់ត្រាលំហាត់ និង ស្តាប់ដំបូន្មានគ្រូដោយភាពស្ងៀមស្ងាត់ ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

1) ចំណងជើងមេរៀន ៖ មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់

1. ចំណងជើងរង៖ ១.២ ការសង់បន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច

២. សមីការនៃបន្ទាត់

២.១ សមីការកាត់តាមពីរចំណុច

2) វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីរៀនចប់សិស្សអាច

- ចំណេះដឹង៖ - ប្រាប់បានពីរបៀបសង់បន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុចតាមរយៈឧទាហរណ៍។
- ចំណេះធ្វើ៖ - សង់បន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុចតាមរយៈលំហាត់គម្រូរ ។
- ឥរិយាបថ៖ - សិស្សមានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំរៀនសូត្រ និង

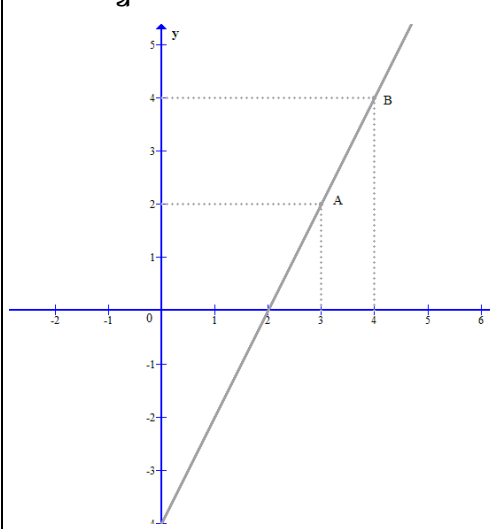
សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់តាមក្រុមបានល្អតាម
រយៈការណែនាំរបស់គ្រូ។

3) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង (៩០នាទី)

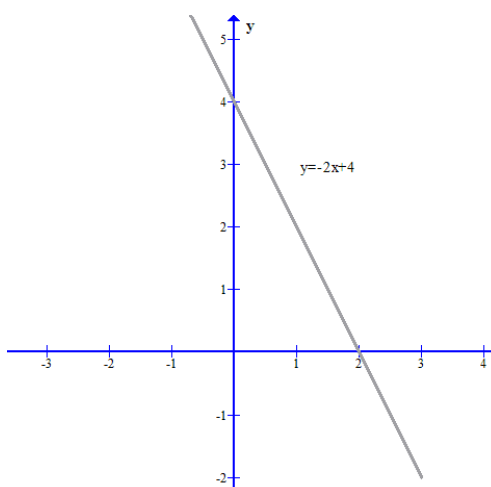
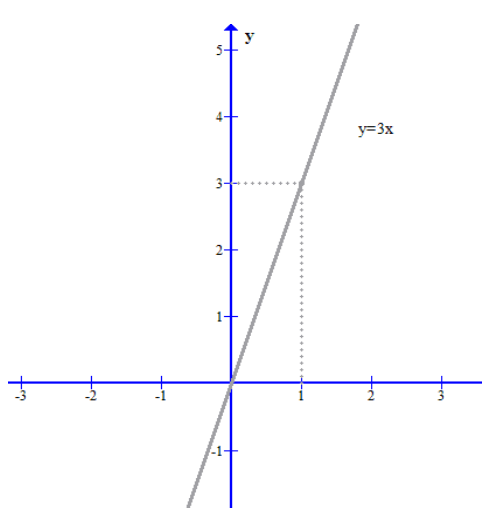
4) សម្ភារឧបទេស ៖ -ក្រដាសកាតុងដែលមានសង់បន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច ។

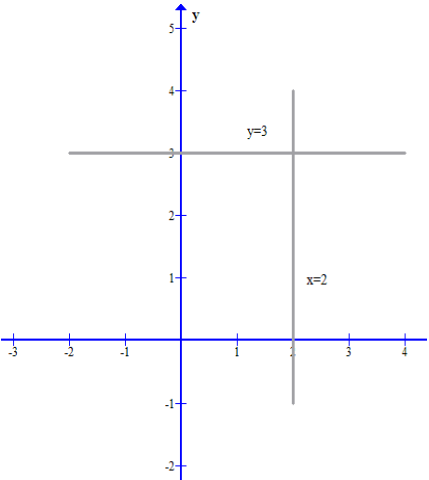
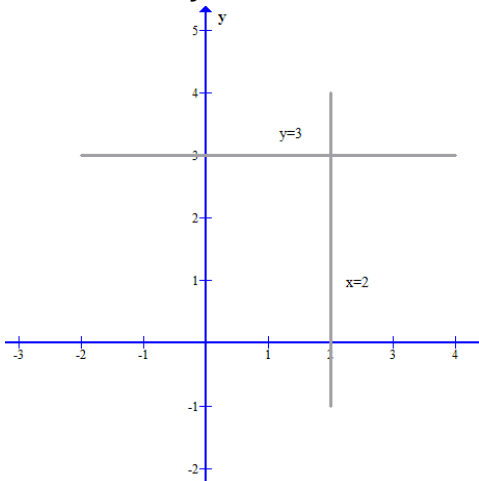
-ដាស់កាតុងដែលមានសរសេរលំហាត់ប្រតិបត្តិ ។

5) ដំណើរការនៃការបង្រៀន

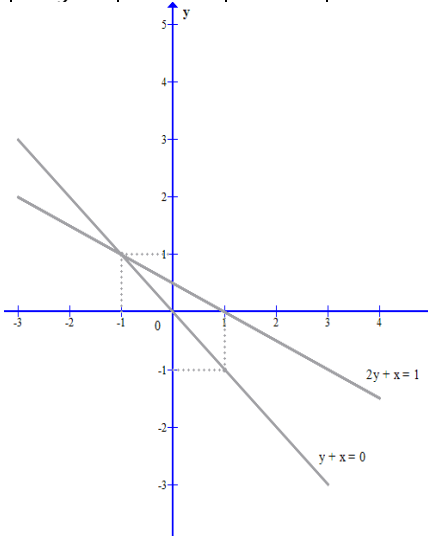
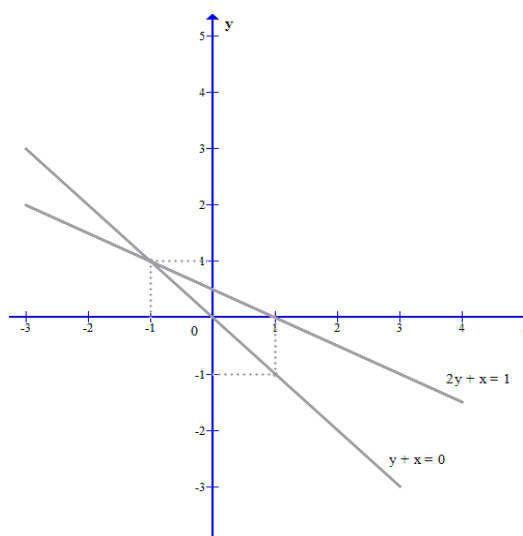
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-ពិនិត្យអវត្តមាន វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យ	ជំហានទី ១ (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	-តំណាងសិស្សឡើងរាយការណ៍។
-បើយើងមានចំណុច $A(x_1, y_1)$ និង $B(x_2, y_2)$ តើបម្រែបម្រួល x និង បម្រែបម្រួល y មាន រូបមន្តដូចម្តេច? -តើមេគុណប្រាប់ទិសមានរូប មន្តដូចម្តេចដែរ ? -ឧទាហរណ៍: គេឲ្យចំណុច $A(3,2)$ និង $B(4,4)$ ចូររកមេ គុណប្រាប់ទិសហើយសង់ បន្ទាត់កាត់តាមចំណុចទាំងពីរ នេះ។	ជំហានទី ២ (រលឹកមេរៀនចាស់) - បម្រែបម្រួល x គឺ $x_2 - x_1$ - បម្រែបម្រួល y គឺ $y_2 - y_1$ - មេគុណប្រាប់ទិសគឺ $\frac{x_2 - x_1}{y_2 - y_1}$	- បម្រែបម្រួល x គឺ $x_2 - x_1$ - បម្រែបម្រួល y គឺ $y_2 - y_1$ - មេគុណប្រាប់ទិសគឺ $\frac{x_2 - x_1}{y_2 - y_1}$ ចម្លើយ រកមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ - បម្រែបម្រួល x គឺ $4 - 3 = 1$ - បម្រែបម្រួល y គឺ $4 - 2 = 2$ - មេគុណប្រាប់ទិសគឺ $\frac{2}{1} = 2$ -សង់បន្ទាត់

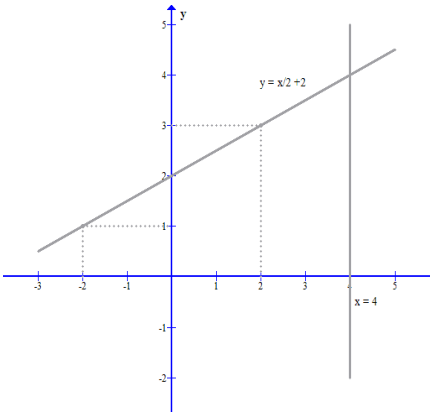
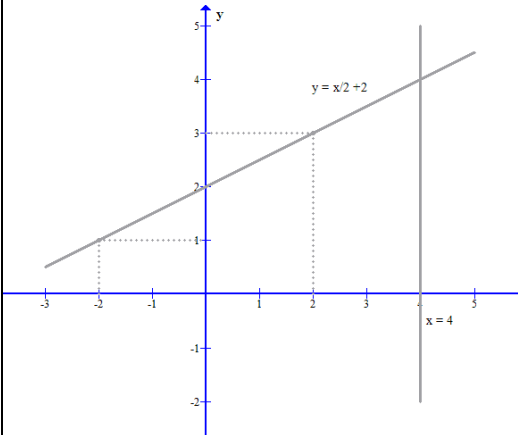
-ឧទាហរណ៍: សង់បន្ទាត់ដែលមានសមីការ $y = -2x + 4$ ។ បន្ទាត់នេះកាត់អ័ក្ស xx' និងអ័ក្ស yy' ។ -តើនៅពេលដែលបន្ទាត់កាត់អ័ក្ស xx' យើងសង្កេតឃើញដូចម្តេច? -តើនៅពេលដែលបន្ទាត់កាត់អ័ក្ស yy' យើងសង្កេតឃើញដូចម្តេច?	<u>ជំហានទី ៣</u> (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) ១.២ ការសង់បន្ទាត់កាត់តាមពីរចំណុច -	-ពេលបន្ទាត់កាត់អ័ក្ស $x'x$ នោះយើងឃើញថាតម្លៃ $y = 0$ ។ -ពេលបន្ទាត់កាត់អ័ក្ស $y'y$ នោះយើងឃើញថាតម្លៃ $x = 0$ ។ ចម្លើយ សង់បន្ទាត់ដែលមានសមីការ $y = -2x + 4$ -បន្ទាត់កាត់អ័ក្ស $x'x$ នោះ $y = 0 \Rightarrow 0 = -2x + 4$ $\Rightarrow x = 2$ -បន្ទាត់កាត់អ័ក្ស $y'y$ នោះ $x = 0 \Rightarrow y = -2.0 + 4$ $\Rightarrow y = 4$ នោះបន្ទាត់កាត់តាមចំណុច(2,0) និង (0,4) ។

-ឧទាហរណ៍ទី ២ សង់បន្ទាត់ដែលមានសមីការ $y = 3x$ -បើយើងឲ្យ $x = 0$ នោះគេបាន $y = 0$ តើប្អូនសង្កេតឃើញបន្ទាត់កាត់តាមចំណុចណា ?		ចម្លើយ សង់បន្ទាត់ដែលមានសមីការ $y = 3x$ សង្កេតឃើញបន្ទាត់កាត់តាមចំណុច (0,0) ។ បើ $x = 1$ នោះ $y = 3$ ។

-តាមរយៈឧទាហរណ៍ទាំងពីរ យើងអាចទាញបានជាទូទៅ មួយ -ឧទាហរណ៍ទី ៣ គេមានសមីការបន្ទាត់ $x = 2$ និង $y = 3$ ចូរសង់បន្ទាត់នៃ សមីការទាំងពីរក្នុងតម្រុយតែ មួយ ។ -ពេលប្តូរសង់បន្ទាត់រួច តើ ប្តូរសង្កេតឃើញដូចម្តេច ? -តើបន្ទាត់នេះគេហៅថា	-ជាទូទៅ . បន្ទាត់មានសមីការ $y = ax + b$ កាត់អ័ក្ស xx' និង អ័ក្ស yy' ។ .បន្ទាត់មានសមីការ $y = ax$ កាត់គល់ o ។ -ឧទាហរណ៍ទី ៣ គេមានសមីការបន្ទាត់ $x = 2$ និង $y = 3$ ចូរសង់បន្ទាត់នៃ សមីការទាំងពីរក្នុងតម្រុយតែ មួយ	-ជាទូទៅ . បន្ទាត់មានសមីការ $y = ax + b$ កាត់អ័ក្ស xx' និង អ័ក្ស yy' ។ .បន្ទាត់មានសមីការ $y = ax$ កាត់គល់ o ។ ចម្លើយ សង់បន្ទាត់នៃ សមីការបន្ទាត់ $x = 2$ និង $y = 3$ -យើងសង្កេតឃើញថា៖ - $x = 2$ ជាបន្ទាត់ស្របនឹងអ័ក្ស yy' ហៅថាបន្ទាត់ឈរ ។ - $y = 3$ ជាបន្ទាត់ស្របនឹងអ័ក្ស xx' ហៅថាបន្ទាត់ដេក ។

-លំហាត់គំរូ ២ ចូរសង់បន្ទាត់ $2y + x = 1$ និង $y + x = 0$ ។	-លំហាត់គំរូ ២ .ចំពោះ: $2y + x = 1$ <table border="1"><tr><td>x</td><td>-1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>y</td><td>1</td><td>1/2</td><td>0</td></tr></table> ចំពោះ: $y + x = 0$ <table border="1"><tr><td>x</td><td>-1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>y</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td></tr></table>	x	-1	0	1	y	1	1/2	0	x	-1	0	1	y	1	0	-1	ចម្លើយ .ចំពោះ: $2y + x = 1$ <table border="1"><tr><td>x</td><td>-1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>y</td><td>1</td><td>1/2</td><td>0</td></tr></table> ចំពោះ: $y + x = 0$ <table border="1"><tr><td>x</td><td>-1</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>y</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td></tr></table>	x	-1	0	1	y	1	1/2	0	x	-1	0	1	y	1	0	-1
x	-1	0	1																															
y	1	1/2	0																															
x	-1	0	1																															
y	1	0	-1																															
x	-1	0	1																															
y	1	1/2	0																															
x	-1	0	1																															
y	1	0	-1																															
- តើបន្ទាត់ដែលកាត់តាមគល់ 0 មានសមីការដូចម្តេច? -តើបន្ទាត់ដែលមានសមីការ $x = h$ ជាបន្ទាត់អ្វី ? -តើបន្ទាត់ដែលមានសមីការ	<u>ជំហានទី ៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង) $-y = ax$ $-x = h$ ជាបន្ទាត់ឈរ ។ (បន្ទាត់នេះស្របនឹងអ័ក្ស oy ហើយកាត់អ័ក្ស ox ត្រង់	-មានសមីការ $y = ax$ -សមីការ $x = h$ ជាបន្ទាត់ឈរ។																																

$y = k$ ជាបន្ទាត់អ្វី ? -ប្រតិបត្តិ: ចូរសង់បន្ទាត់ $y = \frac{x}{2} + 2$ និង $x = 4$ ។	$x = h$ -$y = k$ ជាបន្ទាត់ដេក ។ (បន្ទាត់នេះស្របនឹងអ័ក្ស ox ហើយកាត់អ័ក្ស oy ត្រង់ $y = k$) -ប្រតិបត្តិ: តារាងតម្លៃលេខនៃ $y = \frac{x}{2} + 2$ <table border="1"><tr><td>x</td><td>-2</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>y</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr></table>	x	-2	0	2	y	1	2	3	-សមីការ $y = k$ ជាបន្ទាត់ដេក។ ចម្លើយ តារាងតម្លៃលេខនៃ $y = \frac{x}{2} + 2$ <table border="1"><tr><td>x</td><td>-2</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>y</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr></table>	x	-2	0	2	y	1	2	3
x	-2	0	2															
y	1	2	3															
x	-2	0	2															
y	1	2	3															
-លំហាត់ ចូរសង់បន្ទាត់ដែលមានសមីការ $2x + 3y = 4$, $x = 6$ និង $y = 1$ ក្នុងតំរុយតែមួយ ។ -លំហាត់នេះគ្រូប្រមូលនៅ សញ្ញាប័ក្រោយ ។	<u>ជំហានទី ៥</u> (បណ្តាំផ្ទៃ) លំហាត់	-កត់ត្រាលំហាត់ និង ស្តាប់ដំបូន្មានគ្រូដោយភាពស្ងៀមស្ងាត់ ។																

កិច្ចតែងការបង្រៀន

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

1) ចំណងជើងមេរៀន ៖ មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់

1. ចំណងជើងរង៖ ២.៣ លក្ខខណ្ឌនៃបន្ទាត់កែង

៣. អនុវត្តន៍

2) វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីរៀនចប់សិស្សអាច

- ចំណេះដឹង៖ - ប្រាប់បានពីលក្ខខណ្ឌនៃបន្ទាត់កែងតាមរយៈឧទាហរណ៍ ។

- កំណត់បានពីនិយមន័យនៃសមីការបន្ទាត់សម្រាប់ប្រើក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ។

- ចំណេះធ្វើ៖ - រកសមីការបន្ទាត់ដោយប្រើលក្ខខណ្ឌបន្ទាត់កែង ។

-អនុវត្តន៍សមីការបន្ទាត់ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ។

- ឥរិយាបថ៖ - សិស្សមានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំរៀនសូត្រ និង

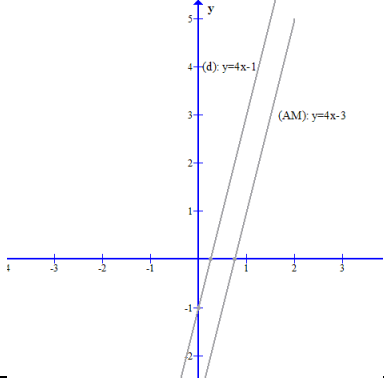
សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់តាមក្រុមបានល្អតាម

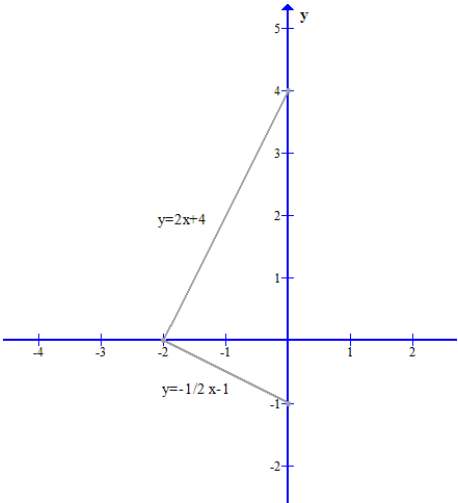
រយៈការណែនាំរបស់គ្រូ។

3) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង (៩០នាទី)

4) សម្ភារឧបទេស ៖ -ក្រដាសកាតុងដែលមានសរសេរនិយមន័យ និង លក្ខខណ្ឌនៃសមីការបន្ទាត់ ។

5) ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស												
-ពិនិត្យអវត្តមាន វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យ	<u>ជំហានទី ១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	-តំណាងសិស្សឡើងរាយការណ៍។												
-លំហាត់ ចូររកសមីការបន្ទាត់ដែលកាត់ តាម $A(2,5)$ ហើយស្របនឹង បន្ទាត់ $(d): y = 4x - 1$ រួចសង់ បន្ទាត់ទាំងពីរ ។	<u>ជំហានទី ២</u> (រលឹកមេរៀនចាស់)	-ចម្លើយ រកសមីការបន្ទាត់ តាង $M(x,y)$ ប៊ិចនៅបន្ទាត់ដែល កាត់តាម A ។ បើ $d \parallel AM$ នោះ មេគុណប្រាប់ទិស ស្មើគ្នា $\frac{y-5}{x-2} = 4$ $y - 5 = 4x - 8$ ដូចនេះ $y = 4x - 3$ -សង់បន្ទាត់ទាំងពីរ តារាងតម្លៃលេខនៃ (d) <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>1/4</td></tr> <tr> <td>y</td><td>-1</td><td>0</td></tr> </table> តារាងតម្លៃលេខនៃ AM <table border="1"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>3/4</td></tr> <tr> <td>y</td><td>-3</td><td>0</td></tr> </table> 	x	0	1/4	y	-1	0	x	0	3/4	y	-3	0
x	0	1/4												
y	-1	0												
x	0	3/4												
y	-3	0												

-ឧទាហរណ៍ សង់បន្ទាត់ $(d_1) : y = 2x + 4$ និង $(d_2) : y = -\frac{1}{2}x - 1$ បញ្ជាក់ថាវាជាបន្ទាត់កែងគ្នា ។	<u>ជំហានទី ៣</u> (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) មេរៀនទី ១០: សមីការនៃបន្ទាត់ ២.៣ លក្ខខណ្ឌនៃបន្ទាត់កែង -ឧទាហរណ៍ សង់បន្ទាត់ $(d_1) : y = 2x + 4$ និង $(d_2) : y = -\frac{1}{2}x - 1$ បញ្ជាក់ថាវាជាបន្ទាត់កែងគ្នា ។	សង់បន្ទាត់ (d_1) និង (d_2) តារាងតម្លៃលេខនៃ $(d_1) : y = 2x + 4$ <table border="1" data-bbox="1079 613 1490 722"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>-2</td></tr> <tr> <td>y</td><td>4</td><td>0</td></tr> </table> តារាងតម្លៃលេខនៃ $(d_2) : y = -\frac{1}{2}x - 1$ <table border="1" data-bbox="1079 947 1463 1119"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>-2</td></tr> <tr> <td>y</td><td>-1</td><td>0</td></tr> </table> -បន្ទាត់ d_1 កាត់អ័ក្ស $x'x$ ត្រង់ A ហើយកាត់អ័ក្ស $y'y$ ត្រង់ B ។	x	0	-2	y	4	0	x	0	-2	y	-1	0
x	0	-2												
y	4	0												
x	0	-2												
y	-1	0												

-តាមរយៈឧទាហរណ៍ពី d_1 និង d_2 កាត់តាមចំណុចណាខ្លះ ? -ត្រូវចងចាំដើម្បីបញ្ជាក់ថា d_1 កែង d_2 នោះគេប្រើទ្រឹស្តីបទពីតាករី $AB^2 + AC^2 = BC^2$ ចូររក AB, AC និង BC ។ យើងឃើញថា $AB^2 + AC^2 = BC^2$ នោះទាញបាន បន្ទាត់ d_1 កែង d_2 ។ គេអាចសម្គាល់លេខមេគុណប្រាប់ទិសរបស់បន្ទាត់ d_1 និង d_2 ៖ $(d_1): y = 2x + 4$ មានមេគុណប្រាប់ទិស $a = 2$ ។ $(d_2): y = -\frac{1}{2}x - 1$ មានមេគុណប្រាប់ទិស	-ទ្រឹស្តីបទពីតាករី បើ $\widehat{BAC} = 90^\circ$ លុះត្រាតែ $AB^2 + AC^2 = BC^2$	-បន្ទាត់ d_2 កាត់អ័ក្ស $x'x$ ត្រង់ A ហើយកាត់អ័ក្ស $y'y$ ត្រង់ C ។ រក AB, AC និង BC $AC^2 = (-1)^2 + (-2)^2 = 5$ $AB^2 = (-2)^2 + 4^2 = 20$ $BC^2 = 5^2 = 25$ ដោយ $AB^2 + AC^2 = BC^2$ ដូចនេះ បន្ទាត់ d_1 កែង d_2 ។

$a' = -1/2$ ។ បើយើងយកមេគុណប្រាប់ ទិសនៃបន្ទាត់ទាំងពីរមកគុណ $a \cdot a' = 2 \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) = -1$ ក៏បញ្ជាក់ថាវាកែងគ្នាដែរ ។ -ទាញបានជាទូទៅ -លំហាត់គំរូ -តើបន្ទាត់ពីរកែងគ្នាលុះត្រាតែ យ៉ាងណា?	-ជាទូទៅ: បន្ទាត់ពីរ $y = ax + b$ និង $y = a'x + b'$ កែងគ្នា កាលណា $a \cdot a' = -1$ ។ -ជាទូទៅ: បន្ទាត់ពីរ $y = ax + b$ និង $y = a'x + b'$ កែងគ្នា កាល ណា $a \cdot a' = -1$ ។ -លំហាត់គំរូ ចូររកតម្លៃ a ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ $y = ax + 3$ និង $y - 2x = 1$ កែងគ្នា ។	-ជាទូទៅ: បន្ទាត់ពីរ $y = ax + b$ និង $y = a'x + b'$ កែងគ្នា កាលណា $a \cdot a' = -1$ ។ -បន្ទាត់ពីរកែងគ្នាលុះត្រាតែផលគុណ នៃមេគុណប្រាប់ទិសស្មើនឹង -1 ។ ចម្លើយ រកតម្លៃ a គេមាន $y - 2x = 1$ $\Rightarrow y = 2x + 1$ វាកែងនឹង $y = ax + 3$ $\Rightarrow 2 \cdot a = -1$ $\Rightarrow a = -1/2$ ដូចនេះ $a = -1/2$

-ឧទាហរណ៍ ចាប់ពីឆ្នាំ 1994 ដល់ 1999 ការចំណាយរបស់សាលាក្រុងបានកើនពី 2.3 ពាន់លានដល់ 4.8 ពាន់រៀល ។ គេអាចបកស្រាយទិន្នន័យខាងលើជាសមីការដែលទាក់ទងនឹងប្រាក់ចំណាយតាមឆ្នាំនីមួយៗ ។ -បើគេតាង x ជំនួសឲ្យឆ្នាំ 1994 1995 1996 1997 1998 និង 1999 ដោយ 1994 ជាឆ្នាំចាប់ផ្តើម គេកំណត់ឆ្នាំ 1994 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹង $x = 0$ ហើយឆ្នាំ 1999 ជាឆ្នាំដែលត្រូវ $x = 5$ ។	៣. អនុវត្តន៍ ក្នុងជីវភាពរស់នៅគេនិយមប្រើសមីការបន្ទាត់ដើម្បីប៉ាន់ស្មាននូវចំណូល និង ចំណាយក្នុងជំនួញ ឬ បម្រែបម្រួលនៃបាតុភូតអ្វីមួយ ។ -ឧទាហរណ៍ ចាប់ពីឆ្នាំ 1994 ដល់ 1999 ការចំណាយរបស់សាលាក្រុងបានកើនពី 2.3 ពាន់លាន ដល់ 4.8 ពាន់រៀល ។ គេអាចបកស្រាយទិន្នន័យខាងលើជាសមីការដែលទាក់ទងនឹងប្រាក់ចំណាយតាមឆ្នាំនីមួយៗ ។ -បើគេតាង x ជំនួសឲ្យឆ្នាំ 1994 1995 1996 1997 1998 និង 1999 ដោយ 1994 ជាឆ្នាំចាប់ផ្តើម គេកំណត់ឆ្នាំ 1994 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹង $x = 0$ ហើយឆ្នាំ 1999 ជាឆ្នាំដែលត្រូវ $x = 5$ ។	-តាង x ជំនួសឲ្យឆ្នាំ 1994 1995 1996 1997 1998 និង 1999 ដោយ 1994 ជាឆ្នាំចាប់ផ្តើម គេកំណត់ឆ្នាំ 1994 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹង $x = 0$ ហើយឆ្នាំ 1999 ជាឆ្នាំដែលត្រូវ $x = 5$ ។ -បើគេតាង y ជាប្រាក់ចំណាយ . ឆ្នាំ 1994 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយ $y = 2.3$ ។ . ឆ្នាំ 1999 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយ $y = 4.8$ ។ -បម្រែបម្រួលនៃឆ្នាំ និង ប្រាក់ចំណាយគឺ . ពីឆ្នាំ 1994 ដល់ 1999 ជាបម្រែបម្រួលនៃ x គឺ $5 - 0 = 5$ ។ .ពី 2.3 ដល់ 4.8 ជាបម្រែបម្រួលនៃ y គឺ $4.8 - 2.3 = 2.5$ ។

-ចុះបើគេតាង y ជាប្រាក់ចំណាយគេអាចសរសេរដូចម្តេចបាន ? -តើយើងអាចរកបម្រែបម្រួលនៃឆ្នាំ និង ប្រាក់ចំណាយបានដែរឬទេ ? បើបានស្នើប៉ុន្មាន ? -ចូររកមេគុណប្រាប់ទិសនៃសមីការនោះ ។ -សមីការរបស់យើងមានរាង $y = ax + b$ តែ $a = 0.5$ តើយើងត្រូវកំណត់រក b បានដែរឬទេ ? ដើម្បីកំណត់ b តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?	-បើគេតាង y ជាប្រាក់ចំណាយ . ឆ្នាំ 1994 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយ $y = 2.3$ ។ . ឆ្នាំ 1999 ជាឆ្នាំដែលត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយ $y = 4.8$ ។ -បម្រែបម្រួលនៃឆ្នាំ និង ប្រាក់ចំណាយគឺ . ពីឆ្នាំ 1994 ដល់ 1999 ជាបម្រែបម្រួលនៃ x គឺ $5 - 0 = 5$ ។ .ពី 2.3 ដល់ 4.8 ជាបម្រែបម្រួលនៃ y គឺ $4.8 - 2.3 = 2.5$ ។ -មេគុណប្រាប់ទិសនៃសមីការគឺ $\frac{\text{បម្រែបម្រួលនៃ } y}{\text{បម្រែបម្រួលនៃ } x} = \frac{2.5}{5}$ $= 0.5$ $\Rightarrow y = ax + b$ តែ $a = 0.5$ $\Rightarrow y = 0.5x + b$ យើងត្រូវកំណត់ b ដោយឲ្យ	-មេគុណប្រាប់ទិសនៃសមីការគឺ $\frac{\text{បម្រែបម្រួលនៃ } y}{\text{បម្រែបម្រួលនៃ } x} = \frac{2.5}{5}$ $= 0.5$ -បាន យើងត្រូវកំណត់ b ដោយឲ្យ $x = 0$ បើប្រាក់ចំណាយនៅឆ្នាំ 1994 គឺ $y = 2.3$ ដូចនេះ $2.3 = 0.5 * 0 + b$ ឬ $b = 2.3$

-តើសមីការរបស់យើងមានទម្រង់ដូចម្តេច ?

-បើយើងចង់ដឹងថា សមីការយើងត្រឹមត្រូវឬទេ គេធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់។

-បើ $x = 5$ នោះ

$$y = 0.5 * 5 + 2.3 = 4.8$$

ត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយនៃឆ្នាំ 1999 ។

-របៀបសង់ក្រាប

. បើតាងអ័ក្ស ox ជាឆ្នាំ ។

. បើតាងអ័ក្ស oy ជាប្រាក់ចំណាយ ។

ចូរសង់ក្រាបនេះ ។

$x = 0$ បើប្រាក់ចំណាយនៅឆ្នាំ 1994 គឺ $y = 2.3$

$$\text{ដូចនេះ: } 2.3 = 0.5 * 0 + b$$

$$\text{ឬ } b = 2.3$$

$$\Rightarrow y = 0.5x + 2.3$$

-ផ្ទៀងផ្ទាត់

បើ $x = 0$ និង $y = 2.3$ ត្រូវនឹងការចំណាយនៃឆ្នាំ 1994 ។

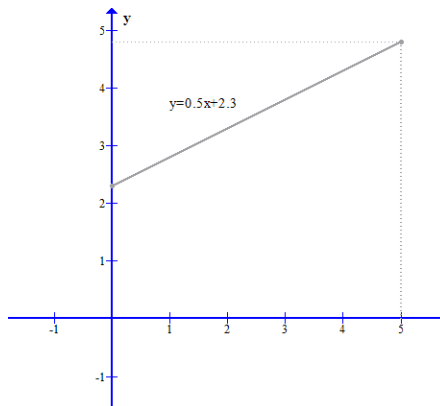
-បើ $x = 5$ នោះ

$$y = 0.5 * 5 + 2.3 = 4.8$$

ត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយនៃឆ្នាំ 1999 ។ តារាងតម្លៃនៃ

$$y = 0.5x + 2.3$$

x	0	5
y	2.3	4.8

-ផ្ទៀងផ្ទាត់

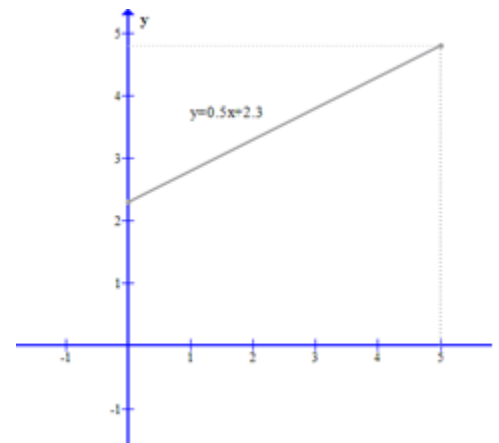
បើ $x = 0$ និង $y = 2.3$ ត្រូវនឹងការចំណាយនៃឆ្នាំ 1994 ។

-បើ $x = 5$ នោះ

$$y = 0.5 * 5 + 2.3 = 4.8 \text{ ត្រូវនឹងប្រាក់ចំណាយនៃឆ្នាំ 1999 ។}$$

តារាងតម្លៃនៃ $y = 0.5x + 2.3$

x	0	5
y	2.3	4.8

	ជំហានទី ៤	
- បើគេមានមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ពីរគឺ a និង a' ហើយ $a \cdot a' = -1$ នោះបន្ទាត់ទាំងពីរមានលក្ខណៈដូចម្តេច ? -លំហាត់: ថាសចម្រៀងដ៏ល្បីមួយបានផ្ដើមលក់ពីខែមករាបន្ទាប់ពីលក់បានច្រើននៅខែមករាមកថាសនេះនៅតែលក់បានជាបន្តបន្ទាប់ទៅតាមខែនីមួយៗដោយអត្រា 500 ថាសក្នុងមួយខែរហូតមកដល់នៅដំណាច់ខែធ្នូនាឆ្នាំដែលគេសរុបឃើញលក់បានចំនួន 9700 ថាស ។ ក/ ចូរសរសេរសមីការដែលតាងឲ្យការលក់ថាសតាមខែនីមួយៗ ។ ខ/ ចូររកចំនួនថាសដែលលក់នៅខែមករា ។	(ពង្រឹងចំណេះដឹង) - $a \cdot a' = -1$ បន្ទាត់ទាំងពីរកែងគ្នា ។ ចម្លើយ ក/ សរសេរសមីការដែលតាងឲ្យការលក់ថាស - តាង x ជាខែ - តាង y ជាចំនួនថាសដែលបានលក់ ខែមករាត្រូវនឹង $x = 0$ ហើយខែធ្នូត្រូវនឹង $x = 11$ ។ $\Rightarrow y = 9700$ ត្រូវនឹង $x = 11$ -អត្រា 500 ថាសក្នុងមួយខែជាមេគុណប្រាប់ទិស ។ -សមីការមានរាង $y = ax + b$ ទៅជា $y = 500x + b$ - រកតម្លៃ b	-ជាបន្ទាត់កែងគ្នា ។ ចម្លើយ ក/ សរសេរសមីការដែលតាងឲ្យការលក់ថាស - តាង x ជាខែ - តាង y ជាចំនួនថាសដែលបានលក់ ខែមករាត្រូវនឹង $x = 0$ ហើយខែធ្នូត្រូវនឹង $x = 11$ ។ $\Rightarrow y = 9700$ ត្រូវនឹង $x = 11$ -អត្រា 500 ថាសក្នុងមួយខែជាមេគុណប្រាប់ទិស ។ -សមីការមានរាង $y = ax + b$ ទៅជា $y = 500x + b$ - រកតម្លៃ b

	- បើ $x = 11$នោះ $y = 9700$ $9700 = 500.11 + b$ $\Rightarrow b = 4200$ ដូចនេះសមីការសរសេរបានជា $y = 500x + 420$ ខ/ រកចំនួនថាសដែលលក់នៅខែមករា ខែមករាត្រូវនឹង $x = 0$ $\Rightarrow y = 500.0 + 420$ $\Rightarrow y = 420$ ដូចនេះថាសដែលលក់បាននៅខែមករាមានចំនួន 420 ។	- បើ $x = 11$នោះ $y = 9700$ $9700 = 500.11 + b$ $\Rightarrow b = 4200$ ដូចនេះសមីការសរសេរបានជា $y = 500x + 420$ ខ/ រកចំនួនថាសដែលលក់នៅខែមករា ខែមករាត្រូវនឹង $x = 0$ $\Rightarrow y = 500.0 + 420$ $\Rightarrow y = 420$ ដូចនេះថាសដែលលក់បាននៅខែមករាមានចំនួន 420 ។
- ចូរប្តូរធ្វើលំហាត់ទំព័រ 119 លេខ 10, 12 និង 16, 17 ទំព័រ 120 ។ - ពេលធ្វើដំណើរទៅផ្ទះសូមជួបតែសុវត្ថិភាព ។	<u>ជំហានទី ៥</u> (បណ្តាំផ្ទៃ)	- កត់ត្រាលំហាត់ និង ស្តាប់ដំបូន្មានគ្រូដោយភាពស្ងៀមស្ងាត់ ។

កិច្ចការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី ៩

I. ចំណងជើងមេរៀន : ប្រព័ន្ធសមីការដឺក្រេទី១មានពីរអញ្ញាត

ចំណងជើងរង

១. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការតាមក្រាភិច

២. ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការតាមវិធីជំនួស

៣. ដំណោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការតាមវិធីបូក

៤. ចំណោទនៃប្រព័ន្ធសមីការ

II. វត្ថុបំណង

ក្រោយពីសិក្សាមេរៀននេះចប់សិស្សអាច៖

ចំណេះដឹង

: ចេះដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការតាមក្រាភិច

បំណិន

: គណនាបាននូវប្រព័ន្ធសមីការ តាមវិធីបូក តាមវិធីជំនួស និងចំណោទនៃប្រព័ន្ធសមីការ

ឥរិយាបថ

: សហការគ្នារៀនយសហការគ្នារៀនយាងរីករាយ

III. រយៈពេល

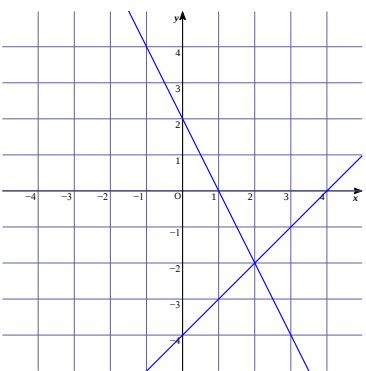
: ៩០ នាទី

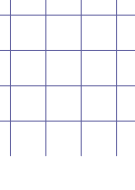
IV សំភារៈឧបទេស

: ក្រដាសកាតុង បន្ទាត់

V ដំណើរការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ពិនិត្យអនាម័យ អវត្តមាន និងសណ្តាប់ធ្នាប់	ជំហានទី១ រដ្ឋបាលថ្នាក់	-តំណាងសិស្សឡើង រាយការណ៍
-ដោះស្រាយសមីការ $4x - 16 = 0$	ជំហានទី២ រំលឹកមេរៀនចាស់	-ដោះស្រាយសមីការ $4x - 16 = 0$ $4x = 16$ $x = 4$

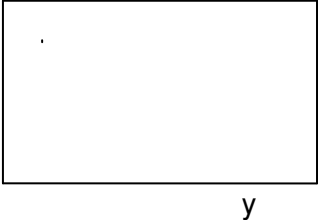
ឧទាហរណ៍:ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ: $\begin{cases} x - y = 4(1) \\ 2x + y = 2(2) \end{cases}$ ដើម្បីដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការនេះយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច? ចំណើយនៃប្រព័ន្ធសមីការគឺជាចំណុចប្រសព្វរវាងអក្សរxx និងអក្សរ yy ។	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ មេរៀនទី១១ <u>ប្រព័ន្ធសមីការដឺក្រេទី១</u> <u>មានពីរអញ្ញត</u> <u>១.ដំណោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការតាមក្រាហ្វិក</u> -គឺយើងត្រូវ៖ សង់បន្ទាត់ទាំងពីរ ហើយរកកូអរដោនេចំនុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់ទាំងពីរ។ +ចំណើយនៃប្រព័ន្ធសមីការx គឺរកកូអរដោនេ នៃចំនុចប្រសព្វទាំងពីរ។ជាចំនុចប្រសព្វដើម្បីរកកូអរដោនេ របស់វាគេគួសចំនោលកែ ងពីរ ។ មកលើអក្សរទាំងពីរ។ តាមក្រាបគេបាន $x = 2, y = -2$ ដូចនេះ(2,-2)ជាកូអរដោនេនៃប្រព័ន្ធសមីការ។ លំហាត់គំរូ:ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ	ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x - y = 4 (1) \\ 2x + y = 2(2) \end{cases}$. $x - y = 4$ <table border="1" data-bbox="1220 526 1524 638"> <tr> <td>x</td> <td>0</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>-4</td> <td>0</td> </tr> </table> . $2x + y = 2$ <table border="1" data-bbox="1189 806 1508 918"> <tr> <td>x</td> <td>0</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> </table> ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ . $x + 3y = 6 (1)$ <table border="1" data-bbox="1157 1848 1508 1960"> <tr> <td>x</td> <td>0</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> </table>	x	0	4	y	-4	0	x	0	1	y	2	0	x	0	6	y	2	0
x	0	4																		
y	-4	0																		
x	0	1																		
y	2	0																		
x	0	6																		
y	2	0																		

.ដើម្បីដោះស្រាយសមីការនេះ យើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច?	$\begin{cases} x+3y=6(1) \\ x+3y=-3(2) \end{cases}$ $\begin{cases} x+3y=6(1) \\ x+3y=-3(2) \end{cases}$ ដើម្បីដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការនេះត្រូវសង់បន្ទាត់(១)និង(២) ហើយបន្ទាប់មក រកកូអរដោនេនៃចំណុចប្រសព្វរវាងបន្ទាត់នេះ។ តាមក្រាបយើងសង្កេតឃើញថា បន្ទាត់ទាំងពីរស្របគ្នា គឺគ្មានចំណុចប្រសព្វទេ។ ក្នុងករណីនេះគេថាប្រព័ន្ធសមីការគ្មានចំណុច។ គេពិនិត្យមេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ទាំងពីរកឃើញវាស្របគ្នាដែរ។ $x+3y=6 \quad y=-x/3+2$ $x+3y=-3 \quad y=-x/3+1$ ៣.ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការតាមវិធីជំនួស ក្នុងប្រព័ន្ធសមីការមានពីរអញ្ញតគេអាចគណនាតំលៃនៃអញ្ញតណាមួយក្នុងសមីការ (១)រួចយកទៅជំនួស	$x+3y=-3$ <table border="1" data-bbox="1184 418 1319 607"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>1</td></tr> <tr> <td>y</td><td>2</td><td>0</td></tr> </table> ឧទាហរណ៍ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} y=7-3x(1) \\ 2x-3y=12(2) \end{cases}$ ដើម្បីដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការនេះត្រូវជំនួសតំលៃ $y=7-3x$ ក្នុងសមីការ (២) $2x-3(7-3x)=12$ $2x-21+9x=12$ $11x=33 \text{ ឬ } x=3$ ជំនួស $x=3$ ក្នុងសមីការ (1) $y=7-3(3)=-2$ ដូចនេះ (3, -2) ជាគូរចំណុចនៃប្រព័ន្ធសមីការ។	x	0	1	y	2	0
x	0	1						
y	2	0						
.ដើម្បីដោះស្រាយសមីការនេះ យើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច?	ក្នុងប្រព័ន្ធសមីការមានពីរអញ្ញតគេអាចគណនាតំលៃនៃអញ្ញតណាមួយក្នុងសមីការ (១)រួចយកទៅជំនួស							

ដើម្បីដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការតាមវិធីបូកតើត្រូវធ្វើដូចម្តេច?	ក្នុងសមីការទី(២)ធ្វើយ៉ាងនេះគេនឹងបានសមីការមួយដែលមានពីរអញ្ញត។ ឧទាហរណ៍:ដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការ $\begin{cases} y = 7 - 3x(1) \\ 2x - 3y = 12(2) \end{cases}$ ដើម្បីដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការនេះត្រូវជំនួសតំលៃ $y = 7 - 3x$ ក្នុងសមីការ (២) $2x - 3(7 - 3x) = 12,$ $2x - 21 + 9x = 12$ $11x = 33 \text{ ឬ } x = 3$ ជំនួស $x=3$ ក្នុងសមីការ(១) $y = 7 - 3(3) = -2$ ដូចនេះ(3 ,2) ជាគូចំលើយនៃប្រពន្ធសមីការ។ គេអាចផ្ទៀងផ្ទាត់តាម ក្រាបសមីការ (១) $y = 7 - 3x$ <table border="1" data-bbox="715 1261 1018 1507"> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>1</td></tr> <tr> <td>y</td><td>7</td><td>4</td></tr> <tr> <td>x</td><td>0</td><td>6</td></tr> <tr> <td>y</td><td>-4</td><td>0</td></tr> </table> ធ្វើចំនោលកែងនៃចំនុចប្រសព្វគេបាន (3 , -2) 3.ដំណោះស្រាយប្រពន្ធសមីការតាមវិធីបូក ឧទាហរណ៍ ដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការ : $\begin{cases} -2x + y = -11(1) \\ 5x - y = 26(2) \end{cases}$	x	0	1	y	7	4	x	0	6	y	-4	0	+យើងត្រូវ .បូកបំបាត់អញ្ញតអោយសល់តែមួយ .រកតំលៃx និងតំលៃ y $\begin{cases} -2x + y = -11 \\ 5x - y = 26 \end{cases}$ $3x = 15, x = 5$ ជំនួស x ក្នុង(១) $-2(5) + y = -11, y = -1$ ហេតុនេះ(5,-1)ជាគូចំលើយនៃប្រពន្ធសមីការផ្ទៀងផ្ទាត់ជំនួស(5,-1) ក្នុងសមីការ(១) និង(២) (១): $-2(5) + (-1) = -10 - 1$ (2) $5(5) - (-1) = 25 + 1 = 26$ +យើងត្រូវ .បូកបំបាត់អញ្ញតអោយសល់តែ
x	0	1												
y	7	4												
x	0	6												
y	-4	0												

ដើម្បីដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការនេះត្រូវធ្វើដូចម្តេច?	គេសង្កេតឃើញថាអញ្ញត y មានសញ្ញាផ្ទុយគ្នា ហើយមានមេគុណស្មើគ្នាទៀត បើគេបូកអង្គនៃសមីការ(១)និងសមីការ(២)នោះអញ្ញត y នឹងត្រូវបាត់ ក្នុងករណីនេះគេបានសមីការមួយ មានតែមួយអញ្ញត។ $\begin{cases} -2x + y = -11 \\ 5x - y = 26 \end{cases}$ $3x = 15, x = 5$ ជំនួស $x = 5$ ក្នុង(១) $-2(5) + y = -11, y = -1$ ហេតុនេះ(5,-1)ជាគូចំលើយនៃប្រពន្ធសមីការ។ ផ្ទៀងផ្ទាត់ ជំនួស(5,-1) ក្នុងសមីការ(១)និង(២) $(១) - 2(5) + (-1) = -10 - 1 = -11$ $(2) 5(5) - (-1) = 25 + 1 = 26$ 4.ចំណែកនៃប្រពន្ធសមីការ ចំណែកទី២ គេទិញសៀវភៅ៦ក្បាលនិងបិច៨ ដើមរួមគ្នា ថ្លៃ 14000រ។មួយសប្តាហ៍ក្រោយមកគេទិញសៀវភៅ៩ និង បិច 6 ដើមដដែលរួមគ្នាថ្លៃ 13200រ។ដោយដឹងថាគេនៅរក្សាតំលៃទំនិញនៅដដែល ចូររកតំលៃសៀវភៅនិងបិចមួយដើម។	មួយ រកតំលៃ x និងតំលៃ y $\begin{cases} -2x + y = -11 \\ 5x - y = 26 \end{cases}$ $3x = 15, x = 5$ ជំនួស x ក្នុង(១) $-2(5) + y = -11, y = -1$ ហេតុនេះ(5,-1)ជាគូចំលើយនៃប្រពន្ធសមីការផ្ទៀងផ្ទាត់ជំនួស(5,-1) ក្នុងសមីការ(១) និង(២) $(១) - 2(5) + (-1) = -10 - 1 = -11$ $(2) 5(5) - (-1) = 25 + 1 = 26$ +យើងត្រូវ .បូកបំបាត់អញ្ញតដោយសល់តែ មួយ រកតំលៃ x និងតំលៃ y $\begin{cases} -2x + y = -11 \\ 5x - y = 26 \end{cases}$ $3x = 15, x = 5$ ជំនួស x ក្នុង(១) $-2(5) + y = -11, y = -1$ ហេតុនេះ(5,-1)ជាគូចំលើយនៃប្រពន្ធសមីការផ្ទៀងផ្ទាត់ជំនួស(5,-1) ក្នុងសមីការ(១) និង(២)

	ចម្លើយ សម្មតិកម្ម _លើកទី១ទិញសៀវភៅ៦ក្បានិង បិច ៨ដើម អស់ប្រាក់ 14 000រ _លើកទី២ទិញសៀវភៅ៩ក្បានិង បិច 6ដើម អស់ប្រាក់ 13 200រ រកតំលៃសៀវភៅ និង បិច .តាង x ជាតំលៃសៀវភៅ ហើយ y ជា ថ្លៃបិចនីមួយៗ យើងឃើញថា សៀវ ភៅមួយក្បាលថ្លៃ x រៀល, សៀវភៅ៦ក្បាលថ្លៃ $6x$ បិច១ដើមថ្លៃ y រៀល, បិច៨ដើម ថ្លៃ $8y$ ប្រពន្ធសមីការ: $\begin{cases} 6x + 8y = 14000(1) \\ 9x + 6y = 13200(2) \end{cases}$ គេបាន $\begin{cases} 6x + 8y = 14000(1) \\ 9x + 6y = 13200(2) \end{cases}$ $(+)\begin{cases} 3x + 4y = 7000 \\ -3x - 2y = -4400 \end{cases}$ $2y = 2600$ ឬ $y = 1300$រ, $x = 600$រ សៀវភៅមួយក្បាលថ្លៃ 600រ បិចមួយដើមថ្លៃ 1300	(១): $-2(5) + (-1) = -10 - 1$ (2) $5(5) - (-1) = 25 + 1 = 26$ សៀវភៅមួយក្បាលថ្លៃ 600 បិចមួយដើមថ្លៃ 1300រ

លំហាត់: ចតុកោណកែ មួយមានបរិមាត្រស្មើនឹង ៣៨cm ។គេដឹងថាបណ្តោយ លើស ៣ ដងនៃទទឹងនិង 1cm។ ចូររកប្រវែងទទឹងនិង បណ្តោយនៃចតុកោណកែង។	ជំហានទី៤ ពង្រឹងពុទ្ធិ សម្មតិកម្ម -បរិមាត្រស្មើ ៣៨cm -បណ្តោយវែងញាង ៣ ដងនៃទទឹងនិង ១cm រកទទឹងនិងបណ្តោយ តាង x ជាទទឹង ហើយ y ជាបណ្តោយ បរិមាត្រចតុកោណកែង $2(x + y)$ គេបានប្រពន្ធសមីការ: $\begin{cases} 2(x + y) = 38 \\ y - 3x = 1 \end{cases}$ ដោះស្រាយ $\begin{cases} 2(x + y) = 38 \times -1/2 \\ y - 3x = 1 \end{cases}$ $\begin{cases} -y - x = -19 \\ y - 3x = 1 \end{cases}$ $-4x = 18$ $\Rightarrow x = 9/2$ យក $x=9/2$ ជំនួស $y - 3(9/2) = 1 \Rightarrow y = 29/2$	សម្មតិកម្ម -បរិមាត្រស្មើ ៣៨cm -បណ្តោយវែងញាង ៣ ដងនៃទទឹងនិង ១cm រកទទឹងនិងបណ្តោយ តាង x ជាទទឹង ហើយ y ជាបណ្តោយ បរិមាត្រចតុកោណកែង $2(x + y)$ គេបានប្រពន្ធសមីការ: $\begin{cases} 2(x + y) = 38 \\ y - 3x = 1 \end{cases}$ ដោះស្រាយ $\begin{cases} 2(x + y) = 38 \times -1/2 \\ y - 3x = 1 \end{cases}$ $\begin{cases} -y - x = -19 \\ y - 3x = 1 \end{cases}$ $-4x = 18$ $\Rightarrow x = 9/2$ យក $x=9/2$ ជំនួស $y - 3(9/2) = 1 \Rightarrow y = 29/2$
ដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការ: ក. $\begin{cases} 5x + 7y = -3 \\ 2x + 14y = 2 \end{cases}$ ខ. $\begin{cases} x - 2y = 16 \\ 4x + y = 1 \end{cases}$	ជំហានទី៥ (បណ្តាំផ្ទៃ)	ដោះស្រាយប្រពន្ធសមីការ: ក. $\begin{cases} 5x + 7y = -3 \\ 2x + 14y = 2 \end{cases}$ ខ. $\begin{cases} x - 2y = 16 \\ 4x + y = 1 \end{cases}$

កិច្ចតែងការបង្រៀន

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១.....

1) ចំណងជើងមេរៀន ៖ មេរៀនទី ១២: ទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ

ចំណងជើងរង៖ ១. ទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ

2) វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សអាច

- ចំណេះដឹង៖ - ប្រាប់បានពីទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ បានត្រឹមត្រូវ
- ចំណេះធ្វើ៖ - គណនារង្វាស់ជ្រុងត្រីកោណដោយប្រើទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ។
- ឥរិយាបថ៖ - សិស្សមានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំរៀនសូត្រ និង

សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់តាមក្រុមបានល្អតាម

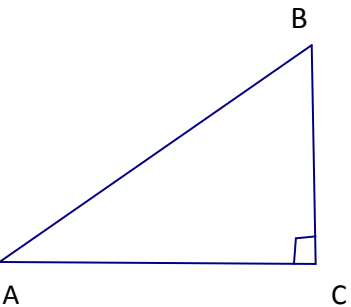
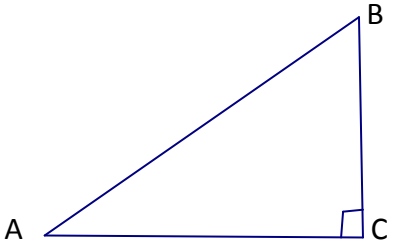
រយៈការណែនាំរបស់គ្រូ។

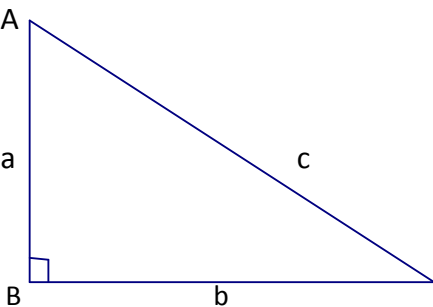
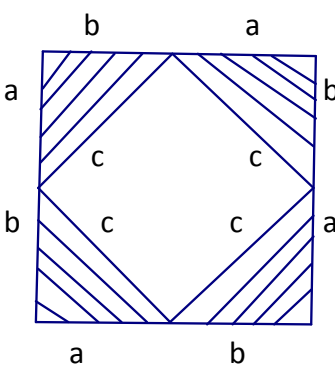
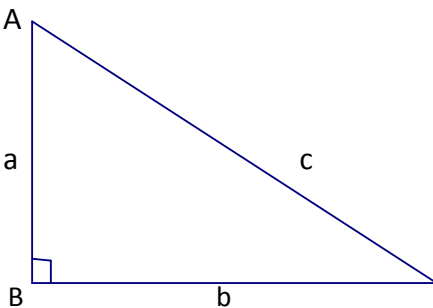
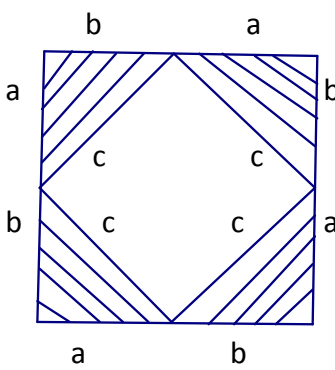
3) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង (៩០នាទី)

4) សម្ភារឧបទេស ៖ - ផ្ទាំងក្រដាសដែលមានទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ

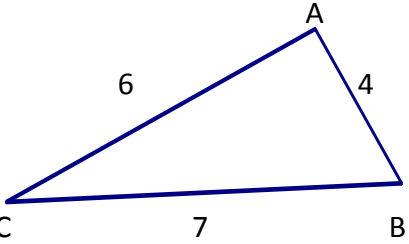
- កម្រងលំហាត់ប្រតិបត្តិសម្រាប់ឲ្យសិស្សដោះស្រាយតាមក្រុម

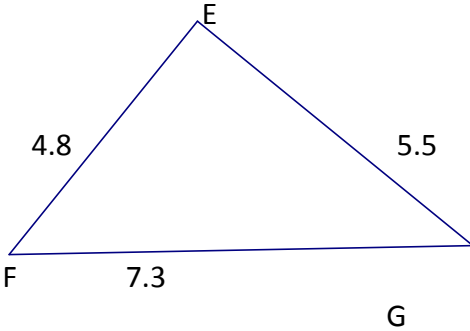
5) ដំណើរការនៃការបង្រៀន

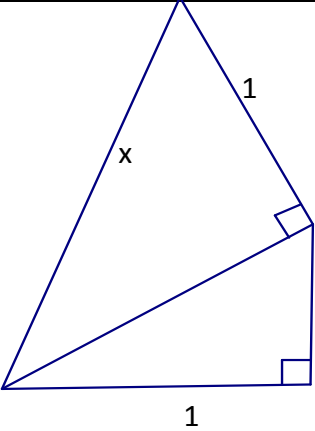
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-ពិនិត្យអវត្តមាន វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យ	<u>ជំហានទី ១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	-តំណាងសិស្សឡើងរាយការណ៍ ។
-តើចតុកោណមួយដែល មានជ្រុងទាំងបួនស្មើគ្នា មានឈ្មោះអ្វី? -គេឲ្យត្រីកោណកែងដូច ខាងក្រោម -តើរង្វាស់ជ្រុងមួយណាជា អ៊ីប៉ូតេនុស? ហើយរង្វាស់ ជ្រុងពីរទៀតជាអ្វី?	<u>ជំហានទី ២</u> (រលឹកមេរៀនចាស់) - រង្វាស់ជ្រុង AB ហៅថា អ៊ីប៉ូតេនុស ហើយពីរទៀតហៅថា រង្វាស់ ជ្រុងនៃមុំកែង ។	-ចតុកោណមានឈ្មោះ ការេ ។ - AB ហៅថា អ៊ីប៉ូតេនុស - AC និង BC ហៅថា រង្វាស់ជ្រុង នៃមុំកែង ។

-តើអ្នកធ្លាប់ឮពីទ្រឹស្តីបទពីតាក្លរដែរឬទេ ? បើធ្លាប់ឮ តើអ្នកអាចពោលពីទ្រឹស្តីបទនេះបានដែរ ឬទេ ? -ឧទាហរណ៍: -ចូរសង់គេឲ្យត្រីកោណកែង ABC មួយដែលមាន a, b និង c ។ -បើគេយកត្រីកោណកែងនេះចំនួនបួនមកផ្គុំឲ្យទៅជាការេ ចូរគូររូប ការេនេះ ។	<u>ជំហានទី ៣</u> (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) មេរៀនទី ១២: ទ្រឹស្តីបទពីតាក្លរ ១. ទ្រឹស្តីបទពីតាក្លរ ឧទាហរណ៍: គេឲ្យត្រីកោណកែង ABC មួយដែលមាន a, b រង្វាស់ជ្រុងនៃមុំកែង និង c ជាអ៊ីប៉ូតេនុស ស្រាយបញ្ជាក់ថា $c^2 = a^2 + b^2$ -រូបការេ	-មិនធ្លាប់ឮទេ -រូបការេ

-ពេលដែលមើលរូបតើប្អូនសង្កេតឃើញដូចម្តេច ។ -តើការធំមានរង្វាស់ជ្រុងស្មើប៉ុន្មាន? -តើការតូចមានរង្វាស់ជ្រុងស្មើប៉ុន្មាន? -តើផ្ទៃក្រលាការមានរូបមន្តដូចម្តេច? -ចូររកផ្ទៃក្រលានៃការទាំងពីរ ? -យើងចង់ស្រាយថា $c^2 = a^2 + b^2$ បើប្អូនមើលរូបយើងឃើញថាក្រលាផ្ទៃការតូច c^2 ស្មើនឹងក្រលាផ្ទៃការធំដកក្រលាផ្ទៃនៃត្រីកោណទាំង 4។ -តើក្រលាផ្ទៃនៃត្រីកោណកែងស្មើប៉ុន្មាន ?	-ផ្ទៃក្រលានៃការធំគឺ $(a + b)(a + b) = (a + b)^2$ $= a^2 + 2ab + b^2$ -ផ្ទៃក្រលានៃការតូចគឺ $c \cdot c = c^2$ -ក្រលាផ្ទៃនៃត្រីកោណទាំង 4 គឺ $4 \cdot \frac{1}{2} \cdot a \cdot b = 2ab$ យើងបាន -ក្រលាផ្ទៃការតូច=ក្រលាផ្ទៃការធំដកក្រលាផ្ទៃនៃត្រីកោណទាំង 4 $c^2 = a^2 + 2ab + b^2 - 2ab$ $= a^2 + b^2$	-ពេលមើលរូបយើងសង្កេតឃើញមានការពិរ ។ -ការធំមានរង្វាស់ជ្រុងស្មើ $a+b$ -ការតូចមានរង្វាស់ជ្រុងស្មើ c -ជ្រុងគុណនឹងជ្រុង -ផ្ទៃក្រលានៃការធំគឺ $(a + b)(a + b) = (a + b)^2$ $= a^2 + 2ab + b^2$ -ផ្ទៃក្រលានៃការតូចគឺ $c \cdot c = c^2$ -ក្រលាផ្ទៃនៃត្រីកោណទាំង 4 គឺ $4 \cdot \frac{1}{2} \cdot a \cdot b = 2ab$ យើងបាន -ក្រលាផ្ទៃការតូច=ក្រលាផ្ទៃការធំដកក្រលាផ្ទៃនៃត្រីកោណទាំង 4

-គេបានទំនាក់ទំនងរវាង រង្វាស់ជ្រុងនៃត្រីកោណ កែងហៅថា ទ្រឹស្តីបទពីតា គ័រ ។ -ឲ្យសិស្សទាញសេចក្តី សន្និដ្ឋាននូវទ្រឹស្តីបទពីតាគ័ រ ។ -វិបាកៈ -លំហាត់គំរូ	-ទ្រឹស្តីបទៈ ក្នុងត្រីកោណកែង ការេនៃអ៊ីប៉ូតេ នុសស្មើនឹងផលបូកការេនៃជ្រុងមុំ កែង ។ -វិបាកៈ - បើ $\widehat{BAC} = 90^0$ នោះ $BC^2 = AB^2 + AC^2$ - បើ $BC^2 = AB^2 + AC^2$ នោះ $\widehat{BAC} = 90^0$ -លំហាត់គំរូ តើរូបមួយណាជាត្រីកោណកែង? -លំហាត់គំរូ	$c^2 = a^2 + 2ab + b^2 - 2ab$ $= a^2 + b^2$ -ទ្រឹស្តីបទៈ ក្នុងត្រីកោណកែង ការេនៃអ៊ីប៉ូតេ នុសស្មើនឹងផលបូកការេនៃជ្រុង មុំកែង ។ -វិបាកៈ - បើ $\widehat{BAC} = 90^0$ នោះ $BC^2 = AB^2 + AC^2$ - បើ $BC^2 = AB^2 + AC^2$ នោះ $\widehat{BAC} = 90^0$ -ត្រូវបង្ហាញថាការេនៃអ៊ីប៉ូតេ នុសស្មើនឹងផលបូកការេនៃជ្រុង មុំកែង ។ ចម្លើយ យើងមាន

- ដើម្បីបញ្ជាក់ថាត្រីកោណមួយជាត្រីកោណកែងយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច? -តើ BC^2, AB^2 និង AC^2 ស្មើប៉ុន្មាន? -តើ FG^2, EF^2 និង EG^2 ស្មើប៉ុន្មាន?		$BC^2 = 7^2 = 49$ $AB^2 = 4^2 = 16$ $AC^2 = 6^2 = 36$ នោះ: $AB^2 + AC^2 = 16 + 36 = 52$ $\Rightarrow BC^2 \neq AB^2 + AC^2$ ដូចនេះ: ត្រីកោណ ABC ពុំមែនជាត្រីកោណកែងទេ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត $FG^2 = 7.3^2 = 53.29$ $EF^2 = 4.8^2 = 23.04$ $EG^2 = 5.5^2 = 30.25$ នោះ: $EF^2 + EG^2 = 23.04 + 30.25 = 52$ $\Rightarrow FG^2 = EF^2 + EG^2$ ដូចនេះ: ត្រីកោណ EFG ជាត្រីកោណកែង ។
-ប្រតិបត្តិ ចូរគណនា x គិតជា cm^2 នៃរូបខាងក្រោម	<u>ជំហានទី ៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង)	ចម្លើយ គណនា x គិតជា cm^2 ក្នុងត្រីកោណកែង BCD $BD^2 = BC^2 + CD^2$

		ដោយ $BC = 1$ និង $CD = 1$ នោះ $BD^2 = 1^2 + 1^2 = 2$ ក្នុងត្រីកោណកែង ABD គេបាន $x^2 = BD^2 + AD^2$ ដោយ $AD = 1$ $x^2 = 2 + 1 = 3$ $\Rightarrow x = \sqrt{3}cm$
-ចូរធ្វើលំហាត់នៅទំព័រទី 141 លេខ 1 រហូតដល់ 4 ដាក់ក្នុងសៀវភៅកិច្ចការផ្ទះ	<u>ជំហានទី ៥</u> (បណ្តាំផ្ទេរ)	-កត់ត្រាលំហាត់ និង ស្តាប់ ដំបូន្មានគ្រូដោយភាពស្ងៀម ស្ងាត់ ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១....

1) ចំណងជើងមេរៀន ៖ មេរៀនទី ១២: ទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ

ចំណងជើងរង៖

២. អនុវត្តន៍ទ្រឹស្តីបទ

២.១ អនុវត្តន៍ដើម្បីគណនារង្វាស់ជ្រុង

២.២ អនុវត្តន៍ក្នុងជីវភាពរស់នៅ

2) វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សអាច

- ចំណេះដឹង៖ - កំណត់បាននូវទ្រឹស្តីបទពីតាក័រសម្រាប់ប្រើក្នុងជីវភាព

ប្រចាំថ្ងៃតាមរយៈលំហាត់គំរូ ។

- ចំណេះធ្វើ៖ - គណនារង្វាស់ជ្រុងត្រីកោណដោយប្រើទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ។

- ឥរិយាបថ៖ - សិស្សមានស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំរៀនសូត្រ និង

សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់តាមក្រុមបានល្អតាម

រយៈការណែនាំរបស់គ្រូ។

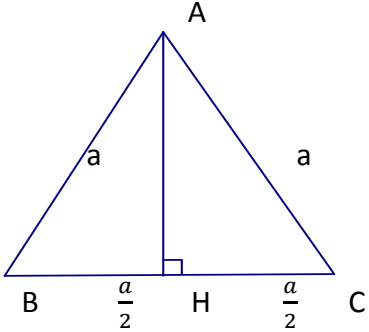
3) រយៈពេល ៖ ២ម៉ោង (៩០នាទី)

4) សម្ភារឧបទេស ៖ - ផ្ទាំងក្រដាសដែលមានទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ

- កម្រងលំហាត់ប្រតិបត្តិសម្រាប់ឲ្យសិស្សដោះស្រាយតាមក្រុម

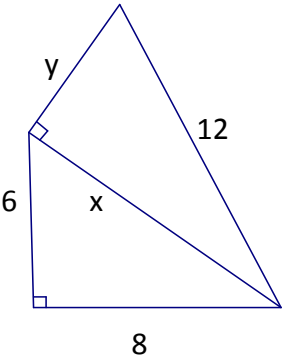
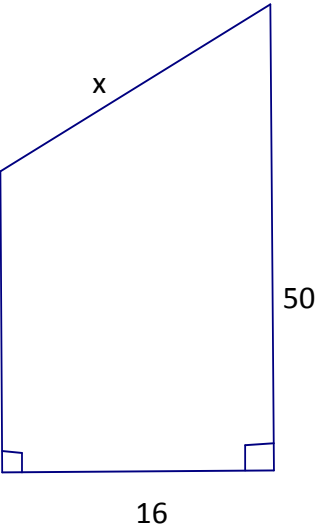
5) ដំណើរការនៃការបង្រៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
-ពិនិត្យអវត្តមាន វិន័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យ	<u>ជំហានទី ១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	-តំណាងសិស្សឡើងរាយ ការណ៍។
-តើទ្រឹស្តីបទពីតាក័រគេចែង យ៉ាងដូចម្តេច?	<u>ជំហានទី ២</u> (រលឹកមេរៀនចាស់)	-ក្នុងត្រីកោណកែង ការនៃ អ៊ីប៉ូតេនុសស្មើនឹងជលបូកការនៃ ជ្រុងមុំកែង ។
-ឧទាហរណ៍ទី ១ គណនាកម្ពស់នៃត្រីកោណ សម័ង្ស ABC ជាត្រីកោណដែលមាន រង្វាស់ជ្រុង a ។	<u>ជំហានទី ៣</u> (មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ) មេរៀនទី ១២: ទ្រឹស្តីបទពីតាក័រ ២. អនុវត្តន៍ទ្រឹស្តីបទ ២.១ អនុវត្តន៍ដើម្បី គណនា រង្វាស់ជ្រុង ចម្លើយ - ដែលហៅថាត្រីកោណសម័ង្ស - ដែលហៅថាត្រីកោណសម័ង្ស	ចម្លើយ - ដែលហៅថាត្រីកោណសម័ង្ស - ដែលហៅថាត្រីកោណសម័ង្ស

- ដូចម្តេចដែលហៅថាត្រីកោណ សម័ង្ស? - ចូររង្វេងរូបនៃត្រីកោណសម័ង្ស និង កម្ពស់របស់វា ។	គឺជាត្រីកោណដែលមានជ្រុងទាំងបីស្មើគ្នា ។ គណនាកម្ពស់ $[AH]$ ក្នុងត្រីកោណកែង ABH $AB^2 = BH^2 + AH^2$ $\Rightarrow AH^2 = AB^2 - BH^2$ $= a^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2$ $= \frac{3}{4}a^2$ ព្រោះ $BH = \frac{a}{2}$ $\Rightarrow AH = \sqrt{\frac{3}{4}a^2}$ $= \frac{\sqrt{3}a}{2}$ ដូចនេះ $AH = \frac{\sqrt{3}a}{2}$	ជ្រុងទាំងបីស្មើគ្នា ។ គណនាកម្ពស់ $[AH]$ ក្នុងត្រីកោណកែង ABH $AB^2 = BH^2 + AH^2$ $\Rightarrow AH^2 = AB^2 - BH^2$ $= a^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2$ $= \frac{3}{4}a^2$ ព្រោះ $BH = \frac{a}{2}$ $\Rightarrow AH = \sqrt{\frac{3}{4}a^2}$ $= \frac{\sqrt{3}a}{2}$ ដូចនេះ $AH = \frac{\sqrt{3}a}{2}$

-ឧទាហរណ៍ទី ២ គេមានការមួយដែលមាន រង្វាស់អង្កត់ទ្រូងស្មើនឹង $6\sqrt{2} \text{ dm}$ ។ -ចូរកំណត់រង្វាស់ជ្រុងនៃការេ ។ ឲ្យសិស្សគូររូបហើយសង្កេត មើលដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។	ចម្លើយ កំណត់រង្វាស់ជ្រុងនៃការេ ក្នុងត្រីកោណកែង ABD $d^2 = a^2 + a^2 = 2a^2$ $\Rightarrow d = a\sqrt{2}$ ដោយ $d = 6\sqrt{2}$ $\Rightarrow a\sqrt{2} = 6\sqrt{2}$ $\Rightarrow a = 6 \text{ dm}$ ដូចនេះ: $a = 6 \text{ dm}$ ២.២ អនុវត្តក្នុងជីវភាព រស់នៅ	ចម្លើយ កំណត់រង្វាស់ជ្រុងនៃការេ ក្នុងត្រីកោណកែង ABD $d^2 = a^2 + a^2 = 2a^2$ $\Rightarrow d = a\sqrt{2}$ ដោយ $d = 6\sqrt{2}$ $\Rightarrow a\sqrt{2} = 6\sqrt{2}$ $\Rightarrow a = 6 \text{ dm}$ ដូចនេះ: $a = 6 \text{ dm}$
-លំហាត់គំរូ តើគេអាចលើកទូដែលមាន កម្ពស់ 2.10 m និង ទទឹង 0.60 m ឲ្យបញ្ឈរនៅឡៅតៀ		-គេអាចលើកទូបញ្ឈរបាន លុះត្រាតែអង្កត់ទ្រូងនៃទូខ្លី

មួយដែលមានកម្ពស់ត្រឹមតែ 2.16 m ឬ ទេ ? -ឲ្យសិស្សអង្កេត ហើយសួរសិស្សថា តើដូចម្តេចទើបគេអាចលើកទូបញ្ឈរបាន?	-គេអាចលើកទូបញ្ឈរបានលុះត្រាតែអង្កត់ទ្រូងនៃទូខ្លីជាងកម្ពស់នៃឡៅតៀ។ ចម្លើយ តាង d ជាអង្កត់ទ្រូងនៃទូ គេបាន $d^2 = (2.10)^2 + (0.60)^2$ $= 4.41 + 0.36 = 4.77$ $\Rightarrow d = \sqrt{4.77} = 2.18\text{ m}$ តែឡៅតៀមានកម្ពស់ត្រឹមតែ 2.16 m ខ្លីជាងអង្កត់ទ្រូងនៃទូ ។ ដូចនេះគេមិនអាចលើកទូបញ្ឈរបានទេ ។	ជាងកម្ពស់នៃឡៅតៀ។ ចម្លើយ តាង d ជាអង្កត់ទ្រូងនៃទូ គេបាន $d^2 = (2.10)^2 + (0.60)^2$ $= 4.41 + 0.36 = 4.77$ $\Rightarrow d = \sqrt{4.77} = 2.18\text{ m}$ តែឡៅតៀមានកម្ពស់ត្រឹមតែ 2.16 m ខ្លីជាងអង្កត់ទ្រូងនៃទូ ។ ដូចនេះគេមិនអាចលើកទូបញ្ឈរបានទេ ។
-លំហាត់ 1. ចូរកំណត់ x និង y នៃរូបខាងក្រោមគិតជា m ។	<u>ជំហានទី ៤</u> (ពង្រឹងចំណេះដឹង)	

ក)		ក) $x = 10 \text{ m}$ $y = 6.63 \text{ m}$
ខ)		ខ) $x = 20 \text{ m}$
-ចូរធ្វើលំហាត់នៅទំព័រទី 142 លេខ 7 រហូតដល់ 10 ដាក់ ក្នុងសៀវភៅកិច្ចការផ្ទះ ។	<u>ជំហានទី ៥</u> (បណ្តាំផ្ទើរ)	-កត់ត្រាលំហាត់ និង ស្តាប់ ដំបូន្មានគ្រូដោយភាពស្ងៀម ស្ងាត់ ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់
- ចំណងជើងរង:

1. លក្ខណៈនៃអង្កត់ធ្នូ

1.1. បន្ទាត់កែងទៅនឹងចំណុចកណ្តាលអង្កត់ធ្នូ

1.2. អង្កត់ធ្នូស្មើគ្នា

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: អ្វីបរាប់ពីលក្ខណៈនៃអង្កត់ធ្នូ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈការបង្ហាត់បង្ហាញរបស់គ្រូ ។
- ចំណេះធ្វើ: ប្រើប្រាស់លក្ខណៈនៃអង្កត់ក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់បានត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ: ស្រឡាញ់ការពិត និងយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃបានត្រឹមត្រូវ។

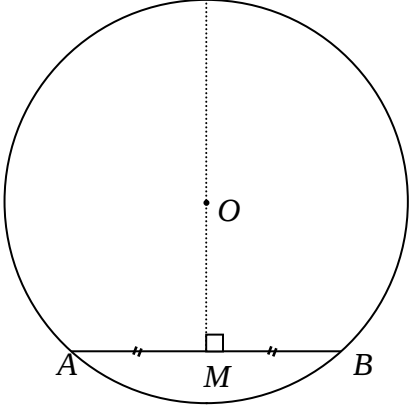
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

III- សម្ភារឧបទេស:

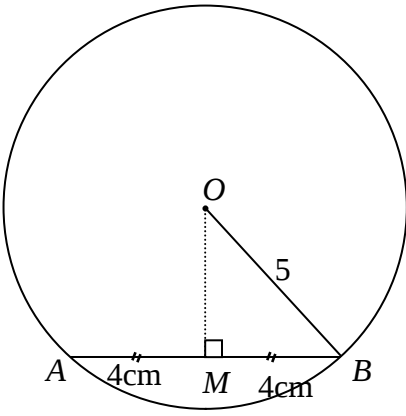
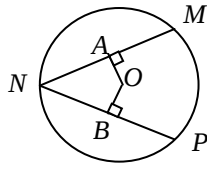
- រូបភាព: រង្វង់ ក្រដាសកាតុង
- ប័ណ្ណលំហាត់សម្រាប់ឲ្យសិស្សពិភាក្សាក្រុម

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ (០២នាទី) រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
-ចូរឲ្យទ្រឹស្តីបទពីតាក៍ -បើ a ជាជ្រុងត្រីកោណសម័ង្ស ចូររករូបមន្តកម្ពស់ត្រីកោណ សម័ង្ស ។	ជំហានទី ២ (០៨នាទី) រៀនមេរៀនចាស់	-ក្នុងត្រីកោណកែងកាត់កាត់នៃអ៊ីប៉ូតេនុសស្មើនឹងផលបូកកាត់នៃជ្រុងមុំកែង ។ រូបមន្ត $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

-ដូចម្តេចហៅថារង្វង់? -ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងរង្វង់ ផ្ចិត O គេគូសបន្ទាត់មួយចេញពី ផ្ចិត O កែងទៅនឹងអង្កត់ធ្នូ AB ត្រង់ចំណុច M (ដូចរូប) ។ បើគេបត់ រង្វង់នេះតាមបន្ទាត់(OM) តើ អ្នកសង្កេតឃើញដូចម្តេច? -ឲ្យសិស្សទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន -ដាក់ឧទាហរណ៍៖ គេមានរង្វង់ផ្ចិត O ដូចរូប ។	ជំហានទី៣(មេរៀនទី៣) (៦០នាទី) មេរៀនទី៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់ 1. លក្ខណៈនៃអង្កត់ធ្នូ 1.1. បន្ទាត់កែងទៅនឹងចំណុច កណ្តាលនៃអង្កត់ធ្នូ -ជាទូទៅ៖ -បន្ទាត់ដែលគូសចេញពីផ្ចិតនៃ រង្វង់ហើយកែងនឹងអង្កត់ធ្នូត្រូវកាត់ ចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ធ្នូ។ -បន្ទាត់ដែលកែងទៅនឹងចំណុច កណ្តាលនៃអង្កត់ធ្នូត្រូវកាត់តាម ផ្ចិតនៃរង្វង់។ -ឧទាហរណ៍៖ គេមានរង្វង់ផ្ចិត O ដូចរូប ។ ចូរគណនាប្រវែងអង្កត់ធ្នូ AB ។	-រង្វង់គឺជាខ្សែកោងបិទជិតដែល គ្រប់ចំណុចនៃខ្សែកោងស្ថិតនៅ ចម្ងាយស្មើគ្នាពីចំណុចនឹង O ។ -គេឃើញថារង្វង់នេះឆ្លុះគ្នាជៀប នឹងបន្ទាត់(OM) ហើយចំណុច A ត្រួតស៊ីគ្នានឹង B ។ ដូចនេះ M ជាចំណុចកណ្តាលនៃ អង្កត់ធ្នូ AB ។ -បន្ទាត់ដែលគូសចេញពីផ្ចិតនៃ រង្វង់ហើយកែងនឹងអង្កត់ធ្នូត្រូវកាត់ ចំណុចកណ្តាលនៃអង្កត់ធ្នូ។ -បន្ទាត់ដែលកែងទៅនឹងចំណុច កណ្តាលនៃអង្កត់ធ្នូត្រូវកាត់តាម ផ្ចិតនៃរង្វង់។ -OMB ជាត្រីកោណកែងត្រង់ M តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករគេបាន $OM^2 + AB^2 = OB^2$ $5^2 + AB^2 = 7^2$ $AB^2 = 49 - 25$ $AB = \sqrt{24}$ -ដោយ OM គូសចេញពីផ្ចិតហើយកែងនឹង

ឧទាហរណ៍ គូសរង្វង់ផ្ចិត O ដែលមានកាំ 4cm ។ គូសអង្កត់ឆ្លង AB និង CD ឲ្យមានប្រវែងស្មើគ្នា។ ភ្ជាប់ O ទៅ M ចំណុចកណ្តាលនៃ AB និងភ្ជាប់ O ទៅ N ចំណុចកណ្តាលនៃ CD ។ បើយើងបត់រង្វង់តាមបន្ទាត់ (Δ) នោះយើងសង្កេតឃើញថា AB & CD, OM & ON ដូចម្តេចនឹងគ្នា? -តើយើងអាចទាញជាទូទៅបានយ៉ាងដូចម្តេច? ឧទាហរណ៍៖ គេមានរង្វង់ផ្ចិត O ដែលមានកាំ 5cm និងអង្កត់ឆ្លងប្រវែង 8cm ។ ដូចរូប។ ចូររកចម្ងាយពីផ្ចិតនៃរង្វង់ទៅអង្កត់ឆ្លង។	1.2 អង្កត់ឆ្លងស្មើគ្នា ជាទូទៅ៖ អង្កត់ឆ្លងពីរមានប្រវែងស្មើគ្នានៅក្នុងរង្វង់តែមួយត្រូវមានចម្ងាយស្មើគ្នាពីផ្ចិតនៃរង្វង់នោះ។ ប្រាសមកវិញ៖ អង្កត់ឆ្លងក្នុងរង្វង់មួយមានចម្ងាយស្មើគ្នាពីផ្ចិតនៃរង្វង់ជាអង្កត់ឆ្លងប៉ុនគ្នា។ ឧទាហរណ៍៖	AB នាំឲ្យ OM កែងចំកណ្តាលនៃ AB ។ គេបាន $MB = MA$ $AB = 2MB = 2\sqrt{24}cm$ -គេសង្កេតឃើញថា AB ត្រួតស៊ីគ្នានឹង CD ហើយ OM ស្ថិតនៅលើ ON នាំឲ្យ $OM = ON$ ។ OM, ON ហៅថាចម្ងាយរៀងគ្នាពីផ្ចិតទៅអង្កត់ឆ្លង AB & CD ។ ជាទូទៅ៖ អង្កត់ឆ្លងពីរមានប្រវែងស្មើគ្នានៅក្នុងរង្វង់តែមួយត្រូវមានចម្ងាយស្មើគ្នាពីផ្ចិតនៃរង្វង់នោះ។ ប្រាសមកវិញ៖ អង្កត់ឆ្លងក្នុងរង្វង់មួយមានចម្ងាយស្មើគ្នាពីផ្ចិតនៃរង្វង់ជាអង្កត់ឆ្លងប៉ុនគ្នា។ -ក្នុង $\triangle OBM$ កែងត្រង់ M តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករ $OM^2 + MB^2 = OB^2$ $OM^2 + 4^2 = 5^2$ $OM^2 = 25 - 16$ $OM = \sqrt{9} = 3cm$

	គេមានរង្វង់ដ្ឋិត O ដែលមានកាំ 5cm និងអង្កត់ជ្រុងប្រវែង 8cm ។ ដូចរូប។ ចូររកចម្ងាយពីដ្ឋិតនៃរង្វង់ទៅអង្កត់ជ្រុង ។ -ក្នុង $\triangle OBM$ កែងត្រង់ M តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករ $OM^2 + MB^2 = OB^2$ $OM^2 + 4^2 = 5^2$ $OM^2 = 25 - 16$ $OM = \sqrt{9} = 3\text{cm}$	
ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងរូបភាពនេះ គេមាន O ជាដ្ឋិតនៃរង្វង់ហើយ $OA = OB = 5.5\text{cm}$ និង $MN = 9\text{cm}$ ។ ចូររកប្រវែង NP ។	ជំហានទី៤ (១៥នាទី) ពង្រឹងពុទ្ធិ	-រកប្រវែង NP ដោយ $OA = OB = 5.5\text{cm}$ នៅ៖ $MN = NP = 9\text{cm}$ ដូច្នេះនេះ $NP = 9\text{cm}$
	ជំហានទី៥ (០៥នាទី) បណ្តាំផ្លូវ និងកិច្ចការផ្ទះ	

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់ (ត)
- ចំណងជើងរង:

2. បន្ទាត់ប៉ះ

3. លក្ខណៈនៃបន្ទាត់ប៉ះ

- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៤៧ - ១៥០ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីអ្នកចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: អ្នករាប់ពីបញ្ញត្តិ និងលក្ខណៈនៃបន្ទាត់ប៉ះបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈការបង្ហាត់បង្ហាញរបស់គ្រូ ។
- ចំណេះធ្វើ: ប្រើប្រាស់លក្ខណៈនៃបន្ទាត់ប៉ះក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់បានត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ: ស្រឡាញ់ការពិត និងយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃបានត្រឹមត្រូវ។

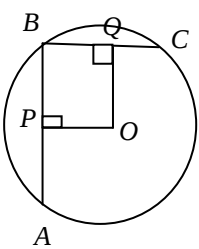
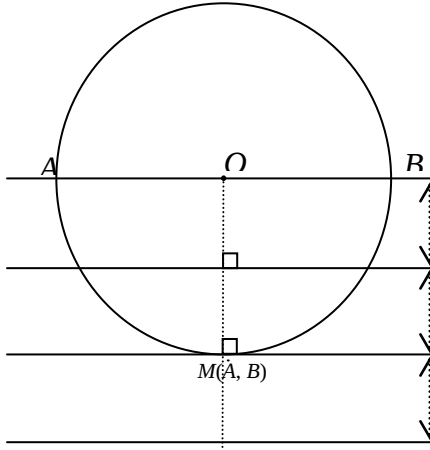
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

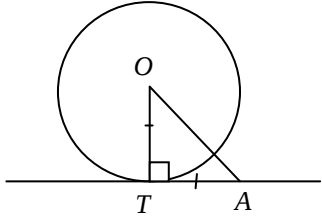
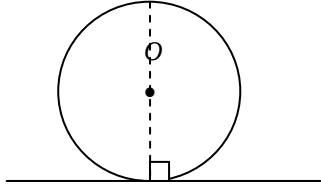
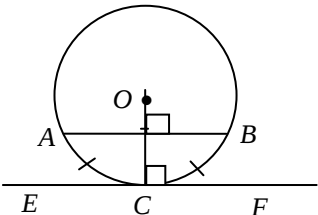
III- សម្ភារឧបករណ៍:

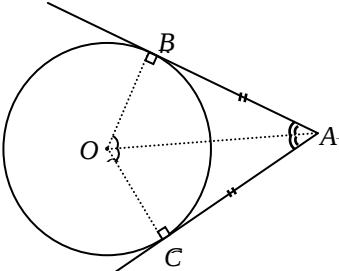
- រូបតាម: រង្វង់ ក្រដាសកាតុង
- ប័ណ្ណលំហាត់សម្រាប់ឲ្យសិស្សពិភាក្សាក្រុម

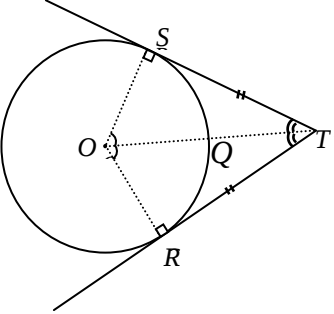
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
-គេមាន០ ជាផ្ចិតនៃរង្វង់ និង $AB = 25cm$ & $BQ = 6.5cm$ ដូចរូប ។ ចូរគណនាប្រវែង AP & BC ។	ជំហានទី ២ ៤នាទី រំលឹកមេរៀនចាស់	-គណនាប្រវែង AP & BC ដោយ $OP \perp AB$ ត្រង់ចំណុច កណ្តាលនោះ $AP = \frac{AB}{2} = \frac{25}{2} = 12.5cm$ ដោយ $OQ \perp BC$ ត្រង់ចំណុច

		កណ្តាលនោះ $BC = 2BQ = 2 \cdot 6.5$ $BC = 13\text{cm}$
-នៅក្នុងរង្វង់ផ្ចិត O ដូចរូប គេមានអង្កត់ផ្ចិត AB នៅលើបន្ទាត់ (l) ។ កាលណាបន្ទាត់ (l) រំកិលចុះ ពីផ្ចិត O ដោយរក្សាទីតាំងស្របនឹង បន្ទាត់ AB នោះចម្ងាយរវាង A និង B ដូចម្តេច? -បន្ទាត់ (l) ស្របនឹងរង្វង់ត្រង់ មួយចំណុច M ហៅថាបន្ទាត់អ្វី? M ហៅថាអ្វី? -ចូរឲ្យលក្ខខណ្ឌទូទៅ	ជំហានទី៣(មេរៀនថ្មី) ៦០នាទី មេរៀនទី១៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់ (ត) 2. បន្ទាត់ប៉ះ -ចម្ងាយ A&B កាន់តែតូចទៅៗ រហូតមកត្រួតស៊ីគ្នានឹងចំណុច M ។ -បន្ទាត់នោះហៅថាបន្ទាត់ប៉ះទៅ នឹងរង្វង់ឬបន្ទាត់ប៉ះ។ -ចំណុចនោះហៅថាចំណុចប៉ះ។ -ចម្ងាយ A&B កាន់តែតូចទៅៗ រហូតមកត្រួតស៊ីគ្នានឹងចំណុច M ។ -បន្ទាត់នោះហៅថាបន្ទាត់ប៉ះទៅ នឹងរង្វង់ឬបន្ទាត់ប៉ះ។ -ចំណុចនោះហៅថាចំណុចប៉ះ។ -ជាទូទៅ៖ បន្ទាត់ប៉ះនៃរង្វង់ត្រូវកែង ទៅនឹងកាំឬអង្កត់ផ្ចិតនៃរង្វង់ត្រង់ ចំណុចប៉ះ។	-ចម្ងាយ A&B កាន់តែតូចទៅៗ រហូតមកត្រួតស៊ីគ្នានឹងចំណុច M ។ -បន្ទាត់នោះហៅថាបន្ទាត់ប៉ះទៅ នឹងរង្វង់ឬបន្ទាត់ប៉ះ។ -ចំណុចនោះហៅថាចំណុចប៉ះ។ -ជាទូទៅ៖ បន្ទាត់ប៉ះនៃរង្វង់ត្រូវកែង ទៅនឹងកាំឬអង្កត់ផ្ចិតនៃរង្វង់ត្រង់ ចំណុចប៉ះ។

-ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងរូប០ ជាផ្ចិតនៃរង្វង់ ។ TA បន្ទាត់ប៉ះទៅនឹងរង្វង់ត្រង់ T ដែល $OT = TA$ ។ -ចូរគណនារង្វាស់មុំនៃ $\triangle OAT$ ឧទាហរណ៍៖ គេឲ្យបន្ទាត់ EF ប៉ះរង្វង់ផ្ចិត O ត្រង់ C ដែលមាន $AB \parallel EF$ ។ ស្រាយបំភ្លឺថា $AC = BC$ ។ ឲ្យសិស្សទាញជាទូទៅ៖ ឧទាហរណ៍៖ គេឲ្យបន្ទាត់ពីរ AB និង CD ប៉ះរង្វង់ផ្ចិត O ត្រង់ចំណុចរៀងគ្នា B & C ។ ស្រាយបំភ្លឺថា ក. $AB = AC$ ៗ ខ. $\angle ABO = \angle OAC$	សម្រាយបញ្ជាក់ -TA ជាបន្ទាត់ប៉ះនឹងរង្វង់ត្រង់ T មាន OT ជាកាំនៃរង្វង់នោះ $\angle OTA = 90^\circ$ ហើយ $OT = TA$ $\triangle OAT$ ជា $\triangle$ សមបាតនោះ $\angle OAT = \angle TOA = 45^\circ$ ដូចនេះ $\angle OTA = 90^\circ, \angle OAT = \angle TOA = 45^\circ$ 3. លក្ខណៈនៃបន្ទាត់ប៉ះ -បន្ទាត់ EF ប៉ះនឹងរង្វង់ត្រង់ចំណុច C នាំឲ្យ $OC \perp EF$ តែ $AB \parallel EF$ នាំឲ្យ $AB \perp OC$ នាំឲ្យ C ជាចំណុចកណ្តាលនៃឆ្នូត AB ។ ដូចនេះ $AC = BC$ ។ ជាទូទៅ៖ បើបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ស្របទៅនឹងអង្កត់ធ្នូមួយនោះចំណុចប៉ះចែកធ្នូសន្ធឹងជាពីរផ្នែកប៉ុនគ្នា។ សម្រាយបញ្ជាក់	-TA ជាបន្ទាត់ប៉ះនឹងរង្វង់ត្រង់ T មាន OT ជាកាំនៃរង្វង់នោះ $\angle OTA = 90^\circ$ ហើយ $OT = TA$ $\triangle OAT$ ជា $\triangle$ សមបាតនោះ $\angle OAT = \angle TOA = 45^\circ$ ដូចនេះ $\angle OTA = 90^\circ, \angle OAT = \angle TOA = 45^\circ$ -បន្ទាត់ EF ប៉ះនឹងរង្វង់ត្រង់ចំណុច C នាំឲ្យ $OC \perp EF$ តែ $AB \parallel EF$ នាំឲ្យ $AB \perp OC$ នាំឲ្យ C ជាចំណុចកណ្តាលនៃឆ្នូត AB ។ ដូចនេះ $AC = BC$ ។ ជាទូទៅ៖ បើបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ស្របទៅនឹងអង្កត់ធ្នូមួយនោះចំណុចប៉ះចែកធ្នូសន្ធឹងជាពីរផ្នែកប៉ុនគ្នា។

គ. $\angle BOA = \angle AOC$ ឃ. $\angle OBA = \angle OCA$ -ឲ្យសិស្សទាញទូទៅ	ក្នុងត្រីកោណកែង OAB និង OAC មាន OA ជាអ៊ីប៉ូតេនុសរួម $OB = OC$ (កាំរង្វង់តែមួយ) ដូចនេះ $\triangle AOB \cong \triangle AOC$ (អ.ជ) វិបាកៈ $AB = AC$ $\angle BAO = \angle OAC$ $\angle BOA = \angle COA$ ជាទូទៅៈ បើបន្ទាត់ពីរគូសចេញពីចំណុចរួមមួយនៅក្រៅរង្វង់ហើយប៉ះរង្វង់នេះត្រង់ចំណុច A & B គេបាន៖ ក. បន្ទាត់ប៉ះនៃរង្វង់កែងទៅនឹងកាំត្រង់ចំណុចប៉ះ $\angle OBA = \angle OCA = 90^\circ$ ខ. បន្ទាត់ប៉ះពីរទៅនឹងរង្វង់ដែលគូសចេញពីចំណុចរួមមួយនៅក្រៅរង្វង់មានប្រវែងស្មើគ្នា $AB = AC$ ។ គ. បន្ទាត់ដែលគូសចេញពីចំណុចក្រៅរង្វង់មុំឈមនៅទៅផ្ចិតនៃរង្វង់ជាកន្លះបន្ទាត់ពុះនៃមុំឈមដែលផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះទាំងពីរនិងមុំដែលផ្គុំដោយកាំនៃរង្វង់។ គេបាន 1. $\angle OAB = \angle OAC$ 2. $\angle COA = \angle BOA$	ក្នុងត្រីកោណកែង OAB និង OAC មាន OA ជាអ៊ីប៉ូតេនុសរួម $OB = OC$ (កាំរង្វង់តែមួយ) ដូចនេះ $\triangle AOB \cong \triangle AOC$ (អ.ជ) វិបាកៈ $AB = AC$ $\angle BAO = \angle OAC$ $\angle BOA = \angle COA$ ជាទូទៅៈ បើបន្ទាត់ពីរគូសចេញពីចំណុចរួមមួយនៅក្រៅរង្វង់ហើយប៉ះរង្វង់នេះត្រង់ចំណុច A & B គេបាន៖ ក. បន្ទាត់ប៉ះនៃរង្វង់កែងទៅនឹងកាំត្រង់ចំណុចប៉ះ $\angle OBA = \angle OCA = 90^\circ$ ខ. បន្ទាត់ប៉ះពីរទៅនឹងរង្វង់ដែលគូសចេញពីចំណុចរួមមួយនៅក្រៅរង្វង់មានប្រវែងស្មើគ្នា $AB = AC$ ។ គ. បន្ទាត់ដែលគូសចេញពីចំណុចក្រៅរង្វង់មុំឈមនៅទៅផ្ចិតនៃរង្វង់ជាកន្លះបន្ទាត់ពុះនៃមុំឈមដែលផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះទាំងពីរនិងមុំដែលផ្គុំដោយកាំនៃរង្វង់។ គេបាន 1. $\angle OAB = \angle OAC$ 2. $\angle COA = \angle BOA$

ឧទាហរណ៍៖ ST & RT ជាបន្ទាត់ប៉ះទៅនឹងរង្វង់មួយមានផ្ចិត O ដែល $ST = RT = 20\text{cm}$ បើ TQO ជាបន្ទាត់ត្រង់មួយដែល $TQ = 10\text{cm}$ ។ ចូរគណនាកំនែងរង្វង់ OQ ។	ជំហានទី៤ ១៥នាទី ពង្រឹងពុទ្ធិ	-គណនាកំនែងរង្វង់ OQ ក្នុង $\triangle \perp ORT$ កែងត្រង់ R តាមទ្រឹស្តីបទពីតាករ $OT^2 = OR^2 + RT^2$ ដោយ $OT = OQ + QT$ ហើយ $OQ = OR$ នោះ $(OQ + OR)^2 = OQ^2 + RT^2$ $OQ^2 + 2OQ \cdot OR + OR^2 = OQ^2 + RT^2$ $2OQ \cdot 10 + 10^2 = 20^2$ $20 \cdot OQ = 300$ $OQ = 15\text{cm}$
	ជំហានទី៥ ៥នាទី បណ្តាំផ្ទៃ និងកិច្ចការផ្ទះ	

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់ (ត)
- ចំណងជើងរង:
  - 4. អនុវត្តន៍ លក្ខណៈជ្រុងឈមនៃចតុកោណចារឹកក្រៅរង្វង់
  - 5. ទីតាំងរង្វង់
- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៥១ - ១៥៣ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីអ្នកបង្រៀនមេរៀនសិស្សអាច:

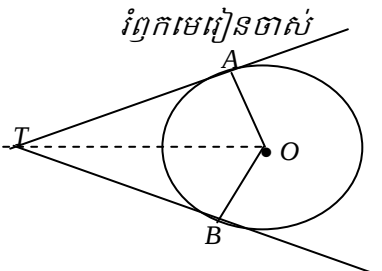
- ចំណេះដឹង: អ្វីបរាប់ពីបញ្ញត្តិ និងលក្ខណៈនៃចតុកោណចារឹកក្រៅរង្វង់ និងទីតាំងរង្វង់បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈការបង្ហាត់បង្ហាញរបស់គ្រូ ។
- ចំណេះធ្វើ: ប្រើប្រាស់លក្ខណៈជ្រុងឈមនៃចតុកោណចារឹកក្រៅរង្វង់ និងទីតាំងរង្វង់បានត្រឹមត្រូវក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់។
- ឥរិយាបថ: ស្រឡាញ់ការពិត និងយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃបានត្រឹមត្រូវ។

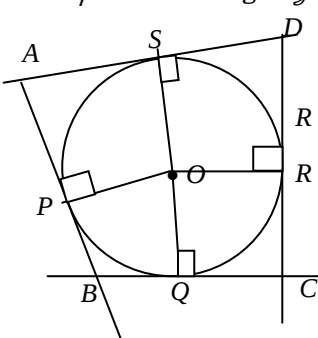
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

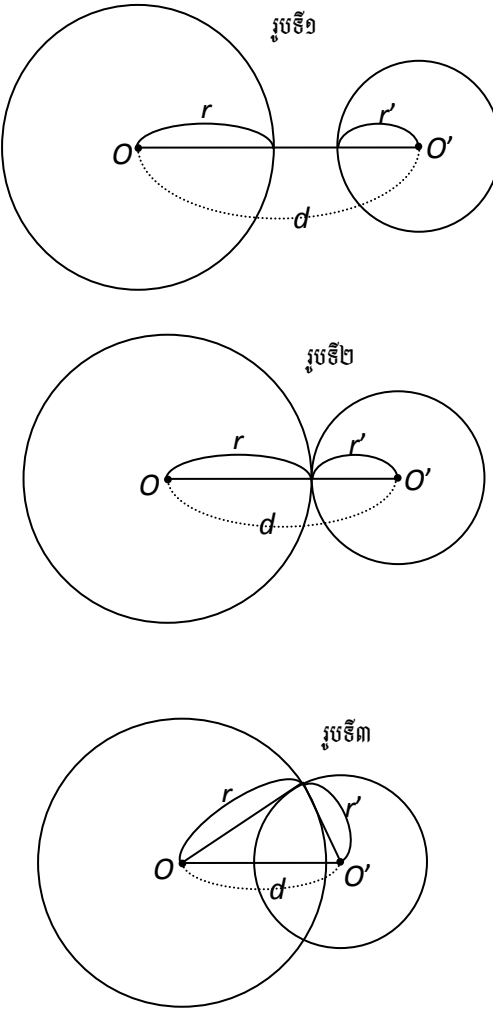
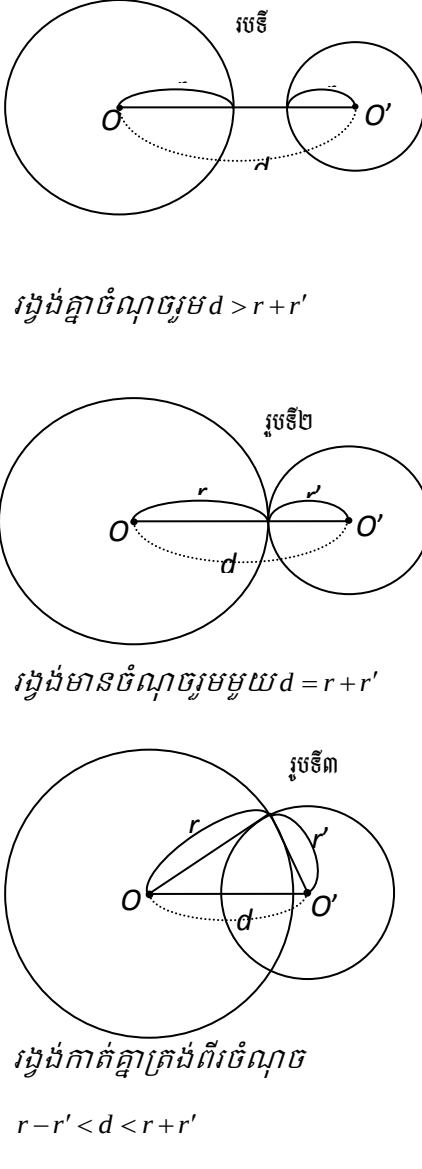
III- សម្ភារឧបករណ៍:

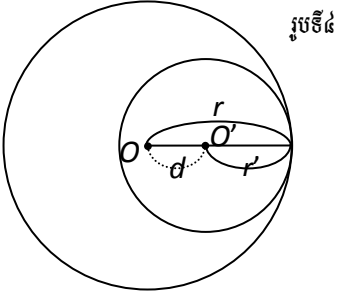
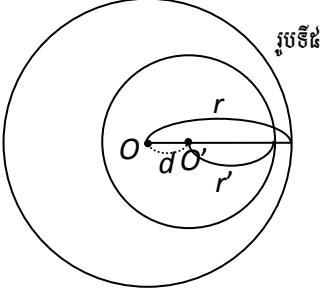
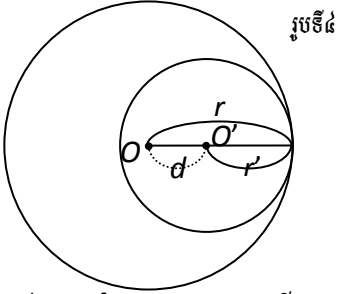
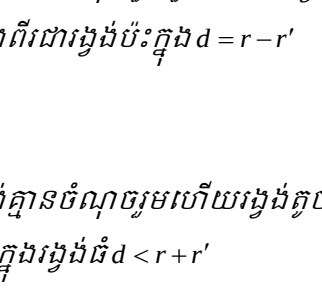
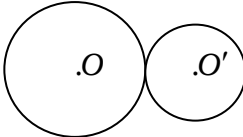
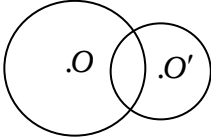
- ផ្ទាំងរូបភាព

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
-TA&TB ជាបន្ទាត់ប៉ះទៅនឹងរង្វង់ ផ្ចិតO ដែលមានកាំ9cm ។ បើ $\angle ATB = 30^\circ$ ។ ចូរគណនា ក. $\angle AOB$ ខ. ផ្ទៃក្រឡាចម្រៀកសត្វច AOB ដែល $\pi = \frac{22}{7}$ ។	ជំហានទី ២ ៨នាទី រំលឹកមេរៀនចាស់ 	- ក. គណនា $\angle AOB$ $\angle OBT = \angle OAT = 90^\circ$ នាំឲ្យ $\angle AOB = 360^\circ - 30^\circ - 90^\circ - 90^\circ$ $\angle AOB = 150^\circ$ ខ. ផ្ទៃក្រឡាចម្រៀកសត្វច AOB ផ្ទៃជាសទាំងមូល πR^2 ត្រូវនឹងមុំ

		360° ផ្ទៃក្រឡាជាកាស S_{AOB} ត្រូវនឹងមុំ 70° យើងបាន $\frac{\pi R^2}{S_{AOB}} = \frac{360^{\circ}}{150^{\circ}}$ $S_{AOB} = \frac{150^{\circ}}{360^{\circ}} \times \pi R^2$ $S_{AOB} = \frac{150^{\circ}}{360^{\circ}} \times \frac{22}{7} \times 9^2$ $S_{AOB} = 106.07 \text{ cm}^2$
-ឧទាហរណ៍: នៅក្នុងចតុកោណ ABCD (ដូចរូប) ជ្រុងទាំងបួនជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ P; Q; R & S ។ ចតុកោណ ABCD ដែលមានជ្រុងទាំងបួនប៉ះរង្វង់តែមួយហៅថា ចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់។ បង្ហាញថា ក. $BP = BQ, CQ = CR, DR = DS$ ខ. $AB + CD = AD + BC$	ជំហានទី៣(មេរៀនទី១) ៦០នាទី មេរៀនទី១៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់ (ត) 4. អនុវត្តន៍លក្ខណៈជ្រុងឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ ក. បង្ហាញថា $BP = BQ$ BP & BQ ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ P & Q ដែលគូសចេញពីចំណុច B តែមួយគេបាន $BP = BQ$ ។ -បង្ហាញថា $CQ = CR$ CQ & CR ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ Q & R ដែលគូសចេញពីចំណុច C តែមួយគេបាន $CQ = CR$ ។ -បង្ហាញថា $DR = DS$ DR & DS ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ R & S ដែលគូសចេញពីចំណុច D តែមួយគេបាន $DR = DS$ ។ ខ. បង្ហាញថា $AB + CD = AD + BC$ តែ $AB = AP + PB, AD = AS + SD$ $CD = CR + RD, BC = BQ + QC$	ក. បង្ហាញថា $BP = BQ$ BP & BQ ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ P & Q ដែលគូសចេញពីចំណុច B តែមួយគេបាន $BP = BQ$ ។ -បង្ហាញថា $CQ = CR$ CQ & CR ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ Q & R ដែលគូសចេញពីចំណុច C តែមួយគេបាន $CQ = CR$ ។ -បង្ហាញថា $DR = DS$ DR & DS ជាបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ត្រង់ R & S ដែលគូសចេញពីចំណុច D តែមួយគេបាន $DR = DS$ ។ ខ. បង្ហាញថា $AB + CD = AD + BC$ តែ $AB = AP + PB, AD = AS + SD$ $CD = CR + RD, BC = BQ + QC$

នាំសិស្សទាញទូទៅ -គេមានរង្វង់ដែលមានផ្ចិត O & O' និងកាំរៀងគ្នា r & r' ។ d ជាចម្ងាយរវាងផ្ចិតទាំងពីរ(ដូចរូប)។ ចូរសង្កេតតាមរូបនីមួយៗ រូបទី១ រូបទី២ រូបទី៣	$CD = CR + RD, BC = BQ + QC$ គេបាន $AB + CD = (AP + PB) + (CR + RD)$ $= AS + BQ + QC + SD$ $= AD + BC$ ដូចនេះ $AB + CD = AD + BC$ ជាទូទៅ ក្នុងចតុកោណចារឹកក្រៅរង្វង់ផលបូករង្វាស់ជ្រុងឈមមានរង្វាស់ស្មើគ្នា ។ 5. ទីតាំងរង្វង់ រូបទី១ រូបទី២ រូបទី៣ រង្វង់គ្នាចំណុចរួម $d > r + r'$ រង្វង់មានចំណុចរួមមួយ $d = r + r'$ រង្វង់កាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុច $r - r' < d < r + r'$	គេបាន $AB + CD = (AP + PB) + (CR + RD)$ $= AS + BQ + QC + SD$ $= AD + BC$ ដូចនេះ $AB + CD = AD + BC$ ជាទូទៅ ក្នុងចតុកោណចារឹកក្រៅរង្វង់ផលបូករង្វាស់ជ្រុងឈមមានរង្វាស់ស្មើគ្នា ។ រូបទី១៖ រង្វង់គ្នាចំណុចរួម $d > r + r'$ រូបទី២៖ រង្វង់គ្នាចំណុចរួម $d = r + r'$ រូបទី៣៖ រង្វង់កាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុច $r - r' < d < r + r'$

រូបទី៤៤ រូបទី៤៥	រូបទី៤៤ រង្វង់មានចំណុចរួមមួយហើយរង្វង់ទាំងពីរជារង្វង់ប៉ះក្នុង $d = r - r'$ រូបទី៤៥ រង្វង់គ្មានចំណុចរួមហើយរង្វង់តូចនៅក្នុងរង្វង់ធំ $d < r + r'$	រូបទី៤៤៖ រង្វង់មានចំណុចរួមមួយហើយរង្វង់ទាំងពីរជារង្វង់ប៉ះក្នុង $d = r - r'$ រូបទី៤៥៖ រង្វង់គ្មានចំណុចរួមហើយរង្វង់តូចនៅក្នុងរង្វង់ធំ $d < r + r'$
ឧទាហរណ៍៖ គេឲ្យរង្វង់ពីរដែលមានកាំរៀងគ្នា $r = 5\text{cm}$; $r' = 3\text{cm}$ ហើយ OO' ជាចម្ងាយរវាងផ្ចិតទាំងពីរដែល $OO' = 2x + 1$ ។ ចូរកំណត់ x ដើម្បីឲ្យ ក. រង្វង់ទាំងពីរប៉ះក្រៅ ខ. រង្វង់កាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុច	ដំហាត់ទី៤ ១៥នាទី ពង្រឹងពុទ្ធិ	គណនា x ក. រង្វង់ពីរប៉ះក្រៅ $d = r + r' = 8 + 3 = 13$ ដោយ $OO' = d = 2x + 1$ នោះ $2x + 1 = 13$ នាំឲ្យ $x = 6$ ដូចនេះរង្វង់ទាំងពីរប៉ះក្រៅ $x = 6$ ។ ខ. រង្វង់កាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុចកាលណា $r - r' < d < r + r'$ គេបាន $8 - 5 < 2x + 1 < 8 + 5$ $3 < 2x + 1 < 13$ $4 < 2x < 12$ $2 < x < 6$ ដូចរង្វង់កាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុចកាលណា $2 < x < 6$
	ដំហាត់ទី៥ ៥នាទី បណ្តាំផ្ញើ និងកិច្ចការផ្ទះ	

កិច្ចការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៣ រង្វង់ និងបន្ទាត់ (តបប)
- ចំណងជើងរង:

6. បន្ទាត់ប៉ះរួម

- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៥៤ - ១៥៥ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីអ្នកបង្រៀនសិស្សអាច:

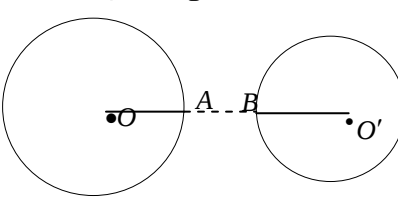
- ចំណេះដឹង: អ្នកបង្រៀនបង្ហាញបន្ទាត់ប៉ះរួមបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមរយៈការបង្ហាត់បង្ហាញរបស់គ្រូ។
- ចំណេះធ្វើ: ប្រើប្រាស់បន្ទាត់ប៉ះរួម បានត្រឹមត្រូវក្នុងការអនុវត្តលំហាត់ ។
- ឥរិយាបថ: ស្រឡាញ់ការពិត និងយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃបានត្រឹមត្រូវ។

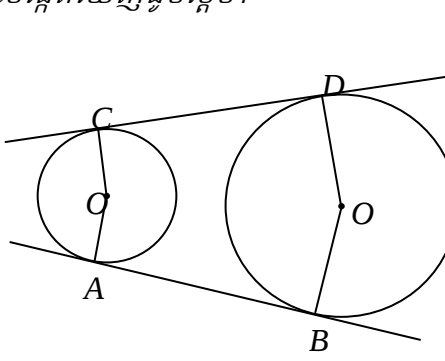
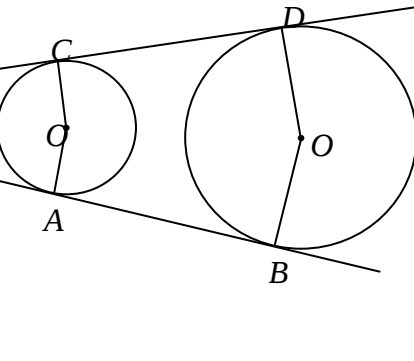
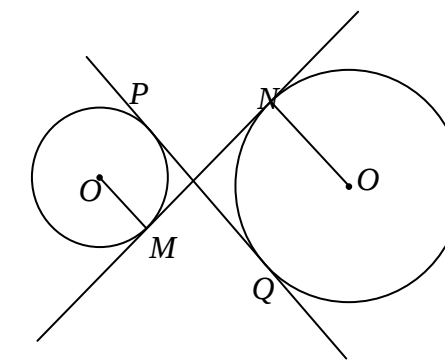
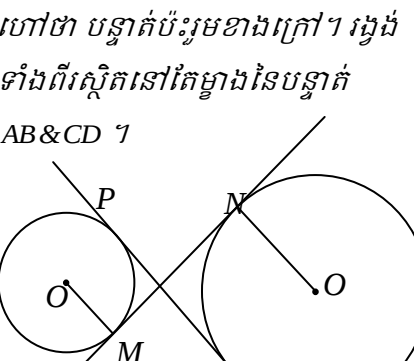
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

III- សម្ភារឧបករណ៍:

- ឆ្នាំងរូបភាព

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
ឧទាហរណ៍ គេឲ្យរង្វង់ពីរដែលមានកាំរៀងគ្នា $r = 5\text{cm}; r' = 3\text{cm}$ ។ O & O' កាត់រង្វង់រៀងគ្នាត្រង់ A, B ។ ចូរគណនាប្រវែង AB ដែល $OO' = 10$ ។	ជំហានទី ២ ៨នាទី រំលឹកមេរៀនចាស់ 	គណនាប្រវែង AB គេមាន $OO' = OA + AB + BO'$ គេមាន $AB = OO' - OA - BO'$ នាំឲ្យ $AB = 10 - 5 - 3 = 2$ ដូច្នេះ: $AB = 2\text{cm}$

	ជំហានទី៣ មេរៀនថ្មី ៦០នាទី	
គេមានរង្វង់ពីរនិងបន្ទាត់ដូចរូបតើអ្នកសង្កេតឃើញដូចម្តេច?	មេរៀនទី១៣ រង្វង់និងបន្ទាត់ (តបប) ៦. បន្ទាត់ប៉ះរួម ក. រង្វង់គ្មានចំណុចរួម	រង្វង់ទាំងពីរគ្មានចំណុចរួម AB&CD ហៅថា បន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្រៅ។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅតែម្ខាងនៃបន្ទាត់ AB&CD ។
គេមានរង្វង់ពីរនិងបន្ទាត់ ដូចរូប តើអ្នកសង្កេតឃើញដូចម្តេច?	រង្វង់ទាំងពីរគ្មានចំណុចរួម AB&CD ហៅថា បន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្រៅ។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅតែម្ខាងនៃបន្ទាត់ AB&CD ។ រង្វង់ទាំងពីរគ្មានចំណុចរួមបន្ទាត់ MN & PQ ហៅថាបន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្នុង។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅសងខាងនៃបន្ទាត់ MN & PQ ។ រង្វង់ទាំងពីរគ្មានចំណុចរួមបន្ទាត់ MN & PQ ហៅថាបន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្នុង។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅសងខាងនៃបន្ទាត់ MN & PQ ។ រង្វង់ទាំងពីរគ្មានចំណុចរួមបន្ទាត់ MN & PQ ហៅថាបន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្នុង។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅសងខាងនៃបន្ទាត់ MN & PQ ។ រង្វង់ទាំងពីរគ្មានចំណុចរួមបន្ទាត់ MN & PQ ហៅថាបន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្នុង។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅសងខាងនៃបន្ទាត់ MN & PQ ។	រង្វង់ទាំងពីរមានចំណុចរួមមួយហៅថា រង្វង់ប៉ះគ្នា។ A ជាបន្ទាត់ប៉ះរួមដែលរង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅសងខាងនៃបន្ទាត់ MN & PQ ។

តើមានរង្វង់ពីរបន្ទាត់ដូចគ្នា តើអ្នកសង្កេតឃើញដូចម្តេច?	រង្វង់ពីរមានចំណុចរួមមួយហៅថា រង្វង់ប៉ះគ្នា ។ A ជាបន្ទាត់ប៉ះរួមដែល រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅសងខាងនៃបន្ទាត់ (l) ។ រង្វង់ទាំងពីរមានចំណុចរួម។ A ហៅថាបន្ទាត់ប៉ះរួមដែលរង្វង់ទាំង ពីរស្ថិតនៅតែម្ខាងនៃបន្ទាត់(l) ។ គ. រង្វង់កាត់គ្នា រង្វង់ទាំងពីរកាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុច។	ខាងនៃបន្ទាត់ B -រង្វង់ទាំងពីរកាត់គ្នាត្រង់ពីរចំណុច។ បន្ទាត់ XY & ZE ជាបន្ទាត់ប៉ះរួម ខាងក្រៅ។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅ តែម្ខាងនៃ XY & ZE ។

គេមានរង្វង់ពីរដូចរូបតើអ្នកសង្កេតឃើញដូចម្តេច?	បន្ទាត់ XY & ZE ជាបន្ទាត់ប៉ះរួមខាងក្រៅ។ រង្វង់ទាំងពីរស្ថិតនៅតែម្ខាងនៃ XY & ZE ។ ឃ. រង្វង់តូចនៅក្នុងរង្វង់ធំ គ្មានចំណុចប៉ះរួម	គ្មានចំណុចរួម																																																		
ឧទាហរណ៍ គេមានរង្វង់ពីរផ្សេងគ្នាដែលមានរង្វាស់កាំ a & b គិតជា cm ហើយចម្ងាយរវាងរង្វង់ទាំងពីរស្មើពីរ d ។ ចូររកចំនួនបន្ទាត់រួមតាមករណីខាងក្រោម ។ <table><tr><td></td><td>ក</td><td>ខ</td><td>គ</td><td>ឃ</td></tr><tr><td>a</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>5</td></tr><tr><td>b</td><td>5</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr><tr><td>c</td><td>10</td><td>6</td><td>5</td><td>2</td></tr><tr><td>បន្ទាត់ប៉ះ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		ក	ខ	គ	ឃ	a	3	4	2	5	b	5	3	3	3	c	10	6	5	2	បន្ទាត់ប៉ះ					ជំហានទី៤ ១៥នាទី ពង្រឹងពុទ្ធិ	រកចំនួនបន្ទាត់ប៉ះរួម <table><tr><td></td><td>ក</td><td>ខ</td><td>គ</td><td>ឃ</td></tr><tr><td>a</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>5</td></tr><tr><td>b</td><td>5</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr><tr><td>c</td><td>10</td><td>6</td><td>5</td><td>2</td></tr><tr><td>បន្ទាត់ប៉ះ</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		ក	ខ	គ	ឃ	a	3	4	2	5	b	5	3	3	3	c	10	6	5	2	បន្ទាត់ប៉ះ				
	ក	ខ	គ	ឃ																																																
a	3	4	2	5																																																
b	5	3	3	3																																																
c	10	6	5	2																																																
បន្ទាត់ប៉ះ																																																				
	ក	ខ	គ	ឃ																																																
a	3	4	2	5																																																
b	5	3	3	3																																																
c	10	6	5	2																																																
បន្ទាត់ប៉ះ																																																				
ទៅផ្ទះធ្វើលំហាត់ចំនុច ២ ទំព័រ១៥៦	ជំហានទី៥ ៥នាទី បណ្តាំធ្វើ និងកិច្ចការផ្ទះ	ចំនុច២ ទំព័រ ១៥៦																																																		

កិច្ចការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី ១៤ លក្ខណៈមុំនៃរង្វង់
- ចំណងជើងរង្វង់: ១. មុំផ្ចិត

២. មុំចារឹកក្នុងរង្វង់

២.១ និយមន័យ

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: ប្រាប់បានពីលក្ខណៈនៃមុំផ្ចិត និងលក្ខណៈនៃ មុំចារឹក ក្នុងរង្វង់ បានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ: គណនារង្វាស់មុំផ្ចិតនិងបង្ហាញពីលក្ខណៈ មុំចារឹក ក្នុងរង្វង់ត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ: មានទំនាក់ទំនងរវាងសិស្ស និងសិស្ស។
-មានទំនាក់ទំនងល្អ រវាងសិស្សនិងគ្រូ។

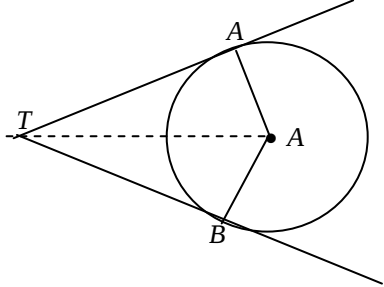
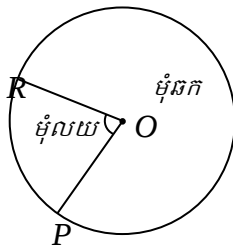
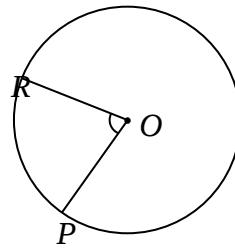
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

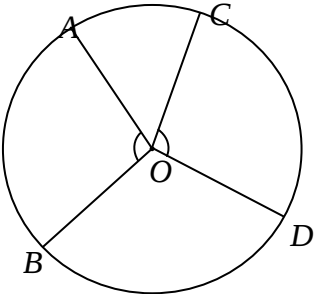
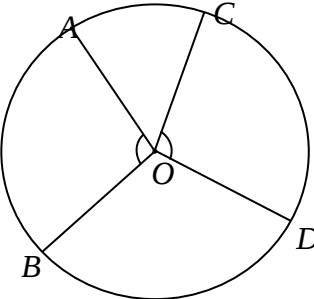
III- សម្ភារៈឧបករណ៍:

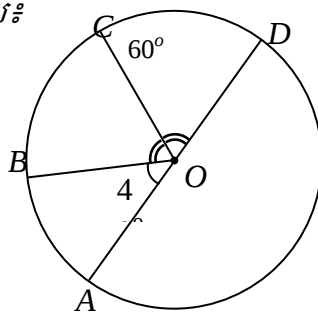
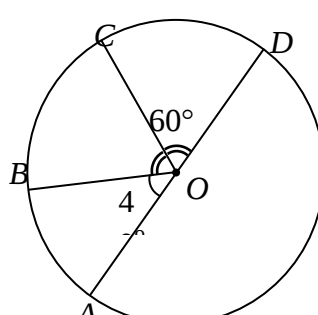
- រូបភាព: មុំផ្ចិត និងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់
- ប័ណ្ណលំហាត់សម្រាប់ឲ្យសិស្សពិភាក្សាក្រុម

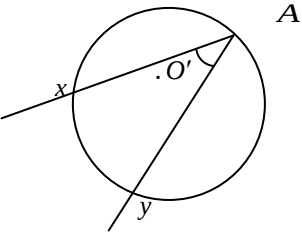
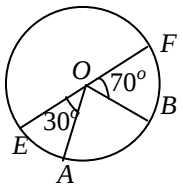
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

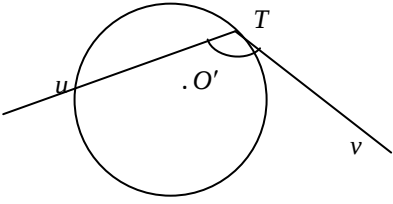
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ លំនឹងថ្នាក់ (រយៈពេល០២នាទី)	-ប្រធានថ្នាក់ឡើង រាយការណ៍

-TA&TB ជាបន្ទាត់ប៉ះទៅនឹង រង្វង់ ផ្ចិតO ដែលមានកាំ9cm ។ បើ $\angle ATB = 110^\circ$ ។ ចូរគណនា ក. $\angle AOB$ ខ. ផ្ទៃក្រឡាចម្រៀកថាសតូច AOB ដែល $\pi = \frac{22}{7}$ ។	ជំហានទី២ រំលឹកមេរៀន (រយៈពេល០៨នាទី) - ក. គណនា $\angle AOB$ $\angle OBT = \angle OAT = 90^\circ$ នាំឲ្យ $\angle AOB = 360^\circ - 110^\circ - 90^\circ - 90^\circ$ $\angle AOB = 70^\circ$ ខ. ផ្ទៃក្រឡាចម្រៀកថាសតូច AOB ដែល $\pi = \frac{22}{7}$ ។ -ផ្ទៃថាសទាំងមូល πR^2 ត្រូវនឹងមុំ 360° -ផ្ទៃចម្រៀកថាស S_{AOB} ត្រូវនឹងមុំ 70° យើងបាន $\frac{\pi R^2}{S_{AOB}} = \frac{360^\circ}{70^\circ}$ $S_{AOB} = \frac{70^\circ}{360^\circ} \times \pi R^2$ $S_{AOB} = \frac{70^\circ}{360^\circ} \times \frac{22}{7} \times 9^2$ $S_{AOB} = 49.5 \text{ cm}^2$	- ក. គណនា $\angle AOB$ $\angle OBT = \angle OAT = 90^\circ$ នាំឲ្យ $\angle AOB = 360^\circ - 110^\circ - 90^\circ - 90^\circ$ $\angle AOB = 70^\circ$ ខ. ផ្ទៃក្រឡាចម្រៀកថាសតូច AOB ដែល $\pi = \frac{22}{7}$ ។ -ផ្ទៃថាសទាំងមូល πR^2 ត្រូវនឹងមុំ 360° -ផ្ទៃចម្រៀកថាស S_{AOB} ត្រូវនឹងមុំ 70° យើងបាន $\frac{\pi R^2}{S_{AOB}} = \frac{360^\circ}{70^\circ}$ $S_{AOB} = \frac{70^\circ}{360^\circ} \times \pi R^2$ $S_{AOB} = \frac{70^\circ}{360^\circ} \times \frac{22}{7} \times 9^2$ $S_{AOB} = 49.5 \text{ cm}^2$
-ដាក់ឧទាហរណ៍ -ឲ្យសិស្សឡើងគូសរង្វង់ផ្ចិត O -ឲ្យសិស្សឡើងដៅពីរចំណុច P និង Q ផ្សេងគ្នានៅលើរង្វង់រួចឲ្យសិស្សគូសភ្ជាប់ OP និង OQ ។ -តើគេសង្កេតឃើញមុំទាំងអស់មានចំនួនប៉ុន្មាន? គឺមុំណាខ្លះ?	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ(រយៈពេល៦០នាទី) ១. មុំផ្ចិត ឧទាហរណ៍១៖ គេមានរង្វង់ផ្ចិត O ។	-សិស្សឡើងគូសរង្វង់ -សិស្សដៅចំណុចទាំងពីររួចភ្ជាប់គ្នា -មានមុំ២គឺ មុំលយ $\angle POR$ ស្តាប់ដោយផ្ទៃតូច PR និង

រួចបញ្ជាក់ប្រាប់ពីធ្វើស្តាប់របស់ វាផងដែរ។ -តើមុំលយ $\angle POR$ និងមុំឆក $\angle POR$ នេះហៅថាមុំអ្វី? -ឲ្យសិស្សឡើងសង្ខេប -តើធ្វើ AB ស្តាប់ដោយមុំផ្ចិតអ្វី? ហើយធ្វើ DC ស្តាប់ដោយមុំផ្ចិតអ្វី? -បើធ្វើ AB និងធ្វើ DC ត្រួតស៊ីគ្នា តើធ្វើទាំងពីរនេះប៉ុនគ្នាដែរឬទេ? ហើយមុំផ្ចិតដែលស្តាប់ធ្វើទាំងពីរ នេះប៉ុនគ្នាដែរឬទេ? -ពន្យល់លក្ខណៈខាងលើរួច ណែនាំសិស្សឲ្យទាញ ជាទូទៅ។	ឧទាហរណ៍២៖ គេមានធ្នូពីរ AB និង DC នៅលើរង្វង់ផ្ចិត O ។ -ធ្វើ AB ស្តាប់ដោយមុំផ្ចិត $\angle AOB$ និងធ្វើ DC ស្តាប់ដោយមុំផ្ចិត $\angle COD$ -បើធ្វើ AB និងធ្វើ DC ត្រួតស៊ីគ្នា គេបានធ្វើទាំងពីរនេះប៉ុនគ្នា ហើយមុំផ្ចិតដែលស្តាប់ធ្វើទាំងពីរ នេះក៏ប៉ុនគ្នាដែរ។ ជាទូទៅ៖ ក្នុងរង្វង់មួយធ្នូពីរប៉ុនគ្នាស្តាប់ដោយ មុំផ្ចិតពីរប៉ុនគ្នា ហើយប្រាសមកវិញ កាលណាមុំផ្ចិតពីរប៉ុនគ្នានោះធ្វើ ស្តាប់ទាំងពីរក៏ប៉ុនគ្នាដែរ។	មុំឆក $\angle POR$ ស្តាប់ដោយធ្នូធំ PR ។ -មុំទាំងពីរនេះហៅថាមុំផ្ចិត ។ -សង្ខេប -ធ្វើ AB ស្តាប់ដោយមុំផ្ចិត $\angle AOB$ និងធ្វើ DC ស្តាប់ដោយមុំផ្ចិត $\angle COD$ -បើធ្វើ AB និងធ្វើ DC ត្រួតស៊ីគ្នា គេបានធ្វើទាំងពីរនេះប៉ុនគ្នា ហើយមុំផ្ចិតដែលស្តាប់ធ្វើទាំង ពីរនេះក៏ប៉ុនគ្នាដែរ។ -ចូលរួមទាញទូទៅ ក្នុងរង្វង់មួយធ្នូពីរប៉ុនគ្នាស្តាប់ ដោយមុំផ្ចិតពីរប៉ុនគ្នា ហើយ ប្រាស មកវិញ កាលណា មុំផ្ចិតពីរប៉ុនគ្នា នោះធ្វើ ស្តាប់ ទាំងពីរក៏ប៉ុនគ្នាដែរ។

-ឲ្យសិស្សឡើងគូសរង្វង់ ផ្ចិត O ដែលមានអង្កត់ផ្ចិត AD ។ -ឲ្យសិស្សឡើងដៅចំណុច B ដែល $AB = 40^\circ$ ។ និងដៅចំណុច C ដែល $CD = 60^\circ$ ។ -តើ $\angle AOB$ និង AB ស្មើគ្នាដែរឬទេ? ព្រោះអ្វី? -តើ $\angle COD$ និង CD ស្មើគ្នាដែរឬទេ? ព្រោះអ្វី? -តើមុំ AOD ស្មើនឹងផលបូកមុំណាខ្លះ? ហើយវាមានរង្វាស់ស្មើប៉ុន្មានដឺក្រេ? -គេទាញបានមុំ $\angle BOC$ ស្មើអ្វី? -តើមុំ $\angle BOC = ?$ -តើមុំ $\angle AOC$ ស្មើនឹងផលបូកមុំណាខ្លះ? -តើ $\angle AOC = ?$ -គ្រូបញ្ជាក់ប្រាប់ពីនិយមន័យ	លំហាត់គំរូ -នៅក្នុងរង្វង់ផ្ចិត O គេឲ្យអង្កត់ផ្ចិត AD ហើយ C ជាចំណុចមួយនៃឆ្នេរ BD ដែល $AB = 40^\circ$ និង $CD = 60^\circ$ ។ ចូរគណនារង្វាស់ $\angle AOC$ ។ ចម្លើយ៖ គណនារង្វាស់ $\angle AOC$ $\begin{aligned}\angle AOD &= \angle AOB + \angle BOC + \angle COD \\ \Rightarrow \angle BOC &= \angle AOD - (\angle AOB + \angle COD) \\ &= 180^\circ - (40^\circ + 60^\circ) \\ &= 180^\circ - 100^\circ \\ &= 80^\circ\end{aligned}$ នោះយើងបាន $\begin{aligned}\angle AOC &= \angle AOB + \angle BOC \\ &= 40^\circ + 80^\circ \\ &= 120^\circ\end{aligned}$ ២. មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ ២.១. និយមន័យ	-ឡើងសង់រូបដោយវាស់រង្វាស់មុំទាំងពីរផង - $\angle AOB = AB = 40^\circ$ (មុំផ្ចិតស្កាត់ផ្ទៃ AB) $\angle AOD = \angle AOB + \angle BOC + \angle COD$ និង $\angle AOD = 180^\circ$ យើងបាន $\begin{aligned}\angle AOB + \angle BOC + \angle COD &= 180^\circ \\ \angle BOC &= 180^\circ - (\angle AOB + \angle COD) \\ &= 180^\circ - (40^\circ + 60^\circ) \\ &= 80^\circ\end{aligned}$ $\angle AOC = \angle AOB + \angle BOC$ $\begin{aligned}&= 40^\circ + 80^\circ \\ &= 120^\circ\end{aligned}$ -សិស្សស្តាប់និងសរសេរនិយមន័យ

មុំចារឹកក្នុងរង្វង់។ -តើ $\angle xAy$ ស្ថិតនៅលើរង្វង់ដែរឬទេ? ហើយកន្លះបន្ទាត់ $[Ax)$ និង $[Ay)$ កាត់រង្វង់ដែរឬទេ? -តើមុំ $\angle xAy$ ហៅថាមុំអ្វី? -តើ $\angle uTv$ ស្ថិតនៅលើរង្វង់ដែរឬទេ? ហើយ $[Tu)$ និង $[Tv)$ កាត់រង្វង់ដែរឬទេ? -តើ $\angle utv$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ដែរឬទេ?	-មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ជាមុំដែលមានកំពូលស្ថិតនៅលើរង្វង់ហើយជ្រុងទាំងពីរកាត់រង្វង់។ -ឧទាហរណ៍៖ តើមុំខាងក្រោមនេះជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ឬទេ? ព្រោះអ្វី? ចម្លើយ៖ - $\angle xAy$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ពីព្រោះកំពូល A ស្ថិតនៅលើរង្វង់ហើយ $[Ax)$ និង $[Ay)$ កាត់រង្វង់ទាំងពីរ។ - $\angle uTv$ មិនមែនជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ទេ ព្រោះ $[Tv)$ ស្ថិតនៅក្រៅរង្វង់។	មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ជាមុំដែលមានកំពូលស្ថិតនៅលើរង្វង់ហើយជ្រុងទាំងពីរកាត់រង្វង់ជាអង្កត់ធ្នូ។ -សិស្សសង្កេតរូបឆ្លើយនឹងសំណួរ -មុំ $\angle xAy$ ស្ថិតនៅលើរង្វង់ $[Ax)$ និង $[Ay)$ កាត់រង្វង់។ -មុំ $\angle xAy$ ហៅថាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ព្រោះកំពូល A ស្ថិតនៅលើរង្វង់ ហើយ $[Ax)$ និង $[Ay)$ កាត់រង្វង់។ -មុំ $\angle uTv$ មិនស្ថិតនៅលើរង្វង់។ $[Tu)$ កាត់រង្វង់ $[Tv)$ មិនកាត់រង្វង់ - $\angle uTv$ មិនមែនជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ ទេព្រោះ $[Tv)$ ស្ថិតនៅក្រៅរង្វង់។
-ដាក់ប្រតិបត្តិឲ្យសិស្សធ្វើ -ឲ្យសិស្សសង្កេតមើល $\angle EOF$ -តើ $\angle EOF = ?$ -តើគេទាញបាន $\angle AOB = ?$ -តើ $\angle EOB = ?$	ជំហានទី៤ ពង្រឹងចំណេះដឹង(រយៈពេល១៥នាទី) នៅក្នុងរង្វង់ជុំត្រង់ O គេឲ្យអង្កត់ជុំត្រង់ EF ហើយ B ជាចំណុចមួយនៃធ្នូ AF ដែល $EA = 30^\circ$ និង $BF = 70^\circ$ ។ ក. គណនារង្វាស់ $\angle AOB$ ខ. គណនារង្វាស់ $\angle EOB$ ។	-ឲ្យសិស្សឡើងដោះស្រាយ $\angle EOF = \angle EOA + \angle AOB + \angle BOF$ $= 180^\circ$ ក.

		$\angle AOB = 180^{\circ} - (\angle EOA + \angle BOF)$ $\angle AOB = 180^{\circ} - (30^{\circ} + 70^{\circ})$ $= 80^{\circ}$ $\text{E. } \angle EOB = 30^{\circ} + 80^{\circ} = 110^{\circ}$
-ដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ ។	ជំហានទី៥ បណ្តាំផ្ទៀង(រយៈពេល០៥នាទី) ១.គេឲ្យរង្វង់ជួត O និង B ជាចំណុចកណ្តាលនៃជួរ AC ។ ចូរបង្ហាញថា $\angle AOB = \angle COD$ ។	-ចម្លងចូលក្នុងសៀវភៅដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ ។

កិច្ចការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៨ លក្ខណៈមុំនៃរង្វង់
- ចំណងជើងរង្វង់:

២.២ មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ និងផ្ចុំ

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

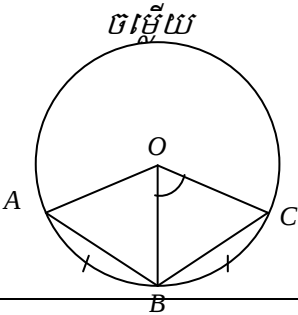
- ចំណេះដឹង: ប្រាប់បានពីមុំចារឹកក្នុងរង្វង់និងផ្ចុំបានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ: គណនាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ និងផ្ចុំបានត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ: -សហការណ៍គ្នាសិក្សានិងសិស្ស គ្រូនិងសិស្ស។
-មានបង្រៀនប្រយ័ត្ន និងចូលចិត្តរៀនគណិតវិទ្យា។

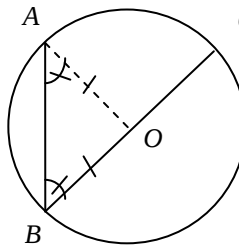
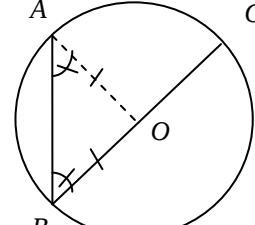
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

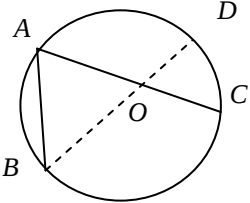
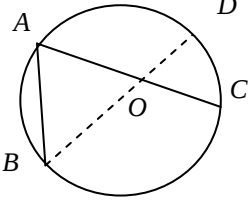
III- សម្ភារៈឧបករណ៍:

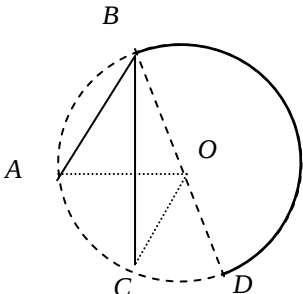
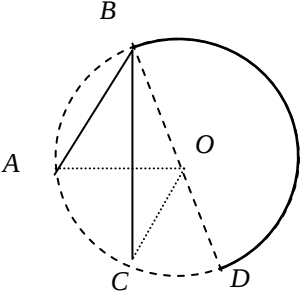
- រូបតាម:
- ប័ណ្ណលំហាត់សម្រាប់ឲ្យសិស្សពិភាក្សាក្រុម

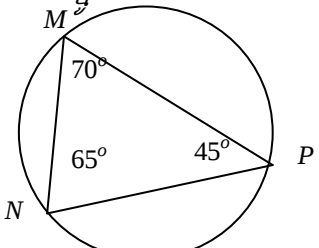
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ លំនឹងថ្នាក់ (រយៈពេល០២)	-ប្រធានថ្នាក់ឡើង រាយការណ៍
-ឲ្យសិស្សឡើងកែលំហាត់ -បើ B ជាចំណុចកណ្តាលនៃធ្នូ AC តើធ្នូ AB=?	ជំហានទី២ កែកិច្ចការចាស់ (រយៈពេល០៨) 	-សិស្សឡើងកែលំហាត់ បង្ហាញថា $\angle AOB = \angle BOC$ តាមបម្រាប់ B ជាចំណុចកណ្តាលនៃធ្នូ AC

-តើ $\angle AOB = ?$ -តើ $\angle BOC = ?$ -នាំឲ្យ $\angle AOB = ?$	-បង្ហាញថា $\angle AOB = \angle COB$ តាមបម្រាប់ B ជាចំណុចកណ្តាលនៃឆ្នូត AC គេបាន $AB = BC$ តែ $\angle AOB = AB$ (មុំផ្ចិតស្តាំក្នុងឆ្នូត AB) $\angle BOC = BC$ (មុំផ្ចិតស្តាំក្នុងឆ្នូត BC) ដូចនេះ $\angle AOB = \angle BOC$	គេបាន $AB = BC$ តែ $\angle AOB = AB$ (មុំផ្ចិតស្តាំក្នុងឆ្នូត AB) $\angle BOC = BC$ (មុំផ្ចិតស្តាំក្នុងឆ្នូត BC) ដូចនេះ $\angle AOB = \angle BOC$ ។
-ដាក់ឧទាហរណ៍ -ឲ្យសិស្សឡើងសង់រង្វង់ផ្ចិត O ដែលមានអង្កត់ផ្ចិត BC ។ -ដោយ $\angle ABC$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ ។ តើគេអាចយកចំណុច A នៅលើរង្វង់បានដែរឬទេ? រួចឲ្យសិស្សគូសភ្ជាប់ OA និង AB ។ -តើ AOB ជាត្រីកោណអ្វី? ព្រោះអ្វី? -បើ AOB ជាត្រីកោណសមបាតតើ $\angle OAB = \angle ?$ - $\angle AOC = ?$ ព្រោះអ្វី? -គេទាញបាន $\angle AOC = ?$ -នោះ $\angle B = ?$	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ(រយៈពេល៦០) ២.២ មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ និងឆ្នូត ឧទាហរណ៍១៖ គេឲ្យ $\angle ABC$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់មានផ្ចិត O ។ BC ជាអង្កត់ផ្ចិត ។ បង្ហាញថា $\angle ABC = \frac{1}{2} \angle AOC$ ។ សម្រាយបញ្ហា បង្ហាញថា $\angle ABC = \frac{1}{2} \angle AOC$ ដោយ ABC ជាត្រីកោណសមបាត គេបាន $\angle OAB = \angle OBA$ តែ $\angle AOC = \angle OAB + \angle OBA$ (មុំក្រៅត្រីកោណ) គេបាន $\angle AOC = 2\angle OBA$ $\angle AOC = 2\angle B$	-សិស្សឡើងគូសរង្វង់ -AOB ជាត្រីកោណសមបាត ($OA = OB = r$ កាំរង្វង់) -បើ AOB ជាត្រីកោណសមបាតគេបាន $\angle OAB = \angle OBA$ - $\angle AOC = \angle OAB + \angle OBA$ (មុំក្រៅត្រីកោណ) -គេទាញបាន $\angle AOC = 2\angle OBA$ ឬ

- តើ $\angle AOC = ?$ - តើ $\angle B = ?$ - ដាក់ឧទាហរណ៍ទី២ ឲ្យសិស្សឡើងសង់រង្វង់ផ្ចិត O រួចសង់ត្រីកោណចារឹកក្នុង រង្វង់ ។ - ឲ្យសិស្សឡើងដៅចំណុច D ដែលតាមចំណុច B គេគូស កាត់ផ្ចិត O ហើយជួបរង្វង់ ត្រង់ D ។ - តើ $\angle ABC$ ស្មើនឹងផលបូកមុំ ណាខ្លះ? - តើ $\angle ABD = ?$ - $\angle DBC = ?$ - $\angle ABC = ?$ - តើ $AD + DC = ?$ - តាមឧទាហរណ៍ខាងលើតើ ប្អូនអាចទាញសន្និដ្ឋានបាន ឬទេ?	នាំឲ្យ $\angle B = \frac{1}{2} \angle AOC$ តើ $\angle AOC = AC$ (មុំផ្ចិតស្តាប់ដោយផ្ចិត AC) នាំឲ្យ $\angle B = \frac{1}{2} AC$ ដូចនេះ $\angle ABC = \frac{1}{2} AC$ ។ ឧទាហរណ៍២៖ គេឲ្យ $\angle ABC$ ចារឹកក្នុងរង្វង់ផ្ចិត O ដែលស្ថិតនៅក្នុង $\angle AOB$ ។ បង្ហាញថា $\angle ABC = \frac{1}{2} AC$ ។ សម្រាយបញ្ជាក់ បង្ហាញថា $\angle ABC = \frac{1}{2} AC$ $\angle ABC = \angle ABD + \angle DBC$ $= \angle AD + \frac{1}{2} DC$ $= \frac{1}{2} (AD + DC)$ $= \frac{1}{2} AC$ សន្និដ្ឋាន៖ គ្រប់មុំចារឹកក្នុងរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើ នឹងកន្លះរង្វាស់ធ្នូដែលស្តាប់ដោយមុំ នោះ។	$\angle AOC = 2\angle B$ - នោះ $\angle B = \frac{1}{2} \angle AOC$ - តើ $\angle AOC = AC$ (មុំផ្ចិតស្តាប់ដោយផ្ចិត AC) - ដូចនេះ $\angle B = \frac{1}{2} AC$ ឬ $\angle ABC = \frac{1}{2} AC$ - សង្ខេប - $\angle ABC = \angle ABD + \angle DBC$ - $\angle ABD = \frac{1}{2} AD$ (តាមឧទាហរណ៍១) - តើ $\angle ABD = \frac{1}{2} DC -$ $\angle DBC = \frac{1}{2} (AD + DC)$ $= \frac{1}{2} (AC)$ $= \frac{1}{2} AC$ សន្និដ្ឋាន៖ គ្រប់មុំចារឹកក្នុងរង្វង់មាន រង្វាស់ស្មើនឹងកន្លះរង្វាស់ធ្នូ ដែលស្តាប់ដោយមុំនោះ។

- ណែនាំឲ្យសិស្សគូសភ្ជាប់កាំ OA & OC - ណែនាំឲ្យសិស្សសង្កេត មើលត្រីកោណ AOB & BOC	ជំហានទី៤ ពង្រឹងចំណេះដឹង(រយៈពេល១៥) ប្រតិបត្តិ គេមាន $\angle ABC$ ចារឹកក្នុងរង្វង់ជួរត្រង់ O ដែលមានចំណុច O ស្ថិតនៅ ក្រៅ $\angle ABC$ ។ ដោយប្រើលក្ខណៈនៃ ចូរបង្ហាញថា $\angle ABC = \frac{1}{2} \angle AOC$ ។	$\angle A + \angle B = \angle ACD$ (មុំក្រៅត្រីកោណ) $\angle A = \angle B$ (មុំបាតនៃត្រីកោណសមបាត AOB) $\angle AOD = \angle ADC$ (មុំជួរត្រង់ស្ថិតនៅលើប្លង់ AD) $2\angle A = \angle AOC$ $\angle B = \angle B_1 + \angle B_2$ $AD = AC + CD$ $2(\angle B_1 + \angle B_2) = \angle AOC + 2\angle B_2$ $\angle B_2 = \angle C_2$ (មុំបាតត្រីកោណសមបាត BOC) $2\angle B_1 + 2\angle B_2 = \angle AOC + 2\angle B_2$ $2\angle B_1 = \angle AOC$

តើ $\angle B_1 = ?$		$\angle B_1 = \frac{1}{2} AC$ $\angle ABC = \frac{1}{2} AC$
-ដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។	ជំហានទី៥ បណ្តាំផ្ទៃ(រយៈពេល០៥) ចូរគណនាផ្ទៃ MN;MP;NP	-ចម្លងចូលក្នុងសៀវភៅដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៤ លក្ខណៈមុំនៃរង្វង់
- ចំណងជើងរង្វង់:

២.៣ មុំផ្ចិតក្នុងរង្វង់ស្តាត់ផ្ទៃតែមួយ

I- វត្ថុចំណង: ក្រោយពីមេរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

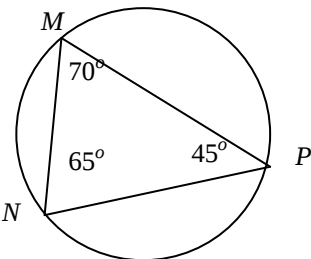
- ចំណេះដឹង:ប្រាប់បានពីលក្ខណៈនៃមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្តាត់ផ្ទៃតែមួយបានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ:គណនាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្តាត់ផ្ទៃតែមួយបានត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ:-សហការណ៍គ្នា និងមានគំនិតក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់ ។

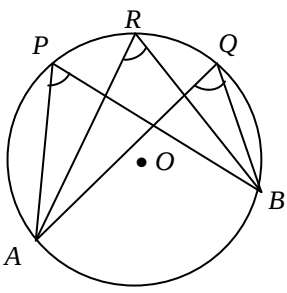
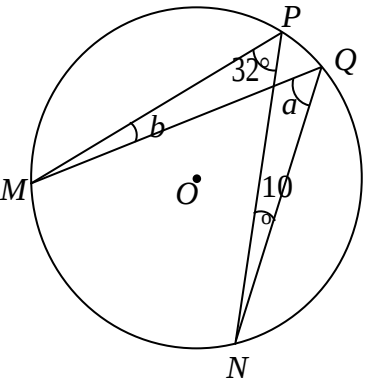
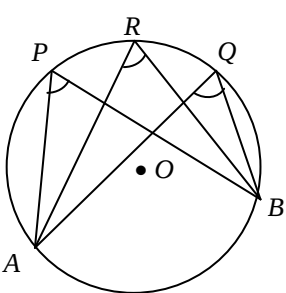
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

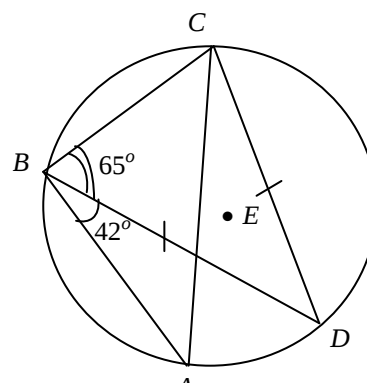
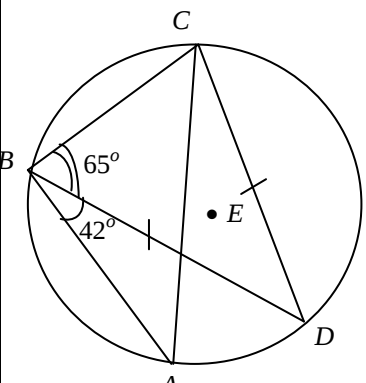
III- សម្ភារឧបទេស:

- រូបតាម:
- ប័ណ្ណលំហាត់សម្រាប់ឲ្យសិស្សពិនិត្យក្រុម

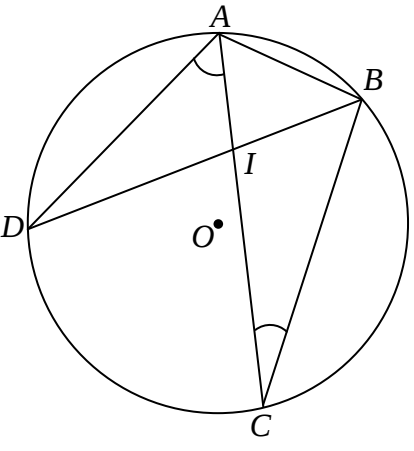
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

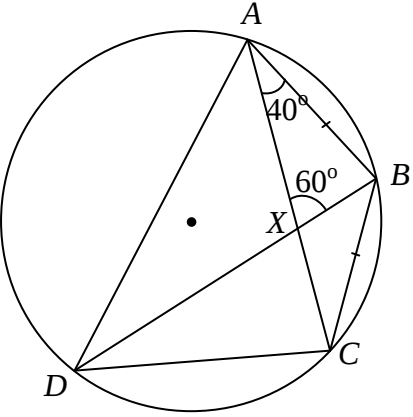
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ លំនឹងថ្នាក់ (រយៈពេល០២នាទី)	-ប្រធានថ្នាក់ឡើង រាយការណ៍
-តើផ្ទៃ $MN = 2\dots?$ -តើផ្ទៃ $MP = \dots?$ -តើផ្ទៃ $NP = \dots?$	ជំហានទី២ កែកិច្ចការចាស់ (រយៈពេល០៨នាទី) 	-គណនាផ្ទៃ MN, MP & NP យើងបាន $MN = 2\angle MPN$ $= 2 \times 45^\circ = 90^\circ$ $MP = 2\angle MNP$ $= 2 \times 65^\circ = 130^\circ$ $NP = 2\angle PMN$ $= 2 \times 70^\circ = 140^\circ$

-ដាក់ឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សសង្កេត -ឲ្យសិស្សឡើងដៅចំណុចពីរ P និង Q លើធ្នូធំ AB ។ រួចឲ្យសិស្សភ្ជាប់ AP, AQ, BP & BQ -តើមុំ $\angle APB$ ស្មាត់ធ្នូណា? -តើមុំ $\angle APB$ ស្មាត់ធ្នូណា? -តើមុំ $\angle APB$ ស្មាត់ធ្នូណា? -តើគេអាចសរសេរបានយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះមុំទាំងបីនេះ? ដាក់ឧទាហរណ៍ទី២ ឲ្យសិស្សសង្កេតរួចណែនាំសិស្សពីរបៀបគណនាតាមរូប។ -តើមុំ a ស្មាត់ធ្នូមួយណា? -តើមុំ 32° ស្មាត់ធ្នូមួយណា? -តើមុំ a និងមុំ 32° មានរង្វាស់ដូចម្តេចនឹងគ្នា? ព្រោះអ្វី? -តើមុំ b និងមុំ 10° មានរង្វាស់ដូចម្តេចនឹងគ្នា? ព្រោះអ្វី? -ដាក់លំហាត់គម្រឡឲ្យសិស្សសង្កេតនិងណែនាំពីរបៀបដោះស្រាយលំហាត់ដល់សិស្ស។	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ (រយៈពេល៦០នាទី) ២.៣ មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូតែមួយ ឧទាហរណ៍ទី១ ឧទាហរណ៍ទី២ តាមរូបចូរគណនារង្វាស់មុំ a & b ។ -a = 32° (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូ MN តែមួយ) -b = 10° (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូ PQ តែមួយ)	-តើមុំ $\angle APB$ ស្មាត់ធ្នូ AB -តើមុំ $\angle APB$ ស្មាត់ធ្នូ AB -តើមុំ $\angle APB$ ស្មាត់ធ្នូ AB -គេអាចសរសេរ $\angle APB = \angle AQB = \angle ARB$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូតែមួយ) គណនារង្វាស់មុំ a & b -មុំ a ស្មាត់ធ្នូ MN -មុំ 32° ស្មាត់ធ្នូ MN $\hat{a} = 32^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូ MN តែមួយ) -b = 10° (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មាត់ធ្នូ PQ តែមួយ)

-ដាក់លំហាត់គម្រោងសិស្សសង្កេតនិងណែនាំពីរបៀបដោះស្រាយលំហាត់ដល់សិស្ស -ដោយអង្កត់ធ្នូ $BD = DC$ -តើ $\angle BDC$ ជាត្រីកោណអ្វី? -វិបាកគេទាញបានយ៉ាងដូចម្តេច? -តើផលបូកនៃមុំក្នុងទាំងបីរបស់ត្រីកោណមានរង្វាស់ស្មើប៉ុន្មានដឺក្រេ? -នោះ $\angle BDC = \dots?$ តើ $\angle BAC = ?$ ព្រោះអ្វី?	លំហាត់គម្រោង គេឲ្យអង្កត់ធ្នូ $BD = DC$ $\angle ABD = 42^\circ$ និង $\angle DBC = 65^\circ$ ។ ចូរគណនា $\angle BDC$; $\angle BAC$; $\angle DAB$; $\angle DEC$ & $\angle ADC$ ដំណោះស្រាយ -រករង្វាស់ $\angle BDC$ $\angle BDC = 180^\circ - (\angle DBC + \angle DCB)$ (មុំបាតនៃត្រីកោណសមបាត DBC) $\angle BDC = 180^\circ - (65^\circ + 65^\circ)$ $\angle BDC = 50^\circ$ -រករង្វាស់ $\angle BAC$	-រករង្វាស់ $\angle BDC$ $BD = DC$ នោះ $\angle BDC$ ជាត្រីកោណសមបាត ។ វិបាក $\angle DBC = \angle DCB = 65^\circ$ -ស្មើនឹង 180° $\angle BDC = 180^\circ - (\angle DBC + \angle DCB)$ (មុំបាតនៃត្រីកោណសមបាត DBC) $\angle BDC = 180^\circ - (65^\circ + 65^\circ)$ $\angle BDC = 50^\circ$ -រករង្វាស់ $\angle BAC$ $\angle BAC = \angle BDC = 50^\circ$ (មុំចារឹកក្នុង រង្វង់ស្មាត់ធ្នូ)

-តើ $\angle DAB = \angle \dots + \angle \dots$? តើ $\angle DAC = ?$ (ព្រោះអ្វី?) -នោះ $\angle DAB = ?$ -តើ $\angle DEC + \angle \dots + \angle \dots = \angle \dots$? -តើ $\angle EDC = ?$ (ព្រោះអ្វី?) -តើ $\angle ECD = ?$ -នោះ $\angle DEC = ?$ -តើ $\angle ADC = \angle \dots + \angle \dots$? -តើ $\angle ADB = ?$ (ព្រោះអ្វី?) -តើ $\angle BCD = \angle \dots + \angle \dots$? គេទាញបាន $\angle ACB = ?$	$\angle BAC = \angle BDC = 50^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ DC តែមួយ) $\angle BAC = 50^\circ$ -វិភាគរង្វាស់ $\angle DAB$ $\angle DAC = \angle DAC + \angle BAC$ $\angle DAC = \angle DBC = 65^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ DC តែមួយ) $\angle BAC = 50^\circ$ $\angle DAB = 65^\circ + 50^\circ = 115^\circ$ -វិភាគរង្វាស់ $\angle DEC$ $\angle DEC = 180^\circ - (\angle EDC + \angle ECD) = \angle BDC$ $\angle EDC = \angle BAC = 50^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ BC តែមួយ) $\angle ECD = \angle ACD = \angle ABD = 42^\circ$ (ចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AD) $\angle DEC = 180^\circ - (50^\circ + 42^\circ)$ $= 180^\circ - 92^\circ$ $= 88^\circ$ -វិភាគរង្វាស់ $\angle ADC$ $\angle ADC = \angle ADB + \angle BDC$ $\angle ADB = \angle ACB$ (ចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AC តែមួយ) $\angle ACB = 65^\circ - 42^\circ$ $= 23^\circ$ $\angle ADB = 23^\circ$ $\angle BDC = 50^\circ$ (សម្រាយខាងលើ) នាំឲ្យ $\angle ADC = 23^\circ + 50^\circ$ $= 73^\circ$	DC តែមួយ) $\angle BAC = 50^\circ$ -វិភាគរង្វាស់ $\angle DAB$ $\angle DAC = \angle DAC + \angle BAC$ $\angle DAC = \angle DBC = 65^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ DC តែមួយ) $\angle BAC = 50^\circ$ $\angle DAB = 65^\circ + 50^\circ = 115^\circ$ -វិភាគរង្វាស់ $\angle DEC$ $\angle DEC = 180^\circ - (\angle EDC + \angle ECD)$ $= \angle BDC$ $\angle EDC = \angle BAC = 50^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ BC តែមួយ) $\angle ECD = \angle ACD = \angle ABD = 42^\circ$ (ចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AD) $\angle DEC = 180^\circ - (50^\circ + 42^\circ)$ $= 180^\circ - 92^\circ$ $= 88^\circ$ -វិភាគរង្វាស់ $\angle ADC$ $\angle ADC = \angle ADB + \angle BDC$ $\angle ADB = \angle ACB$ (ចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AB តែមួយ) តើ $\angle BCD = \angle ACB + 42^\circ$ $\angle ACB = 65^\circ - 42^\circ$ $= 23^\circ$ $\angle ADB = 23^\circ$ $\angle BDC = 50^\circ$ (សម្រាយខាងលើ)

-នាំឱ្យ $\angle ADB = ?$ តាមសម្រាយខាងលើ $\angle BDC = ?$ $\angle ADC = ?$		នាំឱ្យ $\angle ADC = 23^{\circ} + 50^{\circ}$ $= 73^{\circ}$
-ដាក់លំហាត់ប្រតិបត្តិឱ្យសិស្សពិភាក្សាតាមក្រុម -តើ $\angle ADB = \angle \dots ?$ (ព្រោះអ្វី?) - $\angle ADB = ?$ -ឱ្យសិស្សពិនិត្យមើលក្នុងត្រីកោណ AID ។ -តើ $\angle AID = ?$ -តើ $\angle AIB = ?$ (ព្រោះអ្វី?)	ជំហានទី៤ ពង្រឹងចំណេះដឹង (រយៈពេល១៥នាទី) ប្រតិបត្តិ៖ ក្នុងរូបខាងក្រោមនេះអង្កត់ធ្នូ AC ប្រសព្វនឹង BD ត្រង់ I ។ គេឱ្យ $\angle ACB = 34^{\circ}$ និង $\angle CAD = 45^{\circ}$ ។ ចូរគណនា $\angle ADB$; $\angle AID$ & $\angle AIB$ ។ ចម្លើយ $\angle ADB = 34^{\circ}$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AB តែមួយ) $\angle AID = 180^{\circ} - (45^{\circ} + 34^{\circ})$ $= 101^{\circ}$ $\angle AIB = 180^{\circ} - 101^{\circ}$ $= 79^{\circ}$	- $\angle ADB = \angle ACB$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AB តែមួយ) $\angle ADB = 34^{\circ}$ $\angle ADB = 34^{\circ}$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ដាត់ធ្នូ AB តែមួយ) $\angle AID = 180^{\circ} - (45^{\circ} + 34^{\circ})$ $= 101^{\circ}$ $\angle AIB = 180^{\circ} - 101^{\circ}$ $= 79^{\circ}$

-ដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។	ជំហានទី៥ បណ្តាំផ្ទី (រយៈពេល០៥នាទី) គេឲ្យរង្វង់ដែលមានផ្ចិតO អង្កត់ធ្នូ AC និង BD កាត់គ្នាត្រង់I និង $\angle CAB = 40^\circ, \angle AIB = 60^\circ$ ចូរគណនារង្វាស់មុំ $\angle ACD; \angle CAD$	-ចម្លងចូលក្នុងសៀវភៅដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៤ លក្ខណៈមុំនៃរង្វង់
- ចំណងជើងរង្វង់:

២.៤ មុំផ្ចិត និងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

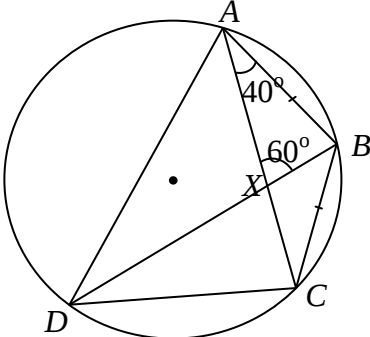
- ចំណេះដឹង: ប្រាប់បានពីលក្ខណៈមុំផ្ចិត និងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់បានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ: គណនារង្វាស់មុំផ្ចិតនិងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់បានត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ: ចូលរួម យ៉ាងសកម្មក្នុងការរៀននិងដោះស្រាយលំហាត់គណិតវិទ្យា។

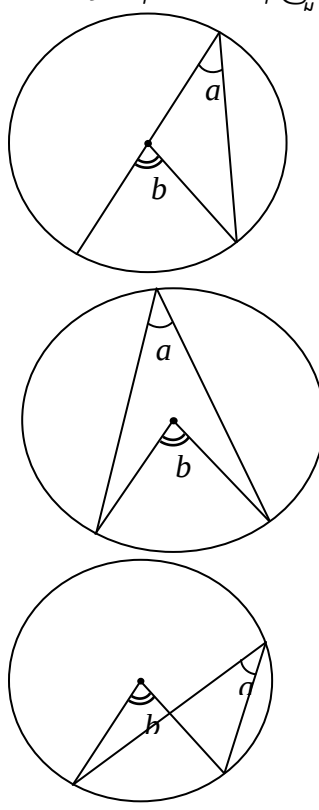
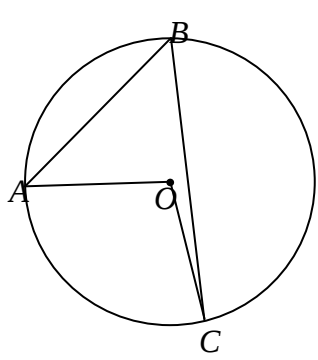
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

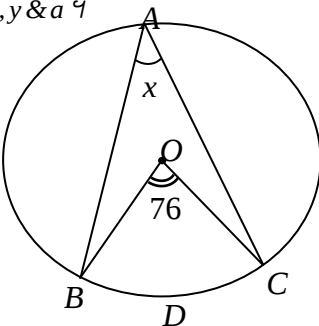
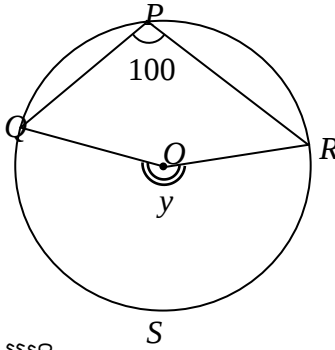
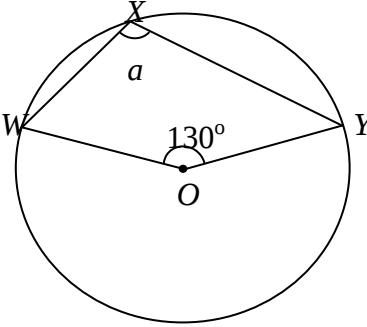
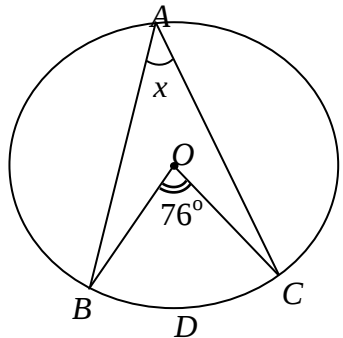
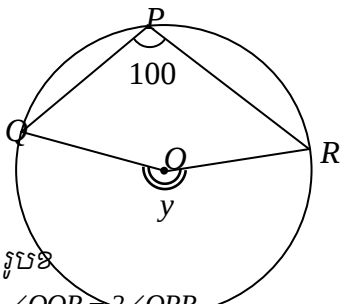
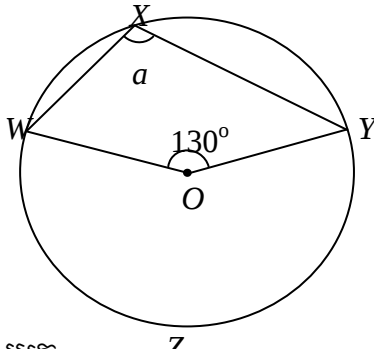
III- សម្ភារឧបករណ៍:

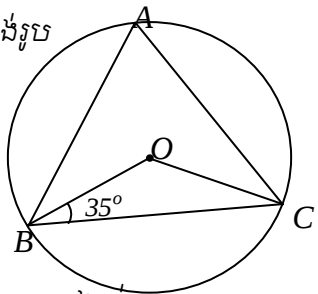
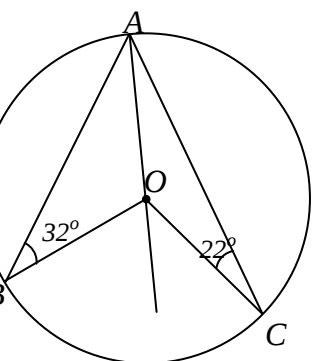
- រូបតាម:

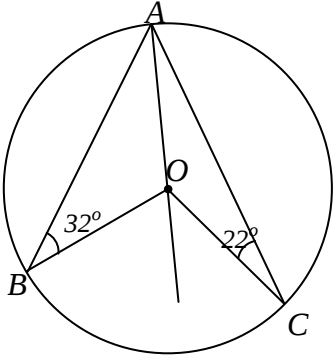
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

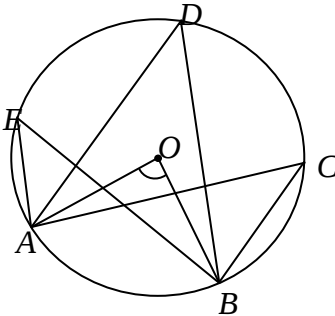
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
- ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ លំនឹងថ្នាក់ (រយៈពេល០២នាទី)	- ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
កែកិច្ចការចាស់ • ណែនាំឲ្យសិស្សពិនិត្យមើលក្នុង ត្រីកោណ AIB • តើ $\angle ABI + \angle \dots + \angle \dots = \dots$? • កេហ្វាន $\angle ABI = \dots$? • តើ $\angle ABI = \angle \dots$? (ហេតុអ្វី?) • នោះ $\angle ACD = \dots$?	ជំហានទី២ កែកិច្ចការចាស់ (រយៈពេល០៨នាទី) ចម្លើយ $\angle ACD = 80^\circ$	រករង្វាស់ $\angle ACD$ • $\angle ABI + \angle AIB + \angle AIB = 180^\circ$ (ផលបូកមុំក្នុងត្រីកោណ ABI) • $\angle ABI = 180^\circ - (\angle IAB + \angle AIB)$ $= 180^\circ - (40^\circ + 60^\circ) = 80^\circ$ • $\angle ABI = \angle ABD = \angle ACD$ (មុំចារឹក ក្នុងរង្វង់ស្ថាភូត្ត្រ AD តែមួយ) • នោះ $\angle ACD = 80^\circ$ • រករង្វាស់ $\angle CAD$

- តើ $\angle AIB = \angle \dots ?$ (ហេតុអ្វី?) - តើ $\angle CDI = \dots ?$ - តើ $\angle ADB = \dots ?$ - តើ $\angle CAD = \dots ?$	$\angle CAD = 20^\circ$	$\angle AIB = \angle CID = 60^\circ$ (មុំទល់កំពូល) $\angle CDI = 180^\circ - (60^\circ + 80^\circ) = 40^\circ$ $\angle ADB = \angle BDC = \angle CDI = 40^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ ស្មើគ្នា $AB = BC$) $\angle CAD = 180^\circ - (80^\circ + 80^\circ) = 20^\circ$
ដាក់ឧទាហរណ៍ ឲ្យសិស្សសង្កេត - ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងគូសរង្វង់ផ្ចិត O និងកាំ 5cm ។ បន្ទាប់មកឲ្យសិស្សឡើងដាក់ចំណុច A, B, C ផ្សេងគ្នា នៅលើរង្វង់។ រួចឲ្យសិស្សដទៃឡើងភ្ជាប់ AB, AC, OB, OC - ឲ្យសិស្សឡើងវាស់មុំ $\angle BOC$ & $\angle BAC$ ។ - តើអ្នកសង្កេតឃើញដូចម្តេច រវាង $\angle BOC$ & $\angle BAC$? - យើងនឹងបង្ហាញឲ្យឃើញថា $\angle BOC = 2\angle BAC$ - តើ $\angle BOC = \dots ?$ (ហេតុអ្វី?) - តើ $\angle BAC = \dots ?$ (ហេតុអ្វី?) - នោះ $BC = \dots ?$ - តាម (១) និង (២) គេទាញបានដូចម្តេច? - ណែនាំឲ្យសិស្សទាញជាទូទៅ	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ(រយៈពេល៦០នាទី) ២.៤ មុំផ្ចិត និងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ ឧទាហរណ៍៖ គេគូសរង្វង់ផ្ចិត O និងកាំ 5cm ។ ដាក់ចំណុច A, B & C នៅលើរង្វង់ ។ គេបានមុំ ABC ជាមុំស្រួច។ ជាទូទៅ៖ មុំផ្ចិតនៃរង្វង់មួយមានរង្វាស់ស្មើនឹងពីរដង	សង្ខេប វាស់មុំរួចយើងសង្កេតឃើញថា $\angle BOC = 2\angle BAC$ $\angle BOC = BC$ (១) (មុំផ្ចិតស្មើនឹងមុំចារឹក BC) $\angle BAC = \frac{BC}{2}$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មើនឹងមុំចារឹក BC) $BC = 2\angle BAC$ (២) តាម(១) និង (២)គេបាន $\angle BOC = 2\angle BAC$ ជាទូទៅ៖ មុំផ្ចិតនៃរង្វង់មួយមានរង្វាស់ស្មើនឹងពីរដងមុំចារឹក ក្នុង

ស្តីពីមុំផ្ចិតនៃរង្វង់ ? - តាមរូបទាំងបីចូរសរសេរទំនាក់ទំនងរវាង a & b ។ - ដាក់លំហាត់គម្រោងសិក្សាសង្កេត - តាមរូប ក តើ $\angle BOC = \dots?$ - ចូររកតម្លៃនៃ x ? - រូបខ - តើ $\angle QOR = \dots?$ - ចូររកតម្លៃនៃ y ? - រូបគ - រករង្វាស់ $\angle WOY$ ដែលស្ថាតដោយផ្ទៃធំ WY	មុំបារីកក្នុងរង្វង់ដែលស្ថាតផ្ទៃតែមួយ។ $\angle a = 2\angle b$ លំហាត់គម្រោង៖ ក្នុងរូបខាងក្រោមនេះចូររករង្វាស់មុំ x, y & a ។ រូបក ចម្លើយ គណនារង្វាស់មុំ x, y & a $x = \frac{\angle BOC}{2} = \frac{76^\circ}{2} = 38^\circ$ រូបខ $y = 2\angle QPR = 2 \cdot 100^\circ = 200^\circ$ $a = \frac{\angle WOY}{2} = \frac{230^\circ}{2} = 115^\circ$	រង្វង់ដែលស្ថាតផ្ទៃតែមួយ។ $\angle a = 2\angle b$ រូបក ចម្លើយ $\angle BOC = 2\angle BAC$ $76^\circ = 2x$ $x = \frac{76^\circ}{2} = 38^\circ$ រូបខ $\angle QOR = 2\angle QPR$ $y = 2 \times 100^\circ \leq 200^\circ$ រូបគ

- ដាក់លំហាត់គម្រូឲ្យសិស្សសង្កេត - ណែនាំសិស្សសង្ខេប - តើ $OB = OC$ ឬទេ? - នោះ $\angle OBC = \dots$? - ឲ្យសិស្សសង្កេតមើល $\triangle BOC$ ។ តាមលក្ខណៈដែលបូក មុំក្នុងទាំងបីនៃត្រីកោណ តើគេសរសេរប្រាសដូចម្តេច? - តើ $\angle BOC = \dots$? - សរសេរទំនាក់ទំនងរវាងរង្វាស់ $\angle BOC$ និង $\angle BAC$ ។ - តើ $\angle BAC = \dots$?	រូបគ $\angle WOY = 360^\circ - 130^\circ = 230^\circ$ លំហាត់គម្រូ រង្វង់មួយមានផ្ចិត O ដែល $\angle OBC = 35^\circ$ ចូរគណនា $\angle BCO, \angle BOC$ & $\angle BAC$ គណនារង្វាស់ $\angle BOC$ $\angle BOC = \angle OBC = 35^\circ$ គណនារង្វាស់ $\angle BOC$ $\angle BOC = 180^\circ - (\angle OBC + \angle BCO)$ $= 180^\circ - (35^\circ + 35^\circ) = 110^\circ$ គណនារង្វាស់ $\angle BAC$ $\angle BOC = 2\angle BAC$ $110^\circ = 2\angle BAC$ $\angle BAC = \frac{110^\circ}{2} = 55^\circ$ លំហាត់គម្រូ៣ រង្វង់មួយមានផ្ចិត O ដែល	$\angle WOY = 360^\circ - 130^\circ = 230^\circ$ សង្ខេប គណនារង្វាស់ $\angle BOC$ $OB = OC$ (កាំរង្វង់) $\angle OBC = \angle BCO$ (មុំប្រាកដនៃ ត្រីកោណសមប្រាស) $\angle BCO = 35^\circ$ $\angle BOC + \angle OBC + \angle BCO = 180^\circ$ (ដែលបូកមុំក្នុងនៃត្រីកោណ BOC) $\angle BOC + 35^\circ + 35^\circ = 180^\circ$ $\angle BOC = 180^\circ - 70^\circ = 110^\circ$ $\angle BOC = 2\angle BAC$ $110^\circ = 2 \cdot \angle BAC$ $\angle BAC = \frac{110^\circ}{2} = 55^\circ$ $\angle BOC = 180^\circ - (\angle OBC + \angle BCO)$ $= 180^\circ - (35^\circ + 35^\circ)$ $= 110^\circ$ គណនារង្វាស់ $\angle BAC$ $\angle BOC = 2\angle BAC$ $110^\circ = 2\angle BAC$ $\angle BAC = \frac{110^\circ}{2} = 55^\circ$

តើ $\angle BAO = \angle \dots = \dots$?	$\angle ABO = 32^\circ$ & $\angle ACO = 22^\circ$ ចូរគណនារង្វាស់ $\angle BAC$ & $\angle BOC$ ចម្លើយ គណនារង្វាស់ $\angle BAC$ $\angle BAC = \angle BAO + \angle OAB$ $= 32^\circ + 22^\circ = 54^\circ$ គណនារង្វាស់ $\angle BOC$ $\angle BOC = 2\angle BAC$ $= 2 \times 54^\circ = 108^\circ$	គណនារង្វាស់ $\angle BAC$ & $\angle BOC$ $\angle BAO = \angle ABO = 32^\circ$ (មុំប្រាំនៃត្រីកោណសមបាត OAB) $\angle OAC = \angle ACO = 22^\circ$ (មុំប្រាំនៃត្រីកោណសមបាត OAC) $\angle BAC = \angle BAO + \angle OAC$ $\angle BAC = 32^\circ + 22^\circ = 54^\circ$ $\angle BOC = 2 \cdot \angle BAC$ $\angle BOC = 2 \times 54^\circ = 108^\circ$
- ដាក់ប្រតិបត្តិឲ្យសិស្សពិភាក្សាតាមគ្រុម - ណែនាំសិស្សសរសេរទំនាក់ទំនងរវាងរង្វាស់ $\angle AOB$ & $\angle ACB$? - នោះ $\angle ACB = \dots$?	ជំហានទី៤ ៧ ប្រឹងចំណេះដឹង(រយៈពេល១៥នាទី) ប្រតិបត្តិ រង្វង់មួយមានផ្ចិត O ដែល $\angle AOB = 60^\circ$ ។ ចូរគណនារង្វាស់។	ពិភាក្សាគ្រុមរួចឲ្យតំណាងគ្រុមម្នាក់រាយការណ៍ គណនារង្វាស់ $\angle ACB$ $\angle AOB = 2 \cdot \angle ACB$ $\angle ACB = \frac{\angle AOB}{2}; (\angle AOB = 60^\circ)$ $\angle ACB = \frac{60^\circ}{2} = 30^\circ$

• ណែនាំឲ្យសិស្សសរសេរទំនាក់ទំនងរវាង $\angle ADB$ & $\angle ACB$? • ណែនាំឲ្យសិស្សសរសេរទំនាក់ទំនងរវាង $\angle AEB$ & $\angle ACB$ ។	ចម្លើយ គណនាវង្វាស់ $\angle ACB$ $\angle ACB = \frac{\angle AOB}{2} = \frac{60^\circ}{2} = 30^\circ$ គណនាវង្វាស់ $\angle ADB$ $\angle ADB = \angle ACB = 30^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ថាត៍ធ្នូ AB តែមួយ) គណនាវង្វាស់ $\angle AEB$ $\angle AEB = \angle ACB = 30^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ថាត៍ធ្នូ AB តែមួយ)	គណនាវង្វាស់ $\angle ADB$ $\angle ADB = \angle ACB = 30^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ថាត៍ធ្នូ AB តែមួយ) គណនាវង្វាស់ $\angle AEB$ $\angle AEB = \angle ACB = 30^\circ$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្ថាត៍ធ្នូ AB តែមួយ)
-ដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។ លំហាត់ទំព័រ ១៧៩ លេខ ៧	ជំហានទី៥ បណ្តាំថ្មី(រយៈពេល០៥នាទី) លំហាត់ទំព័រ ១៧៩ លេខ ៧	-ចម្លងចូលក្នុងសៀវភៅដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀន១៤ លក្ខណៈមុំនៃរង្វង់
- ចំណងជើងរង្វង់: ៣.មុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់
៤.មុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់
៤.១ និយមន័យ
៤.២ លក្ខណៈមុំឈម

៥. មុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: -ប្រាប់បានពីនិយមន័យនៃមុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់បានត្រឹមត្រូវ
-ប្រាប់បានពីនិយមន័យនិងលក្ខណៈមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់
បានត្រឹមត្រូវ។
-ប្រាប់បានពីលក្ខណៈមុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់បានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ: -គណនារង្វាស់មុំដោយប្រើលក្ខណៈនៃមុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់បានត្រឹមត្រូវ។
-គណនារង្វាស់មុំដោយប្រើលក្ខណៈមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់បាន ត្រឹមត្រូវ។
-គណនារង្វាស់មុំដោយប្រើលក្ខណៈមុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់បាន ត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ: -ចូលរួម យ៉ាងសកម្មក្នុងការរៀននិងដោះស្រាយលំហាត់គណិតវិទ្យា។

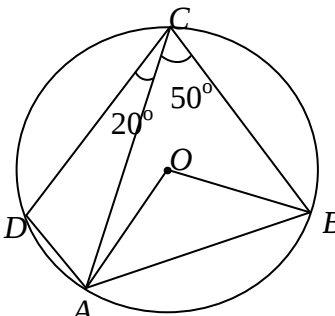
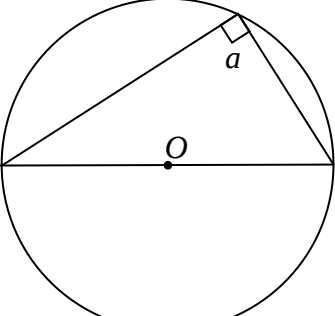
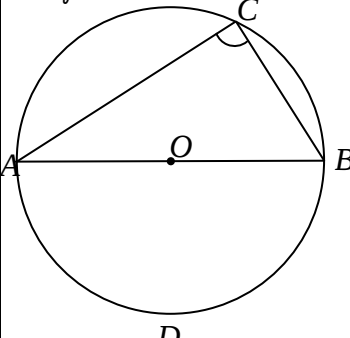
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

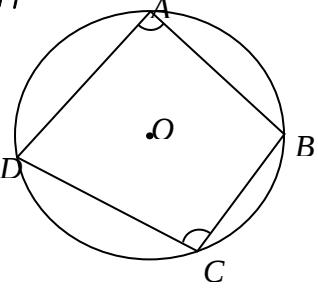
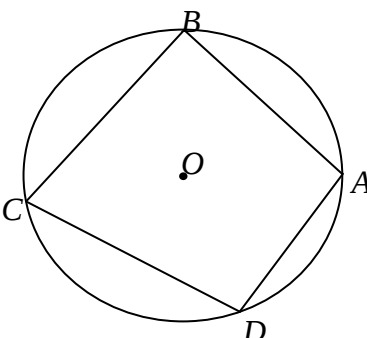
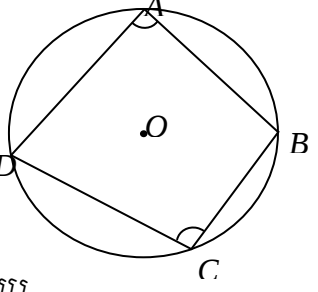
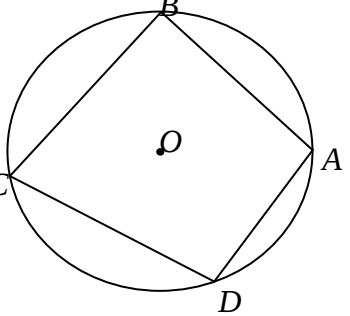
III- សម្ភារៈខ្ទប់ទេស:

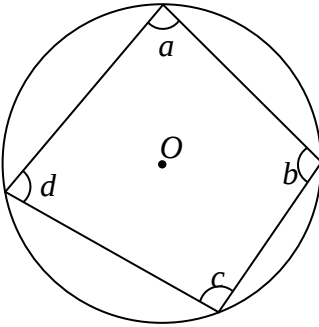
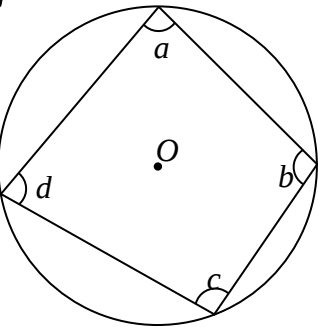
- រូបតាម:

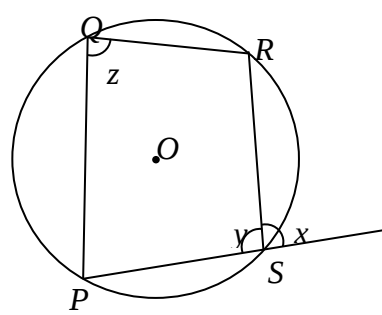
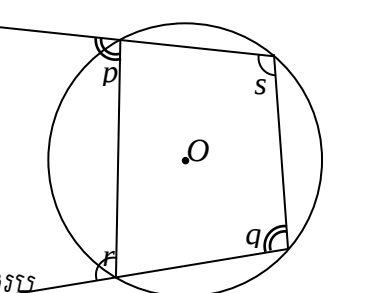
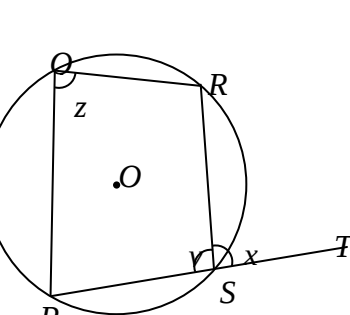
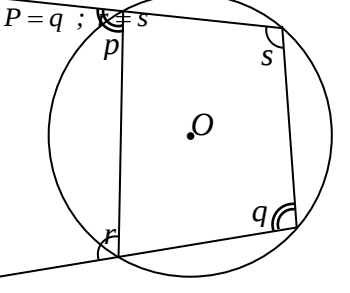
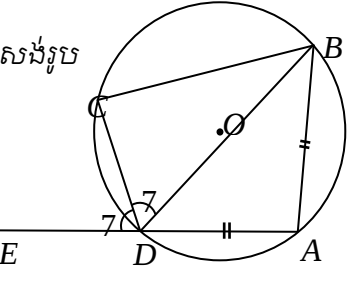
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យរកវត្ថុមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ លំនឹងផ្នែក (រយៈពេល០២នាទី)	-ប្រធានផ្នែកឡើងរាយការណ៍
• កែកិច្ចការចាស់ • ណែនាំសិស្សឲ្យស្រាវជ្រាវសម្មតិកម្ម	ជំហានទី២ កែកិច្ចការចាស់ (រយៈពេល០៨នាទី)	

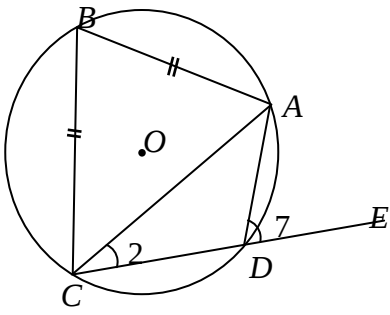
• បើអង្កត់ធ្នូ AD (ស្របនឹង BC តើ $\angle CAD = \dots$ • ឲ្យសិស្សរក $\angle ADC$ តាមលក្ខណៈអ្វី? • តើ $\angle ADC = \dots$ • តើ $\angle AOB = \dots?$ • តើ $\angle OAB = \dots?$ • តើ $\angle OAB + \angle \dots + \angle \dots = \dots?$	ចម្លើយ	• $[AD] \parallel [BC]$ គេបាន $\angle CAD = \angle ACB = 45^\circ$ • $\angle ADC + \angle CAD + \angle ACD = 180^\circ$ (ផលបូកមុំក្នុងត្រីកោណ) • $\angle ADC = 180^\circ - (\angle CAD + \angle ACD)$ • $= 180^\circ - (45^\circ + 25^\circ) = 110^\circ$ • $\angle AOB = 2 \cdot \angle ACB = 2 \times 45 = 90^\circ$ • $\angle OAB = \angle OBA$ (មុំបាតនៃត្រីកោណសមបាត) • $\angle OAB + \angle OBA + \angle AOB = 180^\circ$ • $2 \cdot \angle OAB = 180^\circ - \angle AOB$ • $= 180^\circ - 90^\circ = 90^\circ$ • $\angle OAB = 45^\circ$
• ដាក់ឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សសង្កេត • ណែនាំសិស្សឲ្យសង្ខេប • តើ AB ជាអ្វី? • តើធ្នូ ACB និងធ្នូ ADB ជាអ្វី? • តើ $\angle ACB$ ជាអ្វី? • តើ $\angle AOB = \dots?$ • នោះ $\angle ACB = \dots?$ • តើ $\angle ACB = \dots?$ • តើគេអាចនិយាយថា $\angle ACB$ ជាអ្វី? • ណែនាំសិស្សឲ្យទាញជាទូទៅ	ជំហានទី៣ មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ(រយៈពេល៦០នាទី) ៣.មុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់ ឧទាហរណ៍ គេមានរង្វង់ផ្ចិត O និង AB ជារង្វង់ធ្នូកាត់តាមផ្ចិតនៃរង្វង់។ គេដាក់ចំណុច C, D ផ្សេងគ្នានៅលើរង្វង់។ បង្ហាញថា $\angle ACB = 90^\circ$ ចម្លើយ បង្ហាញថា $\angle ACB = 90^\circ$ $\angle ACB = \frac{1}{2} \angle AOB$ $= \frac{1}{2} \times 180^\circ = 90^\circ$	សង្ខេប • AB ជារង្វង់ធ្នូ • ធ្នូ ACB និងធ្នូ ADB ជាកន្លះរង្វង់ • $\angle ACB$ ជាមុំស្ថិតនៅលើរង្វង់ • $\angle AOB = 2 \cdot \angle ACB$ • នោះ $\angle ACB = \frac{1}{2} \angle AOB$ • $\angle ACB = \frac{1}{2} \times 180^\circ = 90^\circ$ • $\angle ACB$ ជាមុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់

ស្តីពីមុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់? • ឲ្យសិស្សសង្កេតមើលរូបរួចណែនាំប្រាប់និយមន័យនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់? • តើរង្វង់ខាងលើនេះហៅថារង្វង់អ្វី? • ណែនាំប្រាប់សិស្សពី $\angle A$ និង $\angle C$ ឬ $\angle B$ & $\angle D$។ ដាក់ឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សសង្កេតរួចទាញជាទូទៅ • ណែនាំសិស្សឲ្យរកទំនាក់ទំនងរវាង $\angle ABC$ និងរង្វង់មុំ $\angle ADC$? • ដូចគ្នាដែរចំពោះ $\angle ADC$ តើ $\angle ADC = \dots$? • ឲ្យសិស្សធ្វើផលបូករវាង	ជាទូទៅ គ្រប់មុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់ជាមុំកែង។ ៤.និយមន័យនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ ៤.១ និយមន័យ ចតុកោណដែលមានកំពូលនៅលើរង្វង់តែមួយហៅថាចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់។ រូប $\angle A$ & $\angle C$ ហៅថាមុំឈមនឹងគ្នានៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ $\angle B$ & $\angle D$ ហៅថាមុំឈមនឹងគ្នានៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ ៤.២ លក្ខណៈមុំឈម ឧទាហរណ៍៖ គេឲ្យចតុកោណ ABCD ចារឹកក្នុងរង្វង់ខាងក្រោម។ បង្ហាញថា $\angle ABC + \angle ADC = 180^\circ$ សម្រាយបញ្ជាក់ បង្ហាញថា $\angle ABC + \angle ADC = 180^\circ$ យើងមាន	ជាទូទៅ គ្រប់មុំចារឹកក្នុងកន្លះរង្វង់ជាមុំកែង រូប រង្វង់ខាងលើនេះហៅថារង្វង់ចារឹកក្រៅចតុកោណ។ $\angle A$ & $\angle C$ ថាមុំឈមនឹងគ្នានៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ $\angle B$ & $\angle D$ ហៅថាមុំឈមនឹងគ្នានៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់។ $\angle ABC = \frac{1}{2} \angle ADC$ (មុំចារឹកក្នុងរង្វង់ស្មើនឹងកន្លះផ្ទៃដែលស្ថាត់ដោយមុំនោះ) $\angle ADC = \frac{1}{2} \angle ABC$ $\angle ABC + \angle ADC = \frac{1}{2} \angle ADC + \frac{1}{2} \angle ABC$

$\angle ABC + \angle ADC = \dots?$ - តើមានវិធីដាក់តួអក្សរ? - គេអាចសរសេរបានយ៉ាងដូចម្តេច? - តើផ្ទៃ $ADC + ABC = \dots?$ - ហើយមានរង្វាស់ស្មើនឹងប៉ុន្មានដីក្រ? - តើមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មួយជាមុំបន្ថែមគ្នា។ ហើយមានរង្វាស់ស្មើនឹងប៉ុន្មានដីក្រ? - ឲ្យសិស្សទាញទូទៅ	$\angle ABC = \frac{1}{2} ADC$ + $\angle ADC = \frac{1}{2} ABC$ $\angle ABC + \angle ADC = \frac{1}{2} ADC + \frac{1}{2} ABC$ $\angle ABC + \angle ADC = \frac{1}{2} (ADC + ABC)$ $= \frac{1}{2} (360^\circ) = 180^\circ$ មុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មួយជាមុំបន្ថែមគ្នា។ ហើយមានរង្វាស់ស្មើនឹង 180° ។ ដូច្នេះទៅ: មុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មួយជាមុំបន្ថែមគ្នា។ $a + c = 180^\circ$; $b + d = 180^\circ$ ៥. មុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ឧទាហរណ៍ គេមានចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ PQRS គេបន្លាយជ្រុង PS មួយឲ្យបានកន្លះបន្ទាត់ ST ។ បង្ហាញថា $x = z$ ។	$\angle ABC + \angle ADC = \frac{1}{2} (ADC + ABC)$ $\angle ABC + \angle ADC = \frac{1}{2} \times 360^\circ$ $\angle ABC + \angle ADC = 180^\circ$ - មុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មួយជាមុំបន្ថែមគ្នា។ ហើយមានរង្វាស់ស្មើនឹង 180° ។ - ដូច្នេះទៅ: មុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មួយជាមុំបន្ថែមគ្នា។

• ដាក់ឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សសង្កេត • ឲ្យសិស្សឡើងសង្ខេបចតុកោណ PQRS ចារឹកក្នុងរង្វង់រួចឲ្យសិស្សបន្លាយ PS ឲ្យបាន ST • តើ $\angle PQR + \angle PSR = \dots\dots?$ តើ $x + y = \dots\dots?$ (ជាមុំអ្វី?) តាម(១)និង(២)គេទាញបានអ្វី? • បញ្ជាក់ប្រាបសិស្សថា x ជាមុំក្រៅចតុកោណ PQRS ចារឹកក្នុងរង្វង់និង z ជាមុំចារឹកក្នុងចតុកោណឈមទៅនឹងមុំ x ។ • ណែនាំឲ្យសិស្សទាញជាទូទៅស្តីពីមុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ ដាក់លំហាត់គម្រោងឲ្យសិស្សសង្កេតណែនាំសិស្សឲ្យរកនូវប្រធានរូបសង្ខេប	សម្រាយបញ្ជាក់ បង្ហាញថា $x = z$ យើងបាន $\begin{cases} z + y = 180^\circ & (1) \\ x + y = 180^\circ & (2) \end{cases}$ តាម(1)&(2): $x = z$ x ជាមុំក្រៅចតុកោណ PQRS ចារឹកក្នុងរង្វង់ និង z ជាមុំចារឹកក្នុងចតុកោណឈមទៅនឹងមុំ x ។ ជាទូទៅ: មុំក្រៅចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹងមុំឈមវាចារឹកក្នុងចតុកោណនោះ។ $P = q$; $r = s$ សង្ខេប លំហាត់គម្រោង ABCD ជាចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលមាន $AD = AB$ និង AD បន្តទៅ E ។ បើ $\angle CDE = 70^\circ$ និង $\angle CDB = 72^\circ$ ។ ចូរគណនា ក. $\angle BAD$ ខ. $\angle BCD$	$\angle PQR + \angle PSR = 180^\circ$ $\begin{cases} z + y = 180^\circ & (1) \\ x + y = 180^\circ & (2) \end{cases}$ (មុំជាប់បន្ថែម) តាម(1)&(2): $x = z$ ជាទូទៅ: មុំក្រៅចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹងមុំឈមវាចារឹកក្នុងចតុកោណនោះ។ $P = q$; $r = s$ សង្ខេប សង្ខេប

- តើ $\angle EDA$ ជាមុំអ្វី? និងមានរង្វាស់ស្មើនឹងប៉ុន្មានដឺក្រេ? ហើយ $\angle EDA$ ស្មើនឹងបូកមុំណាខ្លះ? - តើ $\angle ADB = \dots\dots\dots?$ - តើ $\angle ADB = \dots\dots?$ ជាមុំអ្វី? - ក្នុងត្រីកោណ ABD តើគេអាចសរសេរបានដូចម្តេចចំពោះមុំក្នុងត្រីកោណនេះ? - តើ $\angle BAD = \dots\dots?$ - តាមលក្ខណៈផលបូកមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ តើគេសរសេរបានយ៉ាងដូចម្តេច? - នោះ $\angle BCD = \dots\dots?$	ចម្លើយ ក. $\angle BAD$ $\angle BAD = 180^\circ - (\angle EDC + \angle CDB)$ $= 180^\circ - (70^\circ + 72^\circ)$ $= 38^\circ$ $\angle BAD = 180^\circ - (38^\circ + 38^\circ)$ $= 104^\circ$ ខ. $\angle BCD$ $\angle BCD + \angle BAD = 180^\circ$ $\angle BCD = 180^\circ - 104^\circ$ $= 76^\circ$	សង្ខេប ចម្លើយ ក. $\angle BAD$ $\angle EDA = \angle EDC + \angle CDB + \angle ADB$ $= 180^\circ$ (មុំជាប់បន្ថែម) $\angle EDA = \angle EDC + \angle CDB + \angle ADB$ $= 180^\circ$ $\angle ADB = \angle ABD$ (មុំបាតនៃត្រីកោណសមបាត ABD) $\angle ADB + \angle ABD + \angle BAD = 180^\circ$ (ផលបូកមុំក្នុងត្រីកោណ ABD) $\angle BAD = 180^\circ - (38^\circ + 38^\circ)$ $= 104^\circ$ ខ. $\angle BCD$ $\angle BCD + \angle BAD = 180^\circ$ (ផលបូកមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់) $\angle BCD = 180^\circ - 104^\circ = 76^\circ$
- ដាក់ប្រតិបត្តិឲ្យសិស្សពិភាក្សាតាមក្រុម - ណែនាំសិស្សឲ្យសង្កេតមើលរូប - តើ $\angle ABC = \dots\dots?$ (ហេតុអ្វី?)	ជំហានទី៤ ពង្រឹងចំណេះដឹង(រយៈពេល១៥នាទី) ប្រតិបត្តិ គេមានចតុកោណ $ABCD$ ចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលមាន $AB = BC$ ។ គេបន្លាយ CD ដល់ E ដែលមាន $\angle ACE = 27^\circ$; $\angle ADE = 76^\circ$ ចូរគណនា	ពិភាក្សាក្រុមរួចឲ្យតំណាងក្រុមម្នាក់រាយការណ៍ ចម្លើយ គណនា $\angle ACB$ $\angle ABC = \angle ADE$ (មុំក្រៅនៃចតុកោណ

• នោះ $2\angle ACB = \dots?$ • $\angle ACB = \dots?$ • តាមលក្ខណៈផលបូកមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ • តើ $\angle BCD = \dots?$ • នោះ $\angle BAD = \dots?$	$\angle ACB \text{ \& } \angle BAD$ ។ ចម្លើយ គណនា $\angle ACB$ រក $\angle ABC$ យើងមាន $\angle ABC = 76^\circ$ $\angle ACB = \frac{180^\circ - 76^\circ}{2}$ $\angle ACB = 52^\circ$ គណនា $\angle BAD$ $\angle BAD + \angle BCD = 180^\circ$ $\angle BAD = 180^\circ - \angle BCD$ តើ $\angle BCD = \angle BCA + \angle ACD$ $= 45^\circ + 27^\circ$ $= 72^\circ$ នោះ $\angle BAD = 180^\circ - 72^\circ = 108^\circ$	ចារឹកក្នុងរង្វង់) $\angle ABC = 76^\circ$ $\angle ACB + \angle BAC + \angle ABC = 180^\circ$ (ផលបូកមុំក្នុងនៃត្រីកោណ ABC) $\angle ACB = \angle BAC$ (មុំឆ្នាតនៃត្រីកោណសមបាត ABC) $2\angle ACB = 180^\circ - 76^\circ$ $\angle ACB = 52^\circ$ គណនា $\angle BAD$ $\angle BAD + \angle BCD = 180^\circ$ (មុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់) $\angle BCD = \angle BCA + \angle ACD$ $= 45^\circ + 27^\circ = 72^\circ$ $\angle BAD = 180^\circ - 72^\circ = 108^\circ$
-ដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។ លំហាត់ទំព័រ ១៧៩ លេខ ៨	ជំហានទី៥ បណ្តាំថ្មី(រយៈពេល០៥នាទី) លំហាត់ទំព័រ ១៧៩ លេខ ៨	-ចម្លងចូលក្នុងសៀវភៅដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- ចំណងជើងមេរៀន: មេរៀនទី១៤ លក្ខណៈមុំនៃរង្វង់
- ចំណងជើងរង្វង់: ៦.មុំដែលមានកំពូល មិននៅលើរង្វង់
  - ៦.១ មុំក្នុងរង្វង់
  - ៦.២ មុំក្រៅរង្វង់
  - ៧. មុំផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ និងអង្កត់ធ្នូ

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីអ្នកបង្រៀនសិស្សអាច:

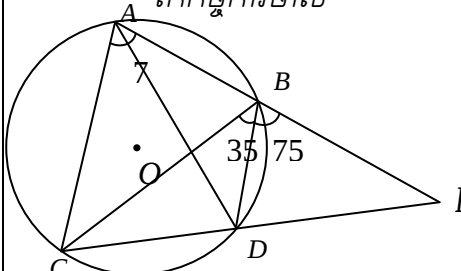
- ចំណេះដឹង: កំណត់បានពីលក្ខណៈនៃមុំដែលមានកំពូលមិននៅលើរង្វង់បានត្រឹមត្រូវ។
កំណត់បានពីលក្ខណៈមុំផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ និងអង្កត់ធ្នូបានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ: គណនាបានមុំដោយប្រើលក្ខណៈមុំក្នុងរង្វង់ និងមុំក្រៅរង្វង់បានត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់។
គណនាបានមុំដោយប្រើលក្ខណៈមុំផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់ និងអង្កត់ធ្នូបានត្រឹមត្រូវ។
- ឥរិយាបថ:-ចូលរួម យ៉ាងសកម្មក្នុងការអនុវត្តនិងដោះស្រាយលំហាត់គណិតវិទ្យា។

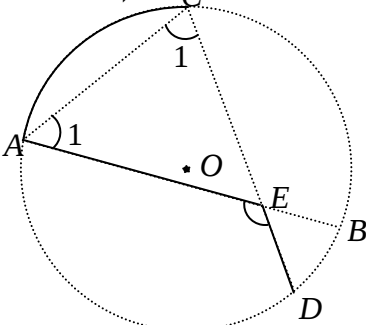
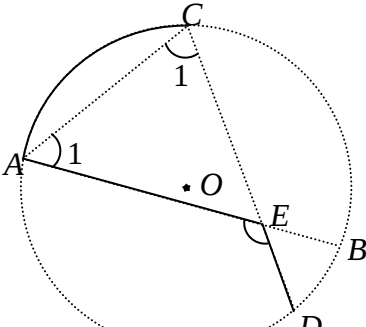
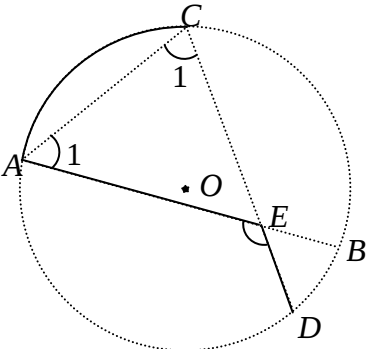
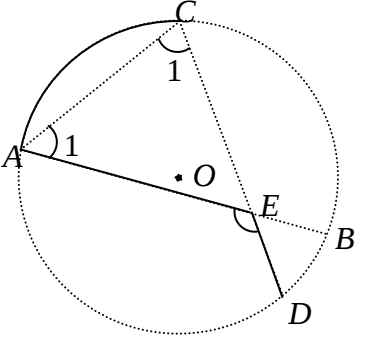
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

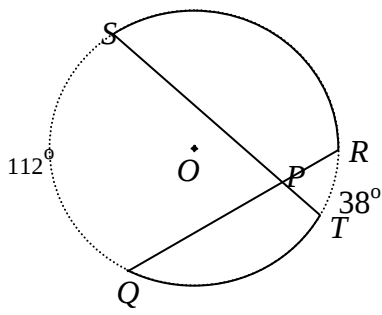
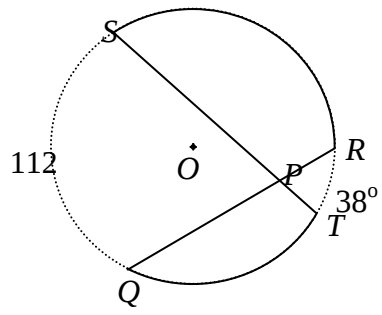
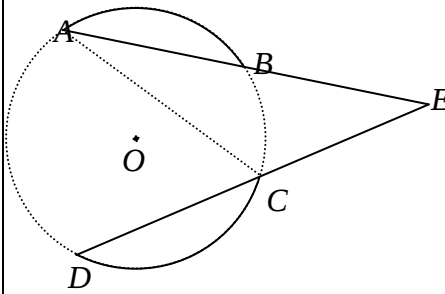
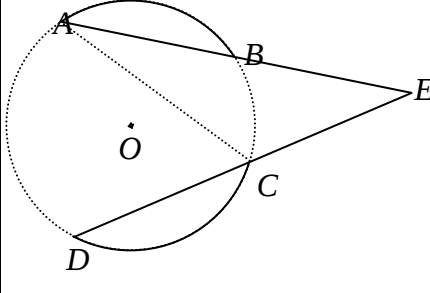
III- សម្ភារៈឧបករណ៍:

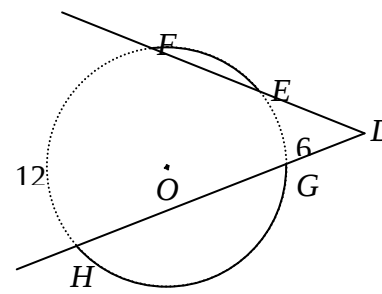
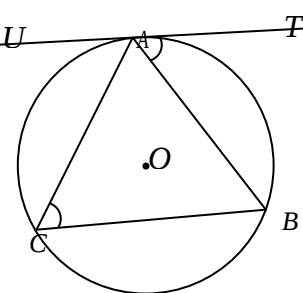
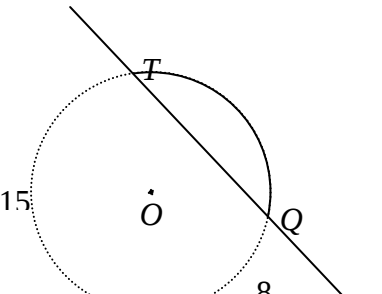
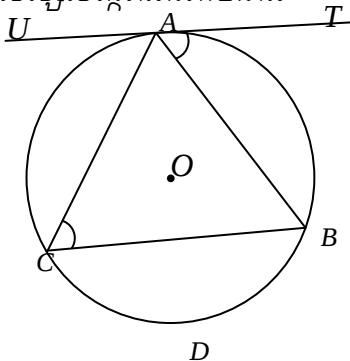
- រូបតាម:

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

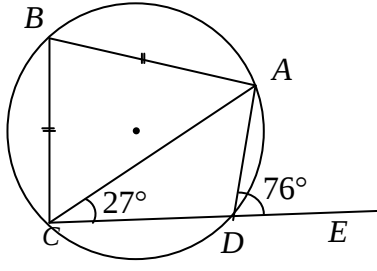
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី លំនឹងថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
• កែកិច្ចការចាស់ • ណែនាំសិស្សឲ្យសង្កេតលើរូប • តើ $\angle ABP = \angle \dots + \angle \dots + \angle \dots$?	ជំហានទី២ ៨នាទី កែកិច្ចការចាស់ 	• ក.គណនា $\angle ACD$ • សង្កេតរូប (ស្រង់សម្មតិកម្ម) $\angle CBD = 35^\circ$ $\angle CAP = 70^\circ, \angle DBP = 75^\circ$ $\angle ABP = \angle ABC + \angle CBD + \angle DBP = 180^\circ$ (មុំជាប់បន្ថែម)

- បង្ហាញរូបម្ពក្នុងរង្វង់ឲ្យសិស្សសាកល្បងទាញនិយមន័យ - ដាក់ឧទាហរណ៍ដើម្បីទាញរកលក្ខណៈមុំក្នុងរង្វង់ - សួរសិស្សពីទំនាក់ទំនង $\angle C$ & AD; $\angle A$ & BC - ឲ្យសិស្សទាញទូទៅ	ជំហានទី៣ ៦០នាទី ៦.មុំដែលមានកំពូលមិននៅលើរង្វង់ ៦.១ មុំក្នុងរង្វង់ មុំក្នុងរង្វង់ជាមុំដែលមានកំពូលនៅក្នុងរង្វង់។ ឧទាហរណ៍: គេមាន $\angle AED$ ជាមុំក្នុងរង្វង់ដែលមានផ្ចិត O ។ បង្ហាញថា $\angle AED = \frac{1}{2}(AD + BC)$ ។ គេបាន $\angle C = \frac{1}{2} AD$ (មុំចារឹកស្កាត់ធ្នូ AD) $\angle A = \frac{1}{2} BC$ (មុំចារឹកស្កាត់ធ្នូ BC) តែ $\angle AED = \angle A + \angle C$ (មុំក្រៅត្រីកោណ) $\angle AED = \frac{1}{2}(AD + BC)$ ជាទូទៅ: មុំក្នុងរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹងកន្លះផលបូករង្វាស់ធ្នូស្កាត់ដោយជ្រុងនៃមុំ។	មុំក្នុងរង្វង់ជាមុំដែលមានកំពូលនៅក្នុងរង្វង់។ គេបាន $\angle C = \frac{1}{2} AD$ (មុំចារឹកស្កាត់ធ្នូ AD) $\angle A = \frac{1}{2} BC$ (មុំចារឹកស្កាត់ធ្នូ BC) តែ $\angle AED = \angle A + \angle C$ (មុំក្រៅត្រីកោណ) $\angle AED = \frac{1}{2}(AD + BC)$ ជាទូទៅ: មុំក្នុងរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹងកន្លះផលបូករង្វាស់ធ្នូស្កាត់ដោយជ្រុងនៃមុំ។

ដាក់លំហាត់គម្រូ	លំហាត់គម្រូ: ក្នុងរូបខាងក្រោមនេះ ចូរគណនា $\angle SPQ$ ។ គេបាន $\angle SPQ = \frac{1}{2}(SQ + RT)$ $\angle SPQ = \frac{1}{2}(112^\circ + 38^\circ)$ $= \frac{1}{2}(150^\circ) = 75^\circ$	$\angle SPQ = \frac{1}{2}(SQ + RT)$ $\angle SPQ = \frac{1}{2}(112^\circ + 38^\circ)$ $= \frac{1}{2}(150^\circ) = 75^\circ$
បង្ហាញរូបរួចឲ្យសិស្សទាញនិយមន័យ	៦.២. មុំក្រៅរង្វង់ និយមន័យ: មុំក្រៅរង្វង់ជាមុំដែលមានកំពូលនៅក្រៅរង្វង់ហើយមានកំពូលជ្រុងទាំងពីរកាត់រង្វង់។ ឧទាហរណ៍: គេមាន $\angle AED$ ជាមុំក្រៅរង្វង់ដែលមានផ្ចិត O ។ បង្ហាញថា $\angle AED = \frac{1}{2}(AD - BC)$	និយមន័យ: មុំក្រៅរង្វង់ជាមុំដែលមានកំពូលនៅក្រៅរង្វង់ហើយមានកំពូលជ្រុងទាំងពីរកាត់រង្វង់។ $\angle AED + \angle CAE = \angle ACD$
ដាក់ឧទាហរណ៍ដើម្បីទាញលក្ខណៈមុំក្រៅរង្វង់		

- ផ្ដើមចេញពីឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សទាញលក្ខណៈមុំក្រៅនៃត្រីកោណ - ដាក់លំហាត់គម្រូ	$\begin{aligned}\angle AED + \angle CAE &= \angle ACD \\ \angle AED &= \angle ACD + \angle CAE \\ &= \frac{1}{2}AD - \frac{1}{2}BC \\ &= \frac{1}{2}(AD - BC)\end{aligned}$ ជាទូទៅ: មុំក្រៅរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹង កន្លះផលដករង្វាស់ធ្នូស្កាត់ដោយជ្រុងនៃមុំនេះ។ លំហាត់គម្រូ: ចូរគណនា $\angle D$ ក្នុងករណីរូបខាងក្រោម។ ក. $\begin{aligned}\angle D &= \frac{1}{2}(FH - EG) \\ &= \frac{1}{2}(130^\circ - 60^\circ) \\ &= \frac{70^\circ}{2} = 35^\circ\end{aligned}$ ខ. $\begin{aligned}\angle D &= \frac{1}{2}(TM - QM) \\ &= \frac{1}{2}(150^\circ - 70^\circ) \\ &= \frac{80^\circ}{2} = 40^\circ\end{aligned}$ ៧. មុំផ្ដុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់នឹងអង្កត់ធ្នូ	$\begin{aligned}\angle AED &= \angle ACD + \angle CAE \\ &= \frac{1}{2}AD - \frac{1}{2}BC \\ &= \frac{1}{2}(AD - BC)\end{aligned}$ ជាទូទៅ: មុំក្រៅរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹង កន្លះផលដករង្វាស់ធ្នូស្កាត់ដោយជ្រុងនៃមុំនេះ។ ក. $\begin{aligned}\angle D &= \frac{1}{2}(FH - EG) \\ &= \frac{1}{2}(130^\circ - 60^\circ) \\ &= \frac{70^\circ}{2} = 35^\circ\end{aligned}$ ខ. $\begin{aligned}\angle D &= \frac{1}{2}(TM - QM) \\ &= \frac{1}{2}(150^\circ - 70^\circ) \\ &= \frac{80^\circ}{2} = 40^\circ\end{aligned}$ សិស្សសង្កេតនិងតាមដាន

បង្ហាញរូបដល់សិស្សនិងឲ្យសិស្សកំណត់បានពីមុំផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់និងអង្កត់ផ្ចាញ តើមុំ $\angle TPQ$ និង $\angle PRQ$ ប៉ុន្មានឬទេ ដើម្បីបញ្ជាក់គ្រូនាំសិស្សស្រាយមើលថាស្មើគ្នាឬអត់ ឲ្យសិស្សទាញជាទូទៅ	គេឲ្យរង្វាស់ជ្ជិត O និង AT ជាបន្ទាត់ប៉ះនៃរង្វង់ត្រង់ A ហើយ $\angle ACB$ ជាមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលមានអង្កត់ផ្ចាញ AB នៅក្នុងនោះ។ បង្ហាញថា $\angle TAB = \angle ACB$ ។ សម្រាយបញ្ជាក់ បង្ហាញថា $\angle TAB = \angle ACB$ ត្រូវគូសអង្កត់ជ្ជិត AD យើងបាន $\angle TAD = 90^\circ$ ដូចនេះ $\angle TAB = 90^\circ - \angle BAD$ (១) ម្យ៉ាងទៀតនៅក្នុង $\triangle ABD$ $\angle ABD = 90^\circ$ ដូចនេះ $\angle ADB = 90^\circ - \angle BAD$ (២) តាម(១)និង(២)និងលក្ខណៈនៃមុំចារឹកក្នុងគេបាន $\angle TAB = \angle ADB = \angle ACB$ ដូចនេះ $\angle TAB = \angle ACB$ ជាទូទៅ: មុំដែលផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់និងអង្កត់ផ្ចាញគូសចេញពីចំណុចមួយនៅលើរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលមានអង្កត់ផ្ចាញនៅក្នុងនោះ។	សម្រាយបញ្ជាក់ បង្ហាញថា $\angle TAB = \angle ACB$ ត្រូវគូសអង្កត់ជ្ជិត AD យើងបាន $\angle TAD = 90^\circ$ ដូចនេះ $\angle TAB = 90^\circ - \angle BAD$ (១) ម្យ៉ាងទៀតនៅក្នុង $\triangle ABD$ $\angle ABD = 90^\circ$ ដូចនេះ $\angle ADB = 90^\circ - \angle BAD$ (២) តាម(១)និង(២)និងលក្ខណៈនៃមុំចារឹកក្នុងគេបាន $\angle TAB = \angle ADB = \angle ACB$ ដូចនេះ $\angle TAB = \angle ACB$ ជាទូទៅ: មុំដែលផ្គុំដោយបន្ទាត់ប៉ះរង្វង់និងអង្កត់ផ្ចាញគូសចេញពីចំណុចមួយនៅលើរង្វង់មានរង្វាស់ស្មើនឹងមុំចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលមានអង្កត់ផ្ចាញនៅក្នុងនោះ។
- ដាក់ប្រតិបត្តិឲ្យសិស្សពិភាក្សាតាមក្រុម - ណែនាំសិស្សឲ្យសង្កេតមើលរូប - តើ $\angle ABC = \angle \dots$? តាមលក្ខណៈមុំណា?	ជំហានទី៤ ១៥នាទី ៣ប្រឹងចំណេះដឹង គេមានចតុកោណ $ABCD$ ចារឹកក្នុងរង្វង់ដែលមាន $AB = BC$ ។ គេបន្លាយ CD ដល់ E ដែលមាន $\angle ACE = 27^\circ$ និង $\angle ADE = 76^\circ$ ។ ចូរគណនា $\angle ACB$, $\angle BAD$ ។	ពិភាក្សាគ្រូរួចឲ្យតំណាងក្រុមម្នាក់រាយការណ៍ចម្លើយ គណនា $\angle ACB$ $\angle ABC = \angle ADE$

- តើ $\angle ACB = \angle \dots$? តាមលក្ខណៈមុំណា? - តើ $\angle ACB + \angle \dots + \angle \dots = 180^\circ$ - នោះ $2\angle ACB = \dots$? $\angle ACB = \dots$? - តាមលក្ខណៈផលបូកមុំឈមនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ - តើ $\angle BCD + \angle \dots = \dots$? - តើ $\angle BCD = \angle \dots + \angle \dots$? - នោះ $\angle BAD = \dots$?	ដំណោះស្រាយ គណនា $\angle ACB$ $\angle ABC = \angle ADE$ (មុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់) $\angle ABC = 76^\circ$ $\angle ACB = \angle CAB$ (មុំប្រាសនៃត្រីកោណសមប្រាស) $\angle ACB + \angle BAC + \angle ABC = 180^\circ$ (ផលបូកមុំក្នុងនៃត្រីកោណ ABC) $2\angle ACB = 180^\circ - 76^\circ$ $\angle ACB = 52^\circ$ គណនា $\angle BAD$ $\angle BCD + \angle BAD = 180^\circ$ $\angle BCD = \angle ACB + \angle ACE$ $= 54^\circ + 27^\circ$ $= 81^\circ$ $\angle BAD = 180^\circ - 81^\circ$ $= 99^\circ$	(មុំក្រៅនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់) $\angle ABC = 76^\circ$ $\angle ACB = \angle CAB$ (មុំប្រាសនៃត្រីកោណសមប្រាស) $\angle ACB + \angle BAC + \angle ABC = 180^\circ$ (ផលបូកមុំក្នុងនៃត្រីកោណ ABC) $2\angle ACB = 180^\circ - 76^\circ$ $\angle ACB = 52^\circ$ គណនា $\angle BAD$ $\angle BCD + \angle BAD = 180^\circ$ $\angle BCD = \angle ACB + \angle ACE$ $= 54^\circ + 27^\circ$ $= 81^\circ$ $\angle BAD = 180^\circ - 81^\circ$ $= 99^\circ$
-ដាក់លំហាត់ឲ្យសិស្សយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។ លំហាត់ទំព័រ ១៧៩ លេខ ៨	ជំហានទី៥ បណ្តាំថ្មី ៥នាទី លំហាត់ទំព័រ ១៧៩ លេខ ៨	-ចម្លងចូលក្នុងសៀវភៅដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- មេរៀនទី ១៥ ទ្រឹស្តីបទតាឡែស
- ចំណងជើងរង:

1. បន្ទាត់ស្របនឹងខ្នាត

- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៨១ - ១៨២ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុចំណង: ក្រោយពីអ្នកចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: បង្ហាញបានពីអង្កត់ប៉ុនគ្នានៅលើខ្នាតផ្សេងទៀត ដោយប្រើបន្ទាត់ស្របនៅលើខ្នាតមួយ ។
- ចំណេះធ្វើ: ចែកអង្កត់ជាចំណែក ប៉ុនគ្នាដោយប្រើបន្ទាត់ស្របនៅលើខ្នាតមួយ ។
- គរិយាបថ: មានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់ ។

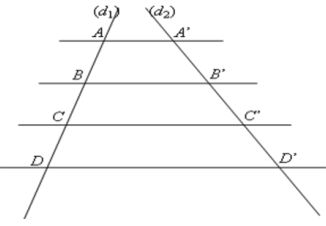
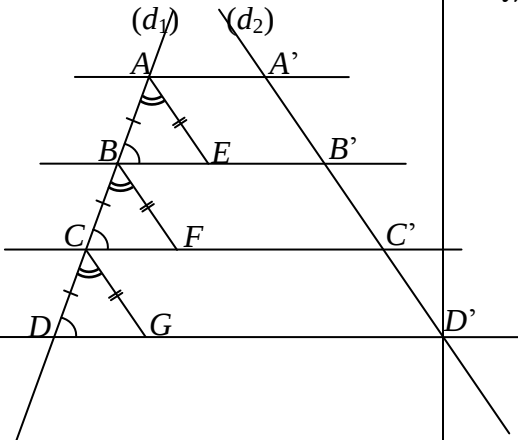
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

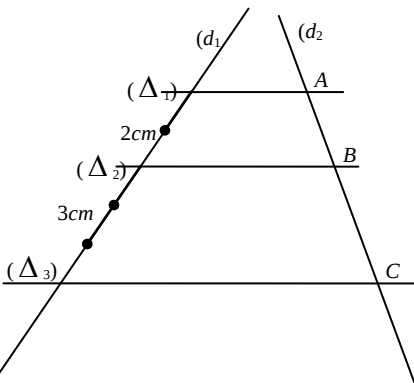
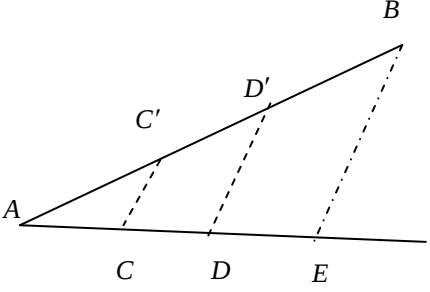
III- សម្ភារឧបទេស:

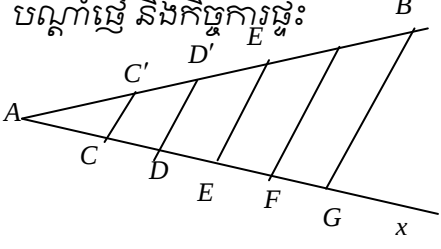
- ឆ្នាំងរូប អង្កត់ស្មើគ្នាកាត់ដោយខ្នាត រូបតាឡែស

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
-គេមានបន្ទាត់ពីរ(d_1) និង (d_2) (d_1) ស្រប(d_2) លុះត្រាតែដូចម្តេច? -ត្រីកោណពីរប៉ុនគ្នាមានប៉ុន្មាន ករណី? អ្វីខ្លះ ?	ជំហានទី ២ ៨នាទី រំលឹកមេរៀនចាស់	-(d_1) ស្រប(d_2) កាលណាមេគុណ ប្រាប់ទិសនៃ(d_1) ស្មើមេគុណប្រាប់ ទិស(d_2) -ត្រីកោណពីរប៉ុនគ្នាមានបីករណីគឺ ទី១៖ ជ.ម.ជ ទី២៖ ម.ជ.ម ទី៣៖ ជ.ជ.ជ

	ជំហានទី៣ ៦០នាទី	
-បិទរូបតាឡែងរួចណែនាំឲ្យសិស្សស្គាល់ពីប្រវត្តិអ្នកប្រាជ្ញរូបនេះ -បិទរូបបន្ទាត់ស្រប 4 កាត់ដោយខ្នាតពីរបង្ហាញសិស្ស -តាមរយៈរូបនេះតើគេមានអង្កត់ស្របប៉ុន្មាន? អ្វីខ្លះ? -កាត់ដោយបន្ទាត់ពីរ (d_1) និង (d_2) បន្ទាត់ពីរនេះហៅថាអ្វី? -នៅលើបន្ទាត់ (d_1) បើ $AB = BC = CD$ គេគូសអង្កត់ AE, BF និង CG ឲ្យស្របនឹងបន្ទាត់ (d_2) តើចតុកោណ $AA'B'E, BB'C'F$ & $CC'D'G$ ជាអ្វី? គេទាញបានដូចម្តេច? -ក្នុង $\triangle ABE, BCF, CDG$ មានអ្វីខ្លះដូចគ្នា? តើជាត្រីកោណដូចម្តេច? -ឲ្យសិស្សទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖ នាំសិស្សទាញសន្និដ្ឋានជាទូទៅ	មេរៀនទី១៥ ទ្រឹស្តីបទតាឡែស ១. បន្ទាត់ស្របនឹងខ្នាត -រូបតាឡែស $(AA') \parallel (BB') \parallel (CC') \parallel (DD')$ - $AE = A'B', BF = B'C' & CG = C'D'$ (1) - $\triangle ABE, BCF, CDG$ ជាត្រីកោណប៉ុនគ្នាតាមករណី(ម.ជ.ម) ដូចនេះ $AE = BF = CG$ (2) តាម(1)&(2) គេបាន $A'B' = B'C' = C'D'$ ជាទូទៅ៖ បើបន្ទាត់ស្របកំណាត់នៅលើខ្នាតមួយបានអង្កត់ប៉ុនគ្នានោះ វាកំណាត់នៅលើខ្នាតផ្សេងទៀត	-មានបន្ទាត់ស្រប 4 គឺ $(AA') \parallel (BB') \parallel (CC') \parallel (DD')$ - $(d_1) \& (d_2)$ ហៅថាខ្នាត -ចតុកោណ $AA'B'E, BB'C'F, CC'D'G$ ជាប្រលេឡូក្រាមនោះគេបាន $AE = A'B', BF = B'C' & CG = C'D'$ -ក្នុង $\triangle ABE, BCF, CDG$ មាន $A = B = C$ $AB = BC = CD$ $B_1 = C_1 = D_1$ ដូចនេះ $\triangle$ ទាំងបីប៉ុនគ្នាតាមករណី(ម.ជ.ម) ជាទូទៅ៖ បើបន្ទាត់ស្របកំណាត់នៅលើខ្នាតមួយបានអង្កត់ប៉ុនគ្នានោះ វាកំណាត់នៅលើខ្នាតផ្សេងទៀត

- ដាក់លំហាត់គម្រោងសិស្សគណនា - តើបន្ទាត់ $\Delta_1, \Delta_2, \Delta_3$ កំណត់បានអង្កត់ប៉ុន្មានឬទេ? - តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីឲ្យខ្នាត d_1 មានអង្កត់ប៉ុន្មាន? - នៅលើ d_2 គេបានអង្កត់ប៉ុន្មានប៉ុន្មាន? ហើយអង្កត់នីមួយៗមានប្រវែងប៉ុន្មាន? - ឲ្យសិស្សគណនារក AB & BC - ដើម្បីចែកអង្កត់ AB ជាបីផ្នែកប៉ុន្មានតើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច?	វាកំណត់នៅលើខ្នាតផ្សេងទៀតបានអង្កត់ប៉ុន្មានដែរ ។ លំហាត់គម្រោង៖ ក្នុងរូបគេមានបន្ទាត់ $\Delta_1, \Delta_2, \Delta_3$ ជាបន្ទាត់ស្របគ្នាបើ $AC = 4cm$ គណនាប្រវែង AB & BC លំហាត់គម្រោង៖ គេមានអង្កត់ AB មួយ។ ចូរក្រិតអង្កត់ AB ជាបីផ្នែកប៉ុន្មាន។	បានអង្កត់ប៉ុន្មានដែរ ។ - មិនប៉ុន្មានទេ - គេត្រូវគូសបន្ទាត់ស្របទៀតនៅលើ (d_1) ដើម្បីបានបន្ទាត់ស្របស្មើចម្ងាយនោះ (d_2) បានអង្កត់ប៉ុន្មានចំនួន៥ដែលអង្កត់នីមួយៗមានប្រវែង $\frac{4}{5} = 0.8cm$ គេបាន $AB = 2 \cdot 0.8 = 1.6cm$ $BC = 3 \cdot 0.8 = 2.4cm$ - ត្រូវសង់កន្លះបន្ទាត់ Ax រួចយកម៉ែត្រក្រិត Ax ជាបីផ្នែកប៉ុន្មានកំណត់ដោយចំណុច C, D & E - ភ្ជាប់ EB រួចគូសបន្ទាត់ចេញពី D & C ឲ្យស្របនឹង (EB) កាត់អង្កត់ AB ត្រង់ D' & C' យើងបាន $AC' = C'D' = D'B$ ជាបីចំណែកប៉ុន្មានលើ AB ។
តើ AB មានប៉ុន្មានផ្នែកប៉ុន្មាន? ហើយ AP មានប៉ុន្មានផ្នែក?	ជំហានទី២ ១៥នាទី ៣ប្រឹងពុទ្ធិ ប្រតិបត្តិ៖ P ជាចំណុចមួយនៃអង្កត់ AB ។ ចូរសង់ P ដើម្បីឲ្យបាន $\frac{AP}{AB} = \frac{2}{5} F'$	- លើ AB មាន៥ចំណែកប៉ុន្មាន AP មាន២ផ្នែក - យើងសង់កន្លះបន្ទាត់ Ax រួចវាស់ក្រិតឲ្យបាន៥ចំណែកស្មើគ្នា

		ដោយដាក់ចំណុច C, D, E, F, G (លើ GB) កាត់ AB (ត្រង់ចំណុច F', E', P, C' យើងបាន $AC' = C'P = PE' = E'F' = F'B$ ដែល $\frac{AP}{AB} = \frac{2}{5}$
១. ចូរចែកអង្កត់ AB ដែល $AB = 6cm$ ជា៥ចំណែកស្មើគ្នា ២. ចូរចែកអង្កត់ AB ដែល $AB = 11cm$ ជាអង្កត់សមាមាត្រនឹង $3, 4, 5$	ជំហានទី៥ ៥នាទី បណ្តាំជ្រើស និងកិច្ចការផ្ទះ	-កត់ត្រាលំហាត់

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- មេរៀនទី ១៥ ទ្រឹស្តីបទតាឡែស
- ចំណងជើងរង:

2. ទ្រឹស្តីបទតាឡែស

- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៨២ - ១៨៤ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: បកស្រាយបានថា បើបន្ទាត់ច្រើនស្របគ្នានៅលើខ្នាតពីរ កំណត់បានអង្កត់សមាមាត្រគ្នា ។
- ចំណេះធ្វើ: គណនាអង្កាស់ អង្កត់ដោយប្រើទ្រឹស្តីបទតាឡែសបានត្រឹមត្រូវ ។
- គរិយាបថ: មានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់ ។

II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

III- សម្ភារៈខ្ទប់ទេស:

- ឆ្នាំងរូប អង្កត់ស្របស្មើចម្ងាយ

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
	ជំហានទី ២ ៨នាទី រំលឹកមេរៀនចាស់	
• បិទផ្ទាំងរូបអង្កត់ស្របគ្នាកាត់ដោយខ្នាតពីរ • បើបន្ទាត់ $(AA'), (BB') \& (CC')$ ស្របគ្នាកាត់ដោយខ្នាត d_1 និង d_2 តើគេបានអង្កត់សមាមាត្រដូចម្តេច?	ជំហានទី៣ ៦០នាទី 2. ទ្រឹស្តីបទតាឡែស បើបន្ទាត់ច្រើនស្របគ្នានៅលើខ្នាតពីរ កំណត់បានអង្កត់សមាមាត្រគ្នា	• $\frac{AB}{BC} = \frac{A'B'}{B'C'}$ • បើគេប្តូរតួចុងសមាមាត្រគេបាន $\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'}$

- បើគេប្តូរចុងនៃសមាមាត្រនេះ
គេបានដូចម្តេច?
- តាមសមាមាត្រផលធៀបស្មើគ្នា
គេបានដូចម្តេច?
- ឲ្យសិស្សទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

តាមរូប $(AA'), (BB') & (CC')$ គេបាន

$$\frac{AB}{BC} = \frac{A'B'}{B'C'}$$

បើគេប្តូរតួចុងនៃសមាមាត្រ

$$\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} \quad (1)$$

រក្សាច្បាស់ស្រស់ជ្រា

$$\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AB+BC}{A'B'+B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$$

ដូចនេះ: $\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$

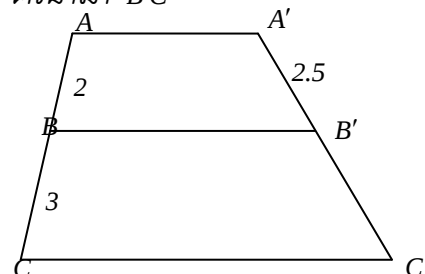
លំហាត់គ (ប្រៀប៖

$$\vec{a} \parallel (AA') \parallel (BB') \parallel (CC')$$

ដែលមាន

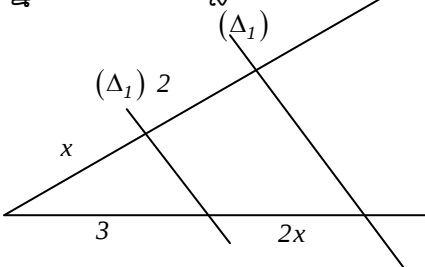
$$AB = 2\text{cm}, BC = 3\text{cm} \text{ \& } A'B' = 2.5\text{cm}$$

គណនា $B'C'$

លំហាត់គំរូ២

គេមាន Δ_1 និង Δ_2 ជាបន្ទាត់ស្របគ្នា។ គណនាតម្លៃ x គិតជា cm ។

- ដាក់លំហាត់គម្រោងឲ្យសិស្សធ្វើ
- ឲ្យសិស្សស្រង់សម្មតិកម្មនៃលំហាត់
- ដើម្បីដោះស្រាយបានត្រូវប្រែប្រួលមន្តណា?
- ឲ្យសិស្សដោះស្រាយ

- ដើម្បីដោះស្រាយបានត្រូវប្រែប្រួលមន្តណា?
  - ឲ្យសិស្សស្រង់សម្មតិកម្មនសលំហាត់ និងដោះស្រាយ
  - តើ x អាចអនុវត្តមានឬទេ?
- ព្រោះអី?

- តាមសមាមាត្រផលធៀបស្មើ
តគ្នា

$$\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AB+BC}{A'B'+B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$$

- **ជំពូកទី១៖** $\vec{v} \cdot \vec{v} = (AA')^2 + (BB')^2 + (CC')^2$

$$\text{គេបាន } \frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AB}{A'C'}$$

- គេហទំព័រ

$$AB = 2\text{cm}; BC = 3\text{cm}; A'B' = 2.5\text{cm}$$

- ប្រែប្រួល $\frac{AB}{BC} = \frac{A'B'}{B'C'}$

- តាមរូបមន្ត

$$\frac{2}{3} = \frac{2.5}{B'C'} \Rightarrow B'C' = \frac{2.5 \times 3}{2} = 3.75$$

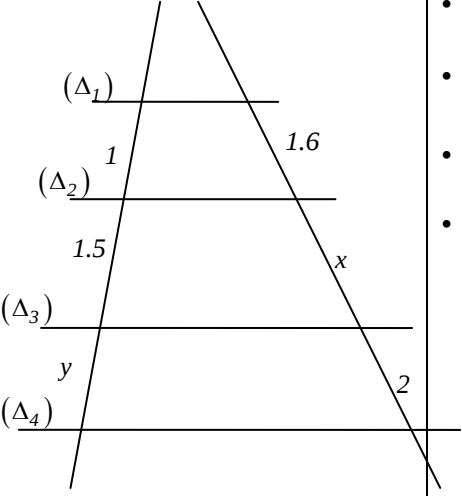
- ដូច្នេះ: $B'C' = 3.75\text{cm}$

- តាមទ្រឹស្តីបទតាវ៉ែទ្យុស

- គណនាតម្លៃ x គិតជា cm

គេបាន $\frac{x}{2} = \frac{3}{2x}$

$$2x^2 = 6 \Rightarrow x^2 = 3$$

		$\Rightarrow x = \sqrt{3}$ (ព្រោះ x គឺជា ប្រវែង) ដូចនេះ $x = 1.7cm$
ឲ្យសិស្សធ្វើលំហាត់ប្រតិបត្តិជាបុគ្គល	ជំហានទី៤ ១៥នាទី ប្រតិបត្តិ៖ គេមាន $\Delta_1, \Delta_2, \Delta_3, \Delta_4$ ជាបន្ទាត់ស្របគ្នា។ គណនាតម្លៃ x & y	- តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែសគេបាន $\frac{1}{1.5} = \frac{1.6}{x}$ $\Rightarrow x = \frac{1.5 \cdot 1.6}{1} = 2.4$ $\frac{1.5}{y} = \frac{2.4}{2}$ $\Rightarrow y = \frac{1.5 \times 2}{2.4} = 1.25$ - ដូចនេះ $x = 2.4, y = 1.25$
ឲ្យសិស្សធ្វើលំហាត់ទី៦ ទំព័រ១៨៩	ជំហានទី៥ ៥នាទី បណ្តាំជ្រើ និងកិច្ចការផ្ទះ	-កត់ត្រាលំហាត់ទី៦ ទំព័រ១៨៩

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- មេរៀនទី ១៩ ទ្រឹស្តីបទតាឡែស
- ចំណងជើងរង:

3. អនុវត្តក្នុងត្រីកោណ និងចតុកោណ

3.1. អនុវត្តក្នុងត្រីកោណ

- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៨៤ - ១៨៦ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីអ្នកចប់មេរៀនសិស្សអាច:

- ចំណេះដឹង: បង្ហាញពីការអនុវត្តទ្រឹស្តីបទតាឡែសក្នុងត្រីកោណបានត្រឹមត្រូវ ។
- ចំណេះធ្វើ: គណនាជ្រុងនៃត្រីកោណដោយប្រើទ្រឹស្តីបទតាឡែស ។
- ឥរិយាបថ: មានស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការគណនា ។

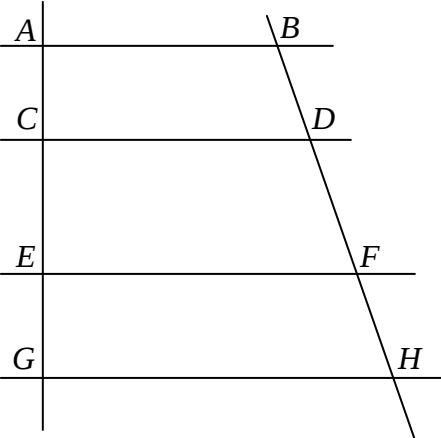
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

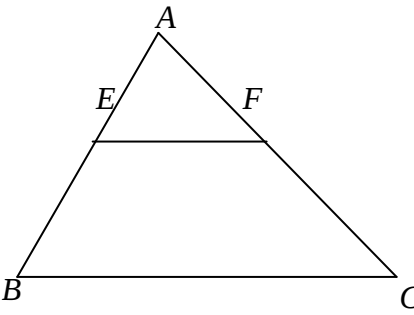
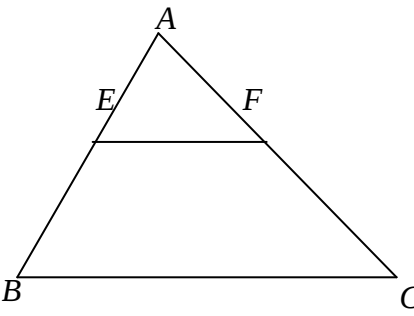
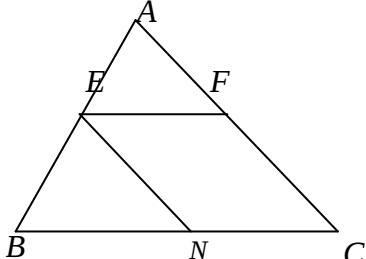
III- សម្ភារៈឧបករណ៍:

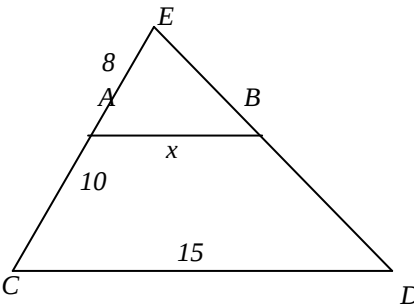
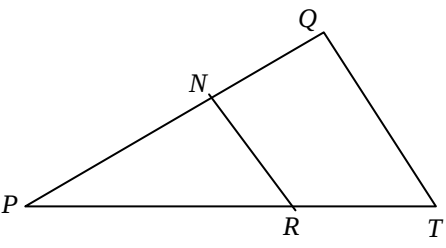
- ផ្ទាំងរូប ត្រីកោណ

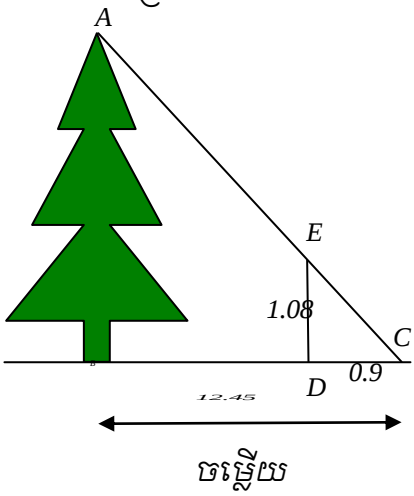
IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
តាមសម្មតិកម្ម $AC = ...?, CE = ...?$ $EG = ...? \& BD = ...?$ តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស $\frac{AC}{CE} = \frac{BD}{DF} \Rightarrow DF = ...?$	ជំហានទី ២ ៨នាទី រំលឹកមេរៀនចាស់ តេម៉ាន $AB \parallel CD \parallel EF \parallel GH$ តាមរូប ក.គណនា DF & FH ប $AC = 6cm, CE = 12cm, EG = 4cm, BD = 9cm$ ខ.គណនា BD, DF & FH បើ	ក.គណនា DF & FH បើ $AC = 6cm, CE = 12cm,$ $EG = 4cm \& BD = 9cm$ តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស

$\frac{CE}{EG} = \frac{DF}{FH} \Rightarrow FH = \dots\dots\dots?$ ខ.គណនា BD, DF & FH បើ $AC = \dots\dots\dots?, CE = \dots\dots\dots?$ $EG = \dots\dots\dots? \& HB = \dots\dots\dots?$ យើងបាន: $\frac{AC}{BD} = \frac{CE}{DF} = \frac{EG}{FH} = \dots\dots\dots?$ $\frac{AC}{BD} = \frac{2}{3} \Rightarrow BD = \dots\dots\dots?$ $\frac{CE}{DF} = \frac{2}{3} \Rightarrow DF = \dots\dots\dots?$ $\frac{EG}{FH} = \frac{2}{3} \Rightarrow FH = \dots\dots\dots?$ គ.គណនា DF និង CG បើ $AC = \dots\dots\dots?, CE = \dots\dots\dots?$ $DB = \dots\dots\dots?, FH = \dots\dots\dots?$ $\frac{AC}{CE} = \frac{BD}{DF} \Rightarrow DF = \dots\dots\dots?$ $\frac{AC}{CG} = \frac{BD}{DH} \text{ តែ } DH = DF + FH$ $\Rightarrow CG = \dots\dots\dots?$	$AC = 6cm, CE = 12cm, EG = 4cm$ & $HB = 33cm$ គ.គណនា DF & CG បើ $AC = 6cm, CE = 12cm,$ $DB = 8cm \& FH = 6cm$	$\frac{AC}{CE} = \frac{BD}{DF} \Rightarrow DF = \frac{CE \cdot BD}{AC}$ $= \frac{12 \cdot 9}{6} = 18cm$ $\frac{CE}{EG} = \frac{DF}{FH} \Rightarrow FH = \frac{EG \cdot DF}{CE}$ $= \frac{18 \cdot 4}{12} = 6cm$ ខ.គណនា BD, DF & FH បើ $AC = 6cm, CE = 12cm$ $EG = 4cm \& HB = 33cm$ យើងបាន: $\frac{AC}{BD} = \frac{CE}{DF} = \frac{EG}{FH} = \frac{AC + CE + EG}{BD + DF + FH}$ $= \frac{6 + 12 + 4}{33} = \frac{22}{33} = \frac{2}{3}$ $\frac{AC}{BD} = \frac{2}{3} \Rightarrow BD = \frac{AC \times 3}{2} = \frac{6 \times 3}{2} = 9cm$ $\frac{CE}{DF} = \frac{2}{3} \Rightarrow DF = \frac{CE \times 3}{2} = \frac{12 \cdot 3}{2} = 18cm$ $\frac{EG}{FH} = \frac{2}{3} \Rightarrow FH = \frac{EG \times 3}{2} = \frac{4 \cdot 3}{2} = 6cm$ គ.គណនា DF និង CG បើ $AC = 6cm, CE = 12cm,$ $DB = 8cm, FH = 6cm$ $\frac{AC}{CE} = \frac{BD}{DF} \Rightarrow DF = \frac{CE \cdot BD}{AC}$ $= \frac{12 \cdot 8}{6} = 16cm$ $\frac{AC}{CG} = \frac{BD}{DH} \text{ តែ } DH = DF + FH$ $= 16 + 6 = 22cm$ $\Rightarrow CG = \frac{AC \cdot DH}{BD} = \frac{6 \times 22}{8} = 16.5cm$
- បិទផ្ទាំងរូបត្រីកោណ - បើ $EF \parallel BC$ គេអាចទាញបាន	ជំហានទី៣ ៦០នាទី 3. អនុវត្តក្នុងត្រីកោណ	$EF \parallel BC$ តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស

សមាមាត្រដូចម្តេច? - ដាក់ឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សដោះស្រាយ - ដើម្បីដោះស្រាយបានត្រូវធ្វើដូចម្តេច? - ឲ្យសិស្សទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានទូទៅ - ឲ្យសិស្សស្រាយបញ្ជាក់តាមទ្រឹស្តីបទខាងលើ - ឲ្យសិស្សគូស $EN \parallel AC$	$EF \parallel BC$ តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស គេបាន $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ ឧទាហរណ៍៖ គេមាន $\triangle ABC$ និងបន្ទាត់ EF មួយដែល $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $EF \parallel BC$ ជាទូទៅ៖ EF ជាបន្ទាត់កាត់ជ្រុងពីរនៃត្រីកោណ ABC បើ $EF \parallel BC$ នោះ $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ ប្រាសមកវិញបើ $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ នោះ $EF \parallel BC$ ឧទាហរណ៍៖ គេមានត្រីកោណ ABC ដែល $EF \parallel BC$ ស្រាយបញ្ជាក់ថា $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC} = \frac{EF}{BC}$	គេបាន $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ តាមចំណុច E គូសបន្ទាត់មួយស្របនឹង BC កាត់ AC ត្រង់ F' តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែសគេបាន $\frac{AE}{AB} = \frac{AF'}{AC}$ (1) ដោយសម្មតិកម្ម $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ នោះ $\frac{AF'}{AC} = \frac{AF}{AC} \Rightarrow AF' = AF$ តាមចំណុច E គេអាចគូសបន្ទាត់ស្របនឹង BC ដូចនេះ F' ត្រូវលើ F' នោះ $EF \parallel BC$ ។ ស្រាយបញ្ជាក់ $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC} = \frac{EF}{BC}$ បើ $EF \parallel BC$ នោះ $\frac{AE}{AF} = \frac{AB}{AC}$ ឬ $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ គូស $EN \parallel AC$ នោះ $NC = EF, EN \parallel FC$

- ដាក់លំហាត់គម្រោង ឲ្យសិស្សធ្វើ - បើ $AB \parallel DC$ ឲ្យសិស្សទាញរកសមាមាត្រតាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស - ឲ្យសិស្សធ្វើលំហាត់គម្រោង	បើ $EF \parallel BC$ យើងបាន $\frac{AE}{AF} = \frac{AB}{AC}$ ឬ $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC}$ (1) គូស $EN \parallel AC$ នោះ $NC = EF, EN \parallel FC$ យើងបាន $\frac{BC}{AB} = \frac{NC}{AE}$ តែ $NC = EF$ $\Rightarrow \frac{BC}{AB} = \frac{EF}{AE}$ ប្រកបច្បាប់សមាមាត្រ $\Rightarrow \frac{AE}{AB} = \frac{EF}{BC}$ (2) តាម (1)&(2) យើងបាន $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC} = \frac{EF}{BC}$ លំហាត់គំរូ ១៖ ក្នុង Δ មួយមាន $AB \parallel DC$ ។ ចូរគណនាតម្លៃ x គិតជា cm ។ លំហាត់គម្រោង ក្នុង ΔPTQ ដែល $PN = 6, PR = 12, RT = 4$ & $NQ = 2$ (ស្វែងបញ្ជាក់ថា $NR \parallel QT$ ។	យើងបាន $\frac{BC}{AB} = \frac{NC}{AE}$ តែ $NC = EF$ $\Rightarrow \frac{BC}{AB} = \frac{EF}{AE}$ ប្រកបច្បាប់សមាមាត្រ មាត្រ $\frac{AE}{AB} = \frac{EF}{BC}$ (2) តាម (1)&(2) យើងបាន $\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC} = \frac{EF}{BC}$ បើ $AB \parallel DC$ នោះ $\frac{EA}{AC} = \frac{AB}{CD}$ $\frac{8}{10} = \frac{x}{15}$ $\Rightarrow x = \frac{15 \times 8}{10} = 12$ ដូចនេះ $x = 12cm$ (ស្វែងបញ្ជាក់ថា $NR \parallel QT$ បើ $NR \parallel QT$ នោះ $\frac{PR}{NQ} = \frac{PT}{RT}$ យើងបាន $\frac{PR}{NQ} = \frac{6}{2} = 3$ $\frac{PR}{RT} = \frac{12}{4} = 3$ ដូចនេះ $NR \parallel QT$

• គេចង់វាស់កម្ពស់ដើមឈើមួយដើម គេយកបង្គោលមួយដើម មកដាក់ក្នុងម្លប់ដើមឈើនោះ ហើយ គេរកលំដាប់ដោយលែយ៉ាងណាឲ្យ ស្រមោលនៃចុងបង្គោល E និងស្រមោលនៃចុងដើមឈើ A ត្រូវស៊ីគ្នាត្រង់ចំណុច C ។ ដោយបង្គោល $DE = 1.08m$ ប្រវែង បង្គោល $CD = 0.9m$ និងប្រវែងស្រមោលដើមឈើ $CB = 12.45m$ រកកម្ពស់នៃដើមឈើនោះ។ • ឲ្យសិស្សគូសរូបតាង និងស្រង់សម្មតិកម្ម • រួចគណនារកប្រវែងដើមឈើ	ជំហានទី៤ ១៥នាទី ពង្រឹងចំណេះដឹង ចម្លើយ • រកកម្ពស់ដើមឈើ AB • ដោយ $AB \parallel DE$ • តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស • $\frac{AB}{DE} = \frac{CB}{CD}$ ឬ $\frac{AB}{BC} = \frac{DE}{DC}$ • $\Rightarrow AB = \frac{CB \times DE}{CD} = \frac{12.45 \times 1.08}{0.9} = 14.94m$	• រកកម្ពស់ដើមឈើ AB • ដោយ $AB \parallel DE$ • តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស • $\frac{AB}{DE} = \frac{CB}{CD}$ ឬ $\frac{AB}{BC} = \frac{DE}{DC}$ • $\Rightarrow AB = \frac{CB \times DE}{CD} = \frac{12.45 \times 1.08}{0.9} = 14.94m$
លំហាត់ ៨. តាមខាងក្រោមគេមាន $BE \parallel CD$ ។ ចូរគណនាប្រវែង ED & CD គិតជា cm	ជំហានទី៥ ៥នាទី បណ្តាំធ្វើ និងកិច្ចការផ្ទះ	-កត់ត្រាលំហាត់

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី ៩
- ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ ២០១២
- មេរៀនទី ១៥ ទ្រឹស្តីបទតាឡែស
- ចំណងជើងរង:

3.2. អនុវត្តក្នុងចតុកោណឆ្មាយ

- ដកស្រង់: សៀវភៅសិស្សទំព័រ ១៨៧ - ១៨៨ សៀវភៅគ្រូ: .....

I- វត្ថុបំណង: ក្រោយពីអ្នកបង្រៀនចប់មេរៀនសិស្សអាច:

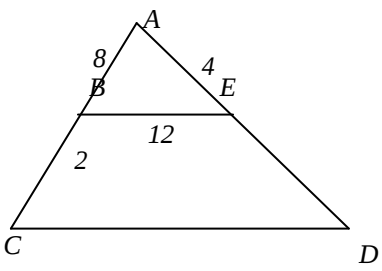
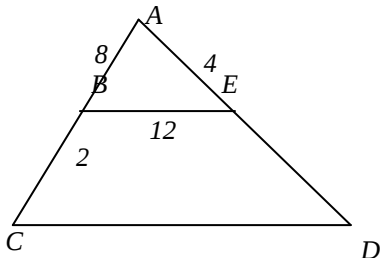
- ចំណេះដឹង: បកស្រាយបានពីការអនុវត្តទ្រឹស្តីបទតាឡែសក្នុងចតុកោណឆ្មាយបានត្រឹមត្រូវ។
- ចំណេះធ្វើ: អនុវត្តទ្រឹស្តីបទតាឡែសក្នុងចតុកោណឆ្មាយ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈការដោះស្រាយលំហាត់ជាក្រុម។
- គរិយាបថ: មានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់។

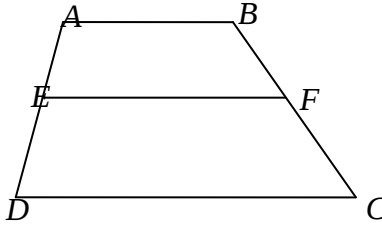
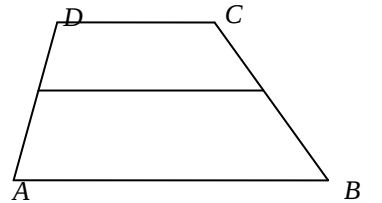
II- រយៈពេល: ០២ម៉ោង (៩០នាទី)

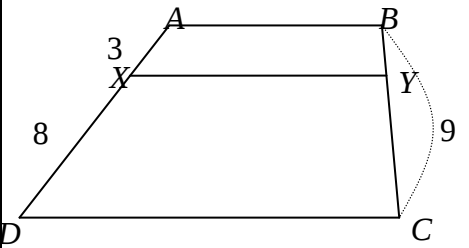
III- សម្ភារឧបទេស:

- ផ្ទាំងរូប ចតុកោណឆ្មាយ

IV- ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
-ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងវិន័យ	ជំហានទី១ ២នាទី រដ្ឋបាលថ្នាក់	-ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
កែកិច្ចការចាស់ • គណនា ED & CD (cm)	ជំហានទី២ ៨នាទី • កែកិច្ចការចាស់	ចម្លើយ • គណនា ED & CD (cm)

$\frac{AB}{BC} = \frac{AE}{ED} \Rightarrow ED = \dots\dots\dots?$ $\frac{AB}{AC} = \frac{BE}{CD} \Rightarrow CD = \dots\dots\dots?$		$\frac{AB}{BC} = \frac{AE}{ED} \Rightarrow ED = \frac{AE \times BC}{AB}$ $= \frac{4 \times 2}{8} = 1\text{cm}$ $\frac{AB}{AC} = \frac{BE}{CD} \Rightarrow CD = \frac{AC \times BE}{AB}$ $= \frac{10 \times 12}{8} = 15\text{cm}$
- ឲ្យសិស្សដោះស្រាយដោយប្រើទ្រឹស្តីបទតាឡែស - ដាក់ឧទាហរណ៍ឲ្យសិស្សដោះស្រាយ - ដើម្បីដោះស្រាយបានត្រូវធ្វើដូចម្តេច? - ឲ្យសិស្សទាញសន្និដ្ឋានជាទូទៅ	ជំហានទី៣ ៦០នាទី ៣.២ អនុវត្តក្នុងចតុកោណព្នាយឧទាហរណ៍៖ គេមានចតុកោណព្នាយ ABCD បើកេតុសបន្ទាត់ EF មួយស្របនឹងបាតទាំងពីរនៃចតុកោណព្នាយតើគេបានសមាមាត្រដូចម្តេចខ្លះ? ឧទាហរណ៍២៖ គេមានអង្កត់ EF កាត់តាមចំណុចកណ្តាលនៃជ្រុងមិនស្របនៃចតុកោណព្នាយ ABCD ស្រាយបញ្ជាក់ថា $EF \parallel DC \parallel AB$ ។ • ជាទូទៅ បើបន្ទាត់មួយស្របទៅនឹងបាតនៃចតុកោណព្នាយកាត់	តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែសគេបាន $EF \parallel DC \parallel AB \text{ គេបាន } \frac{AE}{AO} = \frac{BF}{CF}$ $\frac{AD}{AE} = \frac{BC}{BF} \quad \frac{AD}{DE} = \frac{BC}{CF}$ គេមាន $\frac{DE}{DA} = \frac{1}{2}$ (E កណ្តាល AD) $\frac{CF}{CB} = \frac{1}{2} \text{ (F កណ្តាល CB)}$ នោះ $\frac{DE}{DA} = \frac{CF}{CB}$ ដូចនេះ តាមទ្រឹស្តីបទតាឡែស $EF \parallel DC \parallel AB$ • ជាទូទៅ បើបន្ទាត់មួយស្របទៅនឹងបាតនៃចតុកោណព្នាយកាត់ជ្រុងមិនស្របឬបន្ទាត់

• ដាក់លំហាត់គំរូ ១ ឲ្យសិស្សធ្វើ • បើ $AB \parallel XY \parallel DC$ គេបាន: $\frac{BY}{BC} = \frac{AX}{AD} \Rightarrow BY = \dots\dots?$ $\frac{YC}{XD} = \frac{BC}{AD} \Rightarrow YC = \dots\dots?$	ជ្រុងមិនស្របឬបន្លាយនៃជ្រុងមិនស្របកំណត់បានអង្កត់សមាមាត្រគ្នា។ • ប្រាសមកវិញ៖ បើបន្ទាត់មួយកាត់ជ្រុងមិនស្របឬបន្លាយនៃជ្រុងមិនស្របនៃចតុកោណមួយមួយកំណត់បានអង្កត់បានអង្កត់សមាមាត្របន្ទាត់នោះត្រូវស្របនឹងឆ្នាតទាំងពីរ។ • លំហាត់គំរូ៖ គេឲ្យ $AB \parallel XY \parallel DC$ បើ $AX = 3dm, BC = 9dm, XD = 8dm$ គណនា BY, YC	ជ្រុងមិនស្របកំណត់បានអង្កត់សមាមាត្រគ្នា។ • ប្រាសមកវិញ៖ បើបន្ទាត់មួយកាត់ជ្រុងមិនស្របឬបន្លាយនៃជ្រុងមិនស្របនៃចតុកោណមួយមួយកំណត់បានអង្កត់បានអង្កត់សមាមាត្របន្ទាត់នោះត្រូវស្របនឹងឆ្នាតទាំងពីរ។ គណនា BY & YC ដោយ $AB \parallel XY \parallel DC$ គេបាន $\frac{BY}{BC} = \frac{AX}{AD} \Rightarrow BY = \frac{AX \times BC}{AD} = \frac{3 \times 9}{11}$ ហើយ $AD = AX + XD = 3 + 8 = 11$ ដូចនេះ $BY = 2.45dm$ $\frac{YC}{XD} = \frac{BC}{AD} \Rightarrow YC = \frac{XD \times BC}{AD}$ $YC = \frac{8 \times 9}{11} = 6.54dm$

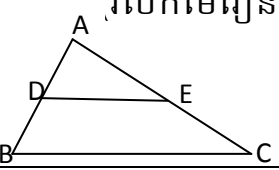
• លំហាត់ គេឲ្យ $AB \parallel EF \parallel CD$ បើ $AD = 9cm$ $FC = 2cm, EF = 10cm, BF = 6cm$ គណនា AE, DE & CD	ជំហានទី៤ ១៥នាទី ពង្រឹងចំណេះដឹង ដោយ $AB \parallel EF \parallel CD$ យើងបាន $\frac{BF}{BC} = \frac{AE}{AD} \Rightarrow AE = \frac{BF \times AD}{BC}$ $AE = \frac{6 \times 9}{8} = 6.75cm$ $\frac{DE}{AD} = \frac{CF}{BC} \Rightarrow DE = \frac{AD \times CF}{BC}$ $DE = \frac{9 \times 2}{8} = 2.25cm$ $\frac{BF}{BC} = \frac{EF}{CD} \Rightarrow CD = \frac{BC \times EF}{BF}$ $CD = \frac{8 \times 10}{6} = 13.33cm$	ដោយ $AB \parallel EF \parallel CD$ យើងបាន $\frac{BF}{BC} = \frac{AE}{AD} \Rightarrow AE = \frac{BF \times AD}{BC}$ $AE = \frac{6 \times 9}{8} = 6.75cm$ $\frac{DE}{AD} = \frac{CF}{BC} \Rightarrow DE = \frac{AD \times CF}{BC}$ $DE = \frac{9 \times 2}{8} = 2.25cm$ $\frac{BF}{BC} = \frac{EF}{CD} \Rightarrow CD = \frac{BC \times EF}{BF}$ $CD = \frac{8 \times 10}{6} = 13.33cm$
គួរធ្វើលំហាត់ក្នុងសៀវភៅទំព័រ ១៨៩លេខ៩	ជំហានទី៥ ៥នាទី បណ្តាំធ្វើ និងកិច្ចការផ្ទះ	-កត់ត្រាលំហាត់

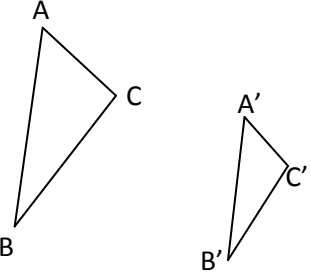
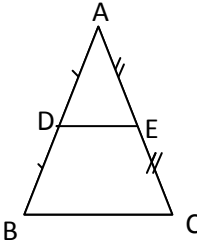
កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

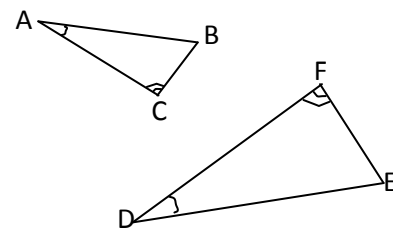
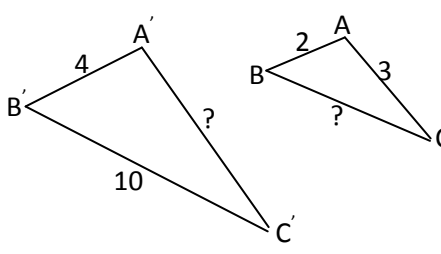
កាលបរិច្ឆេទ:.....

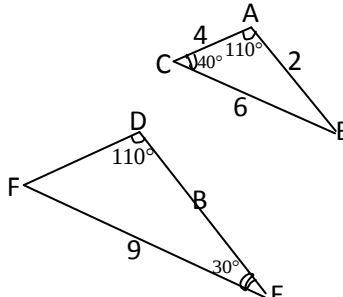
- I. ចំណងជើងមេរៀន: ត្រីកោណដូច
  - ចំណងជើងរង: ១. ត្រីកោណដូច
    - ១.១-សញ្ញាណ
    - ១.២-ករណីដំណាច
    - ក-ករណីដំណាចទី ១
- II. វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះរួចសិស្សអាច៖
  - +ចំណេះដឹង: ប្រាប់បានពីលក្ខណៈត្រីកោណពីរដូចគ្នា
  - +ចំណេះធ្វើ: -បង្ហាញពីផលធៀបដំណាច
    - ប្រើផលធៀបដំណាច ដើម្បីទាញរកជ្រុងផ្សេងទៀត
  - +ឥរិយាបថ: មានស្មារតីម្ចាស់ការក្នុងការស្រាយបញ្ជាក់លំហាត់ធរណីមាត្រ
- III. រយៈពេល: ២ ម៉ោង (៩០ នាទី)
- IV. សម្ភារឧបទ្វេស: -បន្ទាត់ក្រិត ប្រដាប់វាស់មុំ ក្រដាសកាតុងស្តើង
  - រូបត្រីកោណពីរមានទំហំប៉ុនគ្នា និងខុសគ្នា
  - រូបត្រីកោណ ABC ដែលមានចំណុច D និង E ជាចំណុចកណ្តាលរៀង នៃជ្រុង AB និង AC
- V. ដំណើរការមេរៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
ពិនិត្យអត្តមាន សណ្តាប់ធ្នាប់ អនាម័យថ្នាក់	ជំហានទី១(៣mn) (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
ក្នុងត្រីកោណABCយើងគូស អង្កត់[PQ]កាត់ AB ត្រង់ Pនិង	ជំហានទី២(5mn) (រំលឹកមេរៀន) 	យើងទាញបានផលធៀបសមាមាត្រ

AC ត្រង់ Q ។ បើ PQ//BCតើ យើងទាញបានផលធៀប ដូចម្តេច?	$\frac{AP}{AB} = \frac{AQ}{AC} = \frac{PQ}{BC}$	$\frac{AP}{AB} = \frac{AQ}{AC} = \frac{PQ}{BC}$
.យកក្រដាសស្តើងផ្តិតរូបត្រីកោណ ABCទៅតូសកន្លែងផ្សេង៖ .ចូរសង្កេតរាងនៃត្រីកោណទាំង ABC និង APQ .ចូរប្តូរសង្កេតរូបត្រីកោណទាំង លើក្រដាស .អោយសិស្សម្នាក់ឡើងវាស់មុំទាំង បីនៃ$\triangle ABC$ និងម្នាក់ទៀតវាស់មុំទាំងបីនៃ$\triangle A'B'C'$.ចូរប្រៀបធៀបរង្វាស់មុំ Aនិង A' ; Bនិង B' ; C និងC' .អោយសិស្សសង្កេតរូបត្រីកោណ ABC ដែល D និង E ជាចំណុចកណ្តាលរៀងនៃជ្រុងAB និង AC	ជំហានទី៣(70mn) (មេរៀនថ្មី) មេរៀនទី16 : ត្រីកោណដូចគ្នា 1. ត្រីកោណដូចគ្នា 1.1 សញ្ញាណៈ $\angle A = \angle A'; \angle B = \angle B'; \angle C = \angle C'$ $\angle D = \angle B$ $\angle C = \angle E$ $\frac{AB}{AD} = 2; \frac{AC}{AE} = 2 \text{ និង}$ $\frac{BC}{DE} = 2$	.សង្កេតឃើញត្រីកោណទាំងពីររាងដូចគ្នា ។ .ត្រីកោណទាំងពីរដូចគ្នាហើយមានបំរុងស្មើគ្នា ។ .សិស្សពីរនាក់ឡើងវាស់មុំនៃត្រីកោណទាំងពីរ $\angle A = \angle A'; \angle B = \angle B'; \angle C = \angle C'$.សង្កេតរូបត្រីកោណមុំ A ជាមុំរួមនៃ $\triangle ABC$ និង $\triangle ADE$ ។ ដោយBC//DE នោះ $\left. \begin{array}{l} \angle D = \angle B \\ \angle C = \angle E \end{array} \right\} \text{មុំត្រូវគ្នា}$ នាំអោយត្រីកោណដូចគ្នា $\frac{AB}{AD} = \frac{2AD}{AD} = 2$ $\frac{AC}{AE} = \frac{2AE}{AE} = 2$

.តើមុំ A ជាមុំអ្វីនៃត្រីកោណទាំងពីរ .ចូរប្រៀបធៀបមុំទាំងបីនៃត្រីកោណនីមួយៗ .រកតម្លៃផលធៀប $\frac{AB}{AD}; \frac{AC}{AE} \text{ និង } \frac{BC}{DE}$.ចូរសរសេរទ្រឹស្តីបទតាលែសចំពោះ $\triangle ABC$ និងអង្កត់ $[DE]$.ចូរទាញរកសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ប្រតិបត្តិ៖ ត្រីកោណ $\triangle ABC$ និង $\triangle A'B'C'$ ជាត្រីកោណដូចគ្នាកាលដែលមានផលធៀបដំណូចស្មើ $\frac{1}{4}$ ។ ចូររកតម្លៃ $x; y; z$ ។ បើ $\triangle ABC < \triangle A'B'C'$ (ដូចរូប) ។	តាមទ្រឹស្តីបទតាលែស $\frac{AB}{AD} = \frac{AC}{AE} = \frac{DE}{BC}$ សន្និដ្ឋាន៖ ត្រីកោណពីរជាត្រីកោណដូចគ្នាកាលណា៖ • មុំទាំងបីប៉ុនៗរៀងគ្នា • ជ្រុងទាំងបីសមាមា រៀងគ្នា • ផលធៀបសមាមាត្រ ដំណូចហៅថា ។ ❖ ចំណាំ៖ ត្រីកោណ ABC ដូចត្រីកោណ $A'B'C'$ គេសរសេរ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ $x = 12$ $y = 16$ $z = 28$ 1.2 . ករណីជំនួច ក). ករណីដំណូចទី១	តាមទ្រឹស្តីបទតាលែស $\frac{AB}{AD} = \frac{AC}{AE} = \frac{DE}{BC}$ គេបាន៖ $\frac{DE}{BC} = 2$.ត្រីកោណពីរដូចគ្នាកាលណា៖ • មុំទាំងបីប៉ុនៗរៀងគ្នា • ជ្រុងទាំងបីសមាមាត្ររៀងគ្នា ABC ដោយត្រីកោណ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ គេបាន៖ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{1}{4}$ $\frac{3}{x} = \frac{1}{4} \Rightarrow x = 12$ $\frac{4}{y} = \frac{1}{4} \Rightarrow y = 16$ $\frac{7}{z} = \frac{1}{4} \Rightarrow z = 28$

គេមាន $\triangle ABC$ និង $\triangle DEF$ ដែល $\angle A = \angle D, \angle B = \angle E$ បង្ហាញថា $\triangle ABC \sim \triangle DEF$ ចូរទាញរកសន្និដ្ឋាន៖ <u>ប្រតិបត្តិ៖</u> គេមានត្រីកោណ ABC និងត្រីកោណ PMN ដែល $\angle A = 80^\circ; \angle B = 54^\circ; \angle P = 54^\circ$ និង $\angle M = 46^\circ$ ។ ក). បង្ហាញថា $\triangle ABC \sim \triangle PMN$ ខ). ចូរទាញរកផលធៀបដំណូច	<u>សន្និដ្ឋាន៖</u> ត្រីកោណពីរប៉ុនគ្នា កាលណាមានមុំពីរប៉ុនរៀងគ្នា ។ ចំណាំ៖ ត្រីកោណ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ គេ ទាញបានវិបាកគឺ៖ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">សម្មតិកម្ម</th><th style="text-align: center;">សន្និដ្ឋាន</th><th style="text-align: center;">វិបាក</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;"> $\angle A = \angle A'$ $\angle B = \angle B'$ </td><td style="text-align: center;"> $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ </td><td style="text-align: center;"> $\angle C = \angle C'$ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'} = \frac{BC}{B'C'}$ </td></tr> </tbody> </table> $\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$ $\Rightarrow 80^\circ + 54^\circ + \angle C = 180^\circ$ $\Rightarrow \angle C = 180^\circ - 134^\circ$ $\Rightarrow \angle C = 46^\circ$ នោះ $\angle B = \angle P$ $\angle C = \angle M$ ដូចនេះ $\triangle ABC \sim \triangle NPM$ ខ. ផលធៀបដំណូច $\frac{AB}{NP} = \frac{AC}{NM} = \frac{BC}{PM}$	សម្មតិកម្ម	សន្និដ្ឋាន	វិបាក	$\angle A = \angle A'$ $\angle B = \angle B'$	$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	$\angle C = \angle C'$ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'} = \frac{BC}{B'C'}$	តាមផលបូកមុំក្នុងត្រីកោណ $\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$ $\angle D + \angle E + \angle F = 180^\circ$ $\Rightarrow \angle A + \cancel{\angle X} + \angle C = \angle D + \cancel{\angle X} + \angle F$ $\Rightarrow \angle C = \angle F$ ដូចនេះ $\triangle ABC \sim \triangle DEF$ ព្រោះវាមានមុំទាំងបីប៉ុនរៀងគ្នា ។ ត្រីកោណពីរប៉ុនគ្នាកាលណាមានមុំពីរប៉ុនគ្នា ។ ក្នុងត្រីកោណ ABC និង PMN គេបាន៖ $\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$ $\Rightarrow 80^\circ + 54^\circ + \angle C = 180^\circ$ $\Rightarrow \angle C = 180^\circ - 134^\circ$ $\Rightarrow \angle C = 46^\circ$ នោះ $\angle B = \angle P$ $\angle C = \angle M$ ដូចនេះ $\triangle ABC \sim \triangle NPM$ ខ. ផលធៀបដំណូច $\frac{AB}{NP} = \frac{AC}{NM} = \frac{BC}{PM}$
សម្មតិកម្ម	សន្និដ្ឋាន	វិបាក						
$\angle A = \angle A'$ $\angle B = \angle B'$	$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	$\angle C = \angle C'$ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'} = \frac{BC}{B'C'}$						
គេដោយ៖ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ ដែល៖ $AB = 2; AC = 3; A'B' = 4$ $B'C' = 10$ ទាញរកតម្លៃជ្រុង BC និង $A'C'$	ជំហានទី៤ (7mn) (ពង្រឹងចំណេះដឹង)	ដោយ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ គេបានផលធៀបដំណូច $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'} = \frac{BC}{B'C'}$ ឬ						

		$\frac{2}{4} = \frac{3}{A'C'} = \frac{BC}{10}$ $\Rightarrow \frac{3}{A'C'} = \frac{1}{2} \Rightarrow A'C' = 6$ $\Rightarrow \frac{BC}{10} = \frac{1}{2} \Rightarrow BC = 5$
ទៅផ្ទះវិញមើលមេរៀនបន្ថែម និងធ្វើលំហាត់: កំណត់តម្លៃ ជ្រុង និង មុំដែលខ្វះក្នុងត្រី កោណខាងក្រោម:	ជំហានទី៥(5nm) (បណ្តាំធ្វើរ)	ស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និងកត់ត្រាលំហាត់

កិច្ចការបង្រៀន

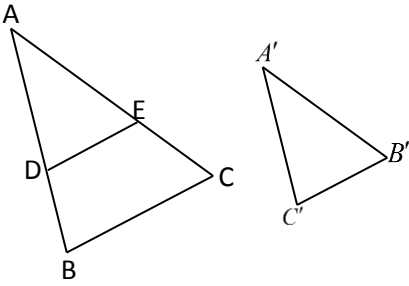
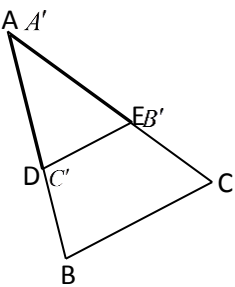
មុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា ថ្នាក់ទី៩

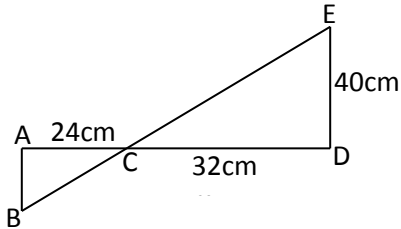
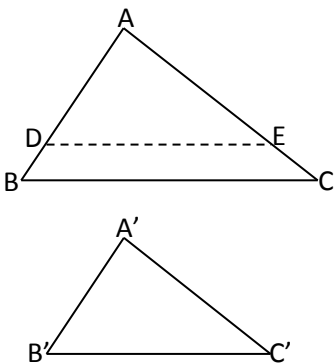
កាលបរិច្ឆេទ:.....

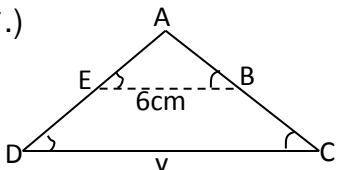
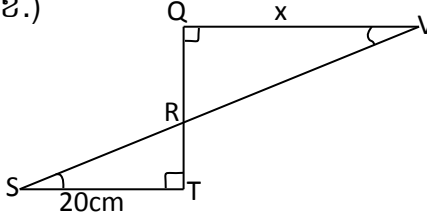
- I. ចំណងជើងមេរៀន: ត្រីកោណដូច(ត)
ចំណងជើងរង: ១.២/ ខ.ករណីដំណូចទី២
គ.ករណីដំណូចទី៣
- II. វត្ថុបំណង: ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះរួចសិស្សអាច៖
+ចំណេះដឹង: រៀបរាប់បានពីករណីដំណូចទី ២ និង ទី ៣
+ចំណេះធ្វើ: បង្ហាញថាត្រីកោណពីរដូចគ្នាដោយប្រើករណីដំណូច
+ឥរិយាបថ: ប្រើករណីដំណូចដើម្បីដោះស្រាយលំហាត់ធរណីមាត្រដែលទាក់ទង
- III. រយៈពេល: ២ ម៉ោង (៩០ នាទី)
- III. សម្ភារឧបទ្វេស: -បន្ទាត់ក្រិត ប្រដាប់វាស់មុំ
-ក្រដាសកាតុងមានរូបត្រីកោណ

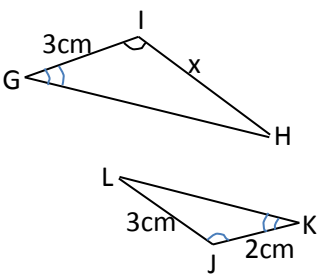
V. ដំណើរការមេរៀន

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
ពិនិត្យអត្តមាន សណ្តាប់ធ្នាប់ អនាម័យថ្នាក់	ជំហានទី១(3mn) (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយ ការណ៍
តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីដឹងថាត្រី កោណពីរដូចគ្នា ?	ជំហានទី២(5mn) (រំលឹកមេរៀន)	ត្រូវបង្ហាញថាត្រីកោណទាំងពីរ នោះមានពីរប៉ុនរៀងគ្នា ។
	ជំហានទី៣(70mn) (មេរៀនថ្មី) មេរៀនទី១៦ : ត្រីកោណដូចគ្នា(ត)	

បើត្រីកោណមានតែមួយប៉ុន្មាន រៀង តើវាអាចប៉ុន្មានបានទេ? យករូប $\triangle ABC$ និង $\triangle A'B'C'$ ក្នុង $\triangle ABC$ ដោយចំណុច D និង E រៀងគ្នាលើជ្រុង AB និង AC ។ បើយក $\triangle A'B'C'$ មកដាក់លើ $\triangle ABC$ គេបាន A ត្រួតលើ A'; B' ត្រួតលើ E; C' ត្រួតលើ D ដែល $\angle A = \angle A'$ និង $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'}$ បង្ហាញថាត្រីកោណទាំងពីរដូចគ្នា ។ .បង្ហាញថា $DE \parallel BC$ ចូរទាញរកករណីទូទៅ	ខ.ករណីជំនួញទី២: សម្រាយបញ្ជាក់ ជាទូទៅ: ត្រីកោណពីរដូចគ្នាកាលណាមានមុំមួយប៉ុន្មានគ្នាអមដោយជ្រុងពីរសមាមាត្ររៀងគ្នា ។ ចំណាំ: បើ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	មិនអាចសន្និដ្ឋានបានទេ ។ ដោយ A ត្រួតលើ A'; B' ត្រួតលើ D និង C' ត្រួតលើ E គេបាន $AD = A'B'$ និង $AE = A'C'$ តាមបរិច្ឆេទគេបាន: $\frac{AB}{AD} = \frac{AC}{AE}$ តាមទ្រឹស្តីបទតាលែស គេបាន: $DE \parallel BC$ ដោយ $DE \parallel BC$ នោះ: $\angle B' = \angle B \quad \text{មុំត្រូវគ្នា}$ $\angle C' = \angle C$ និងមុំ A ជាមុំរួមនោះ: $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ តាមករណី (ម.ម)

ប្រតិបត្តិ៖ គណនាប្រវែងAB ក្នុងរូប ដោយដឹងថា $\triangle CAB \sim \triangle CDE$ ឲ្យសិស្សមើលរូបត្រីកោណលើ ក្រដាស គេអោយ $\triangle ABC$ និង $\triangle A'B'C'$ ដែល $\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$ បង្ហាញថា៖ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$.ដោយចំណុច $D \in [AB]$ ដែល $AD = A'B'$.គូសបន្ទាត់ $DE \parallel BC$ កាត់ AC ត្រង់ E .ចូរប្រៀបធៀប $\triangle ABC$ និង $\triangle ADE$	ទាញបានវិបាកគឺ៖ <table border="1"> <tr> <th>សម្មតិកម្ម</th><th>សន្និដ្ឋាន</th><th>វិបាក</th></tr> <tr> <td> $\angle A = \angle A'$ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'}$ $= K$ </td><td>$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$</td><td> $\angle B = \angle B'$ $\angle C = \angle C'$ $\frac{BC}{B'C'} = K$ </td></tr> </table> $AB = 30\text{cm}$ ក.ករណីដំណាច់ទី៣៖ <u>ដំណោះស្រាយ</u> គេបាន៖ $\frac{AB}{AD} = \frac{AC}{AE} = \frac{BC}{DE}$ តែ $AD = A'B'$ $\Rightarrow \frac{AC}{AE} = \frac{BC}{DE} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$	សម្មតិកម្ម	សន្និដ្ឋាន	វិបាក	$\angle A = \angle A'$ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'}$ $= K$	$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	$\angle B = \angle B'$ $\angle C = \angle C'$ $\frac{BC}{B'C'} = K$	ដោយ $\triangle CBA \sim \triangle CDE$ គេបាន៖ $\frac{CB}{CD} = \frac{CA}{CE} = \frac{AB}{DE}$ ជំនួសជាលេខ៖ $\frac{24}{32} = \frac{AB}{40}$ $\Rightarrow AB = \frac{24 \times 40}{32} = 30\text{cm}$ ដោយ $DE \parallel BC$ នោះ៖ $\triangle ABC \sim \triangle ADE$
សម្មតិកម្ម	សន្និដ្ឋាន	វិបាក						
$\angle A = \angle A'$ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'}$ $= K$	$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	$\angle B = \angle B'$ $\angle C = \angle C'$ $\frac{BC}{B'C'} = K$						

ទាញរកផលធៀបជ្រុងនៃ $\triangle ABC$ និង $\triangle ADE$ បង្ហាញថា $AE = A'C'$ និង $DE = B'C'$ ប្រៀបធៀប $\triangle ADE$ និង $\triangle A'B'C'$ ចូរទាញរកសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ប្រតិបត្តិ៖គណនាតម្លៃ x និង y ក្នុងរូបខាងក្រោម៖ ក.) AE=4cm AD=10cm ខ.)	$\frac{AC}{AE} = \frac{BC}{DE} \Rightarrow A'C' = AE$ $\frac{BC}{DE} = \frac{BC}{B'C'} \Rightarrow DE = B'C'$ សន្និដ្ឋាន៖ត្រីពីរដូចគ្នាកាលណា វាមានជ្រុងទាំងបីសមាមាត្រ រៀងគ្នា ។ ចំណាំ៖ $\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ គេទាញបានវិបាកគឺ៖ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>សម្មតិកម្ម</th><th>សន្និដ្ឋាន</th><th>វិបាក</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>$\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$</td><td>$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$</td><td> $\angle A = \angle A'$ $\angle B = \angle B'$ $\angle C = \angle C'$ </td></tr> </tbody> </table> ក. $y=15\text{cm}$ ខ. $x=32\text{cm}$	សម្មតិកម្ម	សន្និដ្ឋាន	វិបាក	$\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$	$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	$\angle A = \angle A'$ $\angle B = \angle B'$ $\angle C = \angle C'$	គេបានផលធៀប $\frac{AB}{AD} = \frac{AC}{AE} = \frac{BC}{DE}$ តាមបំរាប់៖ $\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$ តែ $AD = A'B'$ $\Rightarrow \frac{AC}{AE} = \frac{BC}{DE} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$ $\frac{AC}{AE} = \frac{AC}{A'C'} \Rightarrow AE = A'C'$ $\frac{BC}{DE} = \frac{BC}{B'C'} \Rightarrow DE = B'C'$ $\Rightarrow \triangle ADE \cong \triangle A'B'C'$ តែ $\triangle ABC \sim \triangle ADE$ $\Rightarrow \triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$ ត្រីកោណពីរដូចគ្នាកាលណាមានជ្រុងបីសមាមាត្រ រៀងគ្នា ។ ក.ដោយមុំ A ជាមុំរួម $\angle E = \angle D, \angle C = \angle B$ នោះ $\triangle AEB \sim \triangle ADE$ $\frac{AE}{AD} = \frac{AB}{AC} = \frac{EB}{DC}$ ឬ $\frac{4}{10} = \frac{6}{y} \Rightarrow y = 15$ ខ.ដោយ $\triangle QRV$ និង $\triangle TRS$ មាន $\left. \begin{matrix} \angle Q = \angle T \\ \angle S = \angle V \end{matrix} \right\} \Rightarrow \triangle QRV \sim \triangle TRS$ គេបាន៖
សម្មតិកម្ម	សន្និដ្ឋាន	វិបាក						
$\frac{AB}{A'B'} = \frac{BC}{B'C'} = \frac{AC}{A'C'}$	$\triangle ABC \sim \triangle A'B'C'$	$\angle A = \angle A'$ $\angle B = \angle B'$ $\angle C = \angle C'$						

QR=16cm RT=10cm		$\frac{QR}{RT} = \frac{QV}{TS} = \frac{RV}{RS}$ $\frac{16}{10} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 32$
តើករណីដំណូចមានប៉ុន្មាន? តើករណីដំណូចទី២ចែងថាដូចម្តេច?	ជំហានទី៤(5mn) (ពង្រឹងចំណេះដឹង)	.ករណីដំណូចមានបីករណី .ត្រីកោណពីរប៉ុនគ្នាកាលណាមាមុំមួយប៉ុនគ្នាអមដោយជ្រុងពីរសមាមាត្ររៀងគ្នា ។
ទៅផ្ទះវិញមើលមេរៀនបន្ថែម និងធ្វើលំហាត់: .រកម្លៃ x ក្នុងរូប:	ជំហានទី៥(nm) (បណ្តាំផ្ទៃ)	ស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និងកត់ត្រាលំហាត់

កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: **គណិតវិទ្យា**

ថ្នាក់ទី៩

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១២

I . ចំណងជើងមេរៀន: ត្រីកោណដូចគ្នា

ចំណងជើងរង: ២.ទំនាក់ទំនងមាត្រក្នុងត្រីកោណកែង

- ទំនាក់ទំនងទី១
- ទំនាក់ទំនងទី២
- ទំនាក់ទំនងទី៣
- ទំនាក់ទំនងទី៤
- ទំនាក់ទំនងទី៥

II . វត្ថុបំណង: ក្រោយពីចប់មេរៀនសិស្សអាច៖

- ចំណេះដឹង: បកស្រាយទំនាក់ទំនងមាត្រក្នុងត្រីកោណកែង
- ចំណេះធ្វើ: គណនាប្រវែងជ្រុងត្រីកោណ
- ឥរិយាបថ: មានបំរុងប្រយ័ត្នក្នុងការគណនាលំហាត់ មាន

សាមគ្គីភាពល្អរវាងសិស្សនិងសិស្ស រវាងសិស្សនិងគ្រូ ។

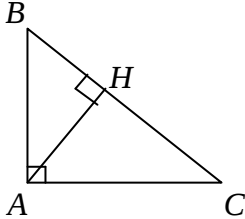
III . រយៈពេល: ២ម៉ោង(៩០នាទី)

IV . សម្ភារឧបទេស:

- រូបភាពត្រីកោណកែង
- កែង
- បន្ទាត់ក្រិត
- កម្រងលំហាត់សំរាប់សិស្សធ្វើតាមក្រុម

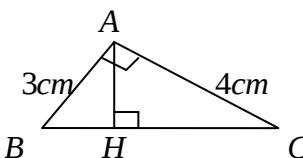
V . ដំណើរការនៃការបង្រៀន

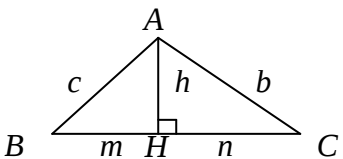
សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់	សកម្មភាពសិស្ស
.ពិនិត្យអនាម័យ .វិន័យ សណ្តាប់និងអវត្តមាន	ជំហានទី១(៣នាទី) (រដ្ឋបាលថ្នាក់)	ប្រធានថ្នាក់រាយការណ៍

.ឲ្យនិយមន័យត្រីកោណកែង? .ឲ្យនិយមន័យកម្ពស់ត្រីកោណ? .តាមករណីដំណូចទី២ ត្រីកោណពីរដូចគ្នាមានធាតុដូចម្តេច ?	ជំហានទី២(៧នាទី) (រំលឹកមេរៀនចាស់)	. ត្រីកោណដែលមានមុំមួយជាមុំកែង ។ .អង្កត់ដែលគូសចេញពីកំពូលហើយកែងនឹងជ្រុងបាតត្រីកោណ .តាមករណីដំណូចទី២ ត្រីកោណពីរប៉ុនគ្នាកាលណាមានមុំមួយប៉ុនរៀងគ្នាអមដោយជ្រុងពីរសមមាត្ររៀងគ្នា ។
.គ្រូគូសរូបត្រីកោណ ABC .តើ $\triangle ABC$ ជាត្រីកោណអ្វី ? .តើ AH ជាអ្វីនៃត្រីកោណ $\triangle ABC$? . BC, AB, AC ជាអ្វីនៃត្រីកោណ $\triangle ABC$? . BH, CH ជាចំណោលកែងរបស់ជ្រុងណាខ្លះមកលើអ៊ីប៉ូតេនុស BC ? គ្រូសរសេរទំនាក់ទំនងទី១ គ្រូស្រាយបញ្ជាក់សិស្ស	ជំហានទី៣ (៧០នាទី) មេរៀនប្រចាំថ្ងៃ ត្រីកោណដូចគ្នា(តចប់) ទំនាក់ទំនងទី១ $AB^2 = BH \times BC$ សម្រាយបញ្ជាក់ $\triangle ABC$ និង $\triangle ABH$ មាន $\angle B$ ជាមុំរួមនាំឲ្យ	$\triangle ABC$ ជាត្រីកោណកែង ។ . AH ជាកម្ពស់នៃ $\triangle ABC$ ។ . BC ជាអ៊ីប៉ូតេនុស . AB, AC ជាជ្រុងមុំកែងនៃ $\triangle ABC$. BH ជាចំណោលកែងនៃជ្រុង AB . CH ជាចំណោលកែងនៃជ្រុង AC

គ្រូឱ្យសិស្សទាញទំនាក់ទំនង $AC^2 = CH \times BC$.គ្រូឱ្យសិស្សទាញជាទ្រឹស្តីបទ ទំនាក់ទំនងទី១	គេអាចសរសេរ: $\left. \begin{array}{l} \triangle ABC \\ \triangle HBA \end{array} \right\} \frac{AB}{BH} = \frac{BC}{AB} \Rightarrow AB^2 = BH \times BC$	$\left. \begin{array}{l} \triangle ABC \\ \triangle HAC \end{array} \right\} \frac{AC}{HC} = \frac{BC}{AC} \Rightarrow AC^2 = BC \times HC$
គ្រូសរសេរទំនាក់ទំនងទី២	<u>ទំនាក់ទំនងទី២</u> $AH^2 = CH \times BH$	<u>ទំនាក់ទំនងទី១</u> ក្នុងត្រីកោណកែងរង្វាស់ជ្រុងមួយនៃមុំកែងជាមធ្យមសមមាត្ររវាងអ៊ីប៉ូតេនុសនិងចំណោលកែងរបស់វាលើអ៊ីប៉ូតេនុស ។
គ្រូស្រាយបង្ហាញសិស្ស	<u>សម្រាយបញ្ជាក់</u> $\angle ABH = \angle ACH$ $\triangle \perp ABH$ និង $\triangle \perp AHC$ មានមុំស្រួចមួយប៉ុនគ្នា នាំឱ្យ $\triangle \perp ABH \sim \triangle \perp AHC$ គេអាចសរសេរ: $\left. \begin{array}{l} \triangle ABH \\ \triangle CAH \end{array} \right\} \frac{AH}{CH} = \frac{BH}{AH} \Rightarrow AH^2 = BH \times CH$	
គ្រូឱ្យសិស្សទាញទ្រឹស្តី គ្រូសរសេរទំនាក់ទំនងទី៣	<u>ទំនាក់ទំនងទី៣</u> $AB \times AC = BC \times AH$ <u>សម្រាយបញ្ជាក់</u> $\left. \begin{array}{l} \triangle ABC \\ \triangle HBA \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{AC}{AH} = \frac{BC}{BA}$ គេបាន: $AB \times AC = BC \times AH$	
គ្រូស្រាយបង្ហាញសិស្ស	<u>ទំនាក់ទំនងទី៤</u>	ក្នុងត្រីកោណកែងរង្វាស់កំពស់ត្រូវនឹងអ៊ីប៉ូតេនុសជាមធ្យមសមមាត្ររវាងអង្កត់ដែលវាកំណត់បានលើអ៊ីប៉ូតេនុស ។ ក្នុងត្រីកោណកែងផលគុណរវាង

គ្រូសរសេរទំនាក់ទំនងទី៤	$AB^2 + AC^2 = BC^2$ តាមទំនាក់ទំនងទី១ $AB^2 = BH \times BC$ $AC^2 = CH \times BC$ $AB^2 + AC^2 = BH \times BC + CH \times BC$ $= BC(BH + CH)$ $= BC \times BC$ $= BC^2$	ជ្រុងមុំកែងទាំងពីរស្មើនឹងផលគុណរវាងអ៊ីប៉ូតេនុសនិងកម្ពស់ត្រូវនឹងអ៊ីប៉ូតេនុស។
គ្រូឱ្យសិស្សទាញទ្រឹស្តីទី៤ គ្រូសរសេរទំនាក់ទំនងទី៥	ទំនាក់ទំនងទី៥ $\frac{1}{AB^2} + \frac{1}{AC^2} = \frac{1}{AH^2}$ សម្រាយ តាមទំនាក់ទំនងទី៣ $AB \times AC = AH \times BC$ លើកជាការគេបានៈ $AB^2 \times AC^2 = AH^2 \times BC^2 \quad (1)$ ម្យ៉ាងទៀត $AB^2 + AC^2 = BC^2 \quad (2)$ ចែក (2) នឹង (1) គេបានៈ $\frac{AB^2 + AC^2}{AB^2 \times AC^2} = \frac{BC^2}{AH^2 \times BC^2}$ $\frac{1}{AB^2} + \frac{1}{AC^2} = \frac{1}{AH^2}$ លំហាត់គំរូទី១	ក្នុងត្រីកោណកែងការនៃអ៊ីប៉ូតេនុសស្មើនឹងផលបូកការនៃជ្រុងមុំកែង ។
គ្រូស្រាយបង្ហាញសិស្ស គ្រូឱ្យសិស្សទាញជាទ្រឹស្តី	គ្រូស្រាយបង្ហាញសិស្ស $AB \times AC = AH \times BC$ លើកជាការគេបានៈ $AB^2 \times AC^2 = AH^2 \times BC^2 \quad (1)$ ម្យ៉ាងទៀត $AB^2 + AC^2 = BC^2 \quad (2)$ ចែក (2) នឹង (1) គេបានៈ $\frac{AB^2 + AC^2}{AB^2 \times AC^2} = \frac{BC^2}{AH^2 \times BC^2}$ $\frac{1}{AB^2} + \frac{1}{AC^2} = \frac{1}{AH^2}$ លំហាត់គំរូទី១	ក្នុងត្រីកោណកែងផលបូកចម្រាស់ការនៃជ្រុងមុំកែងស្មើនឹងច

គ្រូដាក់លំហាត់គំរូទី១ ដើម្បីរកប្រវែង BC គេប្រើទំនាក់ទំនងទីប៉ុន្មាន ? ដើម្បីរកប្រវែង AH គេប្រើទំនាក់ទំនងទីប៉ុន្មាន ? ដើម្បីរកប្រវែង HB គេប្រើទំនាក់ទំនងទីប៉ុន្មាន ? ដើម្បីរកប្រវែង HC គេប្រើទំនាក់ទំនងទីប៉ុន្មាន ?	គេឱ្យត្រីកោណ ABC កែងត្រង់ A ដែល $AB = 3cm, AC = 4cm$ ។ គណនាប្រវែង $BC; AH; HB$ និង HC ? ប្រវែង BC $BC^2 = AB^2 + AC^2$ $BC = \sqrt{AB^2 + AC^2}$ $BC = \sqrt{3^2 + 4^2} = \sqrt{25} = 5$ ដូច្នេះ $BC = 5cm$ ប្រវែង AH $AB \times AC = BC \times AH$ $AH = \frac{AB \times AC}{BC} = \frac{3 \times 4}{5} = 2.4cm$ ដូច្នេះ $AH = 2.4cm$ ប្រវែង HB $BC \times HB = AB^2$ $\Rightarrow HB = \frac{AB^2}{BC} = \frac{3^2}{5} = 1.8cm$ ដូច្នេះ $HB = 1.8cm$ ប្រវែង HC $BC \times HC = AC^2$ $\Rightarrow HC = \frac{AC^2}{BC} = \frac{4^2}{5} = 3.2cm$ ដូច្នេះ $HC = 3.2cm$	ម្រាស់ការេនៃជ្រុងអ៊ីប៉ូតេនុស ។ .ដើម្បីរកប្រវែង BC គេប្រើទំនាក់ទំនងទី៤ $AB^2 + AC^2 = BC^2$.ដើម្បីរកប្រវែង AH គេប្រើទំនាក់ទំនងទី៣ $AB \times AC = BC \times AH$.ដើម្បីរកប្រវែង HB គេប្រើទំនាក់ទំនងទី១ .ដើម្បីរកប្រវែង HC គេប្រើទំនាក់ទំនងទី១
		តារាងរូបមន្តសង្ខេប

គ្រូឱ្យសិស្សសង្ខេបរូបមន្ត	ជំហានទី៤(៧នាទី) (ពង្រឹងចំណេះដឹង)	១. $AC^2 = BC \times HC$ ឬ $b^2 = an$ $AB^2 = BC \times BH$ ឬ $c^2 = am$ ២. $AH^2 = BH \times HC$ ឬ $h^2 = mn$ ៣. $AB \times AC = BC \times AH$ ឬ $b \times c = h \times a$ ៤. $BC^2 = AB^2 + AC^2$ $a^2 = b^2 + c^2$ ៥. $\frac{1}{AC^2} + \frac{1}{AB^2} = \frac{1}{AH^2}$ ឬ $\frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2} = \frac{1}{h^2}$
ធ្វើលំហាត់ប្រតិបត្តិទំព័រទី២០៧	ជំហានទី៥(៣នាទី) (កិច្ចការផ្ទះ) ប្រតិបត្តិ គេឱ្យអង្កត់ពីរដែលមានប្រវែង x និង y ។ ចូរគណនាប្រវែង z ដែល $z = \sqrt{x^2 - y^2}$ និងសង្ខេបឡើងវិញដែល $x; y; z$ ជាជ្រុងនៃត្រីកោណ ។	កត់ត្រា

កិច្ចតែងការបង្រៀន

មុខវិជ្ជា: គណិតវិទ្យា

ថ្នាក់ទី: ៩

ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០១.....

I. ចំណងជើងមេរៀន : មេរៀនទី១៧ **ពហុកោណ**

ចំណងជើងរង : I. និយមន័យ

II. ផលបូកមុំក្នុងនៃពហុកោណ

III. ផលបូកមុំក្រៅនៃពហុកោណ

II. វត្ថុបំណង : ក្រោយពីរៀនមេរៀននេះចប់សិស្សអាច៖

ចំណេះដឹង : កំណត់មុំនិងជ្រុងនៃពហុកោណ

: ផលបូកមុំក្នុងនិងក្រៅនៃពហុកោណ

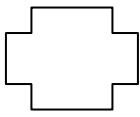
បំណិន : គណនា ផលបូកមុំក្នុងនិងក្រៅនៃពហុកោណ

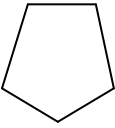
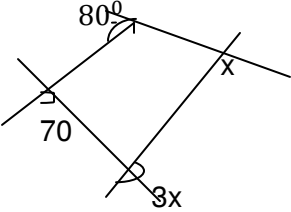
ឥរិយាបថ : សហការគ្នាដោះស្រាយលំហាត់ប្រកបដោយនាពេជ្រជាក់ និងមាននាពេជ្រស្មើ

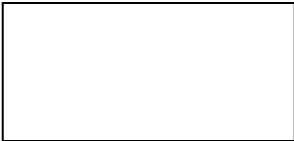
III. រយៈពេល : ៩០នាទី

IV. សម្ភារៈខ្ទមទេស: ឆ្នាំងកំរងសំណួរ ឆ្នាំងកំរងលំហាត់

V. ដំណើរការនៃការបង្រៀន:

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារសំខាន់		សកម្មភាពសិស្ស
ពិនិត្យអនាម័យអវត្តមាន ក្នុងថ្នាក់	ជំហានទី១	(3mn)	ប្រធានថ្នាក់ឡើងរាយការណ៍
	រដ្ឋបាល ថ្នាក់		
១/ តើផលបូករង្វាស់មុំក្នុងនៃពហុកោណស្មើនឹងប៉ុន្មាន? ២/ តើផលបូកមុំក្នុងនៃចតុកោណចារឹកក្នុងរង្វង់ ស្មើនឹងប៉ុន្មាន?	ជំហានទី២ (7mn) រំលឹកមេរៀនចាស់		សិស្សឆ្លើយ ស្មើនឹង 180^0 បើ a, b, c, d ជាមុំគេច្នាន $a + c = 180^0$ $b + d = 180^0$
ដូចម្តេចដែលហៅថាពហុកោណ? តើផលបូកមុំក្នុងនៃពហុកោណមួយមាន n ជ្រុងមានរូបមន្តដូចម្តេច? Ex1. ចូរគណនាផលបូករង្វាស់មុំ	ជំហានទី៣(90mn) <u>មេរៀនទី១៧ ពហុកោណ</u> I. និយមន័យ II. ផលបូកមុំក្នុងនៃពហុកោណ ផលបូកមុំក្នុងនៃពហុកោណមួយមាន n ជ្រុងមាន: $(n - 2) \times 180^0 .$.ពហុកោណនេះជាបញ្ចកោណ		សិស្សឆ្លើយ .ជាផ្នែកមួយនៃប្លង់ដែលខណ្ឌដោយខ្សែកាត់បិទជិត។ ផលបូកមុំក្នុងនៃពហុកោណមួយមាន n ជ្រុងមាន: $(n - 2) \times 180^0 .$.ពហុកោណនេះជាបញ្ចកោណ

ក្នុងនៃពហុកោណ 1/. តើផលបូករង្វាស់មុំក្រៅនៃពហុកោណស្មើនឹងប៉ុន្មាន? Ex1: ចូរគណនារង្វាស់មុំ x នៃពហុកោណ	គឺ $n = 5$ ផលបូកមុំក្នុងគឺ $(n - 2) \times 180^0 = (5 - 2) \times 180^0 = 540^0$ II. ផលបូករង្វាស់មុំក្រៅ 1/. ផលបូករង្វាស់មុំក្រៅនៃពហុកោណស្មើនឹង 360^0 . គេបាន $x + 3x + 70^0 + 80^0 = 360^0$ $x = 52.5^0$ ដូចនេះ $x = 52.5^0$	គឺ $n = 5$ ផលបូកមុំក្នុងគឺ $(n - 2) \times 180^0 = (5 - 2) \times 180^0 = 540^0$ 1/. ស្មើនឹង 360^0 . គេបាន $x + 3x + 70^0 + 80^0 = 360^0$ $x = 52.5^0$ ដូចនេះ $x = 52.5^0$
ដាក់ប្រតិបត្តិអោយសិស្ស ធ្វើ បើផលបូករង្វាស់នៃមុំក្នុងស្មើផលបូករង្វាស់នៃមុំក្រៅនៃពហុកោណមួយ ចូរប្រាប់ពីប្រភេទពហុកោណ។	ជំហានទី៤(១០mn) ពង្រឹងពុទ្ធិ គេបាន $(n - 2) \times 180^0 = 360^0$	សិស្សឆ្លើយ ផលបូក រង្វាស់នៃមុំក្នុងស្មើផលបូករង្វាស់នៃមុំក្រៅនៃពហុកោណមួយ $(n - 2) \times 180^0 = 360^0$

	$n = 4$ ជាចតុកោណ	$n180^0 - 360^0 = 360^0$ $n = 4$ ដូចនេះ $n = 4$ ជាចតុកោណ
អោយសិស្សធ្វើលំហាត់ នៅផ្ទះនៅទីពីរ១០៥	ជំហានទី៥(៥mn) បញ្ជាក់ផ្ទៃ	ខិតខំអ្វីនូវសូត្រនឹងយកលំហាត់ ទៅធ្វើនៅផ្ទះដោយយកចិត្តទុក ដាក់ ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា ៖ គណិតវិទ្យា

- ថ្នាក់ទី « ៩ »

- កាលបរិច្ឆេទ ៖ ថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ .....

១. ចំណងជើងមេរៀន ៖

មេរៀនទី 18 សូលីត

- ចំណងជើងរង ៖

១. ផ្ទៃក្រឡា និង មាឌនៃសូលីត

១.១ ផ្ទៃក្រឡាខាងនៃសូលីត (ចាប់ពីទំព័រទី 223 → 226)

២. វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីសិក្សាមេរៀនត្រង់ចំណុច ១.១ រួចមកសិស្សមាន ៖

- ចំណេះដឹង ៖ + កំណត់បាន បាត ជនេត្រ និង កម្ពស់កោណ ។

+ កំណត់បាន បាត អាប៉ូតែម និង កម្ពស់ពីរ៉ាមីតនិយ័តបានត្រឹមត្រូវ

+ កំណត់បានរូបមន្តផ្ទៃក្រឡាខាងពីរ៉ាមីតនិយ័ត $S_L = \frac{1}{2} pa$;

ផ្ទៃក្រឡាខាងកោណ $S_L = \pi \times R \times a$ និង ក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់នៃកោណគឺ ៖

$S_T = \pi Ra + \pi R^2 = \pi R(a + R)$ បានត្រឹមត្រូវតាមរយៈការបកស្រាយ ។

- ចំណេះធ្វើ ៖ + គណនាលំហាត់ដោយប្រើរូបមន្ត S_L និង S_T ខាងលើ ។

- គរិយាបថ ៖ + មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្ស និង សិស្ស

+ មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្ស និង គ្រូ

៣. រយៈពេល ៖ 2h សិក្សាស្មើនឹង (៩០ នាទី)

៤. សម្ភារឧបទេស ៖ - កាតុងសំរាប់បត់ជាកោណ

- កាតុងសំរាប់បត់ជាពីរ៉ាមីតនិយ័ត

៥. ដំណើរការនៃការបង្រៀន ៖

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន,អនាម័យ	<u>ជំហានទី១</u> (រដ្ឋបាលថ្នាក់) « ៣នាទី »	ប្រធានថ្នាក់ធ្វើរបាយការណ៍

-តើផ្ទៃក្រឡារង្វង់មានរូបមន្តដូចម្តេច ? - តើផ្ទៃក្រឡាការេមានរូបមន្តដូចម្តេច ? - តើផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណ មានរូបមន្តដូចម្តេច ?	ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់) « ៥ នាទី »	-ផ្ទៃក្រឡារង្វង់មានរូបមន្ត $S = R^2 \pi$ -ផ្ទៃក្រឡាការេ មានរូបមន្ត $S = a^2$ ផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណ មានរូបមន្ត $S = \frac{1}{2} ah$
យើងមានឥដ្ឋមួយដុំនិងថ្មមួយតើឥដ្ឋនិងថ្មនេះហៅថាអ្វី ? -វត្ថុដែលមានរាងដូចសាជីឬខ្លួនពាក្យបច្ចេកទេសហៅថាអ្វី ? -តើផ្នែកខាងក្រោមនៃកោណហៅថាអ្វី ? -តាមរូបចូរកំណត់ឈ្មោះ AH SAឬ SB ហៅថាអ្វី? -តើរូបខាងស្តាំនេះមានឈ្មោះហៅថាអ្វី ? -ផ្នែកខាងក្រោមនៃពីរ៉ាមីតហៅថាអ្វី ? -បើជ្រុងបាតនៃពីរ៉ាមីតមានរង្វាស់ស្មើៗគ្នា តើហៅថាពីរ៉ាមីតអ្វី ? -តាមរូបចូរកំណត់ឈ្មោះ SO និង SH ហៅថាអ្វី?	ជំហានទី៣ មេរៀនថ្មី (៧០នាទី) មេរៀនទី១៨ សូលីត ១.ផ្ទៃក្រឡានិងមាឌ ១.១.ផ្ទៃក្រឡាខាងសូលីត (១៦នាទី)	-ឥដ្ឋនិងថ្មនេះហៅថាសូលីត -វត្ថុដែលមានរាងដូចសាជីឬខ្លួនពាក្យបច្ចេកទេសហៅថាកោណ ។ -ផ្នែកខាងក្រោមនៃកោណហៅថាបាតកោណ។ -តាមរូប AH ហៅថាកម្ពស់ ហើយ SAឬ SB ហៅថាជនេត្រ -រូបខាងស្តាំនេះមានឈ្មោះហៅថា ពីរ៉ាមីត ។ - ផ្នែកខាងក្រោមនៃពីរ៉ាមីតហៅថា បាតពីរ៉ាមីត។ -បើជ្រុងបាតនៃពីរ៉ាមីតមានរង្វាស់ស្មើៗគ្នា ពីរ៉ាមីតនោះហៅថា ពីរ៉ាមីតនិយ័ត តាមរូប SO ហៅថាកម្ពស់ និង SH ហៅថាអាប៉ូតែម។

-តើពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាត្រីកោណសមង្វ័បហើយជ្រុងទ្រូតមានរង្វាស់ស្មើគ្នាហៅថា ពីរ៉ាតអ្វី ? -តើពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាជាការ ហើយជ្រុងទ្រូតមានរង្វាស់ស្មើគ្នាហៅថា ពីរ៉ាតអ្វី ? - តើពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាពហុកោណមាន៦ ស្មើគ្នាហើយជ្រុងទ្រូតមានរង្វាស់ស្មើគ្នាហៅថាពីរ៉ាតអ្វី ? -ដូចម្តេចដែលហៅថាកម្ពស់កោណ ? -ដូចម្តេចដែលហៅថាកម្ពស់ពីរ៉ាមីត ? -បើយើងយកពីរ៉ាមីតដែលបាតជាការមកកាត់តាមជ្រុងបាត តើយើងបានត្រីកោណប៉ុន្មាន ? -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណតើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?	*ក្រឡាផ្ទៃខាងនៃពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាការ (១២នាទី)	-ពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាត្រីកោណសមង្វ័បហើយជ្រុងទ្រូតមានរង្វាស់ស្មើគ្នាហៅថា ពីរ៉ាតនិយ័តមានបាតជាត្រីកោណ ។ - ពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាជាការ ហើយជ្រុងទ្រូតមានរង្វាស់ស្មើគ្នាហៅថា ពីរ៉ាតនិយ័តមានបាតជាការ -ពីរ៉ាមីតដែលមានបាតជាពហុកោណមាន៦ ស្មើគ្នាហើយជ្រុងទ្រូតមានរង្វាស់ស្មើគ្នាហៅថាពីរ៉ាតនិយ័តជាត្រីកោណ។ -កម្ពស់កោណគឺជាអង្កត់ដែលភ្ជាប់ពីកំពូលមកកែងនឹងប្លង់បាត ។ -កម្ពស់កោណគឺជាអង្កត់ដែលភ្ជាប់ពីកំពូលមកកែងនឹងប្លង់បាត។ - បើយើងយកពីរ៉ាមីតដែលបាតជាការមកកាត់តាមជ្រុងបាត យើងបានត្រីកោណ ៤ ប៉ុន្មាន ។ -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណយើងត្រូវយកបាតគុណនឹង

ចូរកំណត់រូបមន្ត ។ -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងសរុប តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? -តើ $4DC$ ហៅថាអ្វី? -តើ HS ហៅថាអ្វី ? - ជាទូទៅដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃ ខាងសរុបរបស់ពីរ៉ាមីតនិយ័ត តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? ហើយ មានរូបមន្តដូចម្តេច ? -បើយើងពន្លាតផ្ទៃខាងរបស់ កោណដោយកាត់តាមជនេត្រ ណាមួយហើយដាក់លើប្លង់ តើយើងបានអ្វី? -តើផ្ទៃកំណត់ចម្រៀកថាស នេះមានរង្វាស់ស្មើនឹងប៉ុន្មាន? -បើយើងតាង S ជាក្រឡាផ្ទៃ នៃចម្រៀកថាស ផ្ទៃថាស πa^2 ត្រូវនឹងប្រវែងធ្នូ $2\pi a$ តើយើង ទាញផលធៀបសមាមាត្រ ដូចម្តេច ? រួចទាញរកក្រឡា ផ្ទៃ S ។ -តើ $S = \pi aR$ ជាអ្វី ? ហើយ អក្សរនីមួយៗតាងអ្វីខ្លះ ?	-ជាទូទៅរកក្រឡាផ្ទៃខាង នៃពីរ៉ាមីតនិយ័តស្មើនឹងផល គុណរវាងកន្លះបរិមាត្របាត នឹងអាប៉ូតែម ។ គេកំណត់ដោយ $S_L = \frac{1}{2} pa$ ដែល p បរិមាត្រពហុកោណនិយ័ត និង a ជាអាប៉ូតែម ។ ✧ក្រឡាផ្ទៃខាងនៃកោណ (១២ នាទី)	កម្ពស់រួចចែកនឹង 2 ហើយ មានរូបមន្ត $S = \frac{1}{2} SH \cdot DC$ - ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងសរុប យើងត្រូវយកក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណ មួយគុណនឹង 4 - $4DC$ ហៅថាបរិមាត្របាត - HS ហៅថា អាប៉ូតែម -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងសរុប របស់ពីរ៉ាមីតនិយ័តគេត្រូវ យកបរិមាត្របាតគុណនឹង អាប៉ូតែមហើយចែកនឹង 2 ។ ហើយមានរូបមន្ត $S_L = \frac{1}{2} pa$ - បើយើងពន្លាតផ្ទៃខាងរបស់ កោណដោយកាត់តាមជនេត្រ ណាមួយហើយដាក់លើប្លង់ នោះយើងបានចម្រៀកថាស -ផ្ទៃកំណត់ចម្រៀកថាសនេះ មានរង្វាស់ស្មើនឹងបរិមាត្រ របស់កោណគឺ $2\pi R$ ។ -យើងបានផលធៀបសមា មាត្រគឺ $\frac{\pi a^2}{S} = \frac{2\pi a}{2\pi R}$ $\Rightarrow S = \frac{\pi a^2 R}{a} = \pi aR$ - $S = \pi aR$ ជាក្រឡាផ្ទៃខាង របស់កោណដែល a ជាជនេត្រ

ជាទូទៅក្រឡាផ្ទៃសរុបរបស់កោណមានរូបមន្តដូចម្តេច? - -តើក្នុងឧទាហរណ៍នេះសម្មតិកម្ម គេប្រាប់អ្វីខ្លះ ? -តើគេសួររកអ្វី? - ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងពីរ៉ាមីត តើគេត្រូវធ្វើដូចម្តេច? តើ p ស្មើប៉ុន្មាន? a ស្មើប៉ុន្មាន? ហើយក្រឡាផ្ទៃនោះស្មើនឹងប៉ុន្មាន ? ក្នុងឧទាហរណ៍នេះសម្មតិកម្ម គេប្រាប់អ្វីខ្លះ ? -តើសំនួរគេសួររកអ្វី ? -ដើម្បីរកក្រឡាខាង តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? -ដើម្បីអនុវត្តរូបមន្ត $S_L = \frac{1}{2} pa$ តើយើងស្គាល់អ្វីខ្លះ ? -តើ p ស្មើប៉ុន្មាន? និង a ស្មើប៉ុន្មាន? ហើយក្រឡាផ្ទៃស្មើនឹងប៉ុន្មាន ? តើក្រឡាផ្ទៃបាតស្មើប៉ុន្មាន?	ឧ.1, ចូរគណនាក្រឡាផ្ទៃខាងនៃពីរ៉ាមីតនិយ័ត ។ (តាមរូបខាងក្រោម) (១០នាទី) ឧ.2, ចូរគណនាក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់នៃពីរ៉ាមីតនិយ័ត (តាមរូបខាងក្រោម) (១០នាទី)	កោណនិង R ជាកាំបាតកោណ - ជាទូទៅក្រឡាផ្ទៃសរុបរបស់កោណមានរូបមន្ត $S_T = \pi R(a + R)$ -គេប្រាប់ថាវាជាពីរ៉ាមីតនិយ័តដែលមានបាតជាឆកោណហើយជ្រុងបាតមួយមានរង្វាស់ $6cm$ និងអាម៉ូតែម $a = 7cm$ - គេសួររក $S = ?$ ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងពីរ៉ាមីត គេត្រូវអនុវត្តរូបមន្ត $S = \frac{1}{2} pa$ - $p = 6 \times 6cm = 36cm$ និង $a = 7cm$ ហើយក្រឡាផ្ទៃនោះគឺ៖ $S = \frac{1}{2} \cdot 36 \cdot 7 = 126$ គេប្រាប់ថាវាជាពីរ៉ាមីតនិយ័តដែលមានបាតជាការេហើយជ្រុងមួយមានរង្វាស់ $15cm$ និងអាម៉ូតែម $a = 12cm$ -គេសួររកក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់ - ដើម្បីរកក្រឡាខាង យើងត្រូវអនុវត្តរូបមន្ត $S_L = \frac{1}{2} pa$ - ដើម្បីអនុវត្តរូបមន្ត $S_L = \frac{1}{2} pa$ យើងស្គាល់ p និង a ។ - $p = 15cm$ និង $a = 12cm$ ហើយក្រឡាផ្ទៃនោះស្មើនឹង $S_L = \frac{1}{2} (15 \times 4) \times 12 = 360$ -ក្រឡាផ្ទៃបាតគឺ៖

-ដូចនេះក្រឡាផ្ទៃអស់ស្មើនឹងប៉ុន្មាន ? -ក្នុងឧទាហរណ៍នេះគេប្រាប់អ្វីខ្លះ? ហើយគេសួររកអ្វី ? -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងកោណតើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? -ដើម្បីអនុវត្តរូបមន្ត $S_L = \pi Ra$ តើយើងស្គាល់អ្វីខ្លះ ? -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? -ដើម្បីអនុវត្តរូបមន្ត $S_T = \pi R(R+a)$ តើគេស្គាល់អ្វីខ្លះ? ហើយក្រឡាផ្ទៃនោះស្មើនឹងប៉ុន្មាន ?	ឧ.3, ចូរគណនាក្រឡាផ្ទៃខាងនិងក្រឡាផ្ទៃអស់នៃកោណ(តាមរូប) $\pi = 3.14$ (១០នាទី)	$S_B = a^2 = 15^2 = 225$ ដូចនេះក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់គឺ៖ $S_T = S_L + S_B = 360 + 225 = 585$ -ក្នុងឧទាហរណ៍នេះគេប្រាប់ថាវាជាកោណមួយដែលមានកាំបាតស្មើ $4cm$ និងអាប៉ូតែម $13cm$ ហើយគេសួររកក្រឡាផ្ទៃខាងនិងក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់ ។ -ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃខាងកោណយើងត្រូវអនុវត្តរូបមន្ត $S_L = \pi Ra$ -យើងត្រូវ R និង a ហើយ $S_L = 3.14 \cdot 4 \cdot 13 = 163.28$ - ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់យើងត្រូវអនុវត្តរូបមន្ត $S_T = \pi R(R+a)$ -យើងត្រូវស្គាល់តម្លៃ R និង a ហើយក្រឡាផ្ទៃនោះគឺ៖ $S_T = 3.14 \times 4(4+13)$ $= 213.52cm^2$
-តើពីរ៉ាមីតនិយ័តដែលយើងជួបប្រទះញឹកញាប់ជាងគេមានអ្វីខ្លះ ? -តើក្រឡាផ្ទៃខាងមានកោណរូបមន្តដូចម្តេច ? -តើក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់របស់កោណមានរូបមន្តដូចម្តេច?	ជំហានទី៤ (៣ប្រឹងចំណេះដឹង) (៧នាទី)	- ពីរ៉ាមីតនិយ័តដែលយើងជួបប្រទះញឹកញាប់ជាងគេមានពីរ៉ាមីតនិយ័តដែលមានបាតជាការេ; បាតជាត្រីកោណសម័ង្សនិងបាតជាឆកោណនិយ័ត ។ - ក្រឡាផ្ទៃខាងមានកោណរូបមន្ត $S_L = \pi Ra$ ។ - ក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់របស់កោណមានរូបមន្ត $S_T = \pi R(R+a)$ ។

-ឲ្យសិស្សកត់លំហាត់លេខ១ ទំព័រ233 ។ -ប្តូរៗត្រូវខិតខំធ្វើខ្លួនឲ្យក្លាយ ជាកូនល្អ ; សិស្សល្អ និងមិត្ត ល្អ ដើម្បីក្លាយខ្លួនជាពលរដ្ឋ ល្អក្នុងសង្គមទៅអនាគត ។	<u>ជំហានទី5</u> (កិច្ចការនៅផ្ទះនិងបណ្តាំធ្វើ) (៥នាទី)	-កត់ត្រាលេខលំហាត់និងលេខ ទំព័រទុកយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ ។ -សិស្សស្តាប់ដំបូលន្ទានរបស់ គ្រូដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។

កិច្ចតែងការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា ៖ គណិតវិទ្យា

- ថ្នាក់ទី « ៩ »

- កាលបរិច្ឆេទ ៖ ថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ .....

១. ចំណងជើងមេរៀន ៖

មេរៀនទី 18 សូលីត (ត)

- ចំណងជើងរង ៖ ១.២ .មាឌនៃសូលីត (ចាប់ពីទំព័រទី ២២៦ → ២២៨)

២. វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីសិក្សាមេរៀនត្រង់ចំណុច ១.២ រួចមកសិស្សមាន ៖

- ចំណេះដឹង ៖ + កំណត់បាន បានរូបមន្តមាឌនៃសូលីតបានត្រឹមត្រូវ (ពោលគឺ មាឌពីរ៉ាមីត

$$V = \frac{1}{3}S_b h; \text{ មាឌកោណ } V = \frac{1}{3}\pi R^2 h \text{ និងមាឌស្វ៊ែរ ឬ ប៊ូល } V = \frac{4}{3}\pi R^3 \text{) ។}$$

- ចំណេះធ្វើ ៖ + គណនាលំហាត់ដោយប្រើរូបមន្ត $V = \frac{1}{3}S_b h$; $V = \frac{1}{3}\pi R^2 h$ និង $V = \frac{4}{3}\pi R^3$

បានត្រឹមត្រូវ ។

- ឥរិយាបថ ៖ + មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្ស និង សិស្ស

+ មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្ស និង គ្រូ

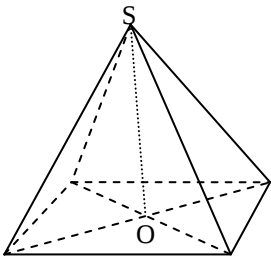
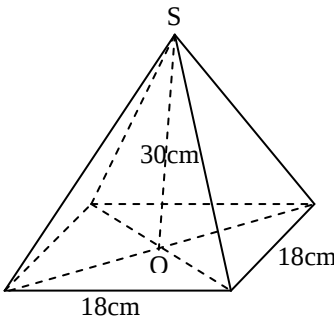
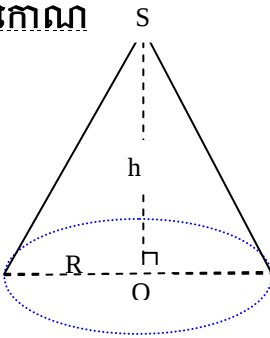
៣. រយៈពេល ៖ 1h សិក្សាស្នើនឹង (៤៥ នាទី)

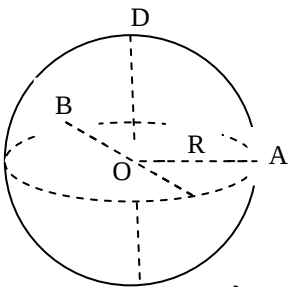
៤. សម្ភារឧបទេស ៖ - កាតុងសំរាប់បត់ជាកោណ

- កាតុងសំរាប់បត់ជាពីរ៉ាមីតនិយ័ត

៥. ដំណើរការនៃការបង្រៀន ៖

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ នឹងសន្តាប់ធ្លាប់	ជំហានទី១ (រដ្ឋបាលថ្នាក់=2នាទី)	សិស្សច្បងធ្វើរបាយការណ៍
តើផ្ទៃក្រឡាខាងពីរ៉ាមីតនិយ័ត មានស្មើនឹងអ្វី?ហើយមានរូប មន្តដូចម្តេច ? តើក្រឡាផ្ទៃខាងរបស់	ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់=3នាទី)	ផ្ទៃក្រឡាខាងពីរ៉ាមីតនិយ័ត មានស្មើផលគុណរវាងកន្លះបរិមា ត្របាតនឹងអម្បូរតែមហើយមានរូប មន្ត $S_L = \frac{1}{2}pa$ ក្រឡាផ្ទៃខាង របស់កោណ

កោណមានរូបមន្តដូចម្តេច? តើក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់របស់ កោណមានរូបមន្តដូចម្តេច?		មានរូបមន្ត $S_L = \pi Ra$ ក្រឡាផ្ទៃទាំងអស់របស់កោណ មានរូបមន្ត $S_T = \pi R(a + R)$
ចូរកំណត់រូបមន្តមាឌរបស់ ពីរ៉ាមីត ។ $OS = h$ ហៅថាអ្វីនៃពីរ៉ាមីត? ហើយ S_B ហៅថាអ្វី ? តើក្នុងឧទាហរណ៍នេះគេឲ្យ យើងរកអ្វី ? តាមរូបនេះតើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ? ដើម្បីរកមាឌពីរ៉ាមីតតើយើង ត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? ចូរកំណត់រូបមន្តមាឌកោណ តើ $OS = h$ ជាអ្វីនៃកោណ?	ជំហានទី៣(៣៥នាទី) មេរៀនទី១៨ សូលីត (ត) ១.២.មាឌនៃសូលីត ក.មាឌពីរ៉ាមីត ជាទូទៅ រូបមន្តមាឌរបស់ ពីរ៉ាមីតកំណត់ដោយ $V = \frac{1}{3} S_B h \text{ ដែល}$ $h = OS$ ជាកម្ពស់ពីរ៉ាមីត S_B ផ្ទៃក្រឡាបាត ។ ឧទាហរណ៍៖ ចូររកមាឌ នៃពីរ៉ាមីត(ដូចរូបខាងក្រោម) ខ.មាឌកោណ	រូបមន្តរបស់ពីរ៉ាមីតកំណត់ ដោយ $V = \frac{1}{3} S_B h$ ។ $OS = h$ ហៅថាកម្ពស់របស់ពីរ៉ាមីត ហើយ S_B ហៅថាផ្ទៃក្រឡាបាត ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះគេឲ្យ យើងរកមាឌពីរ៉ាមីត ។ តាមរូបនេះគេប្រាប់កម្ពស់និង ជ្រុងបាតនៃពីរ៉ាមីត ។ យើងត្រូវអនុវត្តរូបមន្ត $V = \frac{1}{3} S_B h$ ដោយ $S_B = 18 \times 18 = 324 \text{ cm}^2$ ហើយ $h = 30 \text{ cm}$ យើងបាន $V = \frac{1}{3} \times 324 \times 30$ $= 3240 \text{ cm}^3$ រូបមន្តមាឌកោណកំណត់ដោយ $V = \frac{1}{3} \pi R^2 h$ ។ $OS = h$ ជាកម្ពស់នៃកោណ

ហើយ R ជាអ្វីនៃកោណ ? ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ តើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ ហើយគេរកអ្វី ? ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងធ្វើលើក្តារខៀន ហើយសិស្សដទៃផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយនៅតាមតុ កំណត់រូបមន្តក្រឡាផ្ទៃស្វ៊ែរ និងរូបមន្តមាឌស្វ៊ែរ ។ តើចំណុច O ហៅថាអ្វី ? [OA] ហៅថាអ្វី ? [BC] ហៅថាអ្វី ? ក្នុងឧទាហរណ៍នេះតើគេសួររកអ្វីខ្លះ ?	ជាទូទៅរូបមន្តមាឌកោណកំណត់ដោយ $V = \frac{1}{3}\pi R^2 h$ ដែល៖ $SO = h$ ជាកំពស់កោណ R ជាកាំនៃថាសបាត ឧទាហរណ៍៖ កោណមួយមានកម្ពស់ $24cm$ ហើយមានមាឌ $3 \cdot 018cm^3$ ។ ចូររកផ្ទៃក្រឡាបាតកោណ ។ <u>ចម្លើយ</u> រកផ្ទៃក្រឡាបាតកោណតាមរូបមន្ត ៖ $V = \frac{1}{3}S_B h \Rightarrow S_B = \frac{3V}{h}$ ដោយ $V = 3.018; h = 24$ យើងបាន $S_B = \frac{3.018 \cdot 3}{24}$ $= 377.25$ ដូចនេះ ផ្ទៃក្រឡាបាតកោណគឺ $S_B = 377.25cm^2$ គ.មាឌស្វ៊ែរ ឬ បូល ជាទូទៅ ៖ រូបមន្តមាឌស្វ៊ែរ ឬ បូលកំណត់ដោយ ៖ $V = \frac{4}{3}\pi R$ ហើយ $S = 4\pi R^2$ ។ ដែល O ហៅថាផ្ចិតស្វ៊ែរ	ហើយ R ជាកាំថាសបាត ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ គេប្រាប់កម្ពស់ស្មើនឹង $24cm$ នឹងមាឌស្មើនឹង $3.018cm^3$ ហើយគេរកផ្ទៃក្រឡាបាតរបស់កោណ ។ <u>ចម្លើយ</u> រកផ្ទៃក្រឡាបាតកោណតាមរូបមន្ត ៖ $V = \frac{1}{3}S_B h \Rightarrow S_B = \frac{3V}{h}$ ដោយ $V = 3.018; h = 24$ យើងបាន $S_B = \frac{3.018 \cdot 3}{24}$ $= 377.25$ ដូចនេះ ផ្ទៃក្រឡាបាតកោណគឺ $S_B = 377.25cm^2$ រូបមន្តផ្ទៃក្រឡាស្វ៊ែរកំណត់ដោយ $S = 4\pi R^2$ ហើយមាឌស្វ៊ែរកំណត់ $V = \frac{4}{3}\pi R$ ។ O ហៅថាផ្ចិតស្វ៊ែរ [OA]; [OD] ហៅថា កាំ [BC] ហៅថា អង្កត់ផ្ចិត ក្នុងឧទាហរណ៍នេះគេសួររកផ្ទៃក្រឡាស្វ៊ែរនិងមាឌបូល។

សម្មតិកម្មគេប្រាប់អ្វី ? ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងធ្វើ ឧទាហរណ៍ហើយសិស្ស ដទៃទៀតផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយ នៅតាមតុ ។	$[OA]; [OD]$ ហៅថា កាំ $OA = OB = OD = OC = R$ $[BC]$ ហៅថា អង្កត់ផ្ចិតដែល $BC = 2R$ ឧទាហរណ៍ ៖ ចូររកផ្ទៃក្រឡា ស្វ៊ែនិងមាឌប៊ូលដែលកាំមាន ប្រវែង $14cm$ ។ ចម្លើយ -ផ្ទៃក្រឡាស្វ៊ែន $S = 4\pi R^2 = 4 \times 3.14 \times (14)^2$ $= 2461.76cm^2$ -មាឌប៊ូល $V = \frac{4}{3}\pi R^3$ $= \frac{4}{3} \times 3.14 \times (14)^3$ $= 11488.21cm^3$	គេប្រាប់កាំស្វ៊ែនមានប្រវែង $14cm$ ចម្លើយ -ផ្ទៃក្រឡាស្វ៊ែន $S = 4\pi R^2 = 4 \times 3.14 \times (14)^2$ $= 2461.76cm^2$ -មាឌប៊ូល $V = \frac{4}{3}\pi R^3$ $= \frac{4}{3} \times 3.14 \times (14)^3$ $= 11488.21cm^3$
ចូរកំណត់រូបមន្តមាឌពីរ៉ាមីត ។ ចូរកំណត់រូបមន្តមាឌកោណ ។ ចូរកំណត់រូបមន្តមាឌប៊ូល ។	ជំហានទី៤ (ពង្រឹងចំណេះដឹង=៣នាទី)	រូបមន្តមាឌពីរ៉ាមីតកំណត់ដោយ $V = \frac{1}{3}S_B h$ ។ រូបមន្តមាឌកោណកំណត់ដោយ $V = \frac{1}{3}\pi R^2 h$ ។ រូបមន្តមាឌប៊ូលកំណត់ដោយ $V = \frac{4}{3}\pi R^3$ ។
ឲ្យសិស្សកត់ លំហាត់លេខ 5 និងលេខ 6 ទំព័រទី233 ។ ចូរប្តូរៗខិតខំធ្វើខ្លួនឲ្យក្លាយ ជាសិស្សល្អ កូនល្អ និង មិត្ត ល្អ ។	ជំហានទី៥ (កិច្ចការផ្ទះនិងបណ្តាំផ្ទះ=២នាទី)	កត់ត្រាលេខលំហាត់និងទំព័រ ទុកដើម្បីយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ ហើយស្តាប់ដំបូន្មានគ្រូដោយ យកចិត្តទុកដាក់ ។

កិច្ចការបង្រៀន

- មុខវិជ្ជា ៖ គណិតវិទ្យា

- ថ្នាក់ទី « ៩ »

- កាលបរិច្ឆេទ ៖ ថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ .....

១. ចំណងជើងមេរៀន ៖

មេរៀនទី 18 សូលីត (ត)

- ២.ផលធៀបផ្ទៃក្រឡានិងមាឌនៃសូលីត

- ចំណងជើងរង ៖ ២ .១.ផលធៀបផ្ទៃក្រឡា

២.២.ផលធៀបមាឌ(ចាប់ពីទំព័រទី ២២៨ → ២៣២)

២. វត្ថុបំណង ៖ ក្រោយពីសិក្សាមេរៀនត្រង់ចំណុច ២ រួចមកសិស្សមាន ៖

- ចំណេះដឹង ៖ +កំណត់ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡារូបពីរដូចគ្នានិងផលធៀបរវាងមាឌរូបពីរដូចគ្នាបានត្រឹមត្រូវតាមរយៈឧទាហរណ៍ ។

- ចំណេះធ្វើ ៖ + គណនាលំហាត់ដោយប្រើទូទៅ បានត្រឹមត្រូវ តាមរយៈឧទាហរណ៍ ។

- ឥរិយាបថ ៖ + មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្ស និង សិស្ស

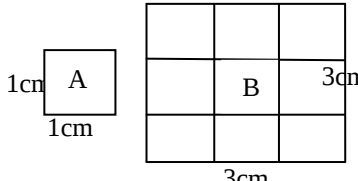
+ មានទំនាក់ទំនងល្អរវាងសិស្ស និង គ្រូ

៣. រយៈពេល ៖ 2h សិក្សាស្មើនឹង (៩០ នាទី)

៤. សម្ភារឧបទេស ៖ -ស-ភសិស្សទំព័រ 228 → 232

៥. ដំណើរការនៃការបង្រៀន ៖

សកម្មភាពគ្រូ	ខ្លឹមសារមេរៀន	សកម្មភាពសិស្ស
ត្រួតពិនិត្យអវត្តមាន អនាម័យ និងពង្រឹងវិន័យ	ជំហានទី១ (រដ្ឋបាលថ្នាក់=3នាទី)	សិស្សច្បងឡើងធ្វើ របាយការណ៍
ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃការពេញលេញ ត្រូវធ្វើដូចម្តេច ? ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃចតុកោណ កែងតើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច ?	ជំហានទី២ (រំលឹកមេរៀនចាស់=7នាទី)	ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃការពេញលេញ ត្រូវយកជ្រុងគុណនឹងជ្រុង។ ដើម្បីរកក្រឡាផ្ទៃចតុកោណ កែងតើយើងត្រូវយកបណ្តោយ គុណនឹងទទឹង ។
ដើម្បីរកមាឌគូបតើយើង ត្រូវធ្វើដូចម្តេច?		ដើម្បីរកមាឌគូបយើងត្រូវយក ជ្រុងគុណនឹងជ្រុងគុណនឹងជ្រុង

ដើម្បីរកមាឌប្រលេពីប៉ែតកែង តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច? ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ តើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ ហើយគេសួររកអ្វី? ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងធ្វើលើក្តារខៀនហើយសិស្សដទៃទៀតផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយនៅតាមតុគ្រូជាអ្នកសម្របសម្រួល តាមរយៈឧទាហរណ៍ខាងលើ តើយើងសន្និដ្ឋានបានដូចម្តេច ? ក្នុងឧទាហរណ៍នេះតើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ ? ហើយគេសួររកអ្វី ? ឲ្យសិស្សម្នាក់ធ្វើលំហាត់លើ	ជំហានទី៣ (មេរៀនថ្មី=70នាទី) មេរៀនទី១៨ សូលីត (តចប់) ២.ផលធៀបផ្ទៃក្រឡានិងមាឌនៃសូលីត ២.១.ផលធៀបផ្ទៃក្រឡា៖ ឧទាហរណ៍៖គេមានការេ A និងការេ B ដូចរូបខាងក្រោម។ តើផលធៀបផ្ទៃក្រឡារបស់វាស្មើនឹងប៉ុន្មាន? ជាទូទៅ៖កាលណារូបពីរដូចគ្នាផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាស្មើនឹងការេនៃផលធៀបរវាងធាតុត្រូវគ្នាពីរ ។ លំហាត់គំរូទី១៖ត្រីកោណទាំងពីរខាងក្រោមនេះជាត្រីកោណដូចគ្នា ។ ចូររកផ្ទៃក្រឡាត្រីកោណ S ។	ដើម្បីរកមាឌប្រលេពីប៉ែតកែងយើងត្រូវយកក្រឡាផ្ទៃបាតគុណនឹងកម្ពស់ ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះគេប្រាប់ការេពីរមួយមានជ្រុង $1cm$ និងមួយទៀតមានរង្វាស់ជ្រុង $3cm$ ហើយគេសួររកផលធៀបផ្ទៃក្រឡាការេទាំងពីរ ។ <u>ចម្លើយ</u> ផ្ទៃក្រឡាការេ A ស្មើ $1 \times 1 = 1cm^2$ ផ្ទៃក្រឡាការេ B ស្មើ $3 \times 3 = 9cm^2$ ផលធៀបរវាងជ្រុងការេទាំងពីរគឺ $\frac{1}{3}$ ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡានៃការេទាំងពីរគឺ $\frac{1}{9} = \left(\frac{1}{3}\right)^2$ តាមរយៈឧទាហរណ៍ខាងលើ តើយើងសន្និដ្ឋានបានកាលណារូបពីរដូចគ្នាផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាស្មើនឹងការេនៃផលធៀបរវាងធាតុត្រូវគ្នាពីរ ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ គេប្រាប់ត្រីកោណពីរដូចគ្នានិងគេស្គាល់ជ្រុងត្រូវគ្នាប្រមាណទាំងផ្ទៃក្រឡាហើយគេសួររកផ្ទៃក្រឡា S

ក្តារខៀនហើយសិស្សដទៃទៀតផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយនៅតាមតុ គ្រូជាអ្នកសម្របសម្រួល ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះតើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ ? ហើយគេសួររកអ្វី ? ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងធ្វើលំហាត់លើក្តារខៀនហើយសិស្សដទៃទៀតផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយនៅតាមតុហើយគ្រូសម្របសម្រួល តើប្រអប់ពីរដូចគ្នាដែរឬទេ? តើផលធៀបវិមាត្ររៀងគ្នាស្មើនឹងប៉ុន្មាន? តាមរយៈផលធៀបវិមាត្រត្រូវគ្នានិងមាឌ តើយើងសន្និដ្ឋានបានដូចម្តេច?	លំហាត់គំរូទី២៖ គេមានចតុកោណកែងពីរដូចគ្នាដែលមានផ្ទៃក្រឡារៀងគ្នាស្មើនឹង $18dm^2$ និង $8dm^2$ ។ ចូរគណនាបណ្តោយចតុកោណកែងធំដោយដឹងថាចតុកោណកែងតូចមានបណ្តោយស្មើនឹង $6dm$ ។ ២.២.ផលធៀបមាឌ ៖ ចូរពិនិត្យប្រអប់ពីរដូចគ្នា (ដូចរូបខាងក្រោម) ជាទូទៅ កាលណារូបពីរដូចគ្នាផលធៀបរវាងមាឌស្មើនឹងគូបនៃផលធៀបរវាងធាតុត្រូវគ្នាពីរ។	ចម្លើយ បើ S ជាផ្ទៃក្រឡាដែលត្រូវរក យើងបាន $\frac{S}{144} = \left(\frac{12}{16}\right)^2$ $= \frac{9}{16} \Rightarrow S = \frac{9}{16} \times 144 = 81$ ដូចនេះ $S = 81cm^2$ ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ គេប្រាប់ចតុកោណកែងពីរដូចគ្នាហើយគេប្រាប់ផ្ទៃក្រឡាចុកោណកែងទាំងពីរនិងបណ្តោយចតុកោណកែងតូចហើយគេសួររកបណ្តោយចតុកោណកែងធំ ។ ចម្លើយ តាង x ជាបណ្តោយចតុកោណកែងធំ យើងបាន $\frac{18}{8} = \left(\frac{x}{6}\right)^2 \Leftrightarrow \frac{9}{4} = \frac{x^2}{36}$ $\Rightarrow x^2 = \frac{9}{4} \times 36 = 81$ $\Rightarrow x = \sqrt{81} = 9$ ដូចនេះបណ្តោយចតុកោណកែងធំគឺ $x = 9dm$ ។ ប្រអប់ទាំងពីរនេះដូចគ្នាផលធៀបវិមាត្ររៀងគ្នាគឺ៖ -បណ្តោយស្មើនឹង $\frac{15}{10} = \frac{3}{2}$ -ទទឹងស្មើនឹង $\frac{12}{8} = \frac{3}{2}$ -កម្ពស់ស្មើនឹង $\frac{9}{6} = \frac{3}{2}$ ផលធៀបមាឌស្មើនឹង $\frac{3 \times 3 \times 3}{2 \times 2 \times 2} = \left(\frac{3}{2}\right)^3$ សន្និដ្ឋាន៖ កាលណារូបពីរដូចគ្នាផលធៀបរវាងមាឌ ស្មើនឹងគូប

ក្នុងលំហាត់គំរូនេះតើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ? ហើយគេសួររកអ្វីខ្លះ? ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងធ្វើលំហាត់លើក្តារខៀនហើយសិស្សដទៃទៀតផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយ ក្នុងលំហាត់គំរូនេះតើគេប្រាប់អ្វីខ្លះ? ហើយគេសួររកអ្វីខ្លះ? ឲ្យសិស្សម្នាក់ឡើងធ្វើលំហាត់លើក្តារខៀនហើយសិស្សដទៃទៀតផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយ	លំហាត់គំរូទី១ ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាទាំងអស់នៃគូបស្មើនឹង $\frac{16}{25}$ ។ ចូរគណនាផលធៀបរវាងជ្រុងនិងផលធៀបរវាងមាឌនៃគូបពីរដូចគ្នា។ លំហាត់គំរូទី២ ៖ ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាទាំងអស់នៃគូបស្មើនឹង $16 \div 25$ ។ តើគូបធំមានម៉ាសប៉ុន្មាន បើគេដឹងថាគូបតូចមានម៉ាសស្មើនឹង $32g$ (គូបទាំងពីរធ្វើពីវត្ថុតែមួយ) គូបទាំងពីរជាគូបដូចគ្នា ។ ចម្លើយ ម៉ាសគូបធំ ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាទាំងអស់ $\frac{s}{S} = \frac{16}{25} = \left(\frac{4}{5}\right)^2$ ផលធៀបរវាងមាឌ $\frac{v}{V} = \left(\frac{4}{5}\right)^3 = \frac{64}{125}$ យើងបានផលធៀបរវាងម៉ាសគូបទាំងពីរស្មើនឹងផលធៀបរវាងមាឌរបស់វា បើ m និង M ជាម៉ាសនៃគូបទាំងពីរនោះ យើងបាន	នៃផលធៀបរវាងធាតុត្រូវគ្នាពីរ។ ក្នុងលំហាត់គំរូនេះ គេប្រាប់គូបពីរដូចគ្នានិងផលធៀបផ្ទៃក្រឡាទាំងអស់នៃគូបហើយគេសួររកផលធៀបរវាងជ្រុងនិងរវាងមាឌនៃគូបពីរដូចគ្នា ។ ចម្លើយ តាង V ជាមាឌនៃប្រលេពីប៉ែតកែងធំ យើងបាន $\frac{V}{s^4} = \left(\frac{4}{3}\right)^3 = \frac{64}{27}$ $\Rightarrow V = \frac{64}{27} \times 54 = 128$ ដូចនេះ $V = 128 dm^3$ ក្នុងលំហាត់គំរូនេះ គេប្រាប់គូបពីរដូចគ្នានិងផលធៀបផ្ទៃក្រឡានៃគូបនិងម៉ាស់គូបតូចហើយគេសួររកម៉ាសគូបធំ ។ ចម្លើយ ម៉ាសគូបធំ ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាទាំងអស់ $\frac{s}{S} = \frac{16}{26} = \left(\frac{4}{5}\right)^2$ ផលធៀបរវាងមាឌ $\frac{v}{V} = \left(\frac{4}{5}\right)^3 = \frac{64}{125}$ យើងបានផលធៀបរវាងម៉ាសគូបទាំងពីរស្មើនឹងផលធៀបរវាងមាឌរបស់វា បើ m និង M ជាម៉ាសនៃគូបទាំងពីរនោះ យើងបាន

កាលណារូបពីរដូចគ្នាតើផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាស្មើនឹងអ្វី? (ឲ្យសិស្ស ២ឬ៣នាក់ឆ្លើយ) កាលណារូបពីរដូចគ្នាតើផលធៀបរវាងមាឌ ស្មើនឹងអ្វី? (ឲ្យសិស្ស ២ឬ៣នាក់ឆ្លើយ) ឲ្យសិស្សកត់ លំហាត់ប្រតិបត្តិទំព័រទី២៣២ ។ ចូរប្តូរៗខិតខំធ្វើខ្លួនឲ្យក្លាយជាសិស្សល្អ កូនល្អ និង មិត្តល្អ ។	$\frac{m}{M} = \frac{v \cdot \mu}{V \cdot \mu} = \frac{v}{V} = \frac{64}{125}$ $\Rightarrow M = \frac{125 \times m}{64} = \frac{125}{64} \times 32$ $\Rightarrow M = 62.5$ ដូចនេះ $M = 62.5g$ ជំហានទី៤ (ពង្រឹងចំណេះដឹង=៧នាទី) ជំហានទី៥ (កិច្ចការផ្ទះនិងបណ្តាំផ្ទៃ)	$\frac{m}{M} = \frac{v \cdot \mu}{V \cdot \mu} = \frac{v}{V} = \frac{64}{125}$ $\Rightarrow M = \frac{125 \times m}{64} = \frac{125}{64} \times 32$ $\Rightarrow M = 62.5$ ដូចនេះ $M = 62.5g$ កាលណារូបពីរដូចគ្នា ផលធៀបរវាងផ្ទៃក្រឡាស្មើនឹងការនៃផលធៀបរវាងធាតុត្រូវគ្នាពីរ ។ កាលណារូបពីរដូចគ្នា ផលធៀបរវាងមាឌ ស្មើនឹងគូបនៃផលធៀបរវាងធាតុត្រូវគ្នាពីរ។ -កត់ត្រាលេខលំហាត់និងលេខទំព័រទុកយកទៅធ្វើនៅផ្ទះ ។ -សិស្សស្តាប់ដំបូន្មានរបស់គ្រូដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។

សូមស្វាគមន៍

ពិធីពិធីរណ៍ វិទ្យាសាស្ត្រ

ថ្ងៃទី ០៦-០៧ កក្កដា ២០១២